

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN
Szerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A pusztaszeri ünnep.

Írta: Mezei Ernő.

Ha szerény keretben, különös hivatalos disz hijával, sőt a közrészvét feltünőbb jelenségei nélkül megy is végbe, mégis az az ünnepi láng, mely holnap a pusztaszeri sikon Árpád vezér halálának ezeréves emlékezetére fog felgyuladni, a magyar nemzet szívének leg-erősebb lángja leszen. El lehet mondani, hogy igaz nemzeti ünnep ez, sőt a legteljesebb mértékben a nemzeti egység ünnepe. Bárha a fajbéli jelleg és vérbeli leszármazás tekintetében még a mai tiszta magyarságnak is csak legcsekélyebb részéről lehet valamely biztos kapcsolatot a honfoglaló ősökkel megállapítani, mindnyájuknak, akik csak ez országot lakják, elidegeníthetetlen örökségévé vált az a nemzeti kinyilatkoztatás, mely a honfoglalás emlékezetéből kisugárzik. Mindnyájuk lelkébe van teleírva annak a történelmi folyamatnak törvénye, amely Árpádtól és harcosságaitól egyenes vonalban a mi nemzedékünkig levezet és a magyar népnek mai képét kialakította.

Káprázatos világosságban áll előttünk a magyarok honalapítása, mint egy költői eposz. Mondhatjuk, szinte egyedülálló példa ez a nemzetek történelmében. Anglia, Franciaország, Németország, Oroszország a mai leghatalmasabb és legfejlettebb népegyéniségek hogyan alakultak egységgé, hogyan teremtettek körülhatárolt hazát és szervezkedtek nemzeti állammá: ezt csak századoknál alakatlan és öntudatlan folyamatán, csak a legkülönbözőbb erők és elemek olyan zürzavaros vegyülésén át észlelhetjük, melynek se kezdetét, se végét meglátni nem lehet. Milyen nevezetes ellentét, hogy éppen a kis magyarság, amelynek történelmét és életét még a honfoglalást közvetlenül megelőző időkben is oly áthatlan homály fedi, ezt a nagy államalapítást és ezt a végleges nemzetszervezést biztos vonásokkal, határozott cselekvéssel, szinte az első lendületére egy öntudatos eszmének egy huzamban tudta a teljes eredményig kifejtetni, mintha a legöntudatosabb eszme irányozta volna. Alig néhány évvel az új földre való bevonulás után már készen állott Európa közepén a magyar impérium szervezete, hogy állandó helyet foglaljon el a civilizált népek közösségében.

Ebben az erősen összerovott keretben áll előttünk, mint a fényes történelmi kép főalakja, Árpád, a honfoglalók vezére. Akármilyen legendai ködbe van is burkolva az ő hősi jelensége, látjuk vezéri sas szeméből kiragyogni a honalapító lángelmét, mely a nyugtalan kalan-

dozáshoz szokott nomád törzseknek a Kárpátok alját és a négy folyó mellékét tüzte ki állandó hazájukul és ott jelölte ki számukra a hatalom, a birtok, a szervezet végleges alapjait. Prófétai szellemmel kellett felismernie, hogy ez a föld az, amelyben népének jelleme szervesen meg fog gyökerezni, amely fölött örök géniusza szabad szárnyalással és a benne rejlő tehetségeknek teljes kibontásával fog lebeghetni. Igéretföldre volt ez bizonyára, amelyen a magyar nemzet az ő nagy államalkotó hivatását minden időben dicsőségesen teljesíthette.

* * *

Az államalkotó erő és öntudat! Ezzel haladt át a magyar nép az ő ezredéves történelmében, ezzel dicsőíti a századok tanúsága az ő örökös küzdelmeit és meg nem szűnő hányattatásait. Csak a vak örjögés vitathatja ezt el tőle. Ezen a földön, a népek és korok nagy országútján, ellenséges világáramlatok keresztezésénél mindig úgy kellett tartania, vagy ha elveszett, újra visszaszereznie hazája egységét és épségét, hogy diadalmasan leverje az ellene támadó nyers erőket és idejekorán saját erejévé hasonítsa át az idegen civilizációk veszedelmessé válható befolyásait. Azokon a szörnyű küzdelmeken felül, amelyeket ennek a hivatásnak betöltése a külső ellenségek ellenében folyton követelt, micsoda kegyetlen válságokba sodorta ezt a nemzeti életet gyarkorta az is, hogy történelmi hivatása ellenében gyakran éppen a nemzet kebeléből támadt és a nemzeti törvények tekintélyével fölszerelt hatalmak vetették a legnagyobb akadályokat. Nemcsak a századok hősi hagyománya, de a századokon át öröklő árulás vált minálunk törvényes hatalommá. Immár négy század halálos veszedelme a nemzetnek az a dinasztikus uralom, amelyet egykor megingatott államisége támasztó oszlopául fogadott el.

Ez a nemzet oly csodás hirtelenséggel végezte az első honalapítást, de ime történelmi nehéz fátumává vált az is, hogy igazában soha nem is végződik a honalapítás munkája. Sőt újra és újra előlről kell azt kezdenie, sokszor hivatott vezérek nélkül is, még többször saját királyai konok ellentállása, saját kormányzó gyáva hütlensége ellenére. Lépcsőről-lépcsőre küzdve a balsors óriásával, földhöz is sújtva, a magyar nemzet mégis fölemelt fővel kiáltja bele a világba ezen a holnap emlékünnepe is, hogy államalkotó hivatásának öröksége, amelyet a pusztaszeri honszervező gyűlésen vett át, a mai napig érintetlen maradt. És bár ez az örökség az emésztő

küzdelmet, az elszánt jogvédelmet teszi ma is a nemzeti haladás fájó kényszerűségévé, ebből az örökségből fakadnak azok az új erőforrások is, melyek minden küzdelmen, romlásban, áldozaton át a jövő diadalmas megváltását biztosítják. Hiába igyekeznek az örök küzdelem erkölcsi hagyományát a megalkuvás pillanatnyi bölcsességévé átforgatni, mi halljuk a mélységből előtörő zugást, az új források buzogását.

* * *

Nem kelt-e kegyetlen gunyt lelkünkben, ha ma arra emlékezünk vissza, hogy a nagy milleniumi ünnepen, melyet még a királylyal együtt ünnepelhettünk, Szilágyi Dezső, mint a parlament szónoka a magyar lélek legmélyéből fakadó azt az óhaját fejezte ki, vegye át őfelsége az ezredéves örökséget és legyen a mi nemzeti hivatásunk vezére? Azóta fájdalmasan meggyőződünk, hogy az a hely, hová ő fordult, merre fal, amelynek számunkra nincs füle.

Pusztaszeren az első hongyülés már lerakta annak a nemzeti alkotmányosság első alapjait is, amely ezer éven át a magyar történelem lelkévé jegezedett és minden nemzedéknek a szabad önrendelkezés evangéliumát jelentette. Vajjon, ha Árpádnak az idők homálya által eltakart vezéri képébe beletekinthetnénk, nem fedeznők-e fel benne azt a legfőbb vezéri nagyságot is, amely arra törekszik, hogy saját egyénisége erejét, saját föltétlen vezéri tekintélyét is fölslegessé tehesse? A nagyszerű hódító, a szerencsés országalapító új szervezetet teremtett, új intézményeket hagyott hátra, amelyek népe szabad szellemét kifejtésük és saját sorsa erős intézésére képesítsék. Bizonyára az államalkotó hagyomány lényeges alkotórésze az is, hogy a magyar alkotmány a népakaratnak hű kifejezése és a nép-erőnek közvetlen szerve legyen. Valamint az is, hogy a népképviselő szervezetében mindig kielégítsük azt a reformszükséget, melyet az idők haladása és a népszellem fejlődése megteremt. Ez a szent hagyomány nem tűrhet pedig oly vezéreket sem, akik a maguk öntelt hitét teszik a népszellem föléje és szükkörű parlamenti érdekek mesterkéltyénységével hamisítják meg az alkotmány valóságát. Szétnézünk és keresve keressük a nemzet lelkéből leledzett vezéreket. És látjuk is őket, de hajh, alig ismerhetünk rájuk, mert oly elváltozásokat és vonaglásokat veszünk rajtuk észre, mintha a bécsi levegőben a *kétlelkűség* járványcsirái férköztek volna beléjük. A legelső és legnagyobb vezér, honszervező Árpád képével szemünk előtt hirdessük és óvjuk a nemzeti lélek érintetlenségét!

Harcz a kvóta körül.

— A miniszterek hazajöttek. —

Budapest, szeptember 14.

Négy napi tárgyalás után a magyar kormány tagjai visszatértek az osztrák császárvárosból, hogy huszonnégy órai pihenés után újra Bécsbe utazzanak és tovább alkudozzanak az osztrák miniszterekkel. A kiegyezési tárgyalások tehát nem értek véget. A küzdő felek a vasárnapi szünetet pihenésre használják föl és hétfőn folytatják az ütközetet, amelyet azzal a célzattal vívnak, hogy a végén se győző se legyőzött ne legyen. Még három napra tervezik a tárgyalásokat és úgy számítanak, hogy szerdán este tudomásul adhatják a világnak, hogy a kiegyezést megkötötték.

A két kormány környezetéből most is a legellentesebb híreket viszik bele a közvéleménybe. Osztrák részről egyrészt a legrózsásabb színekben festik a kiegyezés sorsát és erősen bizonyítgatják, hogy a két kormány föltétlenül megállapodásra fog most jutni, másrészt azt hangsúlyozzák, hogy kvótafelemlés nélkül a kiegyezés megkötése lehetetlen, mert magában a kiegyezésben annyi előnyt adtak a magyaroknak, hogy nem lehet az osztrák parlament elé terjeszteni ezt a meggyezést, ha nem adhatnak mellé néhány százalékos kvótafelemlést ellenszolgáltatásként. És amikor így állítják be a helyzetet, a kiegyezés megkötését küszöbön állónak, a kvótafelemlést pedig elengedhetetlennek mondva, hozzátézik azt is, hogy az osztrák kormány sikert ért a magyar minisztereket a kvótafelemlés kérdésének megvitatásába belevinni. Azt mondják ugyanis, hogy míg eddig a magyar kormány mereven ellenezte a kvótaügynök és a kiegyezésnek összekapcsolását, most már belátja, hogy a kiegyezésben elért nagy előnyökért csakugyan kell valami rekompenzációt nyújtani és hajlandó a kvótafelemlésről tárgyalni.

Az osztrákok a leghatározottabban hirdetik ezt és a kiegyezés helyzetét a lehető legoptimisztikusabban fogják föl.

A magyar kormány részéről az osztrák véleménynyel szemben a kiegyezés megkötését még távolról sem látják biztosítottak. Minden rendelkezésre álló módon úgy informálják a közvéleményt, hogy a kiegyezés még távolról sem kész, hogy még igen nagy ellentétek állanak fenn és hogy a helyzet úgy általánosságban, mint a most folyó tárgyalásokra való tekintettel rózsásnak éppen nem mondható. Ezzel a pesszimistikus főfogással kapcsolatosan azonban gondoskodnak arról is, hogy a közvélemény tudomásul vegye, milyen kitűnő kiegyezést kötöttek. Megtudjuk, hogy a kvótának minden percen két millió koronának felel meg és így az osztrákok által követelt három percentes kvótafelemlés, különösen, ha annak a felét még lealkusszák, nem is lenne ár azért a kitűnő kiegyezésért, amelyet már elkészítettek. Mert hát a kiegyezés már készen van. Avám- és kereskedelmi szerződést már véglegesen megszövegezték és most már nincs egyéb hátra, mint a közjogi kérdéseknek elintézése és a kvótaügynökben való megállapodás. A következő három tárgyalási nap alatt ebben is megcsinálják a meggyezést.

Szerdára tehát meglesz a kiegyezés és az évi néhány milliócska kárpótlást, amelyet mi osztrákok is megkapják érte azt az gavallérosan megfizetünk és amelyre az osztráknak olyan nagy szüksége van. A magyar kormány ki fogja jelenteni, hogy a kvótafelemlés összeállása alkalmával minden befolyását latba fogja vetni, hogy a magyar képviselőház, amelynek többségét a függetlenségi párt alkotja, a kvóta felemlését megszavazza.

A mai tárgyalásokról és eseményekről tudósításunk a következő:

A mai tárgyalások.

A délelőtti tanácskozások azzal vették kezdetüket, hogy dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök féltizenegykor felkereste az osztrák pénzügyminisztérium palotájában *Koritovszky* osztrák pénzügyminisztert, akivel egyneved tizenkét óráig tárgyalt. Fél tizenkét órakor úgy dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök mint *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter az osztrák miniszterelnöki palotába mentek, ahol báró *Beck* osztrák miniszterelnökkel folytattak

több mint két órán át tartó tanácskozást. Ez alkalommal megállapították a jövő heti tanácskozások programját és feladatát. A kiegyezési tárgyalásokon eddig résztvevő magyar miniszterek hétfőn visszatérnek Bécsbe és folytatják a tanácskozásokat a rendelkezésükre álló idő teljes kihasználásával.

Eközben az osztrák vasúti minisztériumban is megindultak a tanácskozások, amelyen résztvettek magyar részről *Szterényi* József államtitkár, *Szilybély* Kálmán udvari tanácsos és *Csatáry* Frigyes államvasúti igazgatóhelyettes, osztrák részről pedig *Forscht* kereskedelmi és *Derschatta* vasúti miniszterek. Ezek a tanácskozások, amelyeken a vasúti csatlakozások kérdését és a vasúti tarifális kérdéseket állapították meg véglegesen, egy óráig tartottak. Félhivatalos jelentés szerint a tanácskozások folyamán a magyar és osztrák kormány felelőse között teljes megegyezés jött létre azon differenciák tekintetében, amelyek e kérdésekben eddig fennállottak.

Egy órakor a külügyminisztériumban báró *Call* osztályfőnök elnöklésével értekezlet volt, amelyen magyar részről *Szterényi* József és *Mezőssy* Béla államtitkárok, osztrák részről *Steghard* v. b. t. t., *Schumacher* miniszteri tanácsos vettek részt, továbbá a külügyminisztérium képviselőjében *lovag Weil* és *Péter* konzul, aki a jegyzőkönyvet vezette. Ezen a tanácskozáson a kiegyezéssel kapcsolatos közjogi kérdéseket vitatták meg. A közjogi bizottság jövő kedden mutatja be jelentését, mert báró *Aehrenthal* csak hétfőn érkezik vissza Szemmeringről.

A miniszterek visszaérkezése.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és gróf *Zichy* Aladár, a király személye körüli miniszter a ma reggeli gyorsvonattal Budapestre utaztak. *Zichy* Aladár rögtön tovább utazott vajtai birtokára, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter pedig titkára, *Kóós* Jenő kíséretében Budapestre utazik, hogy résztvegyen az ottani vármegyei gazdasági egyesület által rendezett mezőgazdasági kiállítás megnyitási ünnepélyén. Ugyancsak ma reggel a gyorsvonattal utazott el Bécsből gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki a vasárnapot eberhardi birtokán tölti.

Dr. *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma délután a három órakor induló gyorsvonattal utaztak vissza Budapestre *Toimay* Géza és *Bárczy* István titkárok kíséretében. Ugyanekkor

Polikratesz gyűrűje.

Irtá: Timár Szaniszló.

(Utánnemzés II. sz.)

A villamlámpa ernyője rózsaszínű fénybe mártotta a szép asszony egész pompás alakját. Férje, aki előtte állt, gyönyörködve nézte; elmerült arcának kifejezésében, a szép, szelíd, igéző vonásokban, amelyek a nő ajkai körül helyezkedtek el, telt idomáinak hajlékony vonalaiban s abban a bűvös könnyedségben, amelylyel a hölgy a hajdizsét igazította, mialatt komornája előtte térdelt, hogy a toilette ranczait helyreigazítsa.

A nő szintén a gyönyör bizonyos nemével nézte, amint férje benne gyönyörködik. A nő hiúságát mindig, minden időben és minden körülmények között kellemesen legyezgeti, ha férfiszemek fokozott érdeklődéssel figyelik akár szépségét, akár testvonalait, akár mozdulatait. A szerelemnek kevés köze van az érzéstömeghez, amely ilyenkor a nő lelkében felhalmozódik. Férj, szerető, udvarló, vagy akár vadidegen szeme kíséri is a nőt, ha érzi, hogy ez a figyelés nem más, mint a szépség hódolata, akkor fölmagasztosulva érzi magát.

Ezért mosolygott is a pompás asszony, minél inkább érezte, hogy férje mindjobban merül el nézésében. Oldalpillantásokat vetett rá, majd megint a tükörbe nézett s helyeslőleg bólintott fejével, mintha mondta volna:

— Csak gyönyörködj, barátom. Van miben gyönyörködnöd. Adott a természet nekem eleget, hogy jusson is, maradjon is.

De mégsem állhatta meg sokáig szó nélkül:

— Mire gondolsz, Gyula? Miért szemlélsz olyan merően?

A megszólított leült a tükör elé s onnan nézett föl az asszonyra:

— Arra gondolok, hogy mily választottja vagyok én a sorsnak.

— Választottja a sorsnak? Talán azt akartad mondani; az én választottam?

— Közvetlenül a tied és közvetve a sorsnak. Lásd, hány ember van a világon, aki töri magát, hogy valami sikert érjen el s nem tud zöldágra jutni. Dolgozik, fáradozik, hullatja a könnyet s verejtéket s nem tudja a sorsot kedvezésre kényszeríteni. Nekem csak a kezemet kell kinyújtanom s minden azonnal az ölembe hullik egész feljességében, készen, úgy, amint kívántam.

— Hogy érted ezt, barátom?

— Eddig a diplomáciai pályán csupa sikerem volt. Nem tűztem ki olyan feladatot magamnak, ami nem vezetett volna sikerre. Minden kedvez; a véletlen, a tervszerűség, a szándék, az akarat; mintha minden egyetlen harmoniába olvadt volna össze. Igaz, hogy mindez azóta sikerül, amióta te a feleségem vagy, míg azelőtt minden balul végződött. De hisz a szerencsém éppen a házasságommal kezdődött. S maga ez a házasság is szerencse volt. Nem titkoltuk, tudtuk mindketten, hogy a mi házasságunk voltaképpen érdekházasság volt. Mi jóformán alig ösmertük egymást. A szüleink határozták el. S lám, milyen hamar szerelmi házasság lett, ami eredetileg érdekházasság volt. Mi megértettük s megszerettük egymást. S a hűség-fogadalmat, melyet pap előtt tettünk, lelkünkben megerősítettük. Így házasságom s élethivatásom tökéle-

tes összhangban van. Talán ezért sikerül minden oly kitűnő módon.

A hölgy ajkáról egy percze elszállt a mosoly. Nagy, barna szemével komolyan nézett a beszélőre. A komorna elkészült dolgával s kiment. Férj és feleség egyedül voltak.

— Annyira sikerül minden — folytatta a férj kis vártatva — hogy szinte megdöbbent.

— No, no! A szerencsétől sohasem kell megijedni.

— S engem néha mégis megijeszt. Látod, olyanformán érzem magamat, mint Polikratesz. Szeretnék néha valami nagyon értékes a tengerbe vetni, mint Polikratesz a gyűrűjét, hogy próbára tegyem a sorsot. Vajjon visszakapnám-e megint.

— Valami értékes? Én talán elég értékes vagyok.

— Magam is azt hiszem.

— Dobj engem el magadtól. Vajjon vissza tudnám-e szerezni?

— Ne tréfálj, Elvira — szólt félig komolyan, félig tréfásan a férj. — Polikratesz sem dobta a tengerbe azt, ami legdrágábbja volt.

— Hisz én sem gondoltam komolyan. De beszéljünk másról. Van valami terved ma a diplomáciai estélyen?

— De még milyen! Ha ez sikerül, akkor igazán oly győzelem lesz, hogy mindenki megirigyel érte. Előléptetésem akkor hamar bekövetkezik. De kemény legénynyel lesz dolgom.

— Vajjon ki az?

— A francia attasé. Hisz ösmered. Magad beszélted, hogy Párisban sokszor látogatt meg benneteket. S azóta is találkozta vele néhányszor, amióta itt van. Hajthatatlan ember s úgy tudom, más nézetem van. De meg kell

utaztak Popovics Sándor államtitkár és a szakreferensek. Szeleynyi József és Mezössy Béla államtitkárok pedig, akik a külügyminiszteriumban tartott értekezleten voltak elfoglalva, csak a délután öt órakor induló gyorsvonattal utaztak vissza Budapestre.

A magyar miniszterek és szakreferensek hétfőn reggel érkeznek vissza Bécsbe a kiegyezési tárgyalások folytatása végett.

Puhatolódzás.

Bécsi politikai körök nem tartják kedvezőtlennek a helyzetet és remélik, hogy a legközelebbi idő alatt megegyezés fog létrejönni az összes vitás kérdésekben. Nem tartják lehetetlennek, hogy jövő héten befejezik a kiegyezési tárgyalást. Híre jár, hogy a magyar miniszterek azért utaznak vissza Budapestre, hogy a koalíciós pártoknak és különösen a függetlenségi pártnak kiválóbb tagjaival érintkezésbe lépjenek, miután a jövő hét első napjaiban véglegesen akarnak dönteni a kiegyezés dolgában.

Megcáfolt minisztertanács.

A N. W. Tagbl. magyar forrásból a következők értesül: A kvótakérdésben s további következményeiben az egész kiegyezés sorsáról a holnapi magyar miniszteri tanácskozás fog dönteni. Előrelátható, hogy a miniszteri tanácskozás hozzá fog járulni Wekerle pozíciójához, miután az itt tartózkodó magyar miniszterek, Kossuth, gróf Apponyi, Darányi és gróf Zichy már kijelentették hozzájárulásukat. A magyar kormány többsége tehát már állást foglalt ebben a kérdésben és még csak gróf Andrássy Gyulának, az alkotmánypárt vezérének hozzájárulásáról van szó. Wekerle ma délelőtt táviratban kérte a Töketerében tartózkodó gróf Andrássyt, hogy a holnapi tanácskozásra Budapestre utazzék.

Azt a hirt, mintha a magyar miniszterek azért utaznának vissza Budapestre, hogy ott minisztertanácsot tartsanak, a „Bud. Tud.” a leghatározottabban megcáfolja, ily minisztertanács megtartására semmi ok sincsen. Hozzátehetjük, hogy a Bécsből elutazott miniszterek közül legtöbben nem is Budapestre, hanem birtokukra utaztak. Ennek konstataciója után a miniszterek visszatérésére a lapok ismét különféle okokat keresnek. A kormány környezetéből arra a kérdésre, miért nem töltik a magyar miniszterek a vasárnapot Bécsben, azt a választ adták: Egészen egyszerűen azért, mert négy nap feletti fárasztó munka után és új fárasztó munka küszöbén egy napig pihenni is akartak.

nyernem; mindenáron meg kell nyernem a tervnek.

— Miről van szó?

— Annak hosszú története van. Ha sikerül, utólag elmondom.

A hölgy már teljesen készen volt. Jelen-tette is a liberális inas, hogy a kocsit előállít. Férj és feleség utnak indult.

*

Ha a diplomata büszke volt a feleségére odahaza, még büszkébbé lett rá a fényes estélyen. A ragyogó tükörteremben, melyet megcsámlyázatlan villamillámpa világított meg, a legelőkelőbb társaság volt már együtt, amikor beléptek. Fényes egyenruhás katonák s még fényesebb egyenruhás diplomaták. A hölgyek föltették ékszereiket s mindazt magukon viselték, amivel a természet és a nyájas sors kitüntette őket. Valóságos szépség és toilette-verseny volt az az estély. De a bámuló szemek mind bámulóbbak lettek, amikor Elvira végigsuhant a termen. Boldog volt, aki közelébe juthatott s akivel nyájas szót váltott. Még a nők is le voltak igazva szépsége s nemes megjelenése által. A hódító nők közül való volt, akik a meghódolást férfiak s nők részéről természetesen, nekik törvényesen kijáró tributumnak veszik. A hódítás volt ennek a hölgynek eleme is. Lehet, hogy az enyészetnek esett volna martalékul, ha nem találkozott volna mindenhol őszintén bámuló szemekkel többé.

A terem zsiibongott s a házaspár elvegyült a vendégek közt. Mielőtt a férj átadta volna a feleségét a társaságnak, odasugta neki:

— Légy nyájas az attaséhoz. Nagy dologról van szó. Eppen itt jó felénk.

A nő bolintott s mosolyogva nyújtotta ké-

A kvóta fölemelése.

Az Egyetértésnek az a leleplezése, hogy a kiegyezés már készen van s hogy Wekerle Sándor hozzájárult az osztrákok által követelt kvótafölemeléshez, nagy feltűnést keltett a politikai körökben. A N. Fr. Pr. is határozottan közölte azt a hirt, hogy a magyar kormány már rászánta magát a kvóta fölemelésére. Wekerle Sándor miniszterelnök természetesen a leg-határozottabb formában megcáfolta ezt a hirt és kijelentette, hogy a magyar kormány most is azon az állásponton van, hogy a kvóta és a bank ügye nem tartozik a kiegyezéshez. Félhivatalosan is adtak ki czáfolatot. Erre válaszul a N. Fr. Pr. ma esti lapjában azt jelenti, hogy azt a hirt, hogy a magyar kormány engedményeket tett a kvóta dolgában, úgy osztrák, mint magyar részről megcáfolják, de mértékadó helyen hozzátesszik, hogy ezek a hírek csak néhány nappal koraiak, de valóban alaposak. A magyar kormány elvben már megígérte a kvóta fölemelést és még csak a fölemelt összeg nagyságáról folyik a vitakozás. A czáfolásban Wekerle miniszterelnök a leg-energikusabb. A bécsi újságírók, akik ma délelőtt megjelentek a miniszterelnöki palotában, azt a biztosítást kapták, hogy a N. Fr. Presse közlései semmi tekintetben sem felelnek meg a tényeknek, azonban jól értesült emberek megjegyezték, hogy az, ami ma nem igaz, kedden már igaz lehet. A kiegyezés létrejöttel bécsi politikai körökben nem vonják kétségbe, de számítanak azzal a lehetőséggel, hogy a meg-egyezés végül a kvóta fölemelése nélkül, de a magyaroknak egyéb egyenértékű engedményvel fog létrejönni.

A hétfői program.

A kiegyezési tárgyalásokat hétfőn folytatják. Délelőtt a két miniszterelnök fog konferálni, délután pedig közös minisztertanács lesz báró Aehrenthal elnöke alatt. A tarifális kérdésekben a megállapodás kész. A külállamokkal költendő kereskedelmi szerződéseket kapcsolatos közjogi kérdésekben még néhány részletkérdés vár tisztázásra s erre való a hétfői közös miniszteri konferencia. Általános az a vélemény politikai körökben, hogy a kiegyezés ügye kedvezően áll.

A néppárt gyanúsít.

A néppárt már fölhasznál minden alkalmat arra, hogy a függetlenségi pártot a nemzet előtt meggyanúsítsa és a kormány által megkötött rossz szerződés minden odiumát magáról a függetlenségi pártra hártsa. A nélkül, hogy

figyelembe venné a függetlenségi párt állásfoglalását, Giesswein Sándor kanonok, néppárti képviselő például így nyilatkozik a kiegyezésről:

A kiegyezési tárgyalások most olyan stádiumban vannak, hogy azokról érdemlegesen nyilatkozni nehéz. Alapos okunk van azonban attól tartani, hogy a kiegyezés létrejön és ez a létrejövétel megint sok pénzbe lesz az országnak. Az a körülmény, hogy a kormány optimisztikus híreket terjeszt, engem nem bír megnyugtatni, mert az előjelek olyanok, hogy hosszulejratu kiegyezés és felemelt kvóta lesz. Tehát két, az országra nem kedvező körülmény. Ebben az esetben azonban kijelenthetem, hogy a néppárt nem szavazná meg oly simán a kiegyezést. Bár az utóbbi napokban nem beszéltem a néppárt nagyobb számu tagjaival, mégis jól tudom, hogy sokan vagyunk, kik ilyen dologba semmiesetre nem mennénk bele. Elvégre a nép már eléggé meg van terhelve és újabb megterheléseket a kvóta felemelésével ez az ország nem bír el. Igaz, hogy a 67-es pártok, velük tehát a néppárt programjához is tartozik, hogy a kiegyezést lehetővé tegyék. No de ez nem jelenti azt, hogy mi egy kedvezőtlen kiegyezést is megfogunk szavazni. Sőt én azt hiszem, egy ilyen kiegyezés a néppárt részéről a leghevesebb ellenállásra talál. Mi már elég békát nyelünk le, amióta a koalícióban vagyunk. Egy újabb békát azonban nem birunk el. Ez ellen védekezni fogunk! . . .

A néppártnak ez a gyanúsítása nagy fölháborodást keltett a függetlenségi párt tagjai között, akik a legélesebben ítélték el azt a néppárti perfidiát, amely ebben a nyilatkozatban megnyilvánul. A függetlenségi pártban nagy aggodalommal várják a bécsi tárgyalások eredményét és a pártnak állásfoglalása lesz a legméltóbb válasz a néppárt aknamunkájára.

Budapest, szeptember 14.

A delegációk összehívása. Hivatalos forrásból eredő értesülés alapján jelentik, hogy az idei delegáció ügyében a kormányok még nem tanácskoztak egymással. A közös miniszteri tanácskozásokat, amelyekben a jövő évi közös költségvetést állapítják meg, ennek a hónapnak második felében tartják meg. Mivel a költségvetési kiadásokban lényeges változás nincsen: nem valószínű, hogy a delegáció tárgyalása sokáig húzódni és így lesz lehetséges, hogy a delegáció még az idén befejezi a jövő évi költségvetés tárgyalását. Báró Aehren-

zét az attasénak, aki ragyogó egyenruhában közeledett feléje.

Csoporttól képződött Elvira s az attasé körül. Középkorú, erőteljes, érdekes arcú férfi volt ez, akinek arcvonásai erőteljesek voltak, míg szemében kimondhatatlan szelíd kifejezés volt.

A mi diplomatánk, bármennyire vegyült is el a társaságban, le nem vette szemét az attaséről.

— Ma lesz a döntő ütközet kettőnk véleménye közt — gondolta — lássuk, ki lesz az erősebb? Szükségem lesz minden elokvenziámra. Meg kell győződnöm; mindenáron meg kell győződnöm.

A társaság csakhamar megelénkült. Néhány tagja a legmagasabb arisztokracziának érkezett meg s a jelenlévők sorlatát álltak s úgy fogadták őket.

Gyula véletlenül nem nézett a beérkezőkre. Az egyik sorfal mögött állt. Ezalatt minden szem azokon csüngött, akik ujonnan érkeztek s lesték, hogy — mint mondani szokás — kiket fognak ezek megszólításukkal megtisztelni? Ez általános figyelem és elmerülés közepette a diplomata kövé meredten s minden ízében megrázkódva észrevelt valamit. Az attasé, aki Elvira mellett állt, megérintette annak karját, féloldalt fordult, mire az attasé egy kis lap papírt csusztatott lecsüngő kezébe. A hölgy összegyűrte ezt s a diplomata tisztán látta, amint a papírt keztyűjének hasadékába dugta. Aztán úgy tett, mintha ő is a beérkezteteket bámulná. Es csakugyan: az egyik megszólításával tisztelte meg a szép nőt.

Most az egyszer a diplomata nem érezte magát megtisztelve e megszólítás által. Lelkének minden érzése egyet fordult s megren-

dülve, önmagából mintegy kikelve állt a látott dolgok hatása alatt. Mi mondanivalója lehet az attasénak, amit nem mondhat el mások előtt is? Micsoda vonatkozásban lehet ez a két lény egymással, hogy így — kilesve az általános figyelem és elmerülés pillanatát — írásban közöljenek egymással valamit? A férfi szivverése egy percze elállt, vére mind a fejébe szállt. Ugy tűnt föl előtte, mintha a világ forogni kezdene vele s mintha minden eddig elért sikere egyszerre föllázadt volna ellene ádáz ellenség gyanánt. Szemei előtt árnyak suhantak el, amelyeket eddig sohasem látott.

A társaság csakhamar megint mozgalomba jutott s új csoportok verődtek össze. A diplomata eszmélni kezdett s összeszedte minden lelki erejét, hogy el ne áruljon valamit. Néhány perc mulva az attasé közeledett feléje.

— Az a dolog, melyről multkor beszél-tünk — kezdte az attasé — félig-meddig rendben van.

— Ugy? . . . Az a dolog! . . . Igaz, igaz! Már eszembe jut — felelte zavartan.

— Kedves barátom — mondotta az attasé mosolyogva — becsületére válik diplomáciai képességének, hogy úgy tesz, mintha a dologra csak homályosan emlékeznék s nem helyezne nagy súlyt rá. De tudom, hogy első-rangu módon érdekli. Én is diplomata vagyok.

— Nem, nem! Ez egyszer csalódik. Valóban, nem is igen jól érzem magam. A levegő oly nyomott. Ugy látszik, rosszul funkcionálnak a szellőztetők.

El akart távozni. Attól tartott, hogy az asszony módot talál az irás elolvasására s azután megsemmisíti valahogy a papírt. Ezt mindenáron meg akarta akadályozni

thal külügyi expozéjában részletesen akar foglalkozni a dézsi és ischli találkozóval, valamint az orosz külügyminiszterrel a minap folytatott tárgyalásról is nyilatkozni kíván.

A horvátok lázadása. Zágrábról jelentik: A koalíció végrehajtó-bizottsága tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy a jövő héten a koalíció összes pártjait teljes ülésre hívja egybe a követendő magatartás megbeszélése céljából. Annyi bizonyos, hogy a magyar képviselőház október 10-iki ülésére a horvát delegátusok teljes számban fognak megjelenni. A koalíció főorgánuma, az „Obzor” azt írja, hogy a horvát képviselők a jelenlegi viszonyok mellett csak a legszélső harc mellett foglalhatnak állást. A költségvetés tárgyalása nagyon alkalmas egy hosszabb obstrukció folytatására. Ha a magyar kormány el akarja kerülni az obstrukciót, úgy hívja egybe a horvát tartománygyűlést, hogy a delegátusok itt beszélhassanak a magyar országgyűlésen követett magatartásukról és kikérjék a tartománygyűlés határozatát további magatartásukra vonatkozólag. Vagy pedig a kormány oszlassa fel a tartománygyűlést, hogy a választóknak alkalom adassék véleményük nyilvánítására. A horvát koalíció egyelőre teljesen tájékozatlan az iránt, hogy Rakodczay bán a legközelebbi jövőben milyen lépéseket fog tenni a politikai helyzet tisztázására. Éppen ezért minden eshetőségre készen állanak, első sorban pedig az esetleges új választásokat készítik elő, nehogy e tekintetben meglepetés érje a koalíciót. Holnap vasárnapra ismét több választói gyűlést hívtak egybe, főképp jogpárti kerületekben.

Záróközlés. Legközelebb revideálni fogják a fiumei határozatot, amely tudvalevőleg a horvátok és a magyarok szorosabb csatlakozását mondta ki. *Supilo* néhány nap óta itt tartózkodik a *dalmátországi horvátokkal tárgyal.* *Supilo új határozati javaslat* előkészítését tervezi, amelyben a horvát és a szlaven politikusok eljárását új alapokra akarja fektetni.

Százakoronás arany- és ötkoronás ezüstérmek. Bécsből jelentik: A *Wiener Zeitung* közlése szerint *Beck* miniszterelnök augusztus 28-án kelt hirdetményét, melylyel közli az 1907. augusztus 11-én kelt törvényben a magyar korona országai és a Reichsrathban képviselt királyságok és tartományok kormányai között létrejött, az érem- és értékszerződésre vonatkozó addicionális szerződés

tartalmát, mely szerint százakoronás aranyérmek és további ötkoronás ezüstérmek lesznek verendők.

A belügyminiszter és a nemzetiségi pénzügyesek. Temesvárról jelentik: Temesvármegye törvényhatósági bizottsága elfiltotta a községi képviselőtestületeket attól, hogy a községek tőkepénzeiket nemzetiségi pénzügyesekben elhelyezzék. Hét község képviselőtestülete megfélemberte a vármegye ezen határozatát. Ez ügyben tegnap érkezett le a vármegyéhez gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter leirata, melylyel a felebbezést elutasítva, a vármegye határozatát jóváhagyta.

Tisza a régi marad. *Tisza István* hű marad önmagához. Eddig is minden alkalommal megmutatta, hogy mélységesen megveti a magyar nemzetnek minden dicsőséges emlékét, most sem változott meg. Nagyváradról jelentik ugyanis, hogy Bihar megye első szakosztálya gróf *Tisza István* elnöklésével ma ülést tartott, amelyen betervezték az aradi átiratot márczius 15. és október 3-ának nemzeti ünnepé avatásáról. Gróf *Tisza István* indítványára a szakosztály javasolja a közgyűlésnek, hogy csupán márczius idusának hivatalos ünnepé tétele érdekében irjanak fel az országgyűléshez. Október 6-ika felett napirendre tértek. *Tisza István* és a hozzá hasonló bihar megyei pécsovicsok talán elfogadták volna azt az indítványt, hogy az aradi vértanúk kivégzésének napját örömmünneppé kell avatni. Hiszen ami a magyar nemzetnek gyász, az nekik öröm.

Beszámoló. *Burdia* Szilárd orsz. képviselő ma tartotta a választók nagy érdeklődése mellett kerületének székhelyén, Karánsebesen beszámolóját. A képviselő beszéde, melyet folytonos éljenzéssel szakítottak meg s lelkes tetszéssel fogadtak, a hallgatókra mély benyomást tett. A képviselő után *Müller Fülöp* pártelnök köszönte meg a beszámolót s a választók egyhangú bizalmának adott kifejezést. *Müller* indítványára táviratilag üdvözölték *Wekerle Sándor* miniszterelnököt, *Kossuth, Andrássy, Apponyi* és *Darányi* minisztereket. Este 8 órakor a polgárság ezreinek részvételével a választók imponáns fátylaszénével tisztelték meg a népszerű képviselőt, aki előtt ez alkalommal dr. *Roth* ügyvéd és *Füzfás* gyógyszerész, valamint *Dragomér* városi főjegyző tolmácsolták hosszabb beszédben a párt tántoríthatatlan ragaszkodását és bizalmát.

Nemzetiségi összeesküvés. *Vajda Sándor*, a hírhedt román képviselő néhány nap óta Bécsben tartózkodik és dr. *Popovici Aurél*, az ismert nagysztrák agitátor Bukarestből szintén odaérkezett. Titkos konventikulumokon tárgyalnak és minden valószínűség szerint határozni is az őszi campagne dolgában, amelyet a nemzetiségi képviselők fognak folytatni a magyar parlamentben. Hogy mi a céljuk, azt már is látni lehet. *Vajda* már annakidején, a németekhez intézett nyílt levelében megkísérelte, hogy a magyarországi németeket a szászokkal együtt a nemzetiségekhez fűzze, ami azonban az erdélyi szászok okos magatartásán hajótörést szenvedett. Ezek a kísérletek most fokozott erővel folytatódhatnak és a keresztényszociális bécsi *Deutsche Zeitung* jelenleg formális campagnet folytat arra nézve, hogy a szász képviselőket megrágalmazza, a néptömegeket ezek ellen fellázítsa, hogy így a nemzetiségekkel való összeolvadást elérje. Egyidejűleg azon is fáradoznak, hogy a magyar országgyűlés őszi ülészakában a horvát képviselőket is a nemzetiségi csoportjához vonják. Egy erős, zárt pártot akarnak szervezni az összes nem magyar elemekből, amelynek vezére *Vajda Sándor* lenne. Feltűnő, hogy ebben az új akcióban az a *Popovici Aurél* szerepel, aki a „Nagy-Ausztria egyesült államai” című könyvét kísérő nagysztrák térképéből Lipcsében nagyszámu külön lenyomatot csináltatott; ezen a térképen a magyat királyság teljesen eltűnt, helyett azonban Nagy-Horvátország, Nagy-Románia, s ehhez hasonlóknak vannak feltüntetve rajta s ezt a térképet tömegesen terjesztették el svábok, szászok, románok és horvátok között, hogy megmutassák nekik, hogy milyen politikai-nemzeti paradicsomot tartogat számukra a *Vajda Sándor* által tervezett nagy párt. Ennek a térképnek, amelylyel jelenleg tömegesen elárasztották Magyarországot, az előállítási és terjesztési költségeit nem más fizeti, mint a bukaresti „Liga culturala.” Amint ebből látható, *Vajda Sándor* karrierje erősen fölfelé halad a megkezdett uton. A magyar törvényhozásban rendezett magyar-nyelvi botrány után immár külföldi összeköttetések és külföldi pénzek felhasználásával nyíltan az állam egysége ellen fordul. Kérdés, mit szóln ehez a magyar parlament. Türi-e, hogy a törvényhozás egyik tagja hazaáruló konspirációkban szerepeljen?

S csakhamar ott termett felesége előtt, mialatt az attasé meglepetten nézett utána.

— Hazamegyünk, *Elvira* — sugta oda a nőnek.

— Haza? Miért?

— Majd megmondom.

— Történt valami?

— Igen. Azt is megtudod majd.

— Oly sápadt vagy! Valami bajod van.

— Ne kérdezz semmit. Angolosan buszuzunk.

Néhány percz múlva a kocsiban ültek. A férj kezében tartotta a nő kezét, nehogy a papírt kivehesse onnan. Szíve hevesen dobogott; vére zajongott; minden érzése lázadóféltben volt. De az asszony minden kérdésére kitérően, szórakozottan és rosszkedvtűen válaszolt.

Megint ott álltak egymással szemben a boudoirban. A férj a villamos készletet felcsavarta; a szobaleányt csakhamar kiküldte.

— Meg fogod végre magyarázni különös viselkedésed okát? — kérdezte az asszony egészen kimerülten az indulattól.

— Mindjárt megmagyarázom. Nyujsd át az írást, amelyet az attasé nyomott a kezvedbe. A hölgy szédületbe jött az ijedelemtől.

— Micsoda írást? Lázad van; hallucinálzz.

— Ott van a keztyűd alatt. Láttam mindent.

— Te leselkedel rám.

— Vedd ki s add ide szépszerével. Tudni akarom, mi titkos közölni valója van veled az attasénak?

— Ez lovagiatlanság még a férj részéről is.

— Megmutatod, vagy nem mutatod meg? *Elvira* keztyűje alá nyúlt rózsás ujjával s kivette az írást.

— Megengeded, hogy előbb én olvasam el.

— Ezt teheted.

Az asszony átfutotta a francia nyelven írt sorokat. Aztán elejtette a papírt s arcát eltakarva, zokogva terült az ottománra.

A diplomata fölvette a papírt s elolvasta: „*Emmy* halálán van. Ha még látni akarja, utazzék Párisba. Én ma éjjel utazom.”

— Ki az az *Emmy*? — kérdezte a férj.

— Indítsa meg a válópórt — kiáltotta könyvtől ázott arczczal a nő — én ma éjjel Párisba utazom. Nem titkolok semmit sem tovább. Látni akarom még egyszer a gyermekemet.

— A gyermekét? És az attasé! . . .

— Igen. Most már tud mindent. Ő volt első, talán legnagyobb szerelmem. A természet törvényei szerint egymásé lettünk. De a mi világunkban nem a természet törvényei uralkodnak. Velünk más szabályok szerint rendelkeznek. El kellett titkolnom, hogy anya vagyok. Még szüleim sem tudják. De ha anyaságomat el is titkoltam, szivemből még sem téphettem ki. Nem is akarom kitépni. Nem, nem! Csak azért tudtam elhagyni, mert az attasé gondjaiban tudtam. Most, hogy halálán van, megint anya vagyok és látni akarom. Ah, Ön fel van haborodva? Ön magán kívül van? Kérdezte-e, mikor nőül vett, van-e multam? Nem vallotta-e be, hogy eredetileg csak érdekházasságot kötött? Én is voltam egyszer igazi

nő. Azóta csak mimeltem a valódi nőiességet. De most nem akarom tovább letagadni anyai mivoltomat. A bon-ton kedvéért nem fogok egészen eltávozni a természet törvényeitől.

A diplomata megsemmistülve állt a transzcendentális szenvedély kitérésére előtt. Kétségbeesve s önmagával s a világgal egyszerre meg hasonlítottan nézett az ottománon vonagló nőre. Valami azt kiáltotta benne, hogy a természet hatalmas s leküzdhetlen ereje sikolt fel a nő szivéből. S megtántorodva ült le a tükör elé ugyanarra a székre, amelyen ült, mielőtt az estélyre távoztak s amikor *Polikratesz* gyanánt valami értékest akart a tengerbe dobni, hogy a sorsot s a szerencsét kipróbálja.

Meddig ült ott néma elmerültségben, maga sem tudta. De föleszmélt és sápadt arczczal nézett a nőre.

— Utazik Párisba gyermekéhez — szólt halvány homlokát tenyerébe szorítva. Nem akarom utját állni annak, hogy visszatérjen a természethez. De mi ketten szerelemben találkoztunk-e még? Nem tudom. Titkát őrizni fogom; hisz ez most már az én titkom is. Ha a viharzás lecsillapul lelkemben, akkor talán leszűrődik abból valami, ami irányt ad további magaviseletemnek.

Kivánszorgott a boudoirból s magára hagyta a nőt, aki utiruhát vett föl.

De egyedül maradván, a férfi szeme előtt feltűnt *Polikratesz* mesés alakja. S arra gondolt, hogy ő is próbára tette a sorsot és szerencsét. Ime, nem arany, vagy gyémántgyűrű, de szívének legdrágább kincse hullt az élet tengerébe. Hol az a halász, akinek hálóját vissza tudná szerezni megint?

Politikai hangulatok.

I. Ellenőrzés és gáncsvetés.

A nemzeti kormány ténykedéseinek bizonyos jóindulatu támogatáshoz szokott a hazafias közvélemény részéről. Mert hisz a korrump közéletből és az abszolútizmus erőszakosságából való megmenekvést egy új, tiszta és törvényes éra elkövetkezését jelentette a nemzeti kormány létrejövetele az összes magyar pártok támogatása mellett, amelyek a mandátumot a régi korrump rendszer ellen és az abszolútizmus ellen való küzdelemük jutalmául kapták. S úgy a kormány, mint a pártok a megbízatással köteleltséget vállaltak, hogy a közéletbe a régi rendszer korrupcióját visszatérni nem engedik és a politikai életben az alkotmányosságot megóvják, a nemzeti szellem uralmát biztosítják. Mindenekfelett tehát kétségtelen, hogy a hazafias közvéleménynek kötelessége a kormányt e törekvéseiben támogatni. E körül nem is lehetett hiba. A kormány támogatása nem csupán bent a parlamentben volt teljes a magyar pártok részéről, de künn a közvéleményben is.

Az idők mulásával egyarányban azonban mindinkább lehetett bírálatot is hallani. A kormány ténykedéseinek az ellenőrzése megkezdődött és folytatódott éppen úgy, mintha akár-melyik más kormányról lett volna szó s nem a kiváltságos nemzeti kormányról, melylyel szemben az lett volna a jelszó, hogy ezt támogatni hazafias kötelesség. Eleinte úgy tetszett, hogy a darabontok működnek, mert nekik érdekükben áll a nemzeti kormány lejáratása. Azután meg olyan volt a helyzet, hogy akik a kormányt támadják, talán a horvátok, a nemzetiségiek és a nemzetközi szocialisták malmára hajítják a vizet.

De hiába. Lassanként kitudt, hogy bizonyos bizony a kormányra ráfér az elfogulatlan ellenőrzés és hogy ha ez nincs bent a parlamentben, annál inkább szükség van rá künn. Az olyan ellenőrzés szükséges, amelyik nem akar gáncsvetés lenni, amelyik nem akarja meghiusítani a nemzeti irányu törekvéseket, amelyik nem akar kárt tenni a hasznos munkákban, de viszont az ellenőrzésnek igenis ki kell terjednie arra, hogy közéletünk ne sülyedjen vissza abba az állapotba, melyben a régi rendszer ideje alatt volt és hogy ne keletkezzenek oly eltévelyedések, amelyek miatt az alkotmányos vállalkozás teljesítése is megnehezítettessék.

Tanulással olvassuk tehát a buzgólkodó védelmet, melylyel a kormány ténykedéseit akkor is védelmezik, annak kritika nélküli támogatói, amikor a védelem máskülönbben a közérdeknek károkat okoz. A tanulság az, hogy igen nagyon alábecsüljük a kormány erejét és képességét, akik azt gondolják, hogy ily vak védelemre szüksége van. Mint hogyha a művészt, vagy művésznőt a színházi referens, aki okvetlenül meg akarja dicsérni, nem nézné meg, nehogy ha az alakítását látja, befolyásoltságos. Volt nem egy cselekedet, melyet éppen abból a szempontból kellett bírálni, hogy valjon nem jelent-e visszaesést és valjon nem hoz-e létre a közélet terén még rosszabb állapotokat, mint aminők régebben voltak. Az új rendszer berendezkedése nem mehetett simán, voltak és vannak panaszok, voltak és vannak igazságtalanságok. Egy-egy javaslat is került elő, amelyik nem pásozott azzal a programmal, amit a nemzeti kormány adott, nem volt összeegyeztethető a várakozásokkal, amelyekkel a nemzeti kormány iránt a közvélemény viseltetett. Egynémely cselekedetre a kormányt

más tényezők, olykor illetéktelen tényezők bírták rá s ekkor az ellenőrzés és bírálat főképpen azért volt jogosult és szükséges, hogy azok a tényezők értsenek belőle. S az ilyen kritika nemhogy ártalmára, de hasznára vált a kormánynak. A közvéleménynek, mely a nemzeti küzdelem ébrentartásáért az első sorban állott, ép. úgy köteleltséget teljesít az ellenőrzéssel, mint amiképpen az alkotmány védelmében hazafias köteleltségeket teljesített.

Fokoként aztán be kellett látni, hogy az ellenőrzés más is lehet mint gáncsvetés. Amikor pedig most az országra nézve életkérdést képező kiegyezés van napirenden, akkor a lehető legtermészetesebb, hogy legelső sorban az ország érdekét kell nézni. És ha a bécsi jelszó az, hogy a mostani kormánytól mindent meg lehet szerezni Ausztria javára, minthogy e kormánynak nincs ellenzéke, hát a nemzet közvéleményének helyt kell állania a maga ellenőrzésével és figyelmeztetni kell az illetékeseket, hogy mily veszedelmek, a messze jövőre kiható károk keletkezzenek abból, ha a bécsi jelszó érvényesülne és ha a nemzeti kormánynak a pártokkal szemben való helyzetét arra használnák fel, hogy a nemzetet megkárosítsák.

Arról aztán igazán nem tehetünk, hogyha a kiegyezés a várakozásoknak nem felel meg, az ellenőrzés és a bírálat, mely a közvéleményben talál hangot, arra ösztönözné a politikai pártok egyikét vagy másikat, hogy szintén fokozottabb mérvben bírálja a kormány terveit. De még ez sem szerencsétlenség, sőt ellenkezőleg kedvező eredmények keletkezhetnek belőle. Hisz ki parancsolhatja azt nekünk, hogy az Ausztriával való közösségért mindent feláldozzunk. És ki akadályozhatja meg a jogfolytonosságot és az alkotmány megóvására irányuló cselekedeteket csak azért, mert nem engedjük, hogy kifosszanak bennünket? Hisz máskülönbben ama véglet felé haladnánk, hogy elismerjük, miképpen a nemzetet előbb koldussá kell tenni, aztán meghódítani! Legyen bármily teljes az alkotmány, egy koldus nemzetből legkönnyebben elvehetik. Viszont, hogyha gazdaságilag erőssé tesszük az országot, a hatalommal sokkal könnyebben szembeszállhatunk.

Másképpen sincs semmi ok elzárni az igazságokat. Amit a kormány programjában vállalt, azt teljesítenie kell s ahhoz a nemzet támogatása feltétlenül rendelkezésére áll s mindenféle darabont, nemzetiségi avagy nemzetközi törekvés, mely e vállalkozás meghiusítására irányul, szétszóratik, megsemmisítetik, mint szélben a pelyva.

És ugyancsak ezért a vidéki mozgalmak különös figyelmet és gondot igényelnek. A közigazgatási életben meg kell óvni a nemzeti irányzat biztosítékait s itt igen nagyon meg kell különböztetni aztán a jóindulatu ellenőrzést a gáncsvétéstől. Mert itt valóban vannak, akik a régi rendszert szeretnék visszaállítani és a régi uralom embereit ismét hatalomhoz juttatni. Itt aztán a hazafias társadalomra még nagy feladat várakozik. Meg kell mutatnia, hogy hiábavaló minden erőlködés, a vakondokat vissza kell kergetni a penészbe. A döögöt el kell takarítani az utból. Am viszont az új éra fenmaradása csak aképpen biztosítható, hogyha gondos igazságszeretettel tudják választani az érdemeseket, akiket pozícióhoz juttatnak. Hogy ne csupán az ordítás, a tósztozás, az öblös hang s a sógor-ság és komaság legyenek a kvalifikációk. Ha biztosítani akarjuk a közigazgatást nemzeti irányban a jövőre részére, nagyon ügyelnünk kell, hogy az emberek is megbízhatók legyenek. S így végül arra a konklúzióra jutunk,

hogy a közigazgatási mozgalmakban, melyek most a megyei restaurációkat megelőzik, szintén szükség van ellenőrzésre.

II. Hazajöttek — visszamennek.

A főminiszterek ma hazajöttek Bécsből és hétfőn visszamennek Bécsbe. Csinálták a kiegyezést és tovább csinálják, ragaszgatják, drótozzák: mindig készen van és soha sincs kész. Mint ahogyan nem volt kész, amikor Deák Ferencz csinálta, aképpen nem készülhet el azóta sem, itt reped, ott lyukad s a sok ide-oda hordozásban behorpad az oldala, mint a cigány lopott üstjének.

— Kitudnően vagyunk — mondják a kormány során — meg lesz a kiegyezés.

— Még egy ilyen győzelem — teszik hozzá maguk közt — s elvész az ország.

Bizonyos, hogy az alkuban nagyon messze jutottak és nagyon belemélyedtek oly kérdésekbe is, amelyekhez a maguk vallomása szerint sem lett volna szabad nyulniok. De hát a király mondta, hogy a kiegyezésnek meg kell lennie.

Most hát csak várjuk, amíg az egyezkedők kivásutazzák magukat. Várjuk, amíg ráteszik a nagypecsétet a kiegyezési alkura és egyéb alkutárgyakra, amelyeket a kiegyezési ügyek körébe besoroztak.

Azonban nem-e úgy leszünk ezzel, mint a szegedi paraszt, aki az íráson csak azt nézte, hogy melyik a nagyobb pecsét és annak hiit, ámbár épen az az írás nem volt törvényes. Akármilyen nagy pecsétet tegyenek is az együtt tanácskozó miniszterek a kiegyezési aktákra, azok még nem törvények. És akárhogy halogassák a tartalom megismertetését, a parlament pártjai kötelesek lesznek alaposan, töviről-hegyire megvizsgálni, hogy mit foglalnak magukban a javaslatok, előnyöket-e az ország részére, avagy károkat. És hogyha károkat tartalmaznak, hiába mondják, hogy sürgős. Mikor volt sürgős a jégverés és az aszály? Mikor sürgős több terhet elvállalni, mint amennyit megbírnak?

Ha a miniszterek idehaza egy kissé körültekintenek, tapasztalni fogják az izgatott nyugtalanságot.

És ha visszamennek, számot kell vetniök azzal, hogyha ma kiegyezést csinálnak, hát bármennyire elkészülnének ők ott vele, az még sem lesz kész.

KÜLFÖLD.

A marokkói veszedelem.

Az utóbbi nagy csata óta nem érkezett oly hír, mely a francziák további offenzívájáról tenne tanuságot. Bár az Echo de Paris jelentése szerint arról van szó, hogy az udiai csapatok gyors menetben Marokkó belsejébe vonuljanak. Ezt abból következteti, hogy Serviere algiriai parancsnokló tábornok és Liauthey tábornok oráni hadosztályparancsnok automobilon Tlemcenből Udiába mentek. Lallamariába megbilincselve szállították Udiába volt és jelenlegi kaidjait, valamint két más marokkóit, akiket azzal vádolnak, hogy a törzseket Franciaország ellen izgatták.

A Sauja-törzs küldöttségét menesztett Drude tábornokhoz s felajánlotta a törzs hódolatát. Drude tábornok beleegyezett abba, hogy az ellenségeskedések holnap délig szünetljenek. Ha a törzs delegátusai addig nem térnének vissza, az ellenségeskedések újból megindulnak. Megállapodtak továbbá abban, hogy a Sauja-törzs delegátusait a Dukhala-törzs képviselői fogják kísélni, akik szintén megtámadták a francziákat. Mindkét törzs delegátusai csak akkor jelenhetnek meg Drude tá-

bornok előtt, ha annak feltételeit teljes mértékben elfogadják.

Abdul Aziz szultán 12-én szándékozott Fezből elutazni. Eddig nem jött hír arról, hogy utra kelt. Szaissa kaid Marakesba érkezett, hogy nagyszabású lovasságát ott háromezer lovassal egyesítse. Tekintettel Abdul Aziz szultán közeli rabati utjára, Mulej Hafid a lövészer kiadását követeli. Az európai lakosság nyugtalanodik. Tömeggyilkosságoktól tart, amelyeket a hadihajók nem lesznek képesek megakadályozni. Kazablankából számos fegyveres lovas érkezett, akik erőszakkal akarják a lövészer hatalmukba keríteni. Rabatban a francia konzul energikus intézkedései következtében nyugalom van.

Ujabb jelentések szerint marokkói csapatok ágyúkkal, gyorstüzelő géppuskákkal és municióval felszerelve Rabatba indultak, ahova Abdul Aziz szultánt a jövő hét végére várják. Valószínű, hogy Abdul Aziz ott, a francia hadihajók támogatásával meg fog ütközni Mulej Hafid seregével.

Kazablankából jelentik, hogy a kötött lég-hajóval tett újabb felszállások alkalmával megállapították, hogy az arabok a környékről elvonultak. Amidőn az arabok Taddert elpusztításáról értesültek, táborukat, amelyet Tett Millet mellett ütöttek volt fel, három mérföldnyire hátrább tolták.

Az Echo de Paris szan-szebasztiani jelentése szerint Spanyolországot a marokkói kérdésben a következő elvek vezérik: Az algezirasi egyezmény keresztülvitele, Abdul Aziz szultán tekintélyének a megerősítése, a lakosságot igazgató intézkedések mellőzése, haderő szervezése, mely huszonnégy órán belül Marokkóban partra szállhat, a kazablankai statuskvó tartama alatt újabb csapatok nem indulnak oda, Mulej Hafiddal vagy küldöttséivel nem kezdendő tárgyalás és végül a szultán szükség esetén anyagilag is támogatandó. A kikötők megszállását Németország beleegyezésének megérkezéig elhalasztották. A megszállás azonban csakhamar meg fog történni, mert Angolország és Franciaország, főleg az utóbbi, különösen pénzügyi engedményeket fog tenni.

Orosz helyzet. Odessza új városkapitánya, Noviczky tábornok, tegnap meglátogatta a zsidó-kórházat s a megsebesült zsidókkal hosszasan beszélgetett. Noviczky megérkezése óta nem zavarták meg a városban a nyugalom. Borodulin szibériai börtönigazgatót a piskovi pályaudvaron revolverlövésekkel meggyilkolták. A második dumában annak idején vita folyt az igazgatása alatt álló börtönben véghezvitt kegyetlenségekről, melyek miatt a forradalmárok halálos ítéletet bocsátottak ki Borodulin ellen, melyet most végrehajtottak. A merénylő Borodulinnak, aki szabadságra ment, utána utazott és meggyilkolta. Silberstein gyárigazgatót hatszáz munkás, akik a gyár bezárása miatt két heti bér kifizetését követelték, elfogta és később revolverlövésekkel megölte. A gyilkosság a városban nagy izgatottságot keltett.

Bulgária függetlenítése. A „Berliner Tagblatt“ mai számában szenzációs hírt közöl, melynek forrása állítólag egy diplomata, ki jelenleg a békekonferencián Hágában tartózkodik. E szerint az ischli találkozó a balkáni ügyek megbeszélése alkalmával Ferencz József azt mondta volna, hogy legfőbb ideje volna már Törökországtól Bulgária függetlenségét kieszközölni, amivel egyidejűleg a fejedelemség a királyság rangjára volna emelendő. Ferencz József király állítólag melegen pártolta Bulgária érdekeit és Edward király megígérte, hogy ebbeli törekvését ő is támogatni fogja. A berlini lap végül megjegyzi, hogy ez teszi érthetővé azt is, hogy miért részesítette Ausztria-Magyarország uralkodója Ferdinánd fejedelmet olyan magas kitüntetésben, amilyent különben csak független uralkodóknak szoktak adni.

Az orosz külügyminiszter utja. A „Pol. Corr.“ értesítése szerint Isvolszki orosz külügyminiszter szeptember 24-én utazik el Karlsbadból és 25-én Bécsbe utazik. Az orosz miniszter 27-én Berchtold nagykövet meghívására annak morvaországi birtokára utazik. Valószínű, hogy az orosz miniszter szeptember 28-án jelenik meg audienciára a király előtt.

A nemzeti küzdelem martirjai.

Budapest, szeptember 14.

Elkészült martirjai akadtak a nemzeti küzdelemnek, összesen negyvenhárom. A szegedi katonai hatóságok a tizenhárom napi fegyvergyakorlat után tizennégy napi egyesre ítélték azokat a póttartalékosokat, akik most késztendeje, az alkotmányharcz legforróbb napjaiban megtagadták a katonai behívó átvételét.

A szigorú katonai fogsággal járó szenvedést és törődést ez a negyvenhárom óttartalékos szenvedte el. O rajtuk keresztül azonban a nemzet, a parlament többsége s a ma uralkodó kormány kapta az arcülcsapást. Mert ezek az emberek a nemzet jussát védtek, amikor nem engedelmessékedtek az alkotmányos ujonczmegajánlási jogot kijátszó behívó parancsnak. A mai többség és a mai kormány országgyűlési végzésében biztatta őket renitenskedésre, szószerint ígérve, hogy „az alkotmányos rendnek helyreállítása után legsürgősebb kötelességének fogja ismerni az alkotmány biztosságán, egyesek jogain és a nép jólétén netán ejtett sebek orvoslását. „A netán ejtett sebek orvoslására most lenne itt az idő, mert hiszen az alkotmány helyreállítatott s a nemzeti ellentállást szervező koalíció uralomra került. Minő határtalan prepotens megnyilatkozása a katonai gőgnek, milyen szatirája a sorsnak, hogy éppen most az orvoslásra rendelt idő alatt ejtettek újabb sebek s a katonai hatóságok akkor merészkednek hajszát indítani a nemzeti küzdelem harczosai ellen, amikor az alkotmányvédő ellenzék már uralomra került!

A hadsereg eddig sem respektálta tulságosan a magyar államiságot s az azt reprezentáló magyar kormányokat. A hadsereg eddig is elvben és gyakorlatban a gesamtmonarchie álláspontját vallva nem egyszer merészkedett arra, hogy a magyar alkotmányos faktorokat negligálja s jaj nekünk! hogy Chlopybói maga a legelső katona, a legfőbb hadur adott erre példát és utmutatást! Ez ideig azonban még a szoldateszka is ismert bizonyos határokat s az, hogy ezuttal tullepi a határt és még többre vetemedik, bizonyára jelent valamit.

Restelkedéssel és megszegyenüléssel állapítjuk meg a tény: vakmerőségét alighanem maga a nemzeti kormány növelte ennyire. A nemzeti kormány adta meg a legfőbb katonáknak a példát arra, hogy ne vegyék tulontul komolyan azt, amit a magyar államiság mai képviselői valamikor mint ellenzék elhatároztak. A nemzeti kormány maga sietett leghamarább elfelejteni alkotmányvédő multját. A nemzeti kormány maga tett legkevésbé aziránt, hogy apró külsőségekben és mélyreható elvekben jelét adja annak, hogy a rendszer megváltozott.

Szomorú, hogy így van, de lassan meg kellett győződünk arról, hogy ott folytatjuk, ahol a szabadelvű rendszer elhagyta. A szoldateszka bizonyára szimatolta a szelek irányát, de nem érzett semmi változást. Csoda-e, ha ezekután változni ő maga sem akart s még merészebben folytatta a magyar államiság megcsufolását?

Igy került Szegeden kóterbe negyvenhárom, családjához visszavágyó póttartalékos legény.

És mit szándékozik most cselekedni a magyar kormány.

Bizonyos, hogy a szegedi katonai hatóságok tullepték törvényszabta jogkörüket. Nemcsak azért, mert felülkorrigálták és perhorreskálták a magyar törvényhozás egyik határozatát, hanem azért is, mert a póttartalékosokat katonai uton, katonai büntetéssel sújtották olyan bünért, amit azok civilkorukban követtek el, tehát olyan időben, amikor a katonai büntető-kodex alá nem tartoztak. Bizonyos, hogy a negyvenhárom póttartalékoskal szemben a kormány erkölcsi obligóban van, mert hiszen ezek a lelkes és hazafias emberek az uralmon levő többség intenczióit követve, kerültek a katonai hatóságokkal összeütközésbe s mert törvényhozási végzés rendeli el „a nép jólétén netán ejtett sebek orvoslását.“

Nos hát! elő most ezzel az orvossággal! A nemzet minden bizalma, minden ragaszkodása foszlányná lenne s a kormány erkölcsi

halálát jelentené az, hogy ha Szegeden megtorlás nélkül szenvedne a negyvenhárom póttartalékos!

A szfinksz : szfinksz marad.

☉

Az északi sarkot megint nem fedették föl. Aktuálisak maradnak tehát a régi strófák, melyek arról szólnak, hogy az északi sark szüztiszta havát emberi láb nem tapodta; marad fehér, mint a legfinomabb leányalom.

Igen brutális kérdéssel lehetne ezt a költeményt összekuszálni: és aztán? Mi van ezen sajnálkozni való? mi az, ami itt az embert melancholikus hangulatba ringathatja?

Meglehetősen természettudományi bizonyossággal megállapították, hogy az északi sarkon hó, jég és hideg van. Hó, jég, hideg van a déli sarkon is; és ez az atmoszféra lassan-lassan lecsuszik az egyenlítő felé. Elkövetkezik majd az az idő, mikor az ember csak az equatortól jobbra-balra elterülő két csikon fog tudni megélni. És végül ez a két szalag is kihül; hó, jég, fagy lesz az egész föld. „Északi sark“ lesz minden — ha csak nem találunk ki olyan kályhát, mely mesterségesen fűtené a hidegülő földet, ami épen-séggel nem lehetetlen.

Természetesen, ezzel nem azt akarjuk mondani, mintha az északi sark fölfödése és kikutatása fölösleges volna. A Föld történetje még igen hézagos, ha azon a szüz havon emberek járhatnának, megtudhatnánk egyet-mást előéletéből.

Amennyire laikus ember láthatja, valószínű, hogy a sarkra csak léghajón juthatunk majd el s éppen ezért Wellmann ur az igazi utra lépett, mikor ballon-kosarába mászott föl, hogy onnan pillantson le az északi sarkra. A tudományos világ — legalább azt irták a lapok — nagy kíváncsisággal nézett az expedíció elé. De csalódás érte a kíváncsi tudományos világot, mert Wellmann ur hajója alig röpiült néhány mérföldet, amikor belevágódott egy jégsziklába és nem tudott tovább szállani.

A szfinksz tehát megmarad szfinksznek — egyelőre. Mert hogy az ember fölhág az északi sarkra és szétröpíti onnan kutató tekintetét: ez bizonyos. Alighanem ugyanakkor, amikor a kormányozható léghajót föltalálják. (Wellmann ur léghajója közönséges alkotmányos volt, alig különb valamivel lényegében attól, amellyel a Montgolfier testvérek kísérleteztek.) Ennek a föltalálása pedig, ugyszólván, órák kérdése.

Persze, ez nem úgy értendő, hogy ma vagy holnap, vagy tíz év múlva hirtelen kistitlik, hogyan kell a levegőben hajózkodni. A kormányozható léghajó föltalálásáig épp úgy jutunk el, mint minden találmányig: lépésről-lépésre; ez készít egy jobb csavart, az módosít egy kereket, emez tökéletesít egy féket és amaz simulékonyabbá tesz egy lendítő vasat. És amikor már „föltalálták“ a dirigeablet, még akkor is folyton dolgozni fognak rajta. A gőzmozdony már alaposan föl van találva, de azért még mindig ezer agyvelő fárad azon, hogy jobbá, alkalmasabbá faragják. Így lesz a kormányozható léghajóval is.

De lehet, hogy nem így lesz. Elvégre, ezen világhírű tudósok megczáfolhatatlan igazságát szétmorzsolta az élet, nem kell ettől a sorstól a laikus embernek megijednie. Az is lehetséges, hogy nem kormányozható léghajón, de közönséges ladikon jutunk majd el az északi sarkra. De valószínű, hogy akkor is az első, amit konstatálni fognak, az lesz, hogy az északi sarkon hó, jég és hideg van.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A kecskeméti országos tóboldya. Kecskeméten a kormány hatalmas, koloniális rendszerű állami tóboldyat épít a jövő tavaszra. A tóboldya 3000 betegre van szánva, 300 ápolóval és körülbelül 15-20 orvossal. Az építési költségek több millióra rúgnak. Erre a tóboldyának szükséges 200 holdnyi méheslapos-dűlőbeli földet, mely a város alatt fekszik közvetlenül, ingyen felajánlotta a bizottsági közgyűlés, de a felajánlott téglamennyiséggel együtt negyedmillió korona hozzájárulást biztosított a város közönsége. Néhány héttel ezelőtt volt az ivóvíz kutatási próba, amely a szükséges vízmennyiségnek (naponta ezer hektoliter) éppen kétszeresét képes produkálni. Ma ez ügyben — mint kecskeméti levelezőnk írja — dr. Raisz Gedeon belügyminiszteri osztálytanácsos és dr. Konrád Jenő, a lipótmézei kórház igazgatója Kecskeméten jártak, hogy a városi tanácsal a tárgyalásokat megkezdjék. A hatalmas tóboldya építéséhez már kora tavasszal hozzáfognak.

A zalai polgármester fegyelmi ügye. A Zala vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányja legutóbbi ülésében Várhidy Lajos, zalaegerszegi polgármestert az ellene indított fegyelmi ügyben véglegesen felmentette. A fegyelmi választmány ítélete a városban nagy megnagyobbítást kapott, mert ezzel fényes elégtételt kapott a városnak ügybuzgó polgármestere, aki a rendezett tanácsú városok országos mozgalmanak is megindítója és lelkes harczosa volt.

A tomesai kavarodás. Kaptuk a következő sorokat: Temesmegye legutóbbi közgyűléseiről a fővárosi lapokban, különösen könyomatások révén, célzatosan elferdített tudósítások jelentek meg. A helyzet korántsem olyan, amilyennek Joánovich Sándor alispán hívei feltűntetni szeretnék. Joánovich két évtizede áll a vármegye szolgálatában, de ezen idő alatt a panaszok és fegyelmik ellene sohasem szüneteltek. Annak idején, bár a vármegye főügyésze hivatalvesztést indítványozott, pénzbírsággal büntették kegyelemből. Azóta sem szünetelt meg erőszakoskodni és bírságotlani a népet. Ujában ismét vannak ellene fegyelmi feljelentések; a fővárosi, aradi és temesvári sajtó pedig esztendőnkön keresztül folyton hangoztatta, hogy az olyan erőszakos és a törvényeket semmibe sem vevő ember nem lehet köztisztviselő. — Amikor a koalíciós kormány Kabdebó Gergelyt főispánná kinevezte, mindenki azt remélte, hogy végre távozni kell Joánovichnak is hivatalából és végre diadalmaskodni fog az új rendszer az egész vonalon. Ehelyett az történt, hogy mert Joánovich mindig a régi rendszer híve és Tisztaista volt, hát melléje csatlakoztak a Fejérváry-korszak hívei, néhány aulikus érzelmi ember. Ezek mellé szegődtek azután azok, akik folytonosan főispánjelölteknek képzelik magukat és végül csatlakozott hozzájuk néhány függetlenségi érzelmi birtokos is. Ez a tábor folytatja most a harcot Joánovich mellett és ebben a táborban tolják folyton előtérbe a függetlenségi gondolatokat, holott a függetlenségi párt, mint azt annak idején pártfőnökök mondták ki, nincs és nem lehet a politikailag megbízhatatlan, a néppel zsarnokoskodó, erőszakos alispán mellett. A megyebizottsági tagok többsége Ferenczy Sándor főjegyzőt jelölte az alispáni székbe, ami miatt aztán a Joánovich-párt valóságos hajsztát indított a főispán ellen. Akadt olyan is aki a megyegyűlésen számon kérte a főispántól, hogy a románok miért támogatják Ferenczy jelöltségét. Egyszerű dolog. Azért, mert a jelenlegi alispán épügy zsarnokoskodott a román parasztnéppel, mint a hazafiasság tekintetében kifogástalan svábokkal. A parasztság akármilyen nyelven beszél is, Temesmegyében egyértelműleg Joánovich eilen van, mert megunta a folytonos zaklatást. A Joánovich-párt a számbeli erőt, amelynek birtokában nincsen, terrorizmussal és ferdítéssel pótolja. A főispán ellen valóságos hajsztát indítottak és ferdített tudósításokban úgy igyekeznek feltűntetni a dolgot, mintha Temesmegyében megbomlott volna a rend, holott csak annyi történt, hogy némelyek, akik valamikor legjobban támadták Joánovich alispánt, most melléje szegődtek. Jellemző az is a némely lapban elhelyezett tudósításokra, hogy míg elhallgatják, hogy a közgyűlés 181 szóval 46 ellen bizalmat szavazott az alispánnak, kihagyják, hogy az alispánnak majdnem egyhangulag bizalmat szavaztak. Ez pedig nem igaz, dr. Bottlik Dezső fehértemplomi királyi közjegyző bizalmatlanságot indítványozott az alispánnak. Ezt 149 szóval 81 ellenében elvetették. Ezt bizalmi szavazatnak igen erős túlzással lehet csak nevezni. Elvégre is egy alispán, aki iránt 81 megyebizottsági tag bizalmatlanságát fejezi ki, már most az sejtetheti, hogy hányadán lesz majd a tisztujtáskor. Azt is konstatálni kell, hogy ama

ferdített tudósításokban olyan felszólalókat is szerepeltetnek, akik igaz ugyan, hogy jelen voltak a közgyűlésen, de *fel nem szólaltak*. Ebből az egy körülményből is kiviláglik, hogy a mostanában Temesvárról a budapesti lapokba kerülő tudósításokban mennyi az igazság. Ezek a tudósítások egy célzt szolgálnak, azt, hogy Joánovich Sándor megmaradhasson alispánnak és továbbra is itt ülhesse Temesmegye nyakán, mint a régi rendszer egyik pronoszírozott híve. Ezért csalogatják a függetlenségi gondolatokat Joánovich táborába, ezért terrorizálnak, ezért ferdítenek. Persze mindez hiába, mert Temesmegye közönsége végre is megunta a baszkodást és Temesmegye alispáni székébe olyan tisztviselőt akar ültetni, aki erre érdemes. Akkor azután béke lesz, aminek biztosítéka az is, hogy Temesmegye közéletét husz év óta a Joánovich személye körüli harcok düljék föl.

Görög banda rémtette.

— Moggyilkolt bolgár téglavetők. —

Maczedóniában ugylátszik sohasem fog helyre állani a rend és béke. A különböző nemzetiségek fajgyűlölete oly nagymérvű, hogy a legborzalmasabb tettektől sem riadnak vissza. Tegnap éjjel Kúcsük-Kilkis külvárosban, mely Szaloniki tőzsomszédságában fekszik, rémes mészárlást vitt véghez egy görög banda. Egy körüli 25 tagból álló bolgár cseresep és téglavető csapat 8 emberét éjjel, alvás közben lemészárolták a görögök, tizenkettőt pedig többé-kevésbé súlyosan megsebesítettek. Az esetről a következő részleteket kaptuk:

Tegnap este egy görög kereste fel a kúcsük-kilkisi bolgár tanácsot, amelyen 25, körüli 25 idekerült szegény bolgár cseresep és téglavető lakik. Mint később kitudott, e görög egy bandának kémiszolgálatra kirendelt tagja volt, ki a terepviszonyokat tanulmányozta. A bolgárok — akik az üzleti kérdésekkel foglalkozó jövevényben vevőt sejtettek — beszélgetésbe bocsátkoztak a göröggel, ki miután a helyszíni szemlét megtartotta, távozott. A bolgárok korán nyugalomra tértek. Egyik cseresep úgy éjfél táján gyanus zörejre ébredt fel. Feltápáskodva, körülnézett: borzalmas látvány tárult szemei elé. Alvó társai között görög komitácisk járkaáltak lábujjhegyen és mészárolták az alvó bolgárokat; már nyolcz társa fektet át-metszett nyakkal, holtan előtte. A bolgár kiabálni kezdett, mire a cseresepesek felugráltak és így egy könnyebb-súlyosabb sérülés árán megmenekültek a biztos halál elől. A holttestek reggelig a borzalmas gyilkosság helyszínén maradtak. Ma délután temették el a nyolcz áldozatot óriási részvét mellett. A vizsgálat folyik.

Ugyancsak egy görög banda felégette a Szaloniki közelében fekvő Kilkis bolgár falut, melynek lakossága a legnagyobb nyomorba jutott. Mindez pedig egy szaloniki külvárosban, a reformbizottságok, európai ellenőrzőtestületek és a reformált csendőrség és rendőrség székhelyének tőzsomszédságában történt. A dolognak természetes folyamánya pedig az, hogy legközelebb a bolgárok fognak néhány görögöt legyilkolni boszúból.

A szófiai maczedóniai jótékonyági egyesületek ma fekete lobogó alatt és gyászdalokat játszó zenekar kísérete mellett nagy tüntetést rendeztek a fedelmi palota és a katonai klub előtt, ahol az orosz tábornokok megszálltak. Az új szobor talapzatára kosztrut helyezték a felirással: A nagy czári szabadtónak, aki a bolgár haza természetes határait megállapította, a hálás maczedóni drinápolyi emigránsok. A menet az orosz követség elé is vonult, majd a fedelmi palota előtt megvárta a fejedelem és a nagyhercegi család visszaérkezését és viharos ovációkban részesítette őket. Déltűn macedon küldöttség feliratot nyújt át Vladimir nagyhercegnek.

A drámai görög metropolitánál, kinek, úgy látszik, sok része van a görög bandák garázdálkodásaiban, megjelent ma a rendőrségi perfektus és a csendőrség parancsnoka és arról értesítette, hogy Dramából husz órán belül el kell távoznia. Ezen idő elteltével kiutasítják. A metropolita azt válaszolta, hogy a patriarka utasítása nélkül nem utazhatik el és híveit nem hagyhatja cserben, még akkor sem, ha a legdurvább erőszaknak van kitéve. Erre egy század katonaság vette körül a püspöki palotát. Amidőn ennek híre terjedt, több ezer ember gyűlt egybe a palota előtt. Időközben távirat érkezett a patriarkától a metropolitához, amelyben az felszólítja, hogy utazzék Szalonikiba. A metropolita erre a székesegyházba ment, ahol hívőhez beszédet intézett, amelyben felszólította őket, hogy ne távozzanak el a szigorú törvényesség útjáról, más részről ne vesztik el bátorságukat és a jövőbe vetett rendíthetetlen bizalmukat. A csapatok azután a pályaudvarig kísérték a metropolitát, akit nagyszámu tömeg, ezek

között számos török is követett. Szalonikiban érkezésekor a vali segéde fogadta a metropolitát, és kijelentette, hogy Szalonikiban szabadon időzhet, csak azt a szállodát kell megneveznie, amelyben megszáll.

Mozgó képek.

Wellmann.

Buta ur: Kérem, én szédülök ettől a Wellmann-tól. Leszáll, főlzáll; leszáll, főlzáll, leszáll. . .

Okos ur: Főlzáll, leszáll, főlzáll. . . Amint látja, annyit, mint Ön, tudok én is. Mi különös van ebben? Ugyanezt teszi a magyar hitel, a higany, a villamos ellenőr, a rózsabimbóról a méh, az íróasztalomról a por.

Buta ur: Én mégis szédülök, amikor olvasom, hogy Wellmann, a léghajós főlzállt, aztán leszállt, azután megint főlzállt. Mi a csudának száll le föl az az ember.

Okos ur: Na hallja, az északi sarkért talán érdemes. Egy megoldatlan probléma frocizzza az emberiséget: az északi sark, a szlinksz.

Buta ur: Tessék csak hagyni kérem, addig vagyunk boldogok, amíg föl nem fedezik azt a lyukat, Olyan czug lesz ezen a földön, ha netalán ráakadnak, hogy nem köszönjük meg. Mi a fene is van azon az északi sarkon?

Okos ur: Semmi, de az is lehet, hogy sok. Mondják, hogy ott virul ország van, gyönyörű vegetációval, pompás emberekkel, óriási intézményekkel.

Buta ur: Talán még szövetkezetek is akadnak.

Okos ur (meglepődve): Lehet;

Buta ur: Részjegy alapon vagy részvény alapon?

Okos ur: (Fokozódó ámulattal) Részvény alapon.

Buta ur: Ilyenformán kérem már érdemes fölfedezni az északi sarkot. Mert fólka, kérem szépen, volt az állatkertben is, de részvénytársaság, amelyikben én nem szerepelek, olyan nincs többé a föld kerekén. Én meg a grönlandi Szamojedszki-banknak is tartozom. . . Tegnap küldtem el a kamatokat. . .

Okos ur: Forintokban?

Buta ur: Nem kérem. Vettem Katzernél három muffot és mert egy kisebb fajtájú jegesmedve bőre nem volt pénzem, megirtam, hogy a tőketörlesztést majd a következő lejáratnál fogom eszközölni.

Okos ur: No hallja, maga önző ember. Még megkivánná, hogy azért fedezzék föl az északi sarkot, hogy maga új pump-stációkra tegyen szert.

Buta ur: Ha másképp tetszik kipanamázni nekem egy gehrockot a szezonra, hát én nem bánom: maradjon az északi sark. De nekem most már az az egyetlen reményem. Az az egyetlen hely, ahol gyanútlan zsránsok teremnek s ahol az embernek még hiteleznek.

Okos ur: Ugyan!.. ugyan, hiszen nincsen ottan csak jég.

Buta ur: Akkor kérem nem is érdemes főlzállni Wellmannak: De azért az óvatosság nem árt. Jó volna, ha a homokzsákok, műszerek, konzervek, italok mellé adnánk egy bianco váltót a kettőnk aláírásával, mert nem lehet tudni, hogy áll a bál. Utóbb talán mégis. . .

Okos ur: Hallja komolyan ilyen buta maga?

Buta ur: Nem én, csak gyakorlati vagyok. Az ördög sohasem alszik, még az északi sarkon sem. Hát én nem tudok elképzelni nagyobb zavart, mint Wellmann bianco váltó nélkül az északi sarkon.

Okos ur: Öregem, maga egy olyan állat, hogy hasonlító kevés szaladgál a földön. Csökkönyös kretin. . . Akármit beszél az ember, maga váltóra fordítja. . . Kész tóboldy ez magával. . . Oriási dolgokról van szó, évezredek problémák megoldásáról. . . Százan veszték már el ebben a küzdelemben s ennek dacára ujak és ujak próbálkoznak, tudatában a biztos halálnak. Az emberek a vérüket áldozzák és maga váltókról beszél. . . Menjen a pokolba és szegyelje magát.

Buta ur: Igaza van, belátom. Megyek is. . . De hol lesz ön délután?

Okos ur: Minék?

Buta ur: Mégis csak jó lesz egy magyar blankétát aláírni. Kérem, az egész csak negyven vas és nekem — borzasztó andungom van ezzel az északi sarkkal.

Ray.

AZ EGYETÉRTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

TÁVIRATOK.

Az orosz-amerikai szerződés.

Pétervár, szeptember 14. (Saját tudósítónktól.) Diplomáciai körökben híre jár, hogy legközelebb megkötik az orosz-amerikai szerződést, amelynek értelmében Vladivosztozk és Manika kikötőt a két állam kölcsönösen megnyitja egymás hadihajói számára. Számítanak rá, hogy Japán ez ellen elkeseredetten fog tiltakozni.

Az elhunyt nagyvezir.

Teherán, szeptember 14. Musir Ede Daule volt perzsa nagyvezir tegnap este meghalt szívizélethűdésben. Az elhunyt nagyvezirben az összes pártok a miniszterelnöki avagy szenátusi elnöki állásra kiszemelt államférfiut látták.

Albán banda garázdálkodása.

Belgrád, szeptember 14. (Saját tudósítónktól.) Egy albán banda betört a Vranja-kerületbeli Malabrojna községbe. Egy parasztot meggyilkoltak a banditák és éppen fosztogatáshoz láttak, a mikor a szerb határőrség megérkezett. A banda elmenekült.

A szerb trónöröklési rend megváltoztatása.

Berlin, szeptember 14. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A Petersburskaja Gazetta közli, hogy Sándor szerb herceg pétervári látogatása a szerb trónöröklési sorrend megváltoztatásával függ össze. Valószínű, hogy az elmezavarodott György herceg helyett öccse, Sándor herceg lesz a trónörökös.

Ferdinánd fejedelem utazása.

Szófia, szeptember 14. A Tagblatt jó forrásból arról értesül, hogy Ferdinánd fejedelem a jövő hónapban meg fogja látogatni a londoni udvart. Az ischli találkozás után, amelyen Edvárd király és Ferencz József király közt szó volt Bulgáriának Törökországtól való függetlenítéséről és Ferdinánd fejedelemnek királylyá koronázásáról valószínű a londoni látogatás és nagyjelentőségűnek ígérkezik.

Terjed a kolera.

Konstantinápoly, szeptember 14. Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a román határ mentén a török hatóságok elzárták a forgalmat, mert félt, hogy a kolera Oroszországból átterjed Romániába és onnan behurcolhatná Törökországba is.

A francia hadgyakorlatok.

Páris, szeptember 14. A francia nagy hadgyakorlatok véget értek. Az idegen tisztek, akik a gyakorlatokon résztvettek, elbucsztak Picquart hadügyminisztertől s ma este visszatértek Párisba. Az idegen tisztek hétfőn a melléjük hivatott francia tisztek tiszteletére lakomát rendeznek.

A szan-franciszki pestis.

San-franciszko, szeptember 14. A pestis, melyet ázsiai építőmunkások behurcoltak San-Franciszko-ba, folyton új áldozatokat szed. Mint egy tegnapi kelettel érkezett távirat jelenti, ismét egy kínai és egy görög munkás halt meg pestisben. Május 27-ike óta a hatóságok 24 esetről szereztek tudomást, melyeknek több mint a fele halálos kimenetelű volt, de azt hiszik, hogy sok megbetegedés nem is jut a hatóságok tudomására.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, szept. 14. Gabonatársaság. Zárlat. Buza irányzata állandó, szeptemberre 94¹/₈ K., decemberre 98³/₈ K. Tengeri engedő, szeptemberre 59⁷/₈ K.

Csikagó, szept. 14. Terménytársaság. Zsír decemberre 9.50, tegnap 9.50, októberre 9.00, tegnap 9.10. Szalonna short clear 8.74, tegnap 8.74. Sertészsír októberre 15.45, tegnap 15.60.

New-York, szept. 14. Terménytársaság. Gyapot. New-Yorkban 12.80, szept.-re 11.43, decz.-re 11.59. New-Orleansban 13. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. Zsír. Vestern Steam 9.50. Rohe testvérek 9.65. — On 35.—35.80. Réz 16.—16.50.

Nagy tűz a fővárosban.

— Ég a Wertheimer-mulató. —

Budapest, szeptember 14.

A késő éjjeli órákban trombitaszó verte fel a főváros csöndes utcáit, amelyekre sötét zárt ablakok meredtek le. A távolból egyre közeledő kürt nyomán rohanó lovak patkócsattogása halatszott és a sötétből imbolygó fáklyafény bontakozott ki. Őrült vágatásban tüzoltókocsik rohantak az éjben, kísértetiesen megvilágított legénységeikkel. Fényes kávéházakból, hangos vendéglők-ből az utcára szaladt a kései nép és elindult arra, amerre a tüzoltók robogó kocsijai eltűntek. Kisvártatva galoppban mentőkocsik érkeztek és csöngelve igyekeztek beérni a tüzoltókat.

Majd futólépésben gyalogság ment végig az utcán: a bakkancsszegek ütemesen csapták a kövezelet.

— Ég a Népszínház — kiabálta az utca népe, de csakhamar megbizonyosodott, hogy a Népszínházat nem fenyegeti veszély, de a Népszínház-utca és Tisza Kálmán-téren levő Wertheimer-mulatót pusztítják a lángok.

Csakugyan onnan csaptak ki a vörös lángnyelvek. Negyed kettőkor gázrobbanás történt és csakhamar lángban állt az emberekkel telt lokalitás. A vendégek rémülten menekültek a tűzből és füstből és a tolongásban többen megsebesültek.

Csakhamar megérkeztek a tüzoltók Blaschnek és Kállay tisztek vezetése alatt. Néhány pernyi időközben jöttek a központiak, a nyolczadik kerületi tüzörtség és az önkéntesek. Nyomban utánuk öt mentőkocsin husz orvos jelent meg dr. Kovács Aladár mentő-egyesületi igazgatóval.

A bakák hamarosan kordont vontak, úgy hogy a tüzoltóság zavartalanul dolgozhatott.

Szerencsére a veszedelem kisebbnek bizonyult, mint amilyenek első percében, az első jelentések alapján hitték. A tüzoltók egy-kettőre kitérték az összes ablakokat és elárasztották vízzel a lokalitást. Egy órai munka után a tüzet lokalizálták, mire a tüzoltóság egy tüzörséget kivéve bevonult. A mentőknek is kevés dolguk akadt: mindössze négy ember sebesült meg súlyosabban.

E pillanatban a teljesen kiégett kávéházban még lángolnak az utolsó maradványok és az utca népe csodálkozva nézi, hogy a kevéssel ezelőtt fényes és hangos mulatóból mily gyorsan lett csöndes, kormos romhalmaz.

EGYETÉRTÉS.

Szeptember hó 1-ével új előfizetést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Egész évre . . . 28 kor. — fill.

A fűrdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatallunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben sziveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

UJDONSÁGOK.

A csár hajója.

A minden oroszok hatalmas csárja, kinek parancsszavától két világrészben remegnek, hatalmas páncélos hajóktól kísérvé, tengerre szállt. Hajója a büszke „Standard” kiválik az aczéloriások tömegéből, mintha jelképezni akarná, hogy fedélzete nem közönséges emberek lakóhelye. És a Standard méltán válik ki a többi társai közül, mert hiszen minden alkotórésze, kezdve az utolsó csavartól, annak tudatában készült, hogy dacolni kell minden természeti erővel. A tengeri orkán rejtőzetes hullámainak, mint gyenge fuvolatoknak kell megtörniök az aczel bordákon, melyek sima felületén még az ágyu golyó sem bir léket ütni. Sebessége olyan, mint a viharhadaré, szoval magán viseli az emberi tudománynak minden nyomát. Amit a modern hajóépítés csak produkálni tudott, azt mind alkalmazták a Standard építésénél.

A minden oroszok csárja nem is érezte magát sehol sem oly biztonságban, mint hajója fedélzetén. A nihilisták bombája ott nem tartja rettegésben életét, mert hiszen a hajó legénysége is csupa kipróbált ember. A parancsnokságot pedig a Standardhoz méltóan, olyan ember viseli, ki a csuzimai katasztrófából sértetlenül vitte hajóját rendeltetése helyére, a japán ágyugolyók özönétől kísérvé.

Ily körülmények között Miklós csár nyugodtan szállhatott hajójára, hogy a kormányzás nehéz gondjait a nyílt tenger nyugalmas egyhangúságában kipihenhesse. Körülötte volt családja is és így mi sem zavarta az agyonzaklatott ember boldogságát.

A sors könyvében azonban az volt megírva, hogy II. Miklós csár ne találjon nyugalmat sehol a föld kerekén. Mert amikor hű alattvalói gyilkjától nem kellett tartania, jött egy nyomoruságos kis szikla, mely mint a lesipukás a vadra, úgy leskelődött a tenger vize alatt, hogy csuffá tegyen minden emberi tudományt.

A csár büszke hajója nekiment a szirtnek s most ott vergődik épp oly nyomoruságosan, összetört bordákkal, mint a legutolsó vitorlás. A hatalmas pánczel, a légmentes rekeszek s a többi emberi fufangossággal készített mentőeszközök amolyan szappanbuborékoknak bizonyultak, amelyek már az első akadálynál szétpattantak. És a hatalmas uralkodó, másfél száz milliónak ura, kinek egy intése ezeket emel fel a nyomoruságból, vagy taszit a kárhozatba, épp oly tehetetlenül állt e szirt előtt, mint bárki más fia. Romboló hullámok ostromolták a felséges ur hajóját, hogy a tenger mélyébe rántsák és II. Miklós néhány pillanatig elgondolkodhatott azon, hogy ő is csak olyan halandó, mint széles birodalmának bármely utolsó alattvalója. Tehetetlensége éppen olyan, mint a Standard bármely matrózáé, pedig emberi fogalmak szerint, mekkora különbség van közöttük.

A veszélynek e pillanatában vajjon elgondolkodott-e Miklós csár azon, hogyha a halál előtt egyformák vagyunk, miért kell az életben akkora különbségnek lenni az emberek között? Lehet azonban, hogy Miklós csár egy pillanatra sem gondolt erre, mert hiszen olyan nagy urtól nem lehet kívánni, hogy gondolkodjék,

S—B.

Napirend. Napár. Vasárnap, szeptember 15. — Római kath. F. 17. Mária n. — Protestáns: F. 18. Helyia. — Görög-orosz szeptember 8. G. K. Maus. — Zsidó: Tiszi 7. — A nap két: reggel 5 óra 38 perczkor, nyugszik: este 6 óra 18 perczkor. — A hold két: déli 1 óra 55 perczkor, nyugszik: éjjel 10 óra 45 perczkor. — A hold első negyede reggel 4 óra 40 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — Az Orsz. Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor a Műnök- és Építész-Együletben. — Az Opera megnyitása. Szina kerül a Cremónai hegyre. — A zeneakadémia megnyitása délelőtt 11 órakor. — Az Orsz. Tiszviselő Szövetség rendkívüli közgyűlése d. e. 11 órakor az Ujvárosban. — A Polgári-társaság ülése d. e. 10 órakor az Akadémián. — A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszerveletének értekezése d. u. 3 órakor Aréna-ut 23. sz. alatt. — A M. T. Körnek uszósversenye este 8 órakor a Császár-fürdőben. — A B. T. Klub általános versenye a millenáris verseny pályán. — A Magyar Turista-Egyület kirándulása. — Mária-bucsi a szentendrei Mária Kopoliban. — A Józsefvárosi Kedélyes Színház megnyitása. — Lincolnton gyűjtőmenyes kiállításának megnyitása a Nemzeti szalonban. — Passavás a budai evangélikus templomban. — A Gyula-kilátás a Könyves Kálmán múnterzi szalonjában (Nagy-

mező-utca 87-88.) Nyitva déli 1 óráig. Belépődíj nincs. — Az Urania Kigyó-téri szalonja nyitva 9-12-ig. Belépődíj 20 fill. — A munkás jótételező-központja a városi nagy iparszalonban. — A N. Múzeum összes tárlai nyitva 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva délelőtt 10 óráig 2 óráig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10-11-ig. — A Éprajzi Múzeum nyitva 9-12-ig és 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-12-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-11-ig. — A Történelmi int. múzeuma nyitva 11-1-ig. — A Köztudományi Múzeum nyitva 9-12-ig. — Az Aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig. — A többi múzeum és a könyvtárak zárva.

Naptár. Hétfő, szeptember 16. — Római kath.: Edit sz. — Protestáns: Edit. — Görög-ország: szept. 8. Mórész. — Zsidó: Thishi 8. — A nap kel reggel 5 óra 37 perccel, nyugszik esti 6 óra 11 perccel. — A hold kel d. u. 8 órakor, nyugszik szept. 11 óra 40 perccel. — A miniszterek nem fogadnak.

— Személyi hír. Dr. Kovács J. fővárosi orvos, a vérgyógyítás szakorvosa, külföldi utjáról visszatérve megkezdte orvosi működését és átvette intézetének vezetését.

— Frigyes főherceg Mohácsra. Frigyes főherceg 11-én az esti vonattal Mohácsra érkezett fővadásza kíséretében. A királyi herceg fogadására az állomáson megjelentek Szinkovich Károly főszolgabíró, Kardos Géza csendőrzárás parancsnok, Mayer Emil uradalmi igazgató, mohácsi Német Lipót uradalmi ügyész és Jilly Gyula állomásfőnök. Frigyes főherceg az állomásról a dédai vadászlatba hajtatott. A vadászatok, amelyekre több vendég is hivatalos, 12-én vették kezdetüket. A királyi herceg családja, Izabella királyi hercegnő és leányai 15-én a személyhajón érkeztek Budapesten át Mohácsra és onnan kocsin mennek Dédába.

— A Kóburg-ház gyászja. A Kóburg hercegi család még le se vetette a gyászt a félév előtt elhunyt Klementina hercegnő után, s már ismét halottja van: néhai Klementina hercegnő másodszülött fia Kóburg Agost Lajos herceget váltotta meg súlyos szenvedéseitől ma délelőtt féltizenkét órakor Karlsbadban a halál. Az elhunyt már hosszabb idő óta volt beteg, meg is operálták, de az orvosi tudomány nem volt képes megmenteni az életét. Kóburg Agost Lajos herceg a Kóburgok Koháry-ágából származott id. Agost hercegnek (meghalt 1881-ben) és a februárban meghalt Klementina orléanszi hercegnőnek volt második gyermeke. Alig egy évvel volt fiatalabb, mint bátyja, Fülöp herceg, aki majoresco léte a család magyarországi uradalmait örökölte. Fiatalabb testvérei Klotild főhercegnő, József főherceg özvegye és Ferdinánd bolgár fejedelem. Agost Lajos herceg 1845. augusztus 9-én született a franciaországi Euben, anyja birtokán, most tehát hetvenhétéves volt. 1864-ben Rio de Janeiróban nőül vette Leopoldina brazíliai császári hercegnőt, a később detronizált s azóta már meghalt Don Pedro brazíliai császár fiatalabbik leányát. Felesége hét évi házasság után 1871-ben meghalt. Három fiugyermekük maradt: a most negyvenéves Péter herceg, aki nőtlen, a negyvenéves Ágost Lipót herceg, akinek felesége Mária Immakulata habsburgi főhercegnő és a harminczhétéves Lajos Gaston herceg, aki Matild bajor hercegnőt vette nőül. A ma elhunyt Ágost herceg apósa uralkodása idején Rio de Janeiróban lakott, tengernagy volt a brazíliai haditengerészetnél. Az osztrák-magyar haditengerészetben is ellentengernagy rangot viselt. Ágost szász-kóburg-gotai herceg tetemét Kóburgba szállítják és a katolikus templomban lévő kriptában fogják örök nyugalomra helyezni.

— Rotschildék Budapesten. Tegnap este óla érdekes vendégei vannak Budapestnek: báró Rotschild Károly és felesége Wertheimstein Rózsika érkeztek a fővárosba, hogy pár napot Pesten töltsenek, azután visszautazzanak londoni kastélyukba. Az érdekes pár részére már a múlt héten foglalták le a Bristol-szállodában a legszébb lakosztályt, négy gyönyörű, nagyuri fénytűzessel berendezett termet. Rotschildék kíséretében van egy komornyik, egy angol komorna és Zsófi, a szobaleány, akit a báróné Nagyváradról vitt magával, amikor férjhez ment. Rotschild Károlyné fogadta egy hírlapíró látogatását, akinek budapesti időzéséről a következőket mondta:

Tegnap este érkezünk meg és holnapután utazunk tovább. Azért maradtunk itt ennyi ideig, mert egyrészt az uram meg akarja tekinteni Budapest nevezetességeit, amelyeket nem volt alkalma megismerni, másrészt pedig el kell végeznem a

bevásárlásaimat. Mert tudnia kell, hogy én megmaradtam derék honleánynak, aki minden szükségletét itthon szerzi be. A ruháim is kivétel nélkül Budapesten készülnek.

— A csár yachta. Az a baleset, mely a csári pár yachtját, a „Standard“-ot érte a finn vizeken, még mindig foglalkoztatja az orosz közvéleményt, sőt egyre fokozottabb érdeklődés kíséri a balesetnek eddig kiderített és ki nem derített részleteit. Beszélnek arról is, hogy a balesetet nem véletlen, hanem valamely merénylet idézte elő. Ezt arra alapítják, hogy néhány matrózt letartóztattak. De ha figyelembe vesszük, hogy Oroszországban mindennap néhány tucat polgárt és katonát tartóztatnak le, úgy ez a tény a merényletről szóló verziót nem igen támogathatja. Az az egy bizonyos, hogy a csári család a balesetet nem tartja omen malumnak, mert tovább is a finn vizeken marad. A legújabb táviratok azt a hírt hozzák, hogy a yacht kiszabadítása nagy nehézségekbe ütközik. A baleset, mely a yachtot érte, hasonló ahhoz, melynek az „Apraxin“ nevű orosz hadihajó Gottenburgnál esett áldozatul. A csári család a finn vizeken marad az „Alexandria“ yachton, ahol nagy óvintézkedéseket tettek. Ma egy szállítóhajót élelmiszerekkel utnak indítottak Hangöbe. Az orosz tengerészet köreiből nagy levertség uralkodik és az esetről általánosan nagy felháborodással beszélnek. Még nem állapították meg, hogy volt-e kipurált hajókalauz a „Standard“ fedélzetén, amikor a szerencsétlenség érte, sejtik azonban már most is, hogy a yacht utolsó kirándulását hajókalauz nélkül tette. A „Standard“-on két nagy lék van; a géptermet a víz elárasztotta. Miklós csár hozzájárult ahhoz, hogy a Standard felszabadítási munkálatait a revali mentőőrszázadra bizzák. A yachtot, mely 15 foknyi szög alatt ferdén feküdt, sikerült öt foknyira fölemelni. A hajófar két lábbal magasabban fekszik, mint a hajó orra. A hajó elején lévő kamrák és a fűtőhelyiségek vízzel vannak tele, amelyet állannóan szivattyuznak. A hajófar magas fekvésének köszönhető, hogy a császári termekbe a víz nem nyomult be. Az időjárás kedvező. A yacht kitérítése előtt lehetetlen a Standardot veszedelmes helyzetéből kiszabadítani. A Jermak nevű jégtróglőzős érkezését várják.

— Büntetés a nemzeti küzdelemért. Szegeden negyvenkét 46-ik ezredbeli tartalékos a tizennégy napos fegyvergyakorlat után nem bocsátottak szabadon, hanem egyenként tizennégy napig magánfogságra ítélték őket azért, mert a nemzeti ellenállás idején megtagadták a katonai behívó átvételét. Az 1905. évi exlex alkalmával igen sok 46. gyalogezredbeli tartalékos nem fogadta el a gyakorlatra szóló behívót. Ezek az idén vonultak be szolgálatra. Most, mikor az idejük letelt, tudomásukra hozták, hogy tizennégy napig egyes büntetés mértékrajuk, mert az 1905-ki Fejérváry-kormány idejében nem fogadták el a behívót, amivel függetlenségért követtek el. A tartalékosok majdnem mind családfenntartók. Az elítéltek először megkérték a századost, hogy járjon közbe az ügyekben. A százados azt felelte nekik, hogy mivel engedtlenséget követtek el, nem avatkozik az ügyükbe. Erre megkérték a hadnagyukat, hogy szóljon az érdekében az ezredesnél. A hadnagy meg is tette ezt. Az ezredes azt felelte:

— Sajnálom, hogy nem huszonnégy napra ítélték el őket.

A megbüntetett tartalékosok távirati uton fordultak a képviselőház elnökségéhez és azt kérik, hogy családjaikra való tekintettel járjon közbe, hogy azonnal szabadon bocsássák őket.

— Miniszteri tisztviselők mozgalma. Az államvasuti tisztviselők sikere és a bírósági hivatalnokok mozgalma arra indította a miniszteri tisztviselőket, hogy helyzettik javítására ők is döntő lépést tegyenek. Az összes minisztériumok főtitkviselői a napokban bizalmas értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy az egységes szolgálati pragmatika behozatala érdekében folyamondványt intéznek a királyhoz és az országgyűléshez. Kérelmük megokolásában kifejtik, hogy az egyes minisztériumokban érvényben levő szolgálati szabályzat a miniszteri tisztviselőknek semmiféle jogot nem biztosít. A minisztériumok főhivatalnokai egyelőre fizetésjavítást nem kérnek, csak szolgálati pragmatikát.

— A jogi egyetem új tanára. Dr. Doleschall Alfréd, volt kir. ítélőtáblai bíró, akit a budapesti tudományegyetemre most neveztek ki a büntető jog nyilvános rendes tanárának, ma délben tette le a hivatalos esküt az egyetem rektora és tanácsa előtt. Az új professzor már a most kezdődő iskolaévben megkezdte rendes tanári működését az egyetemen.

— Az állatorvosi főiskola megnyitása. A főiskola közül elsőnek ma délelőtt az állatorvosi főiskola nyitotta meg kapuit. A megnyitó-ünnepen, amely a főiskola disztermében folyt le, nagy közönség jelent meg. A földmívelésügyi minisztert Balogh Vilmos államtitkár képviselte. Ott voltak még: Wartha Vincze, a műegyetem rektora, Illosvay Lajos udvari tanácsos, műegyetemi tanár, Gracsányi Gyula állategészségügyi főfelügyelő, Hegedüs Pál őrnagy, a honvédelmi miniszter képviselőjében, Nemcsánszky százados, a katonai állatorvos-hallgatók parancsnoka, Biró Lajos és még igen sokan. Az ünnepet dr. Hutvra Ferencz, a főiskola rektora nyitotta meg. Beszámolt a tanév történetéről, jelentést tett a tanító-személyzetben történt változásokról, valamint az oktatás céljait szolgáló intézmények körében felmerült fontosabb mozzanatokról. Ezek közül a legfontosabb az, hogy új tanszéket rendszeresítettek a tejhigiénia számára. A fiatal állatorvosok minél alaposabb gyakorlati képzése érdekében kívánatosnak jelezte a rektor a folytatólagos gyakorlati év rendszeresítését, amely az orvosképzés terén egy idő óta már meg van honosítva, a tanulmányi rend ilyen irányú módosítása azonban ezidőszert meg abba a nehézségbe ütközik, hogy nincsenek az országban kellően felszerelt állatkórházak, ahol az új állatorvosok a gyakorlati évet eltölthetnék. Szerinte első sorban az állami birtokok, azután az egyes, nagykiterjedésű határral bíró városok feladata ilyen kórházakat létesíteni. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Bugarszky István, a vegytan rendes tanára s a főiskola prorektora tartotta meg tanévnyitó beszédét ezen a czímen: *Ismeretek az anyag szerkezetéről*. Ezzel a megnyitó ünnepség véget ért. Az előadásokat a főiskolán már hétfőn megkezdik.

— Montignoso grófnő és a szász udvar. Noha a szász udvar apodiktikus formában czáfolta meg a Montignoso grófnő házasságáról szárnyra kelt híreket, mégis majdnem félhivatalosan világágröppített a hírt, hogy egész bizonyossággal még sem tud semmit. Ezt persze nem ezekkel a szavakkal fejezik ki a hírvivők, hanem úgy, hogy a szász udvar egyelőre várakozó állápontra helyezkedik. Ugy látszik, az udvar semmit sem tart lehetetlennek a volt szász trónörökös részéről, amit — tekintve Montignoso grófnő multját — nem is lehet rossz néven venni. Az udvar még nem kapott pozitív értesítést arról, hogy a grófné csakugyan elhatározta második férjhezmenetelét. A grófnő új házasságkötése esetében az udvar mindenekelőtt Monika hercegnő kiszolgáltatását fogja követelni. A szász udvar továbbá jogot nyerne arra, hogy a grófnőnek évi harminczhatezer márkát tevő apanázsát megvonja, de ezzel szemben kijelentik, hogy az udvar önként lemondott erről a jogáról. A grófnő tehát arra való tekintettel, hogy a király gyermekeinek anyja, újra való megházasodása esetében is tovább huzná az apanázst. Toselli énekes ügyvédje a drezdai lapoknak táviratot küldött, amelyben megczáfolja nőülésének híret s azt mondja, hogy mindent el fog követni, hogy a hír terjesztőit kinyomozza s ellenük büntető följelentést tegyen.

— A gyorsírás terjedése. Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület Liszt Ferencz-tér 10. sz. alatti iskolájában, az ujabban több utánzóra talált „Gabelberger Szakiskolában“ már a nap minden órájában megnyitották a tanfolyamokat. A növendékek — többnyire hölgyek — naponta 2-3 órán át tanulják a magyar-német gyorsírást és fogalmazást, továbbá a gépirást. Üres helyek nagyobb számban csak a reggel 7 és este 7 órakor kezdődő csoportban vannak. Ezeket leginkább tandíjkezdő növendékek látogatják.

— Égő erdő. Nagytárnán gyújtogatás következtében néhány nap óta nagy erdőégés van. A kár eddig 20,000 korona. A község lakosságát a tűz lokalizálására kirendelték.

— **Ügyvédi kamarák harca.** Két ügyvédi kamata, a temesvári és a szegedi foytat egymással áldatlan harcot csaknem egy év óta. A harc oka **Lányi Bertalan**. A temesvári kamara választmánya elhatározta annak idején, hogy Lányit kinevezése alkalmából üdvözölni fogja. Ekkor történt, hogy dr. **Rosenthal Gyula** lugosi ügyvéd rendkívül sangvinikus hangu beadványban kelt ki a kamara szándéka ellen és azt hazafiatlannak bélyegezte. Egy helyi lapban pedig szintén fejtegette a dolgot és arra a következtetésre jutott, hogy abban az esetben, ha még a jog emberei is így honorálják a törvénytelen és alkotmányellenes kinevezést, akkor mit várjunk azoktól a hazafiaktól, akik alkotmányjogi vizsgát nem tettek. Kijelentette, hogy immár csak a sajtó útján van alkalma tiltakozni a kamara hazafiatlan ténye ellen. A temesvári ügyvédi kamara választmánya azon a czimen, hogy dr. Rosenthal eljárása az ügyvédi tisztességbe ütközik, ellene fegyelmi eljárást indított. A kamarának saját tagja ellen indított fegyelmi ügyében az igazságügyminiszter a szegedi ügyvédi kamara választmányát delegálta. A szegedi kamara választmánya egy félévvel ezelőtt foglalkozott ezzel az ügygel és feltűnést keltő ítéletet hozott. Felmentette Rosenthal, mert igazoltnak látta hogy a temesvári kamara üdvözölte a törvénytelen kormány igazságügyminiszterét. Ez hazafiatlanság volt s dr. Rosenthal támadása hazafias felbuzdulásból eredt és az hazafias cselekedet volt. A temesvári ügyvédi kamarát kinosan érintette, hogy a szegedi kamara a hazafiatlanság vádjával illetve s hogy tisztázza magát a vád alól, a szegedi határozat ellen perújítással élt azon a czimen, hogy a szegedi kamara választmánya a vizsgálat során nem győződött meg arról, vajjon tényleg megtörtént-e Lányi üdvözlése? A temesvári kamara kijelenti, hogy Lányit sosem üdvözölte. Együttal azért, hogy a szegedi ügyvédi kamara választmánya hazafiatlannak nevezte őt, a választmány minden egyes tagja ellen fegyelmi eljárás megindítását kérte az igazságügyminisztertől. Az igazságügyminiszter úgy a perújítási kérelem dolgában, mint a fegyelmi ügyben az aradi ügyvédi kamara választmányát delegálta bíróságuk. Az aradi kamara választmánya nagy apparátussal már meg is kezdte a vizsgálatot, amely akörül forog, vajjon tényleg terheli-e mulasztás a szegedi kamara választmányát amiatt, hogy nem győződött meg róla, megtörtént-e a Lányi üdvözlése vagy sem. Az aradi kamara választmányának egy bizottsága a napokban ki fog szállni Temesvárra s az ottani kamara irattárában kutatni fogja a Lányi üdvözlésére vonatkozó iratokat.

— **Bányászati kongresszus Budapesten.** Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület ezidei kongresszusát Budapesten holnap, vasárnap, délelőtt 10 órakor tartja meg a Magyar Mérnök- és Építészegylet Semmelweis-utca 2. sz. alatti helyiségében és nem — mint tervezték — a Magyar Tudományos Akadémia kistermében.

— **A himlőjárvány.** Bécsben eddig több mint kétezer himlő megbetegedés fordult elő. Bécs városa azonban az idegenforgalomra való tekintettel titkolja a járvány nagyságát. Megállapították, hogy a himlőt Indiából hozták be gyaljuküldeményekkel. Eddig már az udvar minden egyes tagját beoltották. Ma oltotta be *Kerzel* udvari orvos a 80 éves Rainer főherceget. Budapesten mindenütt a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tették meg a járvány ellen. A posta és táviradnál dr. Lumniczer József, a betegsegélyző egyesület főorvosa megszaktította szabadságát és megkezdte a személyze beoltását. Elsősorban azon alkalmazottakat oltják be, kik a mozgó-postával Bécsbe utaznak. A je-

lenlegi himlő ugyanolyan természetű, mint az előző, amely három évvel ezelőtt Olaszországból fenyegetett meg bennünket, a hólyagos, véres, ugynevezett fekete himlő.

— **Ki tud egy jó czímet?** Ezzel a kérdéssel fordult ma délután az *Adami* törzsasztal tagjaihoz *Beöthy László*, a Királysínház igazgatója.

— **Száz finom cigarettát** — ismételte — aki a „Walzertraum“ helyére olyan alkalmas czímet talál, amelyikben benne van a „Keringő“.

Egy perc alatt tömött kör támadt az igazgató körül s a kávéház „spicz“-vendégei csodálkozva látták, hogy vagy harmincz ember félárbozra ereszti a fejét és szomorú arcot vág, mintha licitálnák. Verejtékező gondolkozott író, újságíró, színész, kibicz vegyest. Tíz percznyi gondolkodás után megszólal csüggedten egy újságíró.

— Alkalmas czímet nem tudok, de van egy jó ötletem. Forduljunk *Telkes* Simonhoz a névmagyarosítás lelkes apostolához.

A gondolkodók megütődve néztek egymásra: a száz gianaclis lassan tűnni kezdett, mert *Telkes* Simon, aki annyi német névből csinált már magyart, bizonyosan fog tudni megfelelő elnevezést. Szépen, lassan fölhagyva a küzdelemmel, elszállingóztak *Beöthy* mellől. Csak *Szomaházy* István maradt a placczcon:

— Én már azt is tudom, mit fog javasolni *Telkes*. Mindig ezt ajánlja...

— Halljuk, halljuk — tudakolja *Beöthy*.

Szomaházy kajánul mosolyog, aztán csöndesen mondja:

— Kende.

— **Wellmann felszállásának megküszülése.** Beszámoltunk már arról, hogy *Wellmann* és társainak léghajón való északsarki utazása megküszült, mert az „Amerika“ nevű léghajó kormányserkezetének tökéletlensége majdnem katasztrófát okozott. Most már egészen bizonyos, hogy ebben az esztendőben az újból való felszállást nem kockáztatja meg. Ezt már nemcsak az időjárás kedvezőtlen-sége akadályozza meg, de lehetlenné teszik fizikai okok is. Léggömbje ugyanis megrongálódott s kijavítása hosszabb időt igényel. *Wellmann* eltökélt szándéka, hogy jövő évben okvetlenül megismétli a kísérletet. A felszállásról és annak megküszüléről a „Lokalanzeiger“ tudósítja így számol be: Szeptember 2-án déln 12 órakor készen állt a léghajó a felszállásra. Az „Express“ gőzös északi irányba vontatta a léghajót, mire *Wellmann* megadta a jelt, hogy ereszkék fel a léghajót. A léghajó mintegy százötven méter magasságban lebegett, amidőn egyszerre havazás állott be és a léghajó a Foul-öböl közelében eltűnt szemünk elől. Hajónkról nemsokára egy pillanatra tisztán láthattuk a jéghegyet, amelynek közelében egy nagy tárgy volt látható, a léghajó. Visszafordultunk hajónkkal, hogy elérjük azt a helyet, ahol a léghajót láttuk és másfél órai út után el is értük a már földre szállt léghajót, amelynek utasai, dacára a jéghegygel való összeütközésnek, teljesen sértetlenek voltak. A leszállás a legnagyobb szabályossággal ment végbe. Az expedíció sikertelenségének egyedüli oka az volt, hogy a kormányserkezet megtagadta a szolgálatot.

— **Sorlegavítás.** A Budapesti egyesült jótékony magyar asztaltársaságok központja nemrég serleget avatott s ennek évfordulóját megünnepelni határozta el. Az ez évi tinnepély szeptember 17-én lesz a József főherceg-szállóban, amelyen az ünnepi megnyitó beszédet dr. *Benedek* János országgyűlési képviselő tartja.

— **Kormányozható léghajó.** A berlini léghajózási társaság tagjainak, valamint a sajtó képviselőinek jelenlétében ma felszállási kísérletet tettek *Parceval* kormányozható léghajójával. *Parceval* megmagyarázta léghajójának szerkezetét, mire a léghajó több ízben felszállott. Első felszállása alkalmal *Hollmann* volt államtitkár, a másodikon *Einem* hadügyminiszter is résztvevett.

— **A velencei gyilkosság.** Naumov gróf édes apja érdekes kijelentéseket tett egy olasz újságíró előtt fiáról. Az öreg Naumov gróf, aki Párisban nagyon visszavonultan élt, a következőket mondta:

— **Miklós** fiam most 21 éves és a mult esztendőben fejezte be a tanulmányait a moszkvai egyetemen. Miután Oroszországban minden nemes vagy birtokos családhoz tartozó ifjunak bizonyos időn belül valamely kormányhivatalban kell szolgálnia, Miklóst a mult év végén Orel kormányzó-ságba küldték, hogy szolgálatát megkezdje. A bátyja katonatiszt. Az apa fiát olyannak ismerte, aki a szerelmi intrikáktól és a politikától távol tartotta magát. Ideges és érzékeny természetű ifju volt. Orelben, apja barátjának, a kormányzó-nak felügyelete alatt volt. Jó társaságokba járt s a többi között megismerkedett a *Komarovszky* grófi családdal. *Komarovszky* Pál gróffal alig egyszer-kétszer találkozott. Az apa nem tudja, hogy mióta viseltetett a fia vonzalommal *Tarnovszka* grófnő irányában. A családja erről az ismeretségről nem is tudott. Egy napon az apa az orel kormányzótól levelet kapott, amelyben arról értesíti, hogy a fia eltűnt Orelből. Két nappal később az újságok közölték gróf *Komarovszky* Pál meggyilkolását s egyúttal azt is, hogy fia a gyilkosa, akit *Veronában* elfogtak. Mialatt ő megtört szívvvel *Velenczébe* utazott, a család többi tagja a gyilkosság körülményei után nyomozott. Így megtudták, hogy Naumov csak két nappal a gyilkosság után utazott *Velenczébe* és így ki van zárva, hogy a tett elkövetése előtt *Bécsben* járt vagy pedig *Tarnovszka* grófnőt *Csehországba* elkísérte volna. Naumov *Miklós*nak, mint hivatalnoknak, igen kevés fizetése volt, amelyhez pótlásul atyjától havonként kapott apanyagét. Jövedelméből semmiesetre sem lehetett annyi pénze, amennyit nála elfogták *Veronában* találtak. A pénz, amelyet Naumovnál találtak, nem *Komarovszky* gróftól, hanem *Tarnovszka* grófnőtől való, aki állítólag kétezer rubelt adott neki. Az apa azt hiszi, hogy *Prilukov* az, aki a fiát a gyilkosságra rábirta. *Prilukov* ugyanis azzal bujtogatta Naumovot, hogy a gróf őt, a nemesi családból származó fiatalembert „nyomorult firkoncz“-nak tekinti. Ezért gyűlölte meg Naumov a gróft.

A velencei rendőrségnek ismét sikerült két döntő jelentőségű bizonyítékhoz jutni. Lefoglalt két *Bécsben* keltezett levelet, melyek *Kievbe*, *Tarnovszka* grófnőnek voltak czimezve. A leveleket, melyek *Komarovszky* gróf meggyilkolásának egész tervét magukban foglalják, *Prilukov* írta.

— **A szászvárosi sikkasztás.** *Schuller* Móricz szászvárosi pénztárnok, aki sikkasztással van vádolva, ma állotta ki az operációt. Mindkét golyót sikerült fejből eltávolítani. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. A sikkasztott összeg nagyságát még mindig nem sikerült megállapítani.

— **Gyilkos munkás.** *Petrozsenyben* *Nyeste* András téglagyári munkás *Sziban* Antonio olasz munkástársát agyonszurta és néhány koronáját elrabolta. A gyilkost elfogták.

— **Mérenylet egy képviselő ellen.** *Bellumban* történt az alábbi feltűnést keltő eset. *Magni* nevű képviselő lakása mellett tegnapelőtt bomba robbant fel, nagyobb kárt azonban nem okozott. *Magni* képviselő ugyanis az aggodói bányaművek gondnoka; a bányamunkások néhány nappal ezelőtt béremelési követelésekkel fordultak hozzája. Ő azonban nem tett eleget a követeléseknek. Vasárnap reggel *Magni* névtelen fenyegető-levelet kapott és úgy társzik, hogy a bomba már ennek a folytatása volt. A tettet eddig nem sikerült ki-nyomozni.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 filléért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postánlávét mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmúlhatatlan háziser mindama gyomorhajókál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postánlávét mellett teljesítetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

— **A haragos norvég.** Björnson Björnsterne gombos és ildomtalan kirohanása érdeme szerint való elbánásban részesült. A békekongresszus mai ülésén sietett alkalmat szerezni arra, hogy a megbántott Apponyi mellett tüntessen. A békekongresszus mai ülésén az iskolai békenapra vonatkozó javaslat került tárgyalásra. A tárgyaláson kifejezésre jutott, hogy a békekongresszus ismeri az olasz közoktatásügyi miniszternek már két év előtt megtett és az utódja által a folyó évben megújított, valamint a magyar közoktatásügyi miniszter által közvetlenül az előbbieknél után megtett intézkedéseket és azok horderejét, amelyek szerint tudniillik a február 22-ére megállapított világbéke ünnepén való részvételre kötelezik az összes állami iskolákat. Ez a részvétel alkalmas arra, hogy a béke és az emberszeretet érzését oltsa az ifjúságba. A kongresszus az olasz és magyar kormányoknak szerencsekívánatait fejezte ki és ezt a nagy és értékes példát az összes békeegyesületek tudomására hozza abban a reményben, hogy az utóbbiak kezdeményezésére a többi kormányok is hasonló intézkedéseket léptetnek életbe.

Ennek a határozatnak megvitatása előtt **Máday** magyar delegátus felszólalása következtében az elnök sajnálkozásait fejezte ki afelett, hogy a jelentésben kinyomatták **Björnson** levelének gróf **Apponyi** miniszterre nézve sértő részét. A bizottság ezt az ő tudta nélkül cselekedte és amikor észrevette, már nem lehetett a bajon segíteni, *ő maga is reményli és óhajtja, hogy gróf Apponyinak elégtétel adassék.* A jelenlevő magyarok lelkes tapsal honorálták ezeket a szavakat. Egy bécsi újságíró előtt nyilatkozott **Apponyi** Albert is, aki **Björnson** leveléről ezeket mondta: Nem bocsátkozhatik **Björnson** támadásának részletes czáfolatába más azért sem, mert **Björnson** levelének teljes szövegét nem ismeri. Csak úgy általában megjegyzi, hogy **Björnson** nagy költő ugyan, de azért ez nem akadályozza őt abban, hogy néha olyan dolgokról ne beszéljen, amelyeket nem ismer, vagy amelyekhez nem ért. Ezáltal elvesztette azt a jogát, hogy őt ilyen esetekben komolyan vegyék. **Björnson**, hazug tudósítások által félrevezelve, nagy könnyelműséggel nyilatkozik olyan viszonyokról, melyeknek tényleges alapjait nem ismeri. Ennélfogva támadása hijján van minden komolyságnak és jelentőségnek.

Egy másik újságíró előtt **Apponyi** Albert kijelentette, hogy már tegnap szóba került a **Björnson** nyilatkozata minisztertársaival folytatott beszélgetés során is. A kiváló nagy szellem aberrációjának tekinti a dolgot és azt a könnyelműséget, amivel **Björnson** nyilatkozatát tette, nem hozván fel semmi konkrét czélt alapítvány véleménye megköczkázta az igazsághoz. Amíg a nyilatkozat teljes és hiteles szövegét nem ismeri, nem reflektál a támadásra; erre különben is csak akkor határozna el magát, hogyha azt látná, hogy az ország érdekében szükséges **Björnson** közvetlen felvilágosítani és megkérdezni tőle, mik azok, amikkel őt terheli és amiért őt olyan élesen elítéli.

Apponyi Albert félküzencz órákor **Éberhardra** utazott, ahonnan hétfőn délelőtt érkezik vissza Bécsbe.

A béke-kongresszus különben a mai üléssel, befejezte ideai tanácskozásait.

— **Házasság.** **Fehér** Ferencz M. Á. V. hivatalnok eljegyezte **Schmötzer** Elzát.

Kövesdy Lajos, az Első Magyar Papírgyár Részvénytársaság tisztviselője eljegyezte **Wittmann** Szeréna kisasszonyt, **Wittmann** Frigyes a **Wittmann** és **Bauer** cég belfellegének leányát.

Reisinger Gyula posta- és távirtdatist eljegyezte **ösv. Faith** Mihályné fővárosi háztulajdonos leányát **Herminikát**.

Haasz János hanti tanító eljegyezte **Plank** **Irmuskát** Németbolyban.

— **Pusztaszeri Árpád-ünnep.** A pusztaszeri Árpád-ünnep a kormányt **Günther** Antal igazságügy-miniszter fogja képviselni. A képviselőház nevében **Barabás** Béla orsz. képviselő, a függetlenségi párt nevében pedig **Reöck** Iván orsz. képviselő helyezte koszorút az Árpád- emlékre.

Günther Antal igazságügy-miniszter eredeti tervét megváltoztatva, ma este 6 órákor több képviselő társaságában a pusztaszeri ünnepre Szegedre érkezett. Az állomáson **Kelemen** Béla főispán élén a városi hatóság, a kir. tábla, valamint nagyszámú közönség fogadta. A főispán üdvözlő beszéde után a miniszter kíséretével behajtatott a Tisza-szállóba, melynek erkélyéről azután megtekintette a kivilágítást, végighallgatta a szegedi Árpád-ünnep alkalmából a dalárdák énekét és a szavalatokat. Este a főispán a miniszter tiszteletére estélyt rendezett, amelyen a város előkelőségei is megjelentek. Reggel a miniszter a főispán társaságában kihajtat Pusztaszere, majd a délutáni különvonattal Budapestre utazik.

— **A karlsruhi nemzetközi sakktorna** mai XIX. fordulójáról kiküldött tudósítónk távirati jelentése így hangzik: A **Maróczy**—**Vidmar** négyeshuzás-játszma 39 lépés után eldöntetlen maradt. Remissel végződött továbbá a **Schlechter**—**Chotimírskí** vezércsel 36 lépés után, a **Johner**—**Saive** vezércsel 56 lépés és a **Teichmann**—**Mieses** vezércsel megnyitási játszma 52 lépés után. A **Rubinstein** és **Csigorin** mérkőzése — francia játszma — a 68. lépésben félbemaradt; **Rubinstein** hadállása kedvezőbb. Befejezetlen maradt még a **Spielmann** és **Duras** olasz játszmája a 68. lépésben, melyben utóbbi áll jobban. **Leonhardt** szicíliai partiban győzött **Tartakower** ellen 25 lépésben. **Cohn** skót csejt vesztett **Niemzovits** ellen 18 lépés után. **Janowski** vezércselben verie meg **Marshallt** 54 lépésben. Dr. **Olland** szabálytalan megnyitási játszmában birta **Wolfot** a 45. lépésben megadásra. Szabadnapos **Berger** volt.

A verseny állása a XIX. forduló után: **Maróczy** 13, **Rubinstein** 12½ (1), **Leonhardt** 11½, **Vidmar**, **Saive** 11, **Schlechter**, **Niemzovits** 10½, **Duras** (1), **Teichmann**, **Wolf** 10, **Marshall** 9½, **Janowski**, **Chotimírskí** 8½, **Tartakower** 8, **Csigorin** (1), **Spielmann** (1), **Mieses** 7½, **Berger**, dr. **Olland** 6½, **Cohn**, **Johner** 4.

A XX. fordulóban az ellenfelek neve: **Chotimírskí**—**Maróczy**, **Rubinstein**—dr. **Olland**, **Niemzovits**—**Csigorin**, **Vidmar**—**Cohn**, **Janowski**—**Schlechter**, **Tartakower**—**Marshall**, **Duras**—**Leonhardt**, **Mieses**—**Spielmann**, **Saive**—**Teichmann**, **Berger**—**Johner**, **Wolf** szabadnapos.

— **Katonaszabadítás.** Csak véletlenül, valamely nem várt esemény, följelentés, vagy ehez hasonló incidensek szokták időről-időre valamely nagyobb katonaszabadítási ügyről a leplet lerántani. Akkor azután kiderül rendszeren, hogy sok száz ember van a dologba belekeverve aktív és passzív módon s éppen azáltal úgy összegabajodik, hogy ember legyen, aki kibogozza. Ilyen bonyolult katonaszabadítási ügynek ígérkezik az affér, amely Nagy-örs községben pattant ki. A szegedi 46. gyalogezred ezredeséhez ugyanis följelentést tettek **Meixenberger** János községi jegyző és dr. **Oeser** Vilmos községi orvos ellen. A följelentést több vagyonos sváb írta alá és az a vád foglaltatik benne, hogy a jegyző és az orvos *üzennél* esztendő óta foglalkozik katonaszabadítással. Körülbelül háromszáz család fiát mentették meg a katonai szolgálatól. — Ezekben a katonaszabadítási műveletekben állítólag résztvett két katonarvos is, akiket azonban nem tudiak megnevezni a feljelentők. **Szentgyörgyi** József ezredes áttette az iratokat Torontálmezeje alispánjához és a nagykikindai királyi ügyészséghez. A jegyző és orvos ellen már el is rendelték a vizsgálatot. Az ügyészség egész sereg nagyörsi föld-

bir tokosra is kiterjesztette a vizsgálatot úgy, hogy ebben az ügyben a község lakosságának mintegy felerésze fog szerepelni. A följelentés szerint ezekre megy az az összeg, amit így az apák a jegyzőnek és az orvosnak juttattak. A két katonaszabadító egyes vallomások szerint *okiratokat hamisított*, s manipulációik legnagyobb részét a felülvizsgálatoknál, a reklamá-lásokkor követték el. **Klein** Jakab, egy nagyörsi földbirtokos vallomása szerint, huszonnégy olyan esetről van tudomása, amikor a gazdag sváb fiukat, mint egyetlen fiut reklamálták, holott mind a huszonnégy svábnak még két fia van, akik hasonló módon szabadultak a katonáskodástól. A járási főszolgabíró ma délelőtt kiszállott Nagyörs községbe, hogy a bejelentett tanukat kihajlassa. A följelentők ma újabb harminczkét katonaszabadítási esetet jelentettek be. Ezek között azzal is vádolják a jegyzőt, hogy jó pénzért italméresi engedélyeket is szerzett.

— **A szegedi tisztviselőkongresszus.** Az állami tisztviselők szegedi kongresszusa iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Eddig több mint 500 tisztviselő jelentkezett az állami tisztviselők országos egyesületénél személyes részvételre. A kongresszuson az állami alkalmazottak egyéb osztályai is lesznek kiküldöttek által képviselve. A kongresszussal a multkori minisztertanács foglalkozott s kimondta hogy mindazoknak a tisztviselőknél, akik a kongresszuson megjelenni szándékoznak — amennyiben ezt az egyes hivatalok viszonyai nem gátolják — három napl szabadság engedélyezendő. Elhatározta továbbá a minisztertanács, hogy az állam hűséges szolgáinak megbecsülése és annak jeléül, hogy a miniszterek magukat szintén tisztviselőknél, az állam első tisztviselőinek tekintik, a kongresszuson a kormány képviselőjében a miniszterelnök, esetleg valamelyik miniszter meg fog jelenni.

— **A temesvári rablógyilkosok.** Sikertült kinyomozni a májusban történt temesvári rablógyilkosság tetteseit. Grób Mátyásnak az a vallomása, hogy ő szem- és fültanuja a gyilkosságnak, nagy föltűnést, de egyúttal gyanút is keltett, hogy Grób nem tanu, hanem tettes. A titokzatos ügybe most úgy látszik teljes világosság derült. Grób legújabb vallomásának lényege, hogy az a **Mészáros** János, akit a vámközeli családjának kiirtójaként megnevezett, egyáltalán nem is létezik. Ezt azért találta ki Grób, hogy **Molnár** Jánost, az igazi tettest, kisebb büntetés érje. Ez a vallomás teljesen megegyezik a nyomozás eddig való eredményeivel és csupán Grób szereplésére nézve hagy fönn kétségeket. A koronatanu mindenáron tisztázni akarja magát, de vallomása nagyon ingadozó. Hosszu halgatását azzal okolja meg, hogy a **Molnár** által rablott pénzből jutalmat várt. **Molnár** János még mindig konokul tagad. Grób újabb vallomása után **Malyáta** kapitány az előnyomozást beszüntette és Gróbot átadta az ügyészségnek, amely előzetes letartóztatásba helyezte. Grób Mátyás mindössze tízenyolcz esztendő suhancz. A fivére, Grób János országszerte ismert profeszszionátus betörő. Grób Mátyás, aki az utóbbi időben kocsis volt, mint fiatal gyermek több tolvajlásért, később pedig több betörésért volt büntetve. **Molnár** János, a gyilkos, husz esztendő és foglalkozás nélküli, hentesinas.

— **Egy munkás katasztrófája.** Ma délután végzetes szerencsétlenség történt az államvasutak kőbányai-uton levő gépgyárában. **Szkutera** József gyári munkás a gőzzel hajtott emelő-daru mellett dolgozott és a gép munkaközben elkapta a fejét. A szerencsétlen ember koponyatörést és agyrázkódást szenvedett. A mentők bevitték a **Szent-István-kórházba**, ahol haldoklik. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy kit terhel a felelősség **Szkutera** katasztrófája miatt.

WIKUS
CSOKOLÁDÉ-GYÁR
BUDAPEST
 IV. DEÁK FERENCZ UTOZA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBÓR

— **A tífusz Szolnokon.** Minden oldalról járványhírek rémitgetik a közönséget. Legújabb Szolnokról jelentik, hogy ott a tífusz járványszerűen kezd terjedni. Azt hiszik, hogy e betegséget a Boszniából hazatért 68. gyalogezred hurcolta be magával a városba. A hatóság minden óvintézkedést megtett, hogy a betegség tovaterjedését meggátolja.

— **A czirkveniczai tolvaj zár alatt.** A nyáron a czirkveniczai Miramare-szállóban rövid időn belül több lopás történt. A lopásokkal a fogadó egyik pinczérjét, Szutovszky Antalt gyanúsították, de bizonyítékot nem tudtak szerezni ellene. Szutovszky a napokban Budapestre jött és a czirkveniczai hatóság megkeresésére a rendőrség állandó megfigyelés alatt tartotta. A vizsgálatot Gegus Dániel rendőrkapitány vezette és tegnap délután házkutatást tartott Szutovszkynak, Kurz Jakab szobafestőnél az Alsó Erdősor-utca 28-ik számú házában lévő lakásán. A házkutatásnak meg is lett a kívánt eredménye. Szutovszky együtt lakott a kedvesével és a szerelmes pár holmija között háromezernyolcszázhuszonnyolc koronát találtak elrejtve. A pénzre vonatkozólag bevallotta Szutovszky, hogy lopásból ered. Elmondta, hogy augusztus 4-én a Miramare-szállóban egy bécsi gyárosról elloptak ötezer koronát. Másnap csendőrök és rendőrök jártak a szállóban, mindent átkutattak, mindenkit kihallgattak, de az ellopott pénzt nem találták. Végül eredmény nélkül távoztak a szállóból. Ekkor jutott ő arra a gondolatra, hogy szintén nyomozást indítson. Keresni kezdte a pénzt, és a padlás szelelőablakában meg is találta. Röviddel utóbb fegyvergyakorlatra kellett bevonulnia. A katonai behívó éppen kapóra jött neki és távozott a szállóból. Balaton-Aligára utazott a kedveséhez, Véték Rózához, aki a Hermina-lakban szobaleányoskodott. A lopott pénzből négyezer koronát átadott s azután jelentkezett ezrednél. A pénzzel a szobaleány feljött a fővárosba és itt várta be, míg kedvese szabadul a katonaságtól. Tervük az volt, hogy Budapesten kávéházat vesznek. E tervükbe azonban beleszólt a rendőrség is és a tolvaj pinczért kedvesével együtt letartóztatta. A főkapitány Szutovszky letartóztatásáról táviratilag értesítette a czirkveniczai hatóságot.

— **Szélhámos joghallgató.** A rendőrség család miatt letartóztatta ma Csucs Lajos szentesi születésű joghallgatót. Csucs a Reuter testvérek és Várady Béla divatárucégtől több száz koronát érő árut csalt ki, amelyet értékesített, aztán megszökött. A nyáron Püstyénben nyaralt, ahol miniszteri segédfogalmazónak adta ki magát, majd pedig mint huszártiszt szerepelt. Csucs Lajos legutóbb az országos kémiai intézet napidijasa volt. Ott szerzett több féláru menetjegyekedvezményt kérő folyamodványblankettát s rájuk hamisította több intézeti tisztviselő nevét. Így féláru vasuti jegyet szerzett magának mindenfelé. Amikor szélhámosságait felfedezték, édes atyja, aki szentesi földbirtokos, kilencz ezer koronát küldött a fiúnak, hogy egyezzen ki a panaszosokkal. Csucs azonban a pénzt eltékoztatta s most a rendőrség kezére került.

— **Gyújtogató bérlő.** Ehrlich Jakabot, aki a szatmári káptalan beszenyszögi birtokának bérlője, tegnap azon gyanu alatt, hogy tanyáját felgyújtotta, letartóztatták és az ügyészség fogházába kísérték. Ehrlichnek bérlete most járt le és a szerződés értelmében a bérlő a birtokon lévő épületeket vagy eladni, vagy elvinni tartozik. Ehrlich nem tudta megkapni a káptalantól az új bérletet és az épületeket az új bérlő sem akarta átvenni. A tűzvizsgálat megállapította, hogy az épületeket felgyújtották és a nyomozás valószínűvé tette, hogy Ehrlich Jakab azért gyújtotta fel azokat, hogy biztosítás révén megkapja a kártalanítást.

— **Élni gyönyör.** Azt mondják; lehet. De tudja az Isten, talán még sem egészen így áll a dolog. Tessék csak bepillantani egy kicsit a lapokba. Nem is kell hozzá valami nagy érzékenykedés, filigrán kedély, az embernek libabőrös lesz a háta, és elmegy az élettől a kedve... Vagyis jönnek a hírek egymásután? Így. „Óriási sikkasztás!” „Leugrott a negyedik emeletéről!” „Öngyilkos aggastyán!” „Felkoncizolta a családját!!!” „Mégmérgezett tíz ember!!!” „Jön a himlő!!!” „Leszakadt híd!!!” „Felrobbant hajó — tíz ember megfuladt.” „Leégett gyár — kilencz ember benégett!!!” „Kifosztott halottak.” „Villamos elgázolás!” „Kisiklott egy gyorsvonat!” stb. stb. — Így megy ez tovább! — Ez egy kicsit sok! Valahogy tehát mégsem olyan nagy gyönyörűség az élet. Ennek a mondásnak tehát nincs igazsága. De azért mégis szép az élet azoknak, akik azt tartják, hogy: úgy szép az élet, ha zajlik. Nohát ezeknek igazán nem lehet semmi kifogások az élet ellen.

— **Aki a hitelozeit becsapta.** Két évvel ezelőtt nagy port vert föl a fővárosban Radó Henrik szőlőmester szökése. A fiatal kereskedő közel százezer koronával csapta be a hitelezőit, akik hitelezői család miatt följelentették. A Lusthaus József céget 9370, Kaufmann S. utóda céget 8104, Weisz Miksa és fia céget 11494, König György és testvére céget 8832, a Kohmann és Sussny céget pedig 2494 koronával károsította meg. A rendőrség annak idején a szélhámos kereskedő kézrekerítése iránt széleskörű intézkedéseket tett, egész Európában körözlette, de Radó, aki egy Bozóky Miczi nevű nővel szökött meg a fővárosból, mindenütt el tudta kerülni a rendőrök figyelmét. Két év alatt bejárta a világ összes nagyobb városait és a múlt évben Londonban, részvénytársasági alapon nagy szűcsáru ipartelep létesítésén fáradozott. Radó már közel volt céljához, a vállalatához szépen jegyeztek a részvényesek, de az utolsó pillanatban megtudta, hogy a rendőrség fölismerte és még idejekorán megugrott a londoni detektívek elől. Ma végre Berlinből távirati értesítés érkezett a főkapitánysághoz, hogy Radó Henriket az ottani rendőrség letartóztatta. A főkapitányság a táviratot azonnal átküldte a budapesti királyi ügyészségnek, hogy Radó kiadatása iránt a szükséges lépéseket megtegyje.

— **Halálozás.** Török József megyei árvaszéki ülnök, f. hó 13-án meghalt Miskolcson.

Gyurós János poltári tanító f. hó 11-én Poltáron elhunyt.

Kovács Bernát ügyvéd, a budapesti ügyvédi kar-
nak köztisztviselőben álló tagja, ma éjjel szívizélethűs-
ben, rövid szenvedés után, életének 64 évében elhunyt.

Szederjessy Ferencz né, született szatmári Enyedy
Róza, unitárius pap özvegye, ma meghalt 63 éves ko-
rában Budapesten.

— **A Beketow czirkuszban a nemzetközi díjbirkózások 16-ik napján a közönség ugyancsak zsúfolásig töltötte meg a czirkuszt.** A mai nap mérkőzései szenzációval véződtek, amennyiben Czaja János magyar 19 perc 15 másodperc alatt legyőzte Cyclop angol birkózót. A közönség óriási lelkesedéssel fogadta a magyar birkózó győzelmét, tombolt örömben, majd azután elismerését fejezte ki a magyar birkózónak. A további birkózások eredménye a következő: Tristenski legyel győzött 14 perc 28 másodperc alatt Kornatzki lengyel, John Pohl Abs német 15 perc 20 másodperc alatt legyőzte Kutusow óriás kozákot s végül Macdonald skót bajnok 8 perc 33 mp. alatt legyőzte Rissbacher bécsit. Az összes birkózások rendkívül tetszetek a közönségnek, amely rendkívül nagy figyelemmel kísérte az egyes birkózásokat. A holnapi nap folyamán birkóznak: Tristenski lengyel — Aberg orosz világbajnok, Cyclop angol — Ch. Lorento, Mourzuk tuniszi néger — Johnson norvég, s végül döntőmérkőzésben Hadji Hallil török — Czaja József magyar.

— **Társasutazás Délolaszországba.** Október 9-én igen érdekes társaskirándulás indul Délolaszországba. A résztvevők Róma, Nápoly (Capri-Pompeji), Florenz és Velence nevezetességeit tekintik meg. Részletes prospektus a Központi Menetjegyirodában (Budapest, Vigadó-tér 1. szám) kapható.

— **Védhímioltás.** A Szent Lukácsfürdő igazgatója összes személyzetét a himlő ellen beoltatta.

A vendéglő, szállodák és fürdőalkalmazottak (155 személy) már be lettek oltva. Most a kutyákkal alkalmazottak (184 személy) kerülnek sorra. Az összes alkalmazottakon, 339 személy, a Szent-Lukácsfürdő egyik orvososa, dr. Klein Sándor végzi az oltást.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaságosoknak ez évi augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egy koronás tükkőfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasut-állomás van a fürdőtelepen.

FERENC JOZSEF KESERŐMÉ

x Férfidivatárunk legjobb kivitelben Vass Jenő-nél Budapest, Erzsébet-körut 22.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 f.

x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyzék ingyen.

x Az előkelő világ kiváló előszeretettel keresi fel a Michelsiadter utóda Váci-utca 3. szám alatti cipő-áruházát; magunk is méltányoljuk a közönség ezen elismerését, mert cipőink mind-egyike egy-egy különlegesség. A szabott árak a talpba bevésve vannak és így túlkövetelés nem létezik.

x Felhívjuk t. olvasóink szives figyelmét Gidner János czég mai hirdetésére. A czég ebben a szakmában kiváló nyujt.

x Ingyen könyv. Aki életterejének felvirágzásában örömet leli, olvassa el a „Modern Villamos Gyógymódról” szóló értekezést. Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők gyengülését és egyéb bajokat, de az is, hogy mikép lehet a teljes erőt visszazerezni villamosság útján. Ezen érdekes könyvet az Egyetértésre való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi az „Elektro-Vitalizer” orvosi rendelő intézet, Budapest, Károly-körut 2. szám, félelemt 10.

x A csokoládégyártás fejlődése. Még csak egy pár éve mult annak, hogy a hazánkban gyártott csokoládénak egyáltalában nem volt semmi vonzóereje, s pedig azért, mert gyárosaink eddig nem arra törekedtek, hogy versenyképes csokoládét készítsenek, hanem mindenféle keverékből silány harmadrendű csokoládét hoztak a piacra s ezt igyekeztek a közönségnél terjeszteni. Természetesen az ilyenfajta silány árunál a közönség mindig szivesebben vásárolta a külföldi gyárak termékeit, mert ezek szemmel láthatólag finomabbak voltak. Másképp áll már most a dolog. A magyar csokoládégyártás ma már oly magas nivóra emelkedett, hogy a külföldit sok mindenben felülmulja s nemcsak a belfogyasztásra dolgozik, hanem kivitelle is. Ezen csokoládégyárak között a legnagyobb fejlődést tudja felmutatni hazánk legfiatalabb csokoládégyára a „Wikus Tátra” tejsokoládégyár, Budapest, Deák Ferencz-utca 17. szám. A gyár tulajdonosa a fiatal Wikus Károly, aki számos éveket töltött külföldön, azért, hogy a cukrász de főleg a csokoládégyártás mesterségét megtanulja. Wikus, aki különben végezt ember, Franciaországban mint inas szegődött be s egy pár év múlva cukrászmesteri diplomával érkezett haza, hogy tudását itthon alapnyesítse. A gyárat még csak a mult évben alapította s máris oly nagy forgalomnak örvend, hogy a régi gyárak forgalmát felülmulja. De ki nem ismerné a Wikus-féle Tátra tejsokoládét, ennek gyógyhatású tápláló erejét? Ennek a csokoládénak tökéleteségét oly magas fokra emelte a gyár, hogy a külföldi Gala Péter, Suchard stb. csokoládékat messze felülmulja. Nagyon ajánljuk tehát a t. olvasó közönségünknek, hogyha még nem ismerné ezen künő magyar gyár termékeit, forduljon bizalommal a gyárhoz, ki vidékre is szivesen szállít postacsomagokban s merjük remélni, hogy ha csak egyszer is megkísérelte a Wikus-gyárnak a gyártmányait, többé nem fog külföldi gyárat támogatni s a magyar pénzt a magyar embernek fogja juttatni s nem fogjuk többé magunkat engedni a külföldi gyárosoktól kiszarolni. Álljon szemünk előtt mindig az: pártuljunk a hazai ipart.

Lakberendezések,

kávéházak és szállodák belső kiképzése.

Nagy választék
finom kivitelű asz-
talos- és kárpitos
butorokban, csillá-
rokban, szőnyegek-
ben stb. stb.
TELEFON 63-19.

Porjesz Mihály
Budapest,
V. ker., Lipót-körut 3. szám.

Földvásárló községek.

Budapest, szeptember 14.

A parcellázási láz ugyyszólván napirenden van az egész országban s nemcsak arra hivatott közgazdasági tényezők: nagyobb bankok, melyek kellő tőkeerővel rendelkeznek ily nagyobb parcellázási művelet lebonyolítására — foglalkoznak ezzel a munkával, de fővárosban és vidéken egyaránt gombamódra alakulnak a parcellázó részvénytársaságok, sőt maguk a községek is vállalkoznak erre. Mondanunk is felesleges, hogy ennek a parcellázásnak a káros kinövésai teljesen ellensúlyozzák azt a populáris hasznot, amely még az ugynevezett hasznos parcellázási műveletekből is ered az ország közgazdaságára.

Hogy a kérdés meritumába bossájtkozzunk, elégséges csak egy általánosságban tartott példát fölhozunk, amelynek sémájára alakulnak a vidéki parcellázó vállalatok. A példa im ez:

Egy vidéken van egy eladósodott birtok, melynek a tulajdonosa árverés előtt áll. Akad egy-két pénzügyes ember régi ismerőse a vidéken, akikkel megbeszéli a dolgot s minden nagyobb erőfeszítés nélkül megalakul a parcellázó r.-társaság x. y. uradalom parcellázására és kisbirtokokká tagolására. Általános megjegyzések: 1. a vidéken nagy a földéhség; 2. a nép kivándorol, mert sem bérelt, sem földvetelhez nem jut; 3. Az uradalom fölparcellázása folytán birtokokhoz jutott kisemberek mezőgazdasági termékeiket előnyösen értékesíthetik a szomszédos nagyobb városokban, melyek piacai nélkülülzik a gazdasági produktumokat; 4. A parcellák árát a földhöz jutott kisemberek előnyös amortizációval törlesztik, meg sem érzik. A többi pontozatot felesleges felsorolni, de a prospektusok végére odaillesztek a parcellázók, hogy egyesegyedül „szociális” szempontok vezetik őket . . .

És ezt a „népmentő akciót” a mi kormányunk ölbetett kézzel nézi.

A tudatlan, számitani nem tudó falusi néposztály, mely áhiija a földet, belemegy ekként a legszeddületesebb ügyletekbe és alig egy két évi vergődés után otthagyja a földet és megtakarított filléreit, amelyeket beleölt az épületbe, a gazdasági berendezésekbe és vándorol tovább rendszerint a haza határain is túlra.

Tudomásunk szerint a földmivelésgyi kormány fiókjában hever évek óta egy telepítési törvényjavaslat, melyet több anketen megvitattak már. Javazán nem értjük, miért heverteti ezt a javaslatot a kormány s miért szemléli tétlenül a parcellázó üzleti vállalkozások elburjánzását?

Ujabb időben már maguk a községek, mint erkölcsi testületek is beleártják magukat a parcellázásba. Főként a tiszántúli megyékben nem egy község lakosságát vitték bele már földvásárlásba. A parcellázási láz tehát elfogta már magukat a községeket is. Csongrád — Csanád — Békés és más vármegyékben is föl-fölbukkannak ily parcellázási tervek.

Csanád vármegye törvényhatósági bizottságának legutóbbi ülésén Návay Lajos a képviselőház alelnöke elítélőleg nyilatkozott a községek azon törekvései felől, hogy anyagi erejüket felülhaladó földvásárlásokba bocsátkoznak, aminek a vége rendszerint az, hogy a falusi kisemberek megtakarított filléreiket fektetik bele az amortizációs kölcsön mellett átvett parcellabirtokba s néhány évi sikertelen vergődés után elvesz a befektetett kis tőke is és a földet sem tarthatják meg, mert az amortizációs részleteket nem bírják fizetni.

Návay Lajos nem a leghizelgőbb kritikát mondott a községek ama törekvése felett, hogy minden áron vagyont akarnak szerezni s minden alap nélkül mennek bele kétes értékű üzletekbe. Igaza van Návaynak, hogy nem lehet nálunk amerikai módon meggazdagodni.

Például szolgálnak erre Kevermes és Dombegyháza községek földvásárlásai, melyek keservesen fognak végződni. Dombegyházát másfél millió, Kevermet pedig 6 $\frac{1}{2}$ millió korona amortizációs kölcsön terheli. Tessék már most elképzelni azt, hogy az idehez hasonló gyöngye és silány termékek idején miből fizetik a szegény kisgazdák az amortizációs kölcsön részleteit.

Jó lélekkel ajánljuk tehát Návay Lajosnak, hogy a vármegye gyűlésén történt megnyilatkozásával menjen néhány lépéssel odább és minden befolyását vesse latba a kormánynál és parlamentben is, hogy a községek indokolatlan földvásárlásainak vége vessék és hogy a számitani nem tudó kisgazdák nyakába a parcellázó spekulánsok ne zudítsanak elviselhetetlen terheket.

A földmivelésgyi miniszter pedig ne tartsa fiókjá mélyén a telepítési törvénytervezetet, mert tőlt a tizenkettő óra, a telepes községek ezer bajokkal küzdenek, az ország sok vidékén pedig a földmivelők kezek oly aránytalanul oszlanak el, hogy egyik helyen a munkáskéz nem jut foglalkozáshoz, a másik vidéken pedig munkáshiányról panaszkodnak a gazdák.

Elvégre is itt az ideje, hogy egy egészséges alapra fektetett birtokpolitika, czélszerű telepítés és parcellázással érvényesüljön ebben az agrárországban, melynek földmivelő népe részben vagy kivándorol, részben indokolatlan és káros parcellázó manőverek rabigája alatt görnyed!

A fény városa.

Páris, szeptember 13.

Páris a fiatal magyar írók és újságírók Mekkája és mégis, nem tudnék várost, melyet inkább kellene írni és nem írni honfitársaink részére fölfedezni. Ez az a város, melyről mindenki azt hiszi, hogy teljes fogalma van róla, mert napról-napra olvassa könyvekben és újságok párisi leveleiben, hogy micsoda divatok, excentricitások és mozgalmak születnek „a fény városában”. Szó sincs róla, Páris a világ legnagyobb metropolisza, sőt nyugodtan mondhatjuk, angolok és németek irigykedése ellenére, a Metropolis. De rosszul hiszi, aki azt hiszi, hogy az egész város egy Moulin Rouge, hogy minden lánya grisetta és hogy minden asszonya kikapós. A párisi éjszakák gyönyörűek és mámorosak és természetes, hogy csak bennük és értük él az, aki reggel fekszik le és délután kel, hazalevelező magyarok pedig majdnem kivétel nélkül eképpen tesznek. Páris számukra az, ami Budapest a vidéki földbirtokosnak jó aratás után, avagy a szerb disznókereskedőnek szerencsés vásár végeztével, éjjeli mulatóhely. A nyelvet nem tanulják, a modern francia irodalom szerintük Bandelaire, Verlaine, Maupassant és Ichan Richo, aki cabaret-kben hallatja magát, a festészet számukra az impresszionizmus és neo- vagy neoneoimpresszionizmus képviseli és minden vágyuk egy Rodin- vagy Anatole France-interju. Páris és modernség nekik egy fogalom és elfelejtik, hogy nincsen modernitás mult és hagyomány nélkül és hogy ez a város egyuttal a mult és hagyomány városa.

Páris nem egyoldalú, hanem egy mikrokosmos és foglalhatja mindennek, ami szép és nagyszerű és rut és aljas. Ezért egyetlen városa a világnak, melyből ha ki nem muzdulnának soha lakói, nem sokat veszítenének vele, mert kivüle már csak kevés az új látni- és tapasztalható. A Quartier Latinben (idegennek csakis a Quartier Latinben érdemes laknia) talán megfigyelhetjük mindazt, ami Páris különös báját, mint kőtenger teszi. A Boulevard St. Michel a Quartier főutvonala is egészen modern, elég hat-hétemeletes házakkal. A forgalom itt, különösen a járdákon, nemzetközi: nagyszakállas francia diákok a leányokkal, oroszok, japánok és széleshátú német diáknők, akik rutáságukkal és izléstelenségükkel általában kitűn-

nek. A gőzvasut sipol, nehéz, három ló vontatotta omnibuszok zörögnek, egylovasok raja döcög. Csupa szín meg élet minden és amikor a zaj közepette egy hosszú vasrács mellé kerülünk és kíváncsian bepillantunk, alig akarunk hinni a szemünknek, hogy ezek romok, itt, a Boulevardon. Igen, ezek római thermák kétezeréves romjai. Mögöttük a páratlan Cluny-Muzeum, a leggyönyörűbb késői gotika stílusában, reneszanszmotivumokkal, a XV. század végéről. Ha fölfelé haladunk a Boulevardon, a Luxembourg-kerthez érünk, melyet nem elég egy óráig, két óráig megjárunk, hónapok kellenek hozzá, hogy minden szépségének ízét megérezzük, hogy megbecsülni tanuljuk gyönyörű szobrait, hogy megcsapjon bennünket a multnak lehe. Itt Rubens sétált valamikor és megfestendő képekről beszélt a fenséges Medici Máriának. A kerttel szembe a Pantheon emelkedik, Franciaország legnagyobb férfainak hamvudra. Mögötte czikk-czakkos, meredek utcák labirintusa kezdődik, többszázéves furcsa és piszkos házakkal. Oly alakokat látni itt, kikkel este nem tanácsos találkozni. Sehohsem annyira rongyosak a rongyosak, mint Párisban.

A helyek mind világtörténelmi helyek. Embervér folyt itt mindenütt a legjavából, egyszer királyvér is. Elgondolni, hogy a Louvre mellett harminczöt év előtt csaták folytak és hogy a rue de Rivoli árkádjai, ugyanazok, amelyek alatt ma sétálunk, holttettekkel voltak tele. Hogy ott, ahol ma erkölcsös mamák sétáltatják erényes leányikat, néhány évtizede a császári palota állt, hogy e diadalkapu alatt Napoleon tartott fényes bevonulásokat. Szédülésbe kerget, ha vissza akarunk emlíkezni, hogy egy téren a város alapítása óta mi minden történt. Tudni, hogy csak be kell lépni ebbe a reneszánszpalotába, mely nem talmi és a milói Vénusz előtt állhatunk vagy Mona Lisával nézhetünk farkasszemet. Egy csöndes utcába kerülni, sőtét rejtelmes kapualjakkal, egy ősrégi templomba lépni, melynek misztikus homályában asszonyok térdepelnek. Mennyi itt a hívő ember és milyen csodálatosan katolikus ezeknek a városnegyedeknek a levegője. Találkozni rettenetesen bönadrágu katonákkal, akik talán most indulnak templomok kiürítésére, apácák üldözésére. Szembönni nemezkalapu abbékkal, akik itten oly csöndesek és szimpatikusak. Látni sok gyerekes családokat, akikről leri mindaz, ami egyszerű és polgári és becsületes és nem párisi: az asszony talán Worems nevét sem tudja.

Aztán a boulevardok és Champs-Élysée-k és a Bois és a nagyvilági élet. A nappali és az éjjeli. Automobil automobil után, fess, elegáns asszony, fess, elegáns asszony után. Fényes kirakatok és minden kapualjon megszámlálhatatlan márványtábla, csupa óriási vállalat nevével. Amerikaiak és angolok, kikerül leri a milliójuk. Ez a pénz városa. Hotel hotel után. Ez a hotelek városa. Képkiallítás itt, képkiallítás ott. Hivatalos szalon, szépművészetek szalonja, humoristák szalonja, Carrière, Chardin-Fragonard kiállítások, milliókat érő képtárak eladása, évszázados grófi kastélyok elpredálása, királylátogatások, kivilágítások, körmenetek, farsangok és nemzeti ünnepek, kormányozható léghajók, apachevadászatok és bombamerényletek . . .

És ebben a rettenetes összevisszaságban az a nagyszerű harmónia, az a keresetlenség, mely a legnagyobb örültségeket természetessé tudja varázsolni. Itt talaja van mindennek és a multban gyökeredzik, ami nálunk eltanult és levegőben lógó. Az egyetemen talárokban és vörös süvegekben adnak elő a tanárok (tény, hogy csak már a jogi fakultáson) és az ügyvédek olyanok fekete öltözetükben, mint megannyi rabbinus. De az évszázados törvényszéki palotában mindez oly szép és természetes. Toulouse-Lautrec rajzaiban a vonatok vad boszorkánytáncot járnak és néha nem tudni, melyik itt a kéz, me-

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomor-
bajoknak és ezékezőrűlőásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt telje-
sen rőndbe hozza.
Kapható mindenütt
kis és nagy üvegekben

lyik a láb. De a Montmartre-en tényleg örületes tánczokat járnak és az apachok formátlan nadrágokkal, zsebrerakott kezükkel szintén nem klaszszikus vonalú modellek. Az Eiffeltorony egy nagy A és a párisi nő oly karcsu, hogy Hellen gyönyörűen tudná megrajzolni egy vonallal, ha akarná. Viszont a Notre-Dame apró tornyocskáival és csucsocskáival napokig foglalkoztathatja a régi-iskolájú rajzoló.

Páris az első napokban nem szép. Aki hetekig járja, megkedveli, de aki hónapokig, félévig lakja, örült szerelmese lesz a világ eme legcsodálatosabb városának.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Bolondok.** (Bemutató a Városligeti Nyári-színházban.) A városligeti Arénában, a szezonban talán mint utolsó ujdonság került színre *Zsoldos Lászlónak* három felvonásos bohózata, a *Bolondok*. A szerző neve jól ismert és népszerű az irodalmat kedvelők körében és így nem csoda, hogy darabjának mai bemutató előadása iránt élénk érdeklődés mutatkozott. Az érdeklődésnek Zsoldos László teljes mértékben megfelelt és azok, kik ma este a Városligeti szinkörben megjelentek, igen élvezetes előadásban részesültek. A Bolondok bonyodalma és az eseményeknek ötletes gruppirozása nemcsak gyakorlott kéznek a munkájára vallanak, hanem már magában véve is kész sikert jelentenek. Egy meggazdagodott vidéki birtokos, amolyan parvenü-féle, leányának előkelő vőlegényt akar szerezni, daczára annak, hogy az már szerelmes egy festőbe. A család háziörvosa, ki a leány pártjára áll, ennek beleegyezésével, furfangos módon egy sanatóriumba csalja, ahol a kemény apát megpuhítani akarja. A ravasz apa, hogy ellenségének, Sebestyén Tamásnak, ki különben mint képviselőjelölt lépett fel ellene, kellemetlenségeket szerezzen, ennek neve alatt jelentkezik a sanatóriumban. Itt azonban véletlenül találkozik Sebestyén Tamással, ki barátja, egy örült feltaláló meghívására jött a sanatóriumba. Ebből aztán rendkívül mulatságos helyzetek keletkeznek, melyeknek eredménye, hogy az összes jelenlevőket a „puhító” fülkébe zárják. E fülkébe egyikébe zárták Mikola földbirtokost és Sebestyén Tamást, kik kezdetben dühösen szidják egymást, végül jobbnak találják a kibékülést. Mikola ekkor beleegyezett lánya és a festő frigyébe. E történet tele van spekelve kacagató rögtönzésekkel, mulatságosabbnál mulatságosabb eseményekkel, melyek azonban sehol sem lépik át az izlés határát, úgy hogy a városligeti szinkörben ma este állandó tanyát ütött a vidámság. Kár hogy ezt a darabot most a szezon végén hozták színre, mert kellő időben előadva nagy sikert ért volna el. Az előadás is elég jó volt, de egyik-másik szereplő nem tanulta meg szerepét. *Magyarai* mint Mikola ismét tanujelét adta annak, hogy egyike a legjobb komikusainknak, kinek helye valamelyik fővárosi színházban volna. Pompás alakot csinált *Ferenczy Sebestyén Tamásból*. A házi orvost *Megyeri Kálmán* személyesítette; nem értjük, hogy ezt a tehetséges színészt miért nem láttuk gyakrabban a városligeti szinkör színpadán, mert mai játéka bizonyította, hogy nagy szerepekben is igen jól produkál. Az örült feltalálót meglepő humorral alakította *Keller*. Jók voltak még: *Bera Paula*, *Jónás M.* és *Gyöző*.

(*) **Krisztinavárosi nyári színház.** Ma este *Pichier* Elemér opera társaság vendégjátékával *Faustot* adták, Gounod operáját. A vendég a czfmszerepet énekelte és jól volt diszponálva, minélfogva minden ősmert előnye jól érvényesült. Legjobban imponált tiszta hangvételeivel és nagy énektudásával; intonálása oly biztos és szilárd, hogy rendszeren ő vezette a zenekart s a pianókban hangja szinte beleolvadt a hangszerek hangjába. A közönség sokat tapsolta, különösen a lírai számok után. *Margitot Maleczki* Bianka énekelte, kiről örömmel konstatáljuk, hogy hangja erősödik és játékában is halad. Mint koloratúre-énekesnő eddig is szép sikereket ért el, de drámai

hangfestés és erő nyomait csak ma fedeztük föl benne, bár ez a szerep még fölülmulja képességeit. Az erősebb szenvedély kitöréseikhez még nincsen elég színe a hangjának. *Vajda* mint *Melissofelesz*, *Rózsa* Valentin szerepében jól beleillettek a művészi színvonalu előadásba. Siebel híres dalát *Fóthi Frida* énekelte bőséges operett reminiscenciákkal, holott ez a szerep nem operettbe való. Azért tapsot bőven kapott, ám ennek daczára jövőre legalább öltözzék egyszerűbben. Siebel végre csak egy diák és nem operett-herceg.

(*) **Évadnyitás az Operaházban.** Az Operaházban az idei nyár folyamán nagyobbmértvű javítási és átalakítási munkát végeztek. A páholyokat ujonnan kárpitozták, a butorzatot megújították és az épület egyes helyiségeit átalakították és újra festették. E munkálatok egy-két nap mulva teljes befejezést nyernek. Az évadnyitó előadást csütörtökre e hónap 19-ére tűzték ki. Az első előadás „Lohengrin” lesz, a főszerepekben *Vasquezné*, *Diósné*, *Anthes* és *Beck* fellépésével. (Évi bérlet 91. sz.) Pénteken nincs előadás, szombaton a „Pillangó kisasszony”-t, vasárnapra pedig „Sámson és Delilát” tűzték ki. A három első előadásra e hónap 16-tól, hétfőtől kezdve lehet jegyet váltani. *Burrián* Károly kamaranékes a mostani idény folyamán több ízben fog vendégszerepelni az Operaházban. Az első fellépése a jövő hétre esik. A művész ez alkalommal kétszer (kedden és szombaton) „Tristan és Isolda”-ban és csütörtökön „Carmen”-ben fog fellépni. — Ezen előadásokra szintén hétfőtől, szeptember 16-tól lehet jegyet váltani a rendes elővételi helyarákon.

(*) **Linek.** Akik ezt a nevet olvassák, — elmosolyodnak. Ez *Linek* Lajos művészetének a legszebb és legnagyobb dicsérete. Az ő neve: — fogalom lett, a jókedvű karrikatura fogalma. Nevének láttára meglevenedik a fantázia és előttünk hemzseg, nyüzsgő száz és száz mulatságos rajz kacagató torzkép, csufoló humoros jelenet. A *Linek* világa, az ő irónjának szülőttei. Kedves, egészséges kedélyű, vidám dolgok, amelyeknek meg van az a behizelgő, vonzó tulajdonságuk, hogy akárkit ábrázoljanak, akárkinék a gyengéjét, törekvéseit örökítik meg, sohasem bántók és bizonyára maga a kifigurázott mulat rajta legjobban. Ez a *Linek* karrikatúráinak egyik oldala. A másik pedig a művészi értékük. Amit *Linek* éles szeme észrevett, a minék fonákágát, ferdességét, mulattató oldalát meglátja (és minden személyben és helyzetben azonnal meglátja a tollhegyre való témát) azt biztos kézzel, könnyedén, de hosszú leírásoknál is jellemzőbben, találékosan veti papírra. Beszélhet erről a nagy közönség és beszélhet erről az a sok politikus, író, művész, társaságbeli ember, akik mind mediumjai voltak *Linek* vesébe látó szemének és gyorsan lelki fotografiát adó irónjának. A tiz éven át elszórtan, az egyes éleczlapokban megjelent rajzokat a *Nemzeti Szalon*-ban most gyűjteményes kiállításba foglalva láthatja a közönség. De meglepetés fogja érni; *Lineket* jó részt mint a torzképek mesterét ismerik közönségesen; de a kiállításon fog a bizonyára nagyszámu érdeklődő pulikum igen finoman színezett pasztelképeket, sőt néhány igen szép tájképet is találni, amelyek a toll mesterét egy új oldalról — mint festőt — fogják bemutatni. Ezek az alkotásai csak még kedveltebbé és értékesebbé teszik *Linek* Lajost művészetét és bizonyára szaporítani fogják az ő tehetségének tisztelőit.

(*) **Az „Egérke” bemutatója** pénteken lesz, amikor is *Raylay* angol író „Mice and man” című vigjátéka kerül színre, amelyet *Huszár Imre* fordított magyarra „Egérke” címmel. A darab szereposztása a következő: *Emibury Márk*—Gál, *Goodlake Roger*—Mihályfy, *Lover György*—Dezso, *Sir Harry*—Náday B., *Barniger Kitt*—Hajdu, *Péter*—*Bartos*, *Joanna*—*Vizváry M.*, *Deborah*—*Demjén M.*, *Peggy*—*Ligeti Juliska*, *Felügyelőnő*—*Boér Hermin*, *Pedellus*—*Hetényi*, *Molnyk*—*Munkácsi M.* A darab második előadása szombaton, harmadik vasárnap este lesz.

(*) **A vig özvegy** — a Királyszínházban. *Lehár* Ferencz diadalmas sikerű operettje, a *vig özvegy*, október elsejétől kezdve új hajlékban fog a budapesti közönség előtt megjelenni. A *Király színház* szerezte meg a népszerű darab előadási jogát s mint új szezonja bemutató bérletének első estjét hozza színre és pedig *Fedák Sárival*.

(*) **Sándor Erzs szerződötése.** A m. kir. Operaház négy évre szerződötette *Sándor* Erzsit, 18.000-tól 30.000 koronáig emelkedő fizetéssel. A művésznő havonta hatszor lép föl. Az első évben hat hónapot Párisban tölt, hogy tanulmányait befejezze. Az azutáni években négy-négy havi szabadságot élvez, melynek egyrésze alatt külföldön vendégszerepel.

(*) **Lehár Ferencz Budapest.** A „Vig özvegy” Magyar Színházi utolsó előadására, amely szeptember 30-án este lesz, az igazgatóság meghívta *Lehár* Ferenczet is. *Lehár* értesítette a Magyar Színház igazgatóságát, hogy Budapestre jön s részt vesz a szeptember 30-iki előadáson.

(*) **A harmadik hét.** A harmadik héten is az eddigi vonzó és nagyszerű műsorral szolgál a „Budapesti Cabaret-Színház.” Három új számmal bővült mindössze a Teréz-köruti Cabaret műsora. Ezeket a közönség kedvenczel: *László* Rózsi és *Ferenczy* Károly adják elő. Fellép minden este *Nagy Endre*, a conferencier, *Mahr* Nándor, *Bibor* Olga, *Balogh* Böske stb.

(*) **Egyházi zene.** Holnap vasárnap, délelőtt 10 órakor a szerviták templomában zenés nagymise lesz *Nosedá* Károly operaházi karigazgató vezénylete mellett. Előadásra kerülnek: *Schubert* „B-dur” miséje zenekar kísérettel. *Graduáléra* *Rossini* „In flammatus”-a zenekar kísérettel, előadja *Nosedá* Tivadarné. *Offertoriumra* *Rossini* „Cujus animam”-ja előadja *Arányi* Dezső, a m. kir. Operaház tagja. A mise magánzólamait énekelik *Reiss* Ottóné, *Szabó* Imre és *Venczell* Béla a m. kir. Operaház tagjai. Az orgonaszólamot *Szikla* Adolf operaházi karmester látja el.

(*) **A Lovas-féle** zenekonzervatóriumban azok részére, kik a m. kir. zenekademián fel nem vettek, a felvételi pótvizsgálatok folyó hó 15-től 25-ig díjtalanul tartatnak.

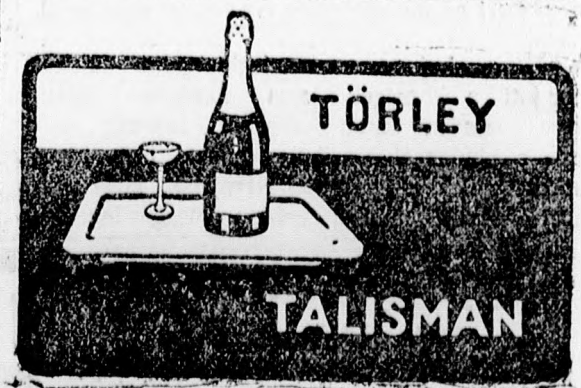
(*) **A filharmóniai társaság** az idén is tiz hangversenyt rendez bérletben. Az első hangverseny november 6-án lesz. A műsor még nincsen megállapítva; azt majd csak később fogja az igazgatóság közzétenni. A közreműködő vendégművészekkel is most folynak a tárgyalások. A régi bérlelők előjogát természetesen fentartják. Bérletre *Méry* Bélánál (Andrássy-ut 12.) lehet előjegyezni.

(*) **Új eredeti színmű.** A Nemzeti Színház igazgatósága elfogadta előadásra *Szavay* Gyula és *Géczy* István közösen írt színművét, melynek címe: „Világosság, a VI. vitágrész drámája.”

(*) **A Semsey-jutalomtétel.** A magyar Tudományos Akadémián *Semsey* Andor tiszteletbeli tag adományából hét tudományos munkának megírására egyenkint huszezer koronás elsődíjat, másodjutalmul pedig háromezer koronát tűzött ki. A pályázatoknak határideje ez évi szeptember hó 30-án déli 12 órakor jár le, amely időre minden pályamunkát okvetlenül be kell küldeni.

(*) **Új Idők.** (Szerkeszti *Hercegy* Ferencz.) A szénbányászatról közöl egy csomó képet az e heti szám. Az illusztratív rész egyéb érdekességei: *Mrs. Montefiore* a feminista népgyűlésen, a győri tüzvész, az alagi löverseny, a buccarai öböl, *Szilágyi* Dezső szobra, *Grieg* arcsképe, továbbá humoros fejléczek a hétről stb. Novellát az új számba *Lovik* Károly, *Nil* és *Lörinczy* György írtak, verset *Kiss* Menyhért és *Szabolcska* Mihály, cikket *Farkas* Pál és mások. Az *Új Idők* előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

(*) **A pacsirta.** Hangulatos képet örökített meg *Szinyei* Merse Pál „A pacsirta” című festményén, mely annak idején a művész kollektív kiállításán olyan általános nagy tetszést aratott. A természet lágy ölen, a vadvirágos réten egy bájos nő fekszik és karjára könyökölve, nézi és figyeli a pacsirtát, mely a bárányfelhős kék égen magasan száll felfelé. Ennek a festménynek a sokszorosítása most jelent meg a „Könyves Kálmán” műkiadó társaság kiadásában rendkívül sikerült művészi kivitelben. A kép, melynek nagysága keret nélkül 75/59 cm., diszes aranyozott, *Vágó* Dezső által stílizált keretben 56 koronáért kapható és három koronás részletfizetésre is megrendelhető a „Könyves Kálmán” magyar műkiadó részvénytársaságnál Budapest (Nagymező-utca 37—39.)

FŐVÁROS.

(Villamos a pályaudvarok között. A főváros nagyközönsége régóta érzi annak a hiányát, hogy a Nyugati és Ferencvárosi pályaudvarok között közvetlen villamos vasúti összeköttetés nincs. Ezen a bajon kíván segíteni a budapesti villamos városi vasúttársaság s olyan értelmű ajánlatot terjesztett be a főváros hatóságához, hogy az új összekötő vonalat hajlandó megépíteni a nagy köruton, Népszínház-utcán, Köztemető-utcán, Orczy-uton és Hungária-uton át. A terveket közelébb mutatja be a vasúttársaság.

(A főváros a pusztaoszi ünnepen. A székesfőváros törvényhatósága a holnap végbemenő pusztaoszi Árpád-ünnepre, a saját képviselőjében Kun Gyula tanácsost küldötte ki.

(Orvosi kinevezés. Fülepp Kálmán főpolgármester a pesti oldalon levő kórházakhoz egy évi időtartamra dr. Milkó Vilmost alorvossá nevezte ki.

(Szabályrendelet a korcsmákról. A belügyminiszter már tavaly jóváhagyta a korcsmákról, sörházakról és pálinkamérésekről alkotott törvényhatósági szabályrendeletet; a 13. szakaszt azonban módosítani kívánta. Ez a szakasz ugyanis megengedte, hogy pálinkamérő üzletekben, az italmérő-engedély tárgyát alkotó szeszitalokon kívül főzetek (tea, grog), üdítő italok, továbbá eczet, fehértütemények és nyers tea is árusíthatók legyenek. Most azonban a belügyminiszter, a főváros közgyűlésének tüzetesen megokolt fölterjesztése alapján, a szakasz módosítását nem kívánja és így ezzel az említett szabályrendelet most már egész terjedelmében jóvá van hagyva.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az amerikai hirdetések. A budapesti kir. ügyészség az utóbbi időben kiváló szorgalommal vizsgálja át naponként a lapok hirdetési rovatát: Nincs-e valamelyikben kivándorlásra csábító közlemény. Ennek a szorgos megfigyelésnek az lett az eredménye, hogy nyolcz fővárosi napilap ellen eljárást indított a kivándorlási törvény elleni kihágás címén azért, mert a belügyminiszteri engedéllyel nem bíró Falk és társa hamburgi cégnek, M. G. Freudberg antverpeni cégnek Európa-Amerika közti hajójáratára vonatkozó hirdetményeit leközlötték. A vádtanács vád alá helyezte határozata folytán a budapesti büntető törvényszék Sárkány dr. bíró elnöke alatt mára tűzte ki a bevádolt lapok kiadóhivatali főnökeinek ezen ügyét tárgyalásra. Mielőtt azonban érdemleges tárgyalásra került volna a sor, a bíróság az ügy kettéválasztását rendelte el azon alapon, hogy azon vádlottakkal, akik ellen még hasonló ügy miatt eljárás van folyamatban, később fogja megtartani a fő tárgyalást. Így ma csak a Pesti Hirlap, Budapesti Napló és Népszava kiadóhivatali főnököket vontta felelősségre a hamburgi Falk és Társa cég közzétett hirdetéseiről. Ezen hirdetés csak azt tartalmazza, hogy hat nap alatt Amerikába lehet utazni. Levelezőlapon intézett megkeresésre prospektust szivesen küld a Falk és Társa cég. — A vádlottak azt vitatták, hogy ebben a hirdetésben nincsen meg a törvény által tiltott kivándorlásra való csábítás. A törvény intenciója ugyanis az volt, hogy a szegény földművelő- és iparososztály tagjait megóvja a kivándorlásra csábítástól. Ez a hirdetés egy luxus-hajójáratot hirdet, amely hat nap alatt teszi meg Amerika és Európa közti utat s mint ilyen, nem a szegény kivándorló nép szállítására szolgál. — Vargha dr. kir. ügyész ezen védekezés dacára fenntartotta vádját. A kir. törvényszék azonban elfogadta a vádlottak védekezését s felmentő ítéletet hozott.

§ A hitvesgyilkos. Tegnap számunkban ismertettük már azt a bűnügyet, melynek vádlottja Lincz György erzsébetfalvai kőműves, aki feleségét — állítólag hitlensége miatt — agyonlőtte. Ebben a bűnügyben a pestvidéki esküdtbírók késő éjjel mondott ítéletet. Az esküdttek bűnösnek mondták ki a vádlottat a hitvestársan elkövetett szándékos emberölés bűntettében s ezen verdíkt alapján a törvényt alkalmazó bíróság nyolcz évi fegyházra ítélte.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Ötödik nap. —

Holnap bevégeződik a sikeresnek éppen nem mondható ötnapos alagi meeting. Az utolsó nap programján sem szerepel egyetlen jelentősebb verseny sem és így az utolsó nap is csak az eddigi keretekben fog lezajlani. A nevezések után ítélve, nagyobb mezőnyökre nincs kilátás és ismét csak 3—4 ló indulása várható az egyes versenyekben.

Jelöltjeink a következők:

- I. Ocskay brigadéros—Nikita.
- II. Postás—Idylle.
- III. Faras—Tiny Tim.
- IV. Faras—Edomé.
- V. Geist ist.
- VI. Vörös király—Salome.

Bécsi versenyek.

— Szeptemberi meeting. Ötödik nap. —

A bécsi őszi meeting mai ötödik napjának főszáma a 40.000 koronás őszi kanczadij volt, mely, miként az ideai összes klasszikus versenyek, szintén meglepetéssel, a Rotschild istálló Frau Godl-jának győzelmével végződött Enida előtt, míg a nagy favorit Lowe letter csak a harmadik helyre tudott bevergődni. Érdekesebb volt még a kétévesek részére kiírt Kadet-verseny, melyben a Favorit Galate aratott győzelmet, míg helyre Mátka és Jáva jöttek.

Részletes eredmény a következő:

I. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv. 900 méter. 1. Geist G. pk Tílos 54 és fél kg. (Pretzner). 2. Capt. Blue sk Edua 46 és fél kg. (Seiler). 3. Gróf Degenfeld I. sk Trés blonde 45 kg. (Baumgartner). Futottak még: Remek (Cockeram), Nigger (Carlslake), Bon garçon (Miles), Virgilius (Janek), Gossimer (Fries), Dinorah (Taral), Recoite (Krouzil), Braganza (Vivian), Fetis (Paul), Lanzendorf (Gulyás), Frau Model (Hönig). Könnyen nyerve 3 hoszzsal, 2 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10: 234, 20: 109, 88, 42.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 1200 méter. 1. Mautner V. 3é stpk Chose à guerre 55 és fél kg (Birkenruth). 2. Péchy A. 3é pk Camelia 44 kg (Guttman). 3. Meichl T. 6é sher Rendelen 61 kg (Gulyás). Futott még: Medusa (Heidt). Könnyen nyakhoszzsal nyerve, 4 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10: 30, 20: 32, 35.

III. Kadet-verseny. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Herczeg Hohenlohe Oehringen sk. Galate 45 és fél kg. (Baumgartner). 2. Egyedi A. pk Mátka 48 kg. (Paul). 3. Lossonczy E. pk Jáva 48 kg. (Guttman). Futottak még: Hirnök II. (Vivian), Vansittart (Pis), Long ago (Fries), Gekrönt (Jurich), Bella (Heidt). Könnyen két hoszzsal nyerve, ötnegyed hoszzsal harmadik. — Tot.: 10: 24, 20: 30, 46, 41.

IV. Őszi kancza-verseny. Díj 42.000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Báró Rothschild A. 3é stpk Frau Godl 51 kg (Krouzil). 2. Gróf Sigray A. 3é pk Enida 49 és fél kg (Vivian). 3. Gróf Wenckheim D. 3é sk Love Letter 52 kg (Janek). Futottak még: Va banque (Carlslake), Muse (Fries), Mattaswitha (Birkenruth), Karlina (Bockeram), Floramour (Aylin), Sediranda (Taral). Küzdelem után egy hoszzsal első, két hoszzsal harmadik. — Tot.: 10: 67, 20: 35, 92, 27.

V. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. 1. Vonwiller A. sk Windsbraut 51 és fél kg (Seiler). 2. Capt. Don sm Most 50 és fél kg (Baumgartner). 3. Mr. Redgrey sk Ballerina (Hikisch). Futottak még: Prokop (Heidt), Se voule (Juhász). Erős küzdelem után fejhoszzsal első, 1 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10: 34, 20: 38, 63.

VI. Nagy gátverseny handicap. Díj 6000 korona. Táv 2400 méter. 1. Aresin-Fatton J. főhadnagy pk Marquee 57 és fél kg. (Dillon). 2. Dreher A.

pk. Lamballe 61 kg. (Aylin). 3. Herczeg Taxis S. sm. Folderol 65 és fél kg. (Buckenham). Futottak még: Jutta (Fürst), Veronese (Lawton), Rotunde (Fejes), Ilfracombe (Huxtable), Antus (Barton) Originel (Slinn), Levente (Kapusek), Marie Louise (Shejbal), Szita (Pache). Biztosan 2 és fél hoszzsal nyerve, 3 hoszzsal harmadik. — Tot.: 10: 85, 20: 35, 31, 29.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv. 1800 méter. 1. Mautner V. 4é sm. Dauphin 52 kg. (Birkenruth). 2. Egyedi L. 3é sm. Jorió 48 és fél kg. (Miles). 3. Br. Herzog M. 4é sher. Elemér 49 kg. (Pis). Futottak még: Gavotte (Aylin), Loredan (Martinkovich), Gyöngyössi (Fries), Nevers (Taral), Radi (Carlslake), Dinom-Danom (Vivian), Pythia (Baumgartner), Blindes Glück (Gulyás), Wohlklang (Guttman). Biztosan fél hoszzsal első, fél hoszzsal harmadik. — Tot.: 10: 142, 20: 99, 59, 46.

— Szeptember meeting. Hatodik nap. —

Az Eszterházy-emlékverseny.

A bécsi őszi meeting hatodik napjának főszáma és egyszersmind a meeting legjobban dotált klasszikus versenye, az 50000 koronás Eszterházy-Memorial kerül holnap délre a freudenau verseny pályán. E gazdag díjért minden évben a legfiatalabb évjárat színe-java gyűl a starthoz és győztese rendszeren első klasszisu telivér, mely később a Derbyben is számottevő kombattans szokott lenni. Az ideai Eszterházy-Memorial nagy favoritja a Springer istálló kiváló kétévese, Gaboriau, mely már eddig a Kárpáti díjat és a Kisérleti versenyt is megnyerte és e győzelmei folytán favorizálása teljesen indokolt. A holnapi nagy díjban nézetünk szerint Gaboriaut illeti meg a győzelem, miután a legveszélyesebbnek látszó ellenfeleit, az Egyedi-istálló kiküldöttjeit, Viganót és Fantomet is tartja. Az utóbbi Egyedi lovat, melyet istállója Viganónál is jobbnak tart, már két ízben megverte és így joggal feltehető, hogy a holnapi mérkőzésnél is fölényben fog maradni. Érdekesebb, hogy Gaboriau győzelmét még leginkább istállótársa Peregrin részéről fenyegeti a veszély, mely első futásánál a Helenenthal díjban is már győzött volna, ha lovasa, Taral, egészséges lett volna. Akkor azonban bekötött karral a finishben nem lovagolhatta lovasa a kellő eréllyel és különben is későn hozva a versenybe, rövid fejhoszzsal verve maradt. Másodszori futásakor Fantomeval került össze, melyet mint istállótársa, ő is megelőzött. E kiváló teljesítményei alapján hivatva van arra, hogy azon esetre, ha istállótársát, Gaboriaut verseny közben netalán akccidens érné, a gazdag díjat megvédje és istállójának a győzelmet biztosítsa. Másodsorban az Egyedi-istálló jobbik kiküldöttje Fantome jöhet tekintetbe, mely minden bizonynyal frontban lesz és valószínűleg helyre érkezik. Esetleg meglepetést a Trauttmansdorff-istálló Matchmé-je hozhat, mely debutjánál a Helenenthal-díjban aratott győzelmet. Ezekon kívül a mezőny többi lovának aligha lesz beleszólása a küzdelembe és bármelyik helyezése is nagy meglepetés számba menne.

Összegezve az elmondottakat, a holnapi nagy díjban a

Springer-istálló

győzelmét várjuk, míg helyre Fantome és Matchme jöhet.

Jelöltjeink a következők:

- I. Bon Marché—Faragó
- II. Oliveto—Sturm
- III. Táltos—Meglehet
- IV. Gaboriau—Peregrin—Fantome
- V. Isobar—Lucy
- VI. Bar le duc—Dillon lov.
- VII. Holdvilág—Toledo

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélesű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinor cigarettá-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. •• Csomagolás nem lesz számítva. 144 darab I. osztályu alumínium-fóli 1.80 kor

Világ-csoda!!

144 darab II. osztályu alumínium-fóli 1.80 kor

Kapható, míg a készlet tart, egyedül;

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-fóli 90 fillér

A hollandok mérkőzése.

(Hága—MAC 4:2)

A kontinens egyik legkiválóbb labdarugó clubjának, a *Haagscher Voetball Vereniging*-nak csapata, mely angol ellenfeleivel szemben is már szép sikereket aratott, két napos vendégszereplésre rándult el hozzánk, hogy a MAC. és BTC. csapataival mérje össze erejét. Első mérkőzése ma délután volt a margitszigeti sporttelepen, a MAC. csapatával.

A holland csapat tagjai csaknem kivétel nélkül hatalmas legények és erejüket igen gyakran igénybe is veszik a játék alatt, hogy ellenfeleiktől a labdát elvehessék.

A mai mérkőzés első fődíjében a hollandok erőteljes játékot produkálva, sok szerencsével dolgoztak, amennyiben csaknem minden lerohanásuk sikerrel járt és három goalt lőttek a MAC. kapujába. A második félidő elején a goalok számát egygyel szaporították és a közönség meglehetősen nyomot hangulatban várta a goalok további szaporodását a hollandok javára. A félidő harmadik percében sok sikertelen támadásuk után végre a MAC. játékosainak is sikerült goalt elérniük, melyet az újra kezdés után az első lerohanásnál már meg is dupláztak. Ettől kezdve a M. A. C. jutott fölénybe és állandóan a holland-mezőn dolgozott, kapujukhoz szögezve a hágaiakat és nehéz munkát okoztak a kapusnak. — Ennek a szép munkának azonban nem volt eredménye és így a mérkőzés 4:2 eredménnyel a hágaiak javára végződött. A M. A. C. csapatának mentségül szolgálhat az, hogy három kitűnő játékosa, *Sipos*, *Bayer* és *Vangel* nem játszottak, a tartalékjátékosok pedig nem pótolták őket méltóan. — Második mérkőzését a millenniumi versenypályán tartja meg a hágai csapat a Budapesti Torna-Club ellen. A B. T. C. ez alkalommal megerősített csapattal áll ki s úgy a támadásban, mint a védelemben az erők kiállításával igyekszik a mult vasárnapon a M. A. C. ellen szerepelt csapatánál kiválóbbat sorompóba állítani. A B. T. C. a match előtt országos atletikai viadalt rendez, melynek előmérkőzéseit ma délután tartották meg.

() A M. A. C. házi atletikai viadala. A M. A. C. atletikai osztálya, hogy a hatalmasan megnövekedett atléta-gárda ambícióját fokozza, kilencz számból álló háziversenyt rendez f. hó 19-én, csütörtökön délután a Margitszigeti sporttelepen. E háziverseny keretében történik a távolugrásban az első vetélkedés a M. A. C. bajnokságáért. Érdekes szám még a 300 yardos junior-sikfutás, míg a többi szám handicap. A közönség érdeklődéssel szokta kísérni a M. A. C. házi versenyeket s vendégeket ezuttal is szívesen lát a rendező egyesület.

() Vívóélet Fodor iskolájában. Ma, szombaton este fényes vívóestély keretében nyitotta meg *Fodor* Károly műgyógyászati vívómester pazarul berendezett vívótermet, amelyen a vívóéletünk kitűnőségei és a mester tanítványai sikertelt asszokat mutattak be. A nagyszámu vívóélet és a vívótermek tagjainak megjelenése a megnyitáshoz örvendetes jelenséget képez vívóink összetartásának, amely a magyar vívás további fejlődését biztosítja. A mai vívóestélyen a vívókön kívül nagyszámban jelentek meg közéletünk kitűnőségei, a sajtó képviselői és a sportegyletek kiküldöttei, akik egyhangulag nagy elismeréssel adóztak a mester áldozatkészségének és fáradozásainak, amelyvel sikerült neki vívótermének és kitűnő iskolájának jó hírnevét öregbíteni és tanítványainak a legmagasabb fokú kiképzését a vívás művészetében lehetővé tenni. A vívóterem ez idén ismét megnagyobbított, a falakat mosható fehér email festékkel vonták be, a padozatot pormentesítették, úgy hogy bármily erős vívásnál is a terem pormentes. A nagy terem mellett van a „Vén-Fink” klubjának zárt vívóhelyisége és nagy műzliessel berendezett társalgója, az első emeleten levő fűrdő és mosdó helyiségek gázzal, zuhanyokkal szereltettek fel. A második emeleten van a „Nemzeti Vívó Club” vívóterme, amely fűrdőszobával és társalgóval lett megnagyobbítva és az első emeleti helyiséghez hasonlóan lett felszerelve. Fodor mester iskoláját joggal mondhatjuk a hasonló intézmények legelsőjének, amely a több száz főre tehető vendégsereg egyhangú elismerése is igazol. A mesterrel élükön a tanítványok fogadták és kalauzolták a nagyszámu vendégeket és a termék megtekintése után igen élénk vívóélet indult meg.

() Bajnoki lawn-tennis meeting. Szövetségének megbízásából a *Budapesti Lawn-tennis Club* országos versenyeket rendez, melynek keretében Magyarország férfibajnoksága is eldőlt. A versenyeket ma délután kezdték meg a klubnak és a MAC.-nak margitszigeti pályáin. A mai nap eredményei a következők: I. Férfi egyes bajnokság: *Csáky J.*—*Saczellary Gy.* (6:2, 6:1). *Gabrovitz E.*—*gróf Csáky B.* (6:2, 6:1). *Lauber D.*—*Fabinyi J.* (6:2, 6:1). *Tóth E.*—*Magyar L.* (6:3, 5:7, 6:2). *Bartics F.*—*Machlup E.* (4:6, 6:4, 6:3). *Groschmidt I.*—*Magyar K. Schmid Ö.* bye. II. Férfi egyes handicap. *Lauber D.* 0:15—*Dorogszágy Gy.* 0% (6:0, 6:2). *Schmid Ö.* 0.30%—*Rih Ö.* 0% (6:0, 6:2). III. Egyes hölgy handicap. *Szericzky Gabi*—*Verödy Margit* (6:2, 7:5). *Mészáros Eszter*—*Bertalan Margit* (6:4, 6:4). A versenyeket holnap reggel 9 órától alkonyatig folytatják.

() Bajnoki iotball-mérkőzés. A Magyar Labdarugó Szövetség engedélyével vasárnap tartja meg bajnoki mérkőzését a Magyar Testgyakorlók Köre a Törökvis Sport-Egylettel. A mérkőzés Kőbányán a Hölgy-utca 23. szám alatti pályán lesz. — Ferencvárosi Torna Klub a Soroksári-uti pályán játszik a bajnokságért délután négy órakor a Fővárosi Torna Klubbal. *Biró Langfelder L.* (M. T. E.) Előzőleg a II. csapatok küzdenek. — A Budapesti Athletikai Klub Prágában mérkőzik a Sportovní Club Sláviával a következő összeállításban: *Kormos*, — *Müller, Rác* — *Halász, Gerő, Ligeti I.* — *Dalos, Ligeti II., Mezel, Grósz, Dombos.*

() József főherceg a czellövő sportért. József főherceg udvari titkári hivatala ma arról értesítette a Budapesti Egyetemi Athletikai Club czellövő szakosztályát, hogy *József királyi herceg*, ki a magyar czellövősport iránt mindig élénk érdeklődéssel viseltetett, és a *Szemere*-féle ifjúsági czellövőversenyeket magas megjelenésével állandóan kitüntette, az október hó 20-án tartandó országos czellövő-ünnepre tiszteletdíjat adományozott. A sikeresnek ígérkező czellövőünnepre *József királyi herceg*en kívül eddig a *honvédelmi miniszter*, a *közös hadügyminiszter*, *Szemere Miklós*, a klub elnöke és a Budapesti Egyetemi Club ajánlottak fel tiszteletdíjakat.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlhat beszerzési források

BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női- szabó.

Pohner Ferenc férfi és női szabó *Váci-utca 26 Páris-utca sarkán*. Állandó nagy válasz a legújabb divatszövetekben.

Biztosítás.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet Budapest, VI., *Teréz-körút 40-42.* Alapított 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Assienrazió Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, *Dorottya-utca 10. sz.*, az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátási és leánykiképzési biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, befőzéses lopás elleni és levegőbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar Jég- és vízöntőbiztosító részvénytársaság (Budapest, *Nádor-utca 5. sz.*) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az *Első o. ált. baleset ellen biztosító társ.* által (Budapest, *Dorottya-utca 10. sz.*) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: *Tolnay Lajos*, vezérigazgató: *Benke Gyula*. Központ és Magy. kir. szab. osztyálysorsjáték főelárúsi helye: VI., *Andrássy-ut 5.* Kézi zalogüzletek: IV., *Károly-körút 18*; IV., *Ferenciek-tere 4.* Irányi-utca sarkán. VII., *Király-utca 57*; VIII. ker. *József-körút 2.*, VIII., *Üllői-ut 6. sz.*
Belvárosi takarékpénztár r.-t. Budapest, IV., *Kigó-ter 1. sz.* Alaptőke: 10 millió korona. Alapított 1892.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizsurnyi L. utóda *Janisch János* és fia Budapest, VII., *Josika-utca 12. sz.* csatornázási vállalata, épületbádós műhelye és horgany diszitmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszekek, vízellék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fűrdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések lütfűtőhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

KÖZGAZDASÁG.

A szövetkezetek válsága.

— A kötelék nem működik. —

Budapest, szeptember 14.

A szövetkezetek válsága ügyében maig semmi nagyobb fordulat nem állott be. Ezt részint annak tulajdonítják, hogy *Wekerle* kormányelnök s *Popovics* államtitkár a kiegyezési tárgyalások miatt kénytelenek voltak felfüggeszteni a szövetkezetek válsága ügyében folytatott tárgyalásokat s másrészt, mert — hír szerint — a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesült, a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság az általunk ismertett és a szövetkezeti kötelékbe tartozó szövetkezetektől kért adatokat, azokat oly kedvezőtleneknek találták, hogy a további tárgyalásoktól egyelőre elállottak. Ujabb fordulat be nem következett azonban tulajdonítják annak is, hogy az Önállóan Működő Hitelszövetkezetek Országos Köteléke a legutóbb megtartott ülés határozatainak egyáltalában nem tett eleget. Ismeretes ugyanis és az *Egyetértés* részletesen megírta, hogy a Kötelék ülést hívott egybe, amelyen igen nagy számban jelentek meg a szövetkezetek kiküldöttjei s ezen ülésükön elhatározták, hogy egy tiztagu bizottságot alakítanak, amely az összes fővárosi bankoknál eljár abban az irányban, hogy a válság elhárítása céljából a bankok a velük összeköttetésben levő szövetkezetek visszeszámitolási hitelét hagyják meg oly magasságban, amint ez júliusban fennállott. Elhatározták az ülésen azt is, hogy az összes egybegyűlt szövetkezeti vezetők egy nagy küldöttségé alakulnak át, amely a miniszterelnök mint pénzügyminiszter előtt megjelenik s az összes szövetkezetek által aláírt új kérvényt ad át s miniszterelnöknek, mely kérvényből világosan kitűnik a szövetkezetek válsága s amelyben részletezni fogják azt, hogy mi módon lehetne ezen a válságon segíteni. Bár a kötelék ezen ülését még szeptember ötödikén tartották meg, máig, azaz szeptember tizenegyedikéig a kötelék még egyáltalában semmilyen irányban nem tett eleget a nagygyűlés határozatainak. Nem választotta meg ugyanis azt a bizottságot, amely a bankoknál lett volna hivatva eljárni a szövetkezetek visszeszámitolásának fentartása ügyében; nem készítette el azt a kérvényt, amelyet a kormányelnöknek kellene átnyújtani a válság megszüntetése ügyében. Ily mulasztás és nem törődés mellett nem is lehet csudálkozni azon, hogyha a kötelék eljárását a körébe tartozó szövetkezetek a legelősebben elítélik. A kötelék megütötte a nagy dobót a szövetkezetek válságának elhárítása, megszüntetése ügyében, de egyáltalában semmi lépést nem tett eddig. A kötelékhez tartozó szövetkezeteknek az elégtelensége a dolgok illetően állásában teljesen jogos s a homlokterbe állított kötelék eljárása fölött méltán törnek pálczát. Mi magunk sem értjük a kötelék eljárását, hogy kilencz napon át nem volt ideje arra, hogy a nagygyűlés határozatait végrehajtsa. Nyilvánvaló pedig, hogy minden egyes nap, amely a szövetkezetek válsága közben elmúlik, súlyosbítja a szövetkezetek helyzetét s a katasztrófának sulya nemcsak ezekre, de az érdekelt sok ezer kisexisztencia különben is nehéz sorsára súlyosbítólag hat. Ez a mai nap eseménye.

A tőzsdéről.

Az értéktőzsdéről.

Egész héten a tőzsde a kiegyezési tárgyalások hatása alatt állott. Lesz-e kiegyezés, nem lesz-e, jó lesz-e a kiegyezés, nem-e, ez izgatta a spekulánsokat. És eszerint alakult az üzletforgalma élénkké, szilárdá. Az elmúlt hetek üzletlenségét élénkség váltotta fel, úgy látszik, hogy a tőzsde a kiegyezési tárgyalások eredményeiből biztatást merít a kiegyezés létrejöttére s ebből magyarázható az, hogy az elmúlt héten a vezetőpapírok árai tetemes emelkedést értek el. A két Hitelrészvény egyenkint 10-10 koronával emelkedett, az o. m. Államvasut-részvény csak 4-5 koronával javult, Déliavasut-részvényt elhanyagolták. A bankrészvényeket szívesen vásárolták és nagyobb árat fizettek értük. A Leszámitoló-Bank közzétett mérlege igen jó benyomást keltett az ér-

ekeltek körében. A közlekedési részvényeket kissé elhanyagolták, de még így is néhány ezer koronával drágábban kerültek forgalomba. A Rimamurányi-részvény is tetemesen emelkedett, de árfolyamában nem jutott eléggé kifejezésre, hogy Amerikából jobb vasjelentés érkezett és hogy Németországban és Magyarországon-Ausztriában a vaspiacznak rekordszámba menő forgalma van. — A készáruipiacot ezen a héten teljesen elhanyagolták. Kötés csak szórványosan fordult elő. A névleges jegyzéseket a bankok kezdeményezése folytán, ahol csak szerit ejthették, fölemelték. A járadékpiac iránya egyenlően. Zálogleveleket ezidőszert is csak árendeménnyel lehetett elhelyezni, ellenben a járadék ára a kontempárt fedezése nyomán emelkedett. A *berlini* értéktőzsdén a lefolyt héten az eleven élet lüktetett. Az emelkedő mozgalom nagyobb erővel fejlődött és az üzleti forgalom nagyobb arányokat öltött. A kedvező hangulatot számos körülmény mozdította elő, elsősorban a pénzpiac megkönnyebbülése, nemkülönben a német birodalmi bank kedvező kimutatása, a német gabonapiac gyengülése és végül a tőzsdejavaslat elfogadásának kilátása. Mindezen kedvező momentumok nemcsak a hivatásos spekulációra, hanem a tőzsdén kívül álló egyénekre is buzdítólag hatottak, mely körülmény a kedvező árfejlődésben jutott kifejezésre. A befektetési értékek és járadékok piacán időnkint nagyszabású kereslet uralkodott. Bányáértékekre a rajnai aczélművek kedvező forgalmi kimutatása, a „Phönix” és az „Iron Age” jelentései a nemzetközi vaspiac szilárd helyzetéről buzdítólag hatottak. Az összesforgalomba került értékek 2-3 százalékkal magasabb kurzusokkal cseréltek gazdát. A bányapiacról kiindult kedvező diszpozíció a közlekedési értékek piacán is észlelhető volt. Amerikai vasutak élénk kereslet mellett emelkedő irányzatot követnek. Bankrészvények hosszú elhanyagoltság után ismét képezték az intézkedés tárgyát. Különösen a két hitelrészvény iránt mutatkozott időnként élénk kereslet, mely érdeklődést a magyar-osztrák kiegyezési tárgyalások kedvező megítélésben kell keresnünk. Az ipari értékek piacán czement, gépgyári részvények és vegyészeti gyárak részvényei iránt mutatkozott némi érdeklődés. Hajózási részvények a tengerentuli forgalom kedvező alakulására mérsékelt emelkedők. Valuták és devisák némileg engedtek. *Párisban* a lefolyt héten általában szilárd irányzat volt tulsúlyban. Nemcsak a forgalom szaporodott, hanem a kereslet is megélnkült és az értékek a multhetnél jóval magasabb árfolyamon voltak forgalomban. A járadékpiacra különösen külföldiek képezték az üzérkedés tárgyát. Exterieurs és régi orosz járadék, nemkülönben argentinaiak vélemény-vásárlásra átlag 40-50 ct. magasabb kurzusokkal cseréltek gazdát. A bányáértékek piacán is elég kedvező volt a hangulat, míg a bankrészvényekben alig volt forgalom, a jegyzések névegegek. A *londoni* értéktőzsdén a lefolyt héten bizalomkeltőbb hangulat uralkodott. A hivatásos spekuláció — mely eddig távolmaradásával tűntetett — újra felveszi a tevékenység fonálát. A nagyközönség bizalma is lassanként kezd visszatérni, mely szívesen helyezi el tőkét jó kamatozású befektetési értékekben. Az érdeklődés főképp a járadékpiacra összpontosult. Consolsok az elért legmagasabb kurzust megtarthatták, annyival is inkább, miután a kontinentális, de különösen a francia tőke érdeklődése ez érték iránt egyre tart. A zárlat 827/10, tehát majd 1%-al magasabb az előző heti zárathoz képest. Külföldi járadékok is követik az emelkedő mozgalmat, bár az árválás nem oly feltűnő, mint a consolsoknál. A járadékpiacról kiindult kedvező diszpozíció a bányáértékek piacán is észlelhető volt.

A budapesti tőzsde e heti árfolyamváltozásait a következő táblázat tünteti fel:

	szept. 7-iki	szept. 14-iki	Különb. +több -keves.
Magyar 4 százalékos aranyjár.	110.—	110.—	—
„ 4 „ „ koronajár.	92.30	93.10	+ 0.80
Orosz 5 százalékos államk.	83.20	84.—	+ 0.80
Magyar hitelrészvény	738.—	749.—	+ 11.—
Osztrák „	733.—	741.—	+ 8.—
Hazai bank „	283.—	289.—	+ 6.—
Leszámitoló bank	474.—	479.—	+ 5.—
Magyar jelzáloghitelbank	438.—	444.—	+ 6.—
Pesti magyar keresked. bank	3340.—	3330.—	- 10.—
Kereskedelmi r. t.	602.—	602.—	— 0.—
Salgótarjáni köszénbánya	577.—	578.—	+ 1.—
Rimamurányi vasmű	538.—	544.—	+ 6.—
Közúti vaspálya	529.—	532.—	+ 3.—
Városi villamos	273.—	279.—	+ 6.—
Déli vasút	156.—	153.—	- 3.—
Osztr. magyar államvasút	658.—	662.—	+ 4.—
Adria tengerhajózási r. t.	405.—	402.—	- 3.—
Drasche-féle téglagyár	498.—	499.—	+ 1.—

A gabonátőzsdéről.

Az időjárás az elmúlt hét folyamán tartósan derült és száraz, a hőmérséklet pedig megfelelő volt. Csapadék alig fordult elő. A mezőgazdasági viszonyok kielégítőek és a tengeri törését néhány vidéken már megkezdeték. A vízállás csökkenő, külföldön az időjárás derült, enyhe és nagyjából száraz volt. A külföldi piacokon a múlt hét szilárd irányzata majdnem kivétel nélkül alábbhagyott, a forgalom gyengült és az árak csökkenő irányzatot követnek. Az amerikai piacokon többszörösen változtak a jegyzések, melyek egyenlegkép mérsékelt visszaesést tüntettek fel. Az üzlet szilárdan indult, mert a megjelent hivatalos terméjelentés ki nem elégített, realizációkra azonban később visszaesés állott be és utóbb mérsékelt árban változtak az árak. A látható buza-készlet tetemesen gyengült, de az Európa felé uszó mennyiségek is jelentékenyen apadtak. Angliában ez utóbbi körülményt kevés figyelemre méltatták, uszó rakományokban csak gyenge volt a forgalom és a vevők tartózkodók maradtak. A detail-üzletben is gyenge maradt a kereslet és az irányzat határozottan csendesebb. Párisban a kezdetben szilárd hangulat ugyancsak gyengült és az árak csökkentek. Berlin kedvező időjárásra tetemes árvisszaeséseket jelentett. Belföldi buza készségeen volt kínálva és 10 márkát vesztett, míg rozs gyengébben kínálva és könnyebben elhelyezhetőleg ugyancsak 4 m.-val lett olcsóbb; a hét végével fedezésekre a hangulat azonban ismét mérsékeltien javult. A többi kontinentális piacokon a fogyasztás ugyancsak tartózkodóbb volt, de az árakban nincs jelentékenyebb változás. Nálunk az irányzat az összes czikkeken keveset változott, habár a forgalom gyengült. Egyéb-ként az e heti üzleti forgalom csak négy napra szorított. Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük: *Buza* kezdetben csak mérsékeltten volt kínálva és a malmoknál jobb vételkedyvel találkozott, mi mellett 5 fillérig magasabb árak is voltak elérhetőek. Az előrehaladó időnyel ellentétben a kínálat általában tovább is mérsékelt maradt ugyan, de a fennálló keresletnek megfelelő, míg a tulajdonosok a lanyhult határidőpiac által befolyásoltatva, engedékenyebbek lettek. A vezető malomcsoport nagyobb beszerzései az áraknak támaszt nyújtottak, dacára annak, hogy az egyéb malmok csak gyengén vásároltak; a hangulat utóbb tartott maradt és a forgalom a rendes keretben maradt meg. Finom búzák előnyben részesültek, habár alárendeltebb áru kö-zönként szintén jobb figyelemmel találkozott. Ca. 130,000 mm. összforgalom mellett az árak a múlt héthez viszonyítva 5 fillérral magasabbak. *Rozs* kezdetben mérsékeltten, később elég bőven volt kínálva, különösebb érdeklődéssel azonban nem találkozott. A vételen csak a heti fogyasztás vett részt kisebbmértvű beszerzésekkel és olcsóbban iparkodott vásárolhatni. Az árak nehezen tartottak és minőség szerint 9.35-9.47 és fél korona között mozognak budapesti paritásra. *Atpa* (takarmány-és hántolási czélokra) megfelelően volt kínálva,

míg a kereslet némileg gyengült. A tulajdonosok árendeményekre azonban nehezen voltak rábíratók és az árak így inkább változatlanok maradtak. Budapesti paritásra 7.75-7.90 kor.-ig jegyzünk. A hét végével a hangulat határozottan csendesebbre fordult és a vevők tartózkodók lettek. *Maláta árpákban* állomásokon átveendőleg a helyzet e héten sem változott. Megfelelő áru kevés van kínálva, az export továbbra is tétlen és tartott árakon csupán a belföldi fogyasztás marad vevő. *Zab* új árban bővebben volt kínálva és valamivel jobb vételkedyvel is találkozott. Az új termék minősége nem mutat fel javulást és így továbbra is ó-áru részesül előnyben. Az árak a múlt héthez viszonyítva változatlanok és új-áru 8.-8.25 kor., ó-áru 8.30-35 k.-ig jegyez helyben átvéve. *Tengeri* a folyó szeptemberi határidő jegyzésén, helyben átvéve kapható; hizlalók jó áruért néhány fillérral ezen fétül is fizettek, a forgalom azonban csekély. A vidékre való elszállítás czéljaira ugyancsak gyenge a kereslet, de a kínálat nem sürgető. Az egyes gabonafajok heti ötven kilós esti záróárfolyamait az alábbi táblázat mutatja, kimutatva a különbözetest a hét első napjának záróárfolyamával:

	9	10	11	12	13	14	Különb. 11-dhez +több -kevesebb
szeptember októberi buza			11.52	11.40		11.50	+ .02
ápr. lúsi buza			12.05	11.95		11.97	+ .08
okt. óberi rozs	nem volt		9.79	9.68		9.76	+ .08
zab	üzlet.		8.18	8.14		8.17	+ .01
szeptemberi tengeri			6.84	6.85		6.85	+ .01
májusi tengeri			6.99	6.93	délián nem volt üzlet	6.94	+ .05

A Hazai bank részletüzlete. A Hazai sorsjegyek kibocsátása alkalmával a Hazai bank Nádor-utcai fiókját rendezte be sorsjegyeknek részletre való eladására. A bank vezérigazgatója, *Sztányl* Ödön miniszteri tanácsos — mint ismeretes — annak idején egy budapesti váltóüzletekből álló küldöttség előtt kijelentette, hogy a részletüzlet számára 90.000 darab nyereménykötvényt különít el és reméli, hogy a bank részletüzlete oly lendületet fog elérni, hogy a budapesti váltóüzletek részletüzleteinek közreműködése nem is lesz szükséges, mert e fiók részletüzlete az összes felszabaduló nyereménykötvényt el fogja helyezni. A sorsjegyek megjelenése után a nádor-utcai fiók meg is kezdte a részletüzletet s a sorsjegyeket részletre oly olcsón hirdette, hogy a váltóüzletek számításukat e sorsjegyek eladásánál nem találták meg és így még az árfolyamok esése előtt e sorsjegyek eladásával alig foglalkoztak. Ugy látszik azonban, a nádor-utcai fiók részletüzlete nem vált be, arra mutat legalább az a körülmény, hogy a Hazai bank igazgatósága — mint értesítünk — elhatározta, a részletüzlet *beszüntetését* olyképen, hogy a még fennálló részletügyleteket azonban lebonyolítja. Értesítéseink szerint egészben csak mintegy 1500 részletív áll fenn.

Járás mezőgazdasági kiállítás. A kolozsvári járás gazdái október 6-7-én Bonczhidán mezőgazdasági kiállítást rendeznek. Ez alkalommal bemutatják az illető járás gazdáinak tenyészállatait, mezőgazdasági és háziipari termékeit, valamint a hazai gépgyárak gépjárműségeit. A kiállítók jutalmazására mintegy 100 pénzjutalmat tűztek ki. A jelentéseket a kolozsvári járás főszolgabírájához kell beküldeni.

Uj szövetséget. *Lakatosmesterek szövetsége* czim alatt új pénzintézet alakult. Igazgatók: Adler Vilmos, Ehrlich Gyula, Farkas Gyula, dr. Gleichman Lajos, Hajós Bálint, Halász Ferencz, Hawerland Antal, Heil Vilmos, Jablonszky János, Kondor Rezső, Lepter János, Pick Ede, Prenner József, dr. Rákosi Endre, Schiesinger Alajos és Székely Miksa. Felügyelő-bizottság: Arkay Sándor, Breznitzky Károly, Gaugusch János, Gerő Mór, Héber Sándor, dr. Kálmán Ödön, Rudas Béla, ifj. Perick Károly és Sándor Gyula. A szövetséget már a napokban meg is kezdi működését.

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.

Kérjük: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

A Dunagőzhajózási Társaság bevétele. A Dunagőzhajózási Társaságnak ez év augusztus hó 1-től 31-ig 2,145.214 korona volt, a múlt év hasonszámban csak 1,870.939 korona. Összbevétele volt ez évben a hajózás kezdetétől augusztus végéig 11,144.685 korona, múlt évben 9,196.341 korona. Ez évben tehát már augusztus végéig is 1,948.344 koronával több volt a bevétele, mint a múlt év ugyanezen időszakában.

Változás egy szövetkezet igazgatóságában. A *Lipótvárosi Takarékpénztár mint szövetkezet* igazgatóságában -- mint értesülünk -- változás állott be. Ugyanis Kövér Antal és dr. Vizteleki Frigyes igazgatósági tagok kiléptek a szövetkezet kebeléből s az igazgatóság e tagok helyett *Semsey Pál* és dr. *Weresmarthy Miklós*t választotta meg.

A mohács-pécsi vasút bevétele. A mohács-pécsi vasút bevétele 1907. augusztus havában 120.870 korona volt, múlt év augusztusában 112.810 korona. Január 1-től augusztus végéig 935.107 korona bevételt ért el, míg a múlt évben 898.643 koronát. Ez évben tehát 36.464 koronával több volt a bevétele.

A Hitelforgalmi szövetkezet új igazgatósági tagja. A Budapesti Hitelforgalmi Szövetkezet igazgatósága egyik utóbbi ülésén -- mint értesülünk -- bevásárolta az igazgatóságba dr. *Roth Pált*.

Változás az Una faipar r.-t. vezetésében. Az *Una faipar részvénytársaság* igazgatóságának legutóbbi ülésén -- mint értesülünk -- báró Heimberger János, gróf Lamberg Károly Sándor és Nicdise Károly igazgatósági tagok bejelentették lemondásukat. Az igazgatóság ezt tudomásul vette.

Az Acsev új igazgatója. Megírtuk, hogy az Arad-hegyaljai motorvasút-részvénytársaság igazgatósági megbízottja, *Kepes Kerencz* lemondott állásáról s hogy az igazgatóság *Zerkowitz Rudolfot* nevezte ki a társaság igazgatójának. Ez ügyben az igazgatóság -- mint értesülünk -- e hó végére rendkívüli közgyűlést hív egybe s indítványozni fogják, hogy a közgyűlés az új igazgatónak évi fizetés címén hater, lakbér címén pedig ezer koronát állapítson meg. Az új vezérigazgató azután október 15-én elfoglalja állását.

A beregmezei gazdák szervezkedése. Beregvármegyében -- ugy mint az ország többi részében is -- évről-évre rosszabbodnak a munkásviszonyok. Különösen megnehezíti a beregi gazdák helyzetét az a körülmény, hogy a földművelésügyi minisztérium az állami munkástartalék nagy részét Beregvármegye területén toborozza. E körülményektől indítva a beregmezei gazdák elhatározták, hogy szervezkednek a munkáskérdés egyöntetű kezelése céljából. A vármegyei gazdasági egyesület legutóbb tartott ülésén elhatározták a megyei gazdaszövetség megalakítását, mely tegnapelőtt egy Beregvármegyei tartott nagyszabású gazdaggyűlés keretében meg is alakult. A szövetség elhatározta, hogy csatlakozik az O. M. G. E. által alakított országos munkásügyi szervezethez.

A sütőipari kiállítás deficiálja. Nem régen zárult a Budapesten rendezett nemzetközi sütőipari kiállítás, amely iránt bizony a magyar közönség körében nem a legnagyobb érdeklődés mutatkozott. Az érdeklődés lanyhább mértéke nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a sütőipari kiállítás se kerülje el a kiállítások közös sorsát: a *deficitet*, amely összeg ötvenezer koronára rug. Ez összeg egy részét a kereskedelemügyi kormány már fedezte, nagy része azonban fedezetlen maradt. Szóba sem hoznánk a kérdést, mely a kiállítás igazgatóságának és rendezőségének belső ügye volna, hogyha nem érintené érzékenyen azokat a *kisiparosokat*, akik a sütőkiállítás berendezése körül anyagi erejüket meghaladó munkát végeztek, a munka teljesítéséért már régen kiérdemelt járandóságukat azonban még mindig nem kapták meg. Érthető tehát az iparosok zugolódása, akik -- mint értesülünk -- legközelebb küldöttségileg akarnak a kereskedelemügyi miniszter elé járulni avégett, hogy utasítsa a sütőkiállítás igazgatóságát, hogy

az őket jogosan megillető számlaköveteléseket mielőbb egyenlítsék ki, mert ahhoz az iparosoknak csakugyan semmi közük sincs, hogy a kiállítás deficiattal végződött s jogosan elvárható az, hogy a mostani nehéz pénzüviszonyok között rendkívül pénzhiánnyal küszködő kisiparosoknak az őket jogosan megillető pénz a legrövidebb idő alatt kifizetessék. Felhívjuk erre a kereskedelemügyi miniszter figyelmét.

A részárú-kartel. A réz árának rohamos hanyatlása okairól különböző hírek járnak be már hónapok óta a világsajtót. Ezekből a híresztelésekből legfőbb hitelre talál az, hogy a rohamos árhanyatlást Amerika idézte elő azzal, hogy mesterségesen főlhalmozott rézkészleteit óriási tömegben egyszerre dobta piacra. Legutóbb a réz ára New-Yorkban 22 centről 17 centre szállott le, a vételkedv azonban ily alacsony árak mellett sem vett az elmúlt héten szilárdabb irányt. -- A részárú-kartel az osztrák és magyar gyárak között tudvalegleg nemrégiben bomlott fel s annak megújítása végett folytatott tárgyalások sikerre nem vezettek. A rézárúgyárosok azonban nem tudnak beenyugodni a köztük fenállott kartel bukásába s ennek életrekeltése céljából Budapesten több magyar és osztrák sárgarézárú-gyáros cég tanácskozássra gyűlt össze, amelyen elhatározták, hogy a kartelt újra megalakítják. A tanácskozások annyiban jártak eredménynyel, hogy a résztvevők elvben mind hajlandóknak nyilatkoztak a kartelbe lépésre és ezt ki is mondták, hogy a kartelszerződés biztosítására jelentékeny övadékot fognak letenni. Abban ugyanis mindnyájan megegyeztek a gyárosok, hogy a fémárak mostani hanyatló irányzata miatt a sárgarézárú árait nem lehet emelni és így a kartelnek egységes eladási feltételek megállapításán kívül az engedmények egyöntetű megszabása lenne ugyan a célja, de a rabattokat most fel fogják emelni.

A szénhiány. Több ízben megírtuk, hogy Fiuméba angol szénrakományval felt hajók érkeztek s ezen szénraktálmányok legnagyobb része az államvasutak számára érkezett. A fiumei révihatal jelentése szerint a mai napig összesen 64 szent hozó hajó érkezett az ottani kikötőbe. Az idei angol szénbehozatal már eddig is mintegy 320 ezer tonnára rug, ami 3200 kocsi rakomány-nak felel meg. Ez az óriási mennyiség még növekedni fog azokkal a rendelésekkel, amelyeket csak nemrég a főváros és a Máv. újabban teltek Angliában. -- A szénhiány ügyében az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület* szintén felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelyben több figyelemreméltó javaslatot tett. -- *A kassai kereskedelmi és iparkamara* legutóbbi ülésén szintén foglalkozott a szénhiány kérdésével. Deil Jenő titkár rámutatott arra, hogy a felvidéken a szénhiány a kassa-oderbergi vasút szállító képzetlensége folytán áll elő. Javasolta, hogy a kamara tegyen sürgős felterjesztést a kereskedelmi kormányhoz az elavult bányatörvény megváltoztatására. Sipos A. Gyula elnök a szénkérdés megoldása érdekében helyesnek tartaná, hogy a kormány egyes vasuti gőcpontokon nagy szénraktárakat létesítsen. Elengedhetetlenül szükségesnek mondja a kassa-oderbergi vasút második vágányának kiépítését és az állomások kibővítését. Maitzner Samu szerint a szénhiányon úgy lehetne segíteni, ha a kedvezményes szénárifákat más utirányokra is kiterjesztenék. A felvidékre nézve különösen fontos a kattowitz-skawce-sandec-orsói vonal. A kamara elfogadta az elnökség azon indítványát, hogy a kassa-oderbergi vasút második vágánya kiépítésének ügyében a szomszéd- és társkamarak bevonásával küldöttségileg járuljon a kereskedelemügyi kormány elé.

A „Fonciére” új igazgatója. A Fonciére pesti biztosító intézet igazgatósága -- mint értesülünk -- *Zichy Ferraris Manó* gróftól bevásárolta az igazgatóságba.

Magyar ügynökség Raguzában. A dalmát tengerparttal való kereskedelmi összeköttetések elősegítése céljából főként a magyar ipartermékeknek az Adria nyugati partvidékén való bevezetése végett -- mint értesülünk -- a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság legújában új kirendelt-

séget létesített Raguzában, mely egész Dalmáciára kiterjedő működését szeptember hó 1-én már megkezdette.

Az asphalt r. t. igazgatója. A *Magyar asphalt részvénytársaság* igazgatósága dr. *Bischitz Gyulát* -- értesülésünk szerint -- bevásárolta az igazgatóságba.

Szállítások. A budapesti kereskedelmi és iparkamara irodájában a következő pályázati hirdetmények tekinthetők meg: a szamosújvári kir. országos feyintézet igazgatósága: 1400--1500 kg. I. oszt. fekete fodros esetleg barna-vixos tehénbőr pitling, 150--200 kg. I-szer ültetett női talpbőr, 1600--1700 kg. III-szor ültetett férfi talpbőr, 15--20 kg. finom barnavixos bőr, 350--400 kg. I. oszt. angol talpbélésbőr kups. oldal alakban, 80--100 drb. fekete fényes sapkabélés bőr, 2000--2500 drb. cserzett bélésbőr, legnagyobbfele birkabőr szállítására, benyújtási határidő szeptember 28-án és 115--125 schok 14-es számú I. osztályú szürke lugozott Tow.-fonal szállítására, benyújthatni szeptember 30 d. e. 11 óra; a székesfehérvári állami mentelep parancsnoksága: a mentelep lak-tanya tatarozási munkálataira, beny. h. i. szept. 16 d. e. 11 óra; a keresk. m. kir. minisztérium: Torda r. t. városban újjaépítendő Aranyoshid alépitményi és egyéb munkálataira, valamint vasfelszerkezeti munkálatainak biztosítására, beny. h. i. szept. 26 déli 12; Budapest székesfőváros tanácsa: utak kövezése és makadámszerinti rendezése valamint csatornázási munkálatokra, beny. h. i. szept. 27. d. e. 11 óra; a bulgár vasutak központi igazgatósága Szóliában: órházak és állomások közti jelzőkészülékek (Signalapparate) szállítására és felszerelésére, beny. h. i. szept. 20. és 6300 hordó petroleum, benyújtási h. i. okt. 13.

Válság az aradi butorszövetkezetben. Az aradi butorkészítő iparosok szövetkezetében komoly válság állott be. A szövetkezetnek ugy az elnöke, mint alelnöke lemondott az ott viselt tisztségéről; az előbbi saját ügyeivel való elfoglaltsága szolgáltatta ki az elnöki székből, míg az utóbbi a szövetkezet igazgatóságának többségével került ellenettes nézetekbe, s ez készítette a lemondásra. A beállott válságnak eme személyes részén kívül más komoly jelentőséggel bíró részletei is vannak, amelyek szembeállítják egymással ennek a fejlődő fiatal vállalatnak az elmúlt és a folyó évi anyagi eredményeit. Erről a feltűnő válságról az alábbiakat jelentik: Az aradi butorkészítő iparosok szövetkezetéhez legutóbb leérkezett a fővárosból az Országos Központi Hitelszövetkezet könyvelési osztályának egyik ellenőre, Tarján Vilmos, hogy a szövetkezetben, amely tudvalegleg tagja a központi hitelszövetkezetnek, megejtse a szokásos félévi vizsgálatot. A vizsgálat meglepő eredményt mutatott fel. Ez a vállalat, amely még az elmúlt évben bőven ellátta munkával és keresettel a szövetkezet iparos tagjait s ezenkívül még a múlt évi zárlatnál kilencezer korona tiszta jövedelmet tudott kimutatni, most az elmúlt félévben *tizenégyezer korona deficiattal dolgozott*. Ezek a számok meglepetésül szolgáltak. A vizsgálat alkalmával az igazgatóság ülésre jött össze, amelyen élénk megbeszélés tárgyát képezte a szövetkezet feltűnően hanyatlott anyagi eredménye. Az ülésnek másik érdekes része az volt, hogy Sebesy Ferencz, a szövetkezet elnöke és *Kremmer József*, a szövetkezet alelnöke az igazgatóság rendelkezésére bocsátották a reájuk bízott mandátumot. Miután az elnök és az alelnök lemondásával a szövetkezet elnökség nélkül állott, *Tarján* a hitelszövetkezet igazgatóságának megbízásából a vállalat vezetésével *Haán Alajos* kulturmérnökségi hivatalnokot bízta meg ideiglenesen. Tarján ezenkívül még azt az intézkedést tette, hogy *Szekely Ferenczet*, a szövetség üzletvezetőjét *eltöltötte a pénzkezeléstől* és egy pénztárnokot nevezett ki.

10.000 koronát

annak

ki bizonyítja, hogy a mérge nélküli

JANOL

nem a legkitűnőbb irtószerek poloskák, sváb-bogarak rovarok, patkányok, egereknek stb. Ara 1/2 kilogr. csomagban 2.- koroná. Kapható: Az összes kereskedőknél, vagy pedig a vegyészeti gyárban

Franz Scherhag, vegyésznel
Wien, XIV. Mariahilferstrasse 202. szám.
TELEFON 6421.

vas...
A...
takaré...
5,852.74...
fizetett...
összeg...
visszafiz...
üzletág...
kor. 18...
gyarapo...
A cheq...
helyez...
tételbe...
fillér, e...
kor. 89...
szegét. A...
hó végé...
elhelyez...
tulajdon...
fennálló...
A m. ki...
előzle...
44 fillér...
142.641...
1907 au...
dekköny...
névérték...
A ta...
nigesség...
a butty...
1,244.300...
nigesség...
tétélek...
pénzben...
kellott...
lyezni...
minden...
bizomán...
-- mint...
lezték...
Fajba...
Kiskun...
28, 29...
egybeköt...
matban...
ezüstér...
ronát, a...
lott föl...
közteny...
itt szerz...
és nyulat...
nyész...
lágosítá...
megyehá...
Az...
(Magyar...
Deák-ter...
benyujt...
korona...
vény 4,8...
bevev...
folytán...
auguszt...
ajánlat...
kötvény...
ban dijak...
társaság...
nát fize...
ber 31-én...
528 mill...
elérési...
óta 321...

A postatakarékpénztár augusztusi forgalma. A takarékosok által 195.961 tételben elhelyezett 5,852.743 kor. 12 fillér, 51.354 tételben visszafizetett 4,950.325 kor. 23 fillér s így a betétek összege 902.417 kor. 89 fillérrel haladta túl a visszafizetések összegét. A betétek állománya az üzletágban 1907 augusztus hó végén 86,233.750 kor. 18 fillér. A betevők száma e hónapban 3539-el gyarapodott s összes számuk e hó végén 641.708. A cheque- és clearingüzletben 805.869 tételben elhelyezett 241.882,072 kor. 49 fillér és 137.008 tételben visszafizetett 240,961.461 kor. 60 fillér, ennélfogva a betétek összege 920.610 kor. 89 fillérrel multa felül a visszafizetések összegét. A betétek állománya ez üzletágban 1907. aug. hó végén 56.407.964 kor. 12 fillér. A cheque-számlatulajdonosok száma e hónapban 125-el növekedett s a fennálló cheque-számlák száma e hó végén 15.943. A m. kir. postatakarékpénztár havi összforgalma a két üzletágban 1.100.192 tétel s 493.646.602 kor. 44 fillér teljes betétálladéka pedig a hó végén 142.641.714 kor. 30 fillér. Az értékpapír-üzletben 1907 augusztus hó végéig kiállított 3.915 járadékkönyvecske, melyekre összesen 15.160,050 kor. névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve.

A taulcz hitbizomány új tulajdonosa. Gróf Könyegség Fidél tudvalevőleg néhány hónappal ezelőtt a butyini járásbírósgon megtartott árverésen 1,244.300 korona és 95 fillérért megvette a Könyegség grófok taulcz hitbizományát. Az árverési feltételek szerint a grófnak 250.000 koronát készpénzben, 497.000 koronát pedig értékpapirokban kellett az aradi kir. állampénztárnál letétbe helyezni. Miután a gróf az árverési feltételeknek minden tekintetben megfelelt, a mai napon a hitbizományi birtokot gróf Könyegség Fidél nevére — mint értesülünk — telekkönyvileg bekebeleztek.

Fajbaromi-vásár Nagykörösön. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye gazdasági egyesülete által e hó 28, 29 és 30-án Nagykörösön tartandó, díjazással egybekötött fajbaromi-vásár előmunkálatai folyamatban vannak. Díjakra a minisztérium arany- és ezüstérmeket és 300 koronát. Nagykörös 250 koronát, a kiskunhalasi gazdakör 50 koronát ajánlott föl az egyesületi díjakon kívül. Az állam a köztenyésztes részére szükséges anyag egyrészét itt szerzi be. Eddig mintegy 1200 drb. fajbaromfit és nyulat jelentettek be és még több nagy tenyészítő bejelentése van kilátásban. Bővebb felvilágosítást az egyesület titkári hivatala (Budapest, megyeháza) nyújt.

Az „Anker” élet- és járadékbiztosító-társaság (Magyarországi vezérképviselőség, Budapest, VI., Deák-tér, Anker-udvar) 1907. augusztus havában benyújtott a társaságnál 839 ajánlat 5,662.102 korona biztosított összegre és kiállított 739 kötvény 4,831.420 korona összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1,525.543 koronát és elhalálozás folytán kifizetett 239.405 koronát. A január—augusztus havi időszak alatt benyújtott 6506 ajánlat 45,705.972 koronára és kiállított 5929 kötvény 41,294,277 koronára. Ugyanezen időszakban díjakért 13,242.170 koronát vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 1,951.932 koronát fizetett ki. A társaság vagyona 1906. december 31-én 171 millió korona, biztosítási állomány 528 millió korona, halálozások és esedékessé vált eléricsi biztosítások folytán a társaság fennállása óta 321 millió korona fizetett ki.

Nyílt-tér.

A rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Budán.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forrómeleg, kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vízgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvízszodák. Olcsó és gondos penzió. Csuz, kőszvény, ideg-bőrbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

Etvágyat javít, gyomorrontást megakadályoz

KRISTALY-forrás

szénsavval telített ásványvíze. Legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Vidékre és külföldre kérjen fuvardíjmentes szállításról árjegyzést és címzeze: Szt. Lukácsfürdő Kivállalat, Budapest-Budán

legegészségesebb ruhákat, ugyszintén eredeti korhű díszmagyar ruhákat latányosan készít és kölcsön a

MATTONI FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYÓVÍZ

Vérnyógyítás.

Hemopatia
Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható kőszvény-, asztma-, görvélykór-, szívdűlt avomor-, béli- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.
E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** orvostud. (Hemopatia) rendeltetésű tanácsadója van.
Budapest, V., Váci-körút 13. szám alatt.
Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymóda.

Utazó ügynökök

Külföldi mellékkeresetre felhívunk szert kovás utanjárással.

Dr. MECHLOVITS BUDAPEST

Váci-körút 55.

Munkásbiztosítási Értesítő

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, VI., Terecz-körút 7. szám, II. emelet.

INGYEN FELVILÁGOSÍTÁST NYUJT

az új munkás-törvény bonyodalmas és felelősségeterhes rendelkezéseire vonatkozólag előfizetőinek. Vállalkozók tagsági be- és kijelentések, — baleset-bejelentések eszközzésére és ezekkel bármilyen vonatkozásban levő eljárások teljesítésére. Kiváratra tisztviselőnk megjelenik.

Munkaadóknak, gyáraknak, rendkívül fontos, kényelmes, előnyös.

Kérjen ingyen felvilágosítást.

KALIPTAS
A legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** orv. és kár. Budapest, IV., Koronaherzeg-ut. 2. gyógyszerész, drogeria és finomabb üzletekben. Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

VADÁSZFEGYVEREK

Serates, golyós, egy-, két- és háromcsövű fegyverek, revolverek, flóbertek
Kizárólag Rendkívül elsöranqu dus gyártmányok. választék.

Aufrecht és Goldschmied
Budapest, VII., Rakóczi-ut 30.

Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

Amputáltak! Kérjenek képes árjegyzéket az államtalan készített új szerkezetű művégtagokról. (Műlábak, műkezdek, járó- és nyújtókészülékekről.)
KELETI J. testgyógyászati műintézete, Budapest IV. Korona Herceg-utca 17.

TÖZSDEK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonafőzsde.

Jó kínálat és megfelelő kereslet mellett a készáruipiaczon buzában kedvező volt ma az irányzat; forgalomba került 38.000 mm. eleinte tartott, utóbb 5 fillérrel drágább áron. Rozs csendes maradt, zab változatlan, árpa tartott, tengeri csendes. A határidőpiacra Amerika olcsóbb tudósításokat közölt, ellenben a többi külföldről szilárd jelentések érkeztek, melynek hatása alatt ellégé tartott volt a hangulat és csak később gyengült egynémely realizálásokra, melyekkel az amugy is túlterhelt kulisz igyekezett magán könnyíteni. Az üzlet folyamán aztán kedvező effektívizlet nyomán, nemkülönben arbitrage fedezésekre az árak ismét javultak, jóllehet a forgalom tartósan gyenge maradt. Magasabb Berlinre, a zárlat valamivel tartottabb.

Eladaton:
Ó-buza. Tiszavidéki: 400 mm. 81 kg. 23.10 korona, 1500mm. 80 kg. 24.20 korona.
Bácskai: 100 mm. 77 kg. 22.80 korona.
Uj buza. Tiszavidéki: 300 mm. 79 kg. 23.60 korona, 300 mm. 79 kg. 23.05 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78.5 kg. 23.40 korona, 400 mm. 78.5 kg. 23.— korona, 300 mm. 78 kg. 22.90 korona, felső, 300 mm. 78 kg. 23.25 korona, 300 mm. 78 kg. 23.25 korona, 300 mm. 78 kg. 23.15 korona, 200 mm. 78 kg. 23.10 korona, 100 mm. 78 kg. 23.10 korona, 200 mm. 77 kg. 23.— korona, 400 mm. 77 kg. 23.05 korona, 100 mm. 77 kg. 23.20 korona, 300 mm. 77 kg. 23.20 korona, 300 mm. 77 kg. 23.15 korona, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, 200 mm. 77 kg. 22.90 korona, felső, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, felső, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, felső, 100 mm. 77 kg. 22.80 korona, 200 mm. 76.5 kg. 22.90 korona, felső, 100 mm. 76.3 kg. 22.70 korona.
Pestvidéki: 500 mm. 80 kg. 23.10 korona, 200 mm. 80 kg. 23.— korona, 500 mm. 79 kg. 23.— korona, 150 mm. 78 kg. 22.90 korona, 1950 mm. 78 kg. 23.40 korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.95 korona, 200 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, 200 mm. 77 kg. 22.80 korona, 500 mm. 77 kg. 22.90 korona, 100 mm. 77 kg. 23.— korona, 100 mm. 77 kg. 22.50 korona, üszkös, 100 mm. 76 kg. 21.70 korona, üszkös, 300 mm. 76 kg. 22.70 korona, 100 mm. 75.3 kg. 22.20 korona, hibás, 350 mm. 75.5 kg. 22.65 korona.
Zentai: 2000 mm. 77 kg. 23.20 korona, 400 mm. 77 kg. 23.20 korona.
Kalocsa: 1800 mm. 76 kg. 22.60 korona.
Dunapentelei: 1180 mm. 75.3 kg. 22.50 korona.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 300 mm. 77.5 kg. 21.80 korona, üszkös, 500 mm. 77.5 kg. 22.10 korona, üszkös, 300 mm. 77 kg. 22.80 korona, 100 mm. 77 kg. 22.30 korona, 500 mm. 76.5 kg. 22.80 korona, 300 mm. 76 kg. 22.75 korona.
Fehérmegyei: 250 mm. 79 kg. 23.20 korona, 500 mm. 78.5 kg. 23.— korona, 1300 mm. 78 kg. 22.80 korona, 200 mm. 77.8 kg. 22.80 korona, 100 mm. 77 kg. 22.50 korona, hibás, 200 mm. 77 kg. 22.70 korona, 400 mm. 76.8 kg. 22.40 korona, 500 mm. 76 kg. 22.40 korona, hibás.
Rozs: 200 mm. 18.70 korona, kpf., par., 150 mm. 18.70 korona, kpf., par., 200 mm. 18.70 korona, kpf., par., 200 mm. 18.70 korona, kpf., par., 100 mm. 18.70 korona, kpf., par.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendő.

Budapesti gabonaforgalom.
1907. szeptember 12-től szeptember 13-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	45791	3970
Rozs	7486	4440
Árpa	14955	3893
Zab	23511	14265
Tengeri	1358	8150
Liszt	—	11691
Korpa	405	6309

Szeafü és Mártha BUDAPEST
IV., Váci-utca 20

A határidőpiacra kötetett:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre 11.47, 11.48, 11.44, 11.47.
 Buza 1908. áprilisra 11.97 11.94.
 Rózsa októberre 9.73, 9.75, 9.72.
 Zab októberre 8.18.
 Tengeri szeptemberre 0.—, 0.—.
 Tengeri 1908. májusra 6.94, 6.95.

Déli 1 órákor zárulnak:

Buza októberre ———— 11.47—11.48
 Buza 1908. áprilisra ———— 11.96—11.97
 Rózsa októberre ———— 9.72—9.73
 Zab októberre ———— 8.17—8.19
 Tengeri 1908. májusra ———— 6.94—6.95

Délutáni forgalom.

4 óra 30 percig zárulnak:

októberi buza 11.50—11.51
 áprilisi buza 11.97—11.98
 októberi rózsa 9.76—9.77
 októberi zab 8.17—8.18
 májusi tengeri 6.94—6.95

Értéktőzsde.

A kiegyezési tárgyalásokról szóló kedvezőbb hírekre a mai tőzsde barátságos hangulattal nyílt meg. Az érdeklődés központjában magyar koronajáradék állott, mely nagy tételekben került ki a forgalomból, minek következtében jegyzése 93.60-ig 50 fillérrel emelkedett. A két hitelrészvény fedezési vételekből nyert 2—2 koronát. A tőzsde további folyamán bővebben kínáltak déli vasut és osztrák-magyar államvasuti részvényeket arra a bécsi hírre, hogy a vasuti alkalmazottak között sztrájkmozgalom készül, mire déli vasuti részvények 4, osztrák-magyar államvasuti részvények pedig 3 koronával estek és az alapirányzat is mérsékelten elgyengült. Csupán magyar koronajáradék élénk kereslet mellett a legmagasabb árnívón záródik. A helyi értékek piacza nagyon csendes volt, az árfolyamok tartottak.

Előzőzsde.

Az előzőzsde bécsi vásárlásokra élénk és szilárd volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 640.50—642.—, Magyar hitelbank 738.—740.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 479.—480.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 443.50—444.—, Osztrák-magyar államvasut 664.50—661.50—, Déli vasut 155.—153.50, Rimamurányi vasmű 543.50—544.75, Magyar koronajáradék 92.75—92.85, Közuti vasut 531.—532.—, Városi villamos vasut 275.—.

11 óra 15 percig záródnak: Osztrák hitelrészvény 640.50—641.—, Magyar hitelbank 749.—749.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 479.—480.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 544.—544.50, Osztrák-magyar államvasut 662.—662.50, Déli vasut 154.—154.50, Rimamurányi vasmű 544.—544.50, Magyar koronajáradék 92.90—92.95, Magyar aranyjáradék 110.—110.50, Közuti vasut 532.—532.50, Városi villamos vasut 276.—276.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde berlini eladásokra kissé elgyengült.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 640.25—641.25, Magyar hitelbank 749.—750.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 477.50—478.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 443.50—444.50, Osztrák-magyar államvasut 661.50—662.50, Déli vasut 154.—154.—, Rimamurányi vasmű 543.25—544.—, Magyar koronajáradék 92.90—93.05, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut 531.50—532.—, Városi villamos vasut 278.—279.50, Hazai bank 277.25—278.25.

Helyi értékekben kötetelt: Hazai sorsjegy 107.50—, Convertált sorsjegy 141.50—142.50, Dambins 200.—207.—.

1 óra 30 percig záródnak: Osztrák hitelrészvény 640.50—640.75, Magyar hitelbank 748.50—749.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 479.—480.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 543.—543.50, Osztrák-magyar államvasut 662.—662.50, Déli vasut 153.50—154.—, Rimamurányi vasmű 543.—543.50, Magyar koronajáradék 93.05—93.10, Közuti vasut 532.—532.50, Városi villamos vasut 279.—279.50.

Prémium-üslot: Díjbiztosítások osztrák hitelben

holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, szeptember végére 12—14 K.

Utóközde.

Az utóközde helyi vételekre kedvező volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 640.—640.50, Magyar hitelbank 748.50—749.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztr.-m. államvasut 662.—662.50, Déli vasut 153.50—, Rimamurányi vasmű 543.—543.50, Magyar koronajáradék —, Magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vasut —.

3 óra 30 percig záródnak: Osztrák hitelrészvény 640.50—641.—, Magyar hitelbank 749.50—749.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 478.—478.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 443.—444.—, Osztrák-magyar államvasut 662.—662.50, Déli vasut 153.—153.50, Rimamurányi vasmű 543.—543.50, Magyar koronajáradék 93.05—93.10, Magyar aranyjáradék 110.—110.50, Közuti vasut 532.—532.50, Városi villamos vasut 279.—279.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, szeptember 14. (Az Egyetértés távirata.) Az ausztriai és magyar piacok a múlt heti külföldi hasusétól érintetlenek voltak és így a reakció is megkímélte őket. Az üzleti forgalom egész héten át jelentéktelen maradt. A konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól. Különösen búzában szünetelt az üzlet, de az árfolyamok úgy ebben, mint rozsban és zabban is változatlanok, tengeri irányzata szilárd és ára 5 fillérrel emelkedett. Árpában a forgalom csöndes.

A heti tőzsdén az üzlet a legszűkebb korlátok közt mozgott. Buza, rozs és zab árai nem változtak, tengeri 5—10 fillérrel javult. Árpában alig fordult elő kötés.

A mai tőzsdén jegyeztetett buza: régi fiszavidéki 11.95—12.50 korona, új 11.75—12.40 kor., új mosoni és győri 10.95—11.25 korona, új tótfelvidéki és csepeli 10.90—11.45 korona. Új déli vasuti 11.—11.25 korona, új marchfeldi 11.—11.30 korona.

Rózsa: tótfelvidéki 9.95—10.15 korona, csepeli 9.90—10.15 kor., pestmegyei 9.95—10.15 kor., különféle magyar 9.80—10.05 korona, osztrák 9.75—10.— korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.— kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 korona.

Magyar tengeri: 7.30—7.55 korona, cinquantin 7.80—8.10 korona.

Magyar zab: Közepes 8.50—8.70 korona, elsőrendű 8.65—8.80 korona, válogatott 8.85—9.10 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, szeptember 14. Az a hír, hogy a két kormány között a bankkérdést illetőleg közeledés volt elérhető, a mai előzőzsde nagyon kedvező hatást gyakorolt, aminek következtében szilárdabbá vált az irányzat. Később azonban lánghábrára vált az irányzat, aminek következtében a lombardok és az államvasuti részvények árai csökkentek. A többi értékekben azonban változatlanul tartott volt az árfolyam. Koronajáradékok iránt voltak ugyan egyes helyi érdeklődések, de üzlet nem volt e papirokban.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitelr. 641.—, Magyar hitelr. 749.—, Länderbank —, Allamvasut 662.—, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 154.—, Alpési bányatársulat 612.—, Rimamurányi 544.—, Májusi járadék 96.25, Magyar koronajár. 92.90, Orosz érték —, Török sorsjegy 182.—, Német márka 117.65.

A déli tőzsde nyugodt hangulattal nyílt meg.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 641.—, Magyar hitel 749.—, Länderbank 424.—, Unio-bank 538.50, Allamvasut 662.25, Angol-bank —, Bankverein —, Déli vasut 153.75, Gözhajó —, Alpési bányarészvény 613.—, Májusi járadék 96.30, Magyar koronajáradék 92.90, Török sorsjegy 182.—, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut 430.—, Rimamurányi 544.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum.

Bécs, szeptember 14. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.30, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.60, 1800-as sorsjegy 148.75, Osztrák hitelsorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 301.—, Bécsi Bankverein

530.95, Osztrák-magyar bank 17.95, Déli vasut 152.75, Dunagőzhajózási társaság 1006.—, Dohány részvény 420.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.56, Osztrák Lloyd 427.—, 4.2 százal. ezüst járadék 96.30—98.—, Osztrák koronajáradék 96.58, 1864-es sorsjegy 240.—, Osztrák hitelintézeti részvény 639.75, Union-Bank 538.50, Osztrák Länderbank 423.50, Osztrák-magyar államvasut 661.—, Elbavölgyi vasut 430.—, Alpési részvény 612.75, 20 frankos 19.16, Londoni váltóár 240.42, Lipótkohó 423.—, Törökorsz. sorsjegy 181.30, Tartott.

Bécs, szeptember 14. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 110.20. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 141.50, Magyar hitelbank részvény 749.75, Magyar leszámítoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 543.50, Magyar czukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.10, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 185.—, Kassa-Oderberg vasut részvény 353.—, Magyar jelzálogbank 443.60

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, szeptember 14. (Tőzsdéjelentés.) A Phönix társaságnak várakozáson felüli kimutatása, valamint a newyorki tőzsde szilárd zárulása a mai üzlet elején határozottan szilárd irányzatot idéztek elő. Phönixértékek mindjárt az üzlet elején 3 százalékkal emelkedtek. E körülmény kedvező hatással volt a többi bányarészekre is, amelyeknél a javulások mindazonáltal szűkebb határok között mozgottak. Csak rajnai acél emelkedett 1 1/2 százalékkal. A bányarészek szilárdsága kedvező hatással volt a bankrészekre is. Vasutak közül amerikaiak newyorki jelentésekre szilárdak, ellenben osztrák értékek bécsi jelentésekre gyengültek. Járadékok nyugodtak. Oroszok londoni kezdeményezésre mérsékelten javultak. Hajózási értékek elhanyagoltak. A későbbi folyamatban realizációk hatása alatt mérsékelt gyengülés állott be, minek következtében Phönixértékek 3/4 százalékos veszítettek. Zárlat felé az összirányzat gyengébb, ami a magánleszámítolási kamatláb emelkedésének volt a következménye. Phönix értékek is csökkentek és 187.25 százalék után 185-öt jegyeztek, tekintve, hogy a kimutatást a leírásokra való tekintettel különbözőképpen ítélték meg. A készpénzpiac ipari értékeinek irányzata részben szilárd. Napipénz 4—4 1/2 százalékos, ami a jelzálogbankok visszafizetésekkel áll kapcsolatban. Magánleszámítolási kamatláb 5 1/2 százalékos.

Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.25, osztrák hitelrészvény 200.60, Déli vasut 30.10, orosz bankjegyek 216.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 70.—, Disconto Commandit 171.10, Dinamitruzt 154.10, Harpeni 198.40, Unifikált török járadék —, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.80, Magyar koronajáradék 92.75, Osztrák-magyar államvasut 141.60, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék 103.—, Alt. villamossági Edison 194.50, Gelsenkirchener 198.25, Laurakohó 222.10. — Gyengült.

Frankfurt, (Zárlat.) szeptem. 14. 4.2 százalékos papírjáradék 98.10, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.90, Osztrák hitelintézeti részvény 200.90, Osztrák-magyar államvasut 141.60, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bankverein 133.50, Villamos részvény 384.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 76.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.15, Osztrák koronajáradék 96.95, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar bank 128.20, Déli vasut részvény 30.40, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.16, Párisi váltóár 813.93, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 285.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) szeptember 14. 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.70, 1860. sorsjegy 149.—, Déli vasut 30.50, 4 százalékos Aranyjáradék 98.—, Osztrák hitelrészvény 200.50, Osztrák-magyar államvasut 141.20, Olasz járadék 102.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.70. Nyugodt.

London, szeptember 14. Angol consol 82 1/2.

Páris, szeptem. 14. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.80, Osztr. aranyjáradék —, Magyar aranyjáradék 93.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 102.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 311.—, 5 százalékos marokkói járadék 508.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 93.95, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.40, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 88.95, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 494.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 444.—, 4 százalékos spanyol járadék 92.32, 4 százalékos unifikált török jár. 95.07, Török sorsjegy 166.75, Török dohányrészvény 448.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 460.—, Magyar jelzálogbank 475.—, Banque de Paris 14.33, Banque Ottomane 687.—, Osztr. magyar állam-

vasut —,
 Keleti vas
 gépgyár
 36.—, Tul
 közzén 143
 Rand 97.2
 —, —, T
 terdamra
 (rövid) 12
 Belgiumra
 1/10 Váltó
 Magánkar

(Mag
 kezele je
 napról-na
 érkezik, r
 dos csom
 áru keres
 mennyisé
 Szép röz
 iránt kell
 szépen ti
 juk. Vaj
 a keresle
 biztatnak
 kely hoz
 hetünk k
 láttunk.
 Mai
 Husz
 150 K,
 hosszan
 helybeli
 nával 90
 szalonna
 146 K, s
 való 140
 130—156
 (vidéki) K
 2.— K, s
 1.20—1.4

B
 Usvayic
 " "
 fohé, m
 " "
 postvíd
 " "
 Banská
 " "
 Bácska
 " "
 " "
 " "

E
 Rozs
 " "
 " "
 Arpa
 " "
 Zab
 " "
 Tengeri
 Rencse

B
 Dunántul
 felsőmag
 Nyírségi
 Erdélyi
 Banská
 Posti

Közlöt
 or m o n

disznósz
 szalonna
 " "
 szilva kő
 " "
 " "
 szilvák
 " "
 horomag
 " "

" "

vasut —, Déli vasut 162.— Meridionalvasut 665.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits 18.19, Hartmann gépgyár 664.—, Rio Tinto 18.19 Sucerie d'Egypte 36.—, Tula 424.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 143.—, Chartered 34.—, De Beers 562.—, East Rand 97.25, Jagersfontein 166.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 53.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.12. Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 11/82. — Olasz aranyváltó (rövid) 1/10 Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251.40, Magánkamatláb 37/80. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1907. szeptember 14.

(Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezele jelentése.) A hozatalok gyümölcsfélékben napról-napra növekszenek. Különösen sok szőlő érkezik, mely azonban megfelelő minőség és gondos csomagolás mellett azonnali elhelyezésre találkozik árban. Őszi barackból is a válogatott, szép áru kereset. Téli almák és szép körtéknek minden mennyiségben már most elhelyezést biztosíthatunk. Szép rózsaburgonya és válogatott makói hagyma iránt kellő érdeklődés mutatkozik. Szép, vágott, szépen tisztított hizalt baromfi beküldését ajánljuk. Vaj és turó változatlan, az utóbbiban csekély a kereslet. Vad beküldésére a hűvösebb napok is biztatók; az árak igen kielégítőek. Tojásból csekély hozatalok mellett igen magasárakat jegyezhetünk ma, aminőket ebben az időben alig látunk.

Mai árak:

Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 90—150 K, eleje 80—130 K, vidéki borjú, bőrbőn hosszan mérve sulylevonás nélkül 90—110 K, helybeli borjúhús 120—140 K, sertéshús szalonnával 90—140 K, lehuzott sertés 90—130 K, szalonna friss 136—146 K, szalonna sózott 136—146 K, szalonna füstölt 136—144 K, olvasztani való 140—146 K, háj 148—156 K, sertésszir 130—156 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.40—1.80 K, hazai sonka 1.40—2.— K, szalámi magyar 3.80—4.40 K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Vad: Őz 1.80—2.— K, szarvas 90.—1.— K, vaddisznó — K kg.-ként egészben, nyul nagy 3.20—3.80 K, nyul stüldő 2.—2.40 K, fogoly 1.00—1.20 K, fácán 2.40—3.— K, szalonka — K, darabonként. Fenyvesmadár köteggje — K, Fűrj — fillér.

Baromfi-félék: Élő rántani való csirke 1.30—1.80 K, sülti való 2.—2.60 K, kacsá sovány 2.80—3.60 K, kacsá hizott 4.—6.— K, liba fiatal 6.—8.00 K, lud hizott 10.—18.— K, tyúk 2.40—3.60 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50—1.70 K, hizott rucza 1.50—1.70 K, hizott pulyka — K, leves-tyúk — K kg.-ként. Pulárd 1.50—3.40 Gyöngytyúk — K darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.—2.30 K, II. 1.80—1.90 K, jözővaj (köpült) 1.30—1.60 K, tehénturó 8—24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállítunk. A vaj- és túrókereslet még mindig lanyha.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 5.00—6.— K, rózsá 4.50—5.50 K, fehér 3.—4.— K, kifli 8.—11.— K, sárgarépa köteggel, petrezselyem köteggel sz., vöröshagyma makói: 8.—12.— K, közönséges hazai 4.—6.— K, fokhagyma 18—24 K, káposzta 4.—14.— K, Burgonya, új — K, kalarábé — K, 100 darabonként, spárga solo — K, közép — K, leves — K kg.-ként, zöldborsó, hüvelyes — K, kifejtett — K, paradicsom 5.—8.— K, kg.-ként. Uborka, salátának 3.00—5.00 K, ecetbe —.40—1.20 K, savanyítani —. — K, 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő oporto 24—30-ig, Chassella 32—50-ig, szagos 50—70 fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyarpen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 30—50 K, másodrendű 16—24 K, harmadrendű apró áru 10—12 K. Körte elsőrendű 0.32—0.60 K, másodrendű 16—24 K métermázsánként.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 1.10—1.20 K kg.-kint. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője, minden mézértékesítő tgyben is ad felvilágosítást.) — Gyümölcsz — K kg.-ként. Gomba szárított — K kgr.-ként. Szappan 60—70 fillér. Lencse

(erdélyi) 50—60 K. Bab apró 14.—20.— K, nagy szemű 14.—20.— K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 84—87 K, erdélyi apróbb áru — K, meszes —. — K eredeti lánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, szeptember 14-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 135—136 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 136—137 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 137—138 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig.

Sertélszámla: 1907. évi szeptember 12. napján volt készlet 38020 drb., 1907 szept. 10. napján felhajtott 267 darab, 1907 szeptember 13. napján elszállított 234 darab, 1907 szept. 14. napjára maradt készletben 38053 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, szept. 14. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 65 darab sertés, — darab stüldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 820 darab sertés, — darab stüldő, — darab malacz, összesen 885 darab sertés, — darab stüldő, — darab malacz. Eladatott 599 darab sertés, — darab stüldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 286 darab sertés, — darab stüldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 108 — fillér, ételsulylevonással 130—132 fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig —104 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsulylevonással 132—138 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig 134—138 korona, ételsulylevonással — fillérig, könnyű 140—300 kg-ig — korona, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi stüldő — ko-

Table with columns for Buza (Wheat), Egyéb gabonafélék (Other grains), Burgonya (Potatoes), and Faj (Varieties). It lists various types of wheat, other grains, potatoes, and their prices per 100 kilograms.

Table titled 'Hivatalos közlönyök' (Official gazettes) listing various financial and legal notices, including interest rates, bank regulations, and government announcements.

Table titled 'Bankok részvényei' (Bank shares) listing various banks and their share prices, including Magyar Bank, Kassa-oderberg, and others.

Magyar... (Continuation of text from the left side of the page, partially cut off).

Magyar... (Continuation of text from the middle section, partially cut off).

Magyar... (Continuation of text from the right side of the page, partially cut off).

rona. Horvát stüldő — korona. Malacz — korona. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők.) A vásár irányzata lanyha, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

Szeptember 14.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fehér Alfréd aradi kir. kath. főgimnáziumi és állami főreáliskolai, Bajthay Péter budapesti II. ker. állami főreáliskolai, dr. Mihailovics László zsolnai állami főreáliskolai, Lazek Gyula losonczyi állami főgimnáziumi, és Lakatos Ottó nagybányai állami főgimnáziumi rendes tanárt a VIII. fizetési osztályba, Lassu Piusz szolnoki, Buday Gerő zombori, Finciczky Béla gyöngyösi, és Barsy József jászberényi állami főgimnáziumi rendes tanárt pedig a IX-ik fizetési osztályba, Véber István, Unterreiner Mihály és Tittel Matild okleveles tanítókat, illetőleg tanítónőt, a csákovai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetőleg tanítónővé, Brunner Odón okleveles tanítót a szegedi nagyváltványi elemi népiskolához rendes tanítónővé; a belügyminiszter a székesvárosi m. kir. államrendőrséghez Brandtner Kálmán rendőrségi pénztári elnöki pénztárnokká, Semsey Sándor rendőrségi pénztári tisztet pénztári ellenőrré és Wurtzinger Gyula rendőrségi díjnyújtó pénztári tiszté; az igazságügyminiszter Bretán Sándor halmi járásbírói joggyakorlókot a halmi járásbíróihoz, dr. Telegdy Lajos marosvásárhelyi törvényszéki joggyakorlókot a marosvásárhelyi törvényszékhez, dr. Balta Béla pécsi törvényszéki joggyakorlókot a tamási járásbíróihoz aljegyzőkké, Kiss Lajos csepregi járásbírói segédtelegkönyvezetőt az edelényi, Bernáth Imre segesvári járásbírói segédtelegkönyvezetőt a nagysinkai járásbíróihoz segédtelegkönyvezetőkké, Francsek Lénárd rózsahelyi törvényszéki irodagazgatót, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott irodagazgatóvá, Lőrincz Sándor székesfehérvári járásbírói irodatisztet a székesfehérvári törvényszékhez irodagazgatóvá, Szabó István zilahi törvényszéki irnokot a zilahi törvényszékhez irodatiszté, Kaldenecker István monori járásbírói díjnyújtó a tabi, Atlasz Jakab kisszebeni járásbírói díjnyújtó a nagymihályi, Milinek Zsigmond módosi járásbírói díjnyújtó a czellődömöki, Paulitsky Sándor debreczeni ügyész díjnyújtó és Sipos Béla szászregényi járásbírói telegkönyvi átalakító díjnyújtó az oklándi, Richter Rezső törökkanizsai járásbírói díjnyújtó a törökkanizsai, Kocsi Károly budapesti VII. kerületi járásbírói díjnyújtó a somorjai járásbíróihoz, Novák János szekelyudvarhelyi törvényszéki telegkönyvi átalakító díjnyújtó a szekelyudvarhelyi törvényszékhez, Jován Jenő marosludasi járásbírói díjnyújtó az alsójárui, Kerekes Károly zentai járásbírói díjnyújtó a kovásznai, Konczvald Géza marosrosszigeti törvényszéki telegkönyvi átalakító díjnyújtó a técsői, Kovács Albert gyulai törvényszéki díjnyújtó a hékéscsabai, Radányi György zombolyai járásbírói díjnyújtó a zombolyai, Todorovits Gerő dési járásbírói díjnyújtó a marosillyei, Tothmayer István oklándi járásbírói telegkönyvi átalakító díjnyújtó a szekelykeresztúri, Weisz Károly fehértompai járásbírói díjnyújtó a bozovicsi, Kovács Gyula nagyváradi törvényszéki díjnyújtó, igazolványos altisztet a magyarországi járásbíróihoz, Makádi Lajos cs. és kir. 44. gyalogezredbeli őrmester, igazolványos altisztet a debreczeni itélőtáblához és Tóth Sándor cs. és kir. 12. gyalogezredbeli őrmester, igazolványos altisztet a szegedi törvényszékhez irnokká, Kalandra Jenő körösladányi községi irnokot a keszthelyi járásbíróihoz végrehajtóvá; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Schmidt János díjtalan pénzügyi számvgyakorlókot segélydíjazs pénzügyi számvgyakorlóká ideiglenes minőségben a soproni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvvőséghez, ifj. Gaszner Pál budapesti lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számvgyakorlóká a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvvőséghez és a trencsényi törvényszék elnöke a trencsényi törvényszék mellé a tót nyelvre állandó tolmácsá dr. Dohnányi Lajos trencsényi ügyvédet nevezte ki.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (e.g., Dunas, Morva, Hába, Dráva, Mura, Száva, Szamos) and water level measurements in meters for various dates from September 13 to 15.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. Egyházi adásra nincsen szükség, de azért azt is meg szokták szerezni. A törvény beéri az anyakönyvvezetővel. Os. Z. 1. Nem föltétlenül szükséges, bár az illem így követeli. 2. Szülői beleegyezéssel talán még levelezhetnek is. Kiváncsi. A tanítói oklevelet magánúton is megszerzheti, de igen nehezen. Sok és nehéz tárgyat kell tanulni s a vizsgák keserves akadályok. A tanfolyam négy éves és sajnos, még az intézetekbe való felvétel sem egyszerű dolog. De aki vaserővel fog a munkához, győz. Tanítóképzede van a fővárosban több is: II. ker. állami, II. Csalogány-utca 43. Angolkisasszonyoknál IV. Váci-utca 47. Fröbel-nőegyletnél VI. Bajza-utca 35. Ranelier-féle IX. Gyep-utca 23. A beiratkozás mindég szeptember első napjaiban van. E. R. A kereskedelmi minisztérium. Gyorsan elintézik. V. B. Jelenleg is még a királyszióház tagja. Ugy tudjuk, szerződése október elsején jár le, amikor is kilép a színház kötelékéből. Batori. Folyamodni kell, bár így kis biztatás int. Mindenesetre tessék megpróbálni. V. V. A tanév már megkezdődött, de a későbbi jelentkezésnek talán lesz valamelyes eredménye. I. D. Jobb nem erőltetni. Nincsen annak semmi értelme, hogy két teljesen különböző ember egy hosszú, hosszú életet morzsoljon le egymás mellett. Még némi pénzék daczára sem érdemes. K. T. Irodalmi dolgozatait szívesen látjuk és összes protekciói helyett csak azt tanácsoljuk Önnek, hogy használható dolgokat küldjön. Ha előyasva jöknak bizonyulnak, jobb ajánlólevél ez, mint minden más protekció. A. Z. Nincs joga. Az ilyesmihez felszólítás kell, anélkül semmit sem lehet tenni. X. X. Nagykorúságát 18 éves korában kérheti. Ha hozzátartozói ügyei vitelére képesnek vallják az árvaszéknél, akkor nagykorúsítják s árvaszékieg kezelt vagyonát a nagykorúsítás után minden indokolás nélkül kiadják. A nagykorúsítás indokál felhozhatja, hogy önkéntesítania akarja magát. H. T. Az illetékek csakugyan volt versenystállója, de két évvel ezelőtt feloszlatta. Most külföldön él, gondoljuk Párisban. Intim. Október 5-én nyílik meg, valószínűleg egyidejűleg a palota fölvatásával. H. B. Meghívókat ily alkalmakra nem szokás kibocsátani, a jóismerősök tudomásul veszik irás nélkül. B. D. Sorsjegyei nem nyertek. Minket nem zavar, csak tessék máskor is nyugodtan beküldeni. E. J. Agglegény, a fivére nős. Nem működik. Nem válik, legalább tudunkkal nem. Annyigaz, hogy külön élnek, de barátságos viszonyban.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1907. szeptember 14-én reggel 7 órakor. Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánk időjárásában lényeges változás nem történt. A hőmérséklet maximuma: Fiumében meg Verseczen 27 C°, minimuma: Árvaváralján 2C° volt. Prognózis a következő 24 órára: Nyugat felől hűsüljedés, a felhőzet növekedése és helyenkint eső (esetleg zivatar) várható.

Weather forecast table with columns: Állomás (Station), Legmagasabb hőmérséklet (Highest temperature), A hőmérséklet csökkenése szerint (According to temperature decrease), Szélirány és erője (Wind direction and force), Felhőzet (Clouds), Levegő hőmérséklet (Air temperature), Hőmérséklet (Temperature), Hőmérséklet (Temperature).

Felöl szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Felhívás

tisztelt olvasóinkhoz!

Az alábbi rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árukat adnak el és akiknek, ha küszöbét átüptük, magyar kereskedő boltjában vagyunk. Kazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érdeklődőt, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa. Mollinger Eszmond kefeárugyára Budapest, VI., Nagy-mező-utca 43. Telefon: 12-28. Mindennemű kefeárú mészald, ipari és gazdasági célra. Acélkefék. Házipari Olékek Árucarnoka Budapest, V., Vadász-utca 7. Izabella főhercegnő cs. és kir. fensége magas védőségevel működő pozsonyi házipar-egylet készítményei, erszsbetházai, felsővidéki és temesi himzések, kalotaszegi varrottások, torontáli szőnyegek, népies köedény és agyag-árak. Magyar élelmiszar szállító részvény-társaság, Budapest, V., Nagyköröna-utca 17. sz. Kern Róbert vasnagykereskedése Budapest, Iroda V., Lipót-kört 24. szám, raktár V., Váci-ut 20. szám. Dus raktár minden fajta légszeszcsovékból és Gáz-szeketű darabokból, kútsövékből, forrcsovékből, fűró-csovékből, fűtőhengerek, szénsavtartályok, csőökgyök, öntött vascsövek, szivattyúk, kutak, kifolyó állványok. Nagy dus választéku raktár mindenféle hengereit rud-és idomvasból, hengereit vasgerendákból és U-vasokból. Vaslemezek, légszesz-, gáz- és vízvezeték szerelvények teljes választéka. Szerszámgyár, csavarnetvágók, új javított rendszerű gyorsfűtő és közpürű gépek. Különlegesség: csigaturók. Cs. B. és Fia, cs. és kir. udvari kárpitosok és díszítők, Budapest, VI., Teréz-kört 46. Ezüst, Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása Bachrúch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstárugyára, IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám, 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Béjarai földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényezésű cikkek, övöcszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szobott gyári árakon, melyek minden tárgyban láthatóan föl vannak tüntetve. "Hungaria" Mútrágya, Kénsav- és Vegyipar Részvénytársaság, Budapest, V., Fűrdő-utca 8. Szuperfoszfátot, strassfurti kámfotot, stassfurti kálitrágyasó 40 százalék káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb mútrágyaféle, azonkívül rézgálicot (98-99 százalék) szállít elismert kúttúó minőségben legolcsóbban. Szónágy Béla papírmű-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélpapír-áruház: IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: Iskolai író- és rajzfűzeteket, rajztömböket, vázlatkönyveket, körzőket, rajzeszközöket, tiszti könyveket. Szabadalmazott "Árpád" rajzeszközök gyártása. Magyar Siemens Schnokert Művek villamosság részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-kört 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschnokert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket Villamosvasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramú, forgóáramú és váltakozó áramú generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos furógépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra. Kristály-víz, szénsavval telített ásványvíz hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A leg-tisztább és legeszebbeszebb asztali és borvíz. Hat-lyatos szonjcsillapító. — Vidékre és külföldre fuvar-díjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzést. — Szénsav-telítés-nélkül töltés is rendelhető, mely hasonló any-heségo folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja 1904. St. Louis Grand Prix. Külföldi utazáson kér-jen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői Kristály-Ásványvíz-et! Szt.-Lukácsfürdői Kútállalat Budán. Akinek találmánya van, az forduljon Török László okl. gépészmérnök hítes szabadalmi ügyvivőhöz (Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-02), ki a szabadalmak, védjegyek és mintaoltalmak ügyeit a világ minden államában a legzaksszerűbben intézi el. Kefeárak, házi tisztítószerek, fésűk, pipero és illatszerek stb. gladása V., Fűrdő-utca 7; VII., Erzsébet-kört 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Szt. Margitszigeti Gyógyfürdő Budapestben. 43° C. kénes hévíforrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mester-séges szénsavas-, forrólég-fürdők, a legmodernebbül berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutá-nyos árak, gondos kiszolgálás. — Svéd gyógytorna-tórem. — Napfürdő. — Dr. Bulling-féle heléző-gyógyimód. — Fango-gyógyimód. — Csusz, lésvény, ischias, izületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szív-betegség, vesebántalmak, vérzegényesség, idegyenge-ség ellen. — 150 hold árnyékos park. 250 szoba tel-jesen utjonnan átépített és legnagyobb komforttal be-berendezett két szállodában. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasúton. Téli fürdőkúra a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forró-meleg, kénes források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermális fürdők, vizgyógykezelés, mas-sage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, kőszvény, ideg-bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felől ki-mérítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő Igazgatóság Budapest-Budán.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1907. szeptember 15 én. Nemzeti színház Népszínház Vig-Opera

Délután fél 3 óraker ROSENKRANZ és GULDENSTERN. Vigjáték 4 felvonásban írta Klapp Mihály, Fordította Csiky Gergely

Zárva Király színház Délután 3 óraker Göre Gábor Budapesten.

Este fél 8 óraker A kaméliás hölgy. Dráma 5 felvonásban írta Dumas

Délután 3 óraker Göre Gábor Budapesten. Látványos fővárosi életkép, cserköl és táncszal, 9 képben. Írta Verő György.

Este fél 8 óraker A vig Nibelungok.

III. Kir. Operaház Zárva

FOVAROSI ORFEUM WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17. Uj műsor. SEVERUS SCHAEFER a szonológusok legkiválóbbja. HARRY LICKSON csodálatos kutyá idomlása. HANS HAUSER a hírneves művelői humorista. LES STAR BELL francia duettisták. Sisters Dejo. Mozarabur, Hampton és Baumann. Továbbá: 12 attrakció. Az előadás kezdete esti 8 óraker.

XIV. ÉVFOLYAM. TELEFON 63-45. BEIRÁSOK naponta 9-7-ig a SOMOGYI MÓR tanár ZONGORAMŰVÉSZ államilag képzett okleveles zenetanár igazgatósága alatt álló zene-CONSERVÁTORIUMBAN VII., ERZSÉBET-KÖRUT 44. SZ. ZONGORA, ÉNEK HEGEDŐ, és az összes tanszakokra az ország legkiválóbb művészei és pedagógusai oktatása mellett. Prospektussal kívántra készséggel szolgál az Igazgatóság.

Aseptol A száj és fogak ápolására nélkülözhetetlen szerek Dr. DEMBITZ Aseptol szájvizpasztillák. Aseptol fogpor. Aseptol fogkefe. Orvosi vélemények gyűjteménye minden dobozban mellékelve. Aseptol szájvizpasztillák 1 doboz 2 kor. 1 zsebtubus 50 fill. Aseptol fogpor 1 doboz 80 fill. Aseptol fogkefe férfi K. 1.50, női K. 1.30, gyermek K. 1.- Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerárban. Készíti a központi főraktár Dr. Dembitz fog- és szájápoló szerek laboratóriuma Budapest, Rákóczi-ut 10.

Hangjegyek! Hangjegyek! Uj zeneműkereskedés! Alberti és Társa cég a Kossuth Lajos-utca 15. számú házban, hol minden iskolai, klasszikus és könnyű zeneművek a legelőnyösebben kaphatók.

Szájpadlás nélküli légszivókamrás fogorok. A modern fogtechnikai legnagyobb vívmánya. Teljesen fogtechnikailag kiképzett egyetemes szájfogorok vagy gyökörök sincs már a szájban is nagyüzemben alkalmazható rugók vagy egyéb mesterséges erősi és nélkül és ráadásul kintünök. Szájpadlásos rugók, kapcsokkal ellátott nem jól illő műdorabokat olcsón át alakítok. A szab. szápadlás nélküli légszivókamrás fogor 7 alkalmas van szabadalmazva, előzetes díjmentes kintünetre. 10 évi jótállás. a szab. szápadlás nélküli légszivókamrás fogoroktel találja a egyedüli készítőt Budapest, VII., Baross-ter 20. I. em. 3. Csakis választékkal ellátott levelekre felelek.

Iskola kötények. Ismer, elot, chiton és baltéz-lól a legfinomabb kivitelben Angol flanel blous drbjá frt 2.25 Pinom taft japon drbjá frt 7.75 REDLICH J. LIPÓT urt és női divat áruházában Bpest, Andrassy-ut 58. Csongery-utca sarok. Vidéki megrendelésnél meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszafizetem.

Eredeti Meidinger kályhák és Caloriferek. Ezerfajta vald burkolásra 7 befalazásra. Telefon 16-18. kályhagyára Andrassy-ut 41. Ezellenző rácsok minden nagyságban.

Miért nem keresik fel a Nagy Bajor Söröcsarnokot VII., Király-utca 47. szám alatt, ahol ebédre 4 tál étel 25 krajczárért kapható. s amely napi váltakozással a következőkből áll: ugyanis 1 leves, 1 marhahus, 1 főzelék feltéttel, 1 tészta és egy kenyérral mindössze csak 25 kr. előzetes női kiszolgálás mellett, továbbá frissen csapolt sörök minden időben poharankint 8 és félliteres korsónkint 12 kr. Erdélyi bor literje 40 kr. Havi abonánsoknak ebéd és vacsora 12 forint. Tessék próbá tenni, biztosan meg lesz elégedve. Ebédidő fél 12-től 3-ig. Számos látogatást kér tisztelettel. Hersch Samu nagyvendéglős és szállodás, több elsőrangú kintüntetés tulajdonosa.

Ingóságokat, bútorokat beraktározunk, kívántra azokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugy-szintén mindennemű költöztetést jutányosan elvállalunk. III. Braun Testvérek. József-körut 78. Telefon 86-19.

GIMBALOM KEDVELEK MIELŐTT BARNOL IS VENNENEK KERJENEK ARJEGYZEKET VARGA ARPAD HANGSZERGYÁROSTOL MAKO

WERTHEIMER-féle MULATÓ VII., Népszínház-utca 28. (Tizsa Kálmán-ter sarok.) Ma és mindennap fellépte a fővárosban egyedül létező Lengyel Bibliai Operette-társulatnak. Szabó Kari: A ZSIDÓ LEANY. Operette. Csakis előreműv erőköl álló fényes új műsor. Jogyek egész nap-on 61 előre váltatható a pónatárnál. Páholjok. Fenttartott helyek.

Karsai Feri női kalap-különlegességek díratorma Budapest, IV., Párisi-utca 3. Ajánlja áusan felszerelt raktárát eredeti párisi, francia és angol kalapkülönlegességeit. Vidékre választékot szivesen küldök.

Michelstädter Utóda Oskó Géza BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz. Cipő-különlegességei. Assabottárakja talpa vésva.

CIMBALMOK, legújabb szabadalmazott az/1 belső szerkezettel, melynek hangját, hang-tartását más gyártmány meg sen közelelheti, részletfeszítésre is leg-mosszebbuonó jótállással kap-hatók. Fonográfok, gramofonok, hegedők, fuvolák, oztérák, oka-rinák stb. olcsón legjobbak. Kintü-netre elismert jó munkáert. Arjegyzéket ingyen küld Mogyoróssy Gyula m. kir. szabadalmazott hangszergyáros Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71 Telefon 58-20

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása. cs. és kir. udv. és kamarai ókszerész ezüsttárgyára. IV. ker., Királyi Pál-utca 13 szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Egyéni földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztal-dísz, tálak, fényítési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdaság választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári árakon, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

BLUM LAJOS gazdagon berendezett SIREMLÉK-RAKTÁRA BUDAPEST, VIII., KÖZTEMETŐ-UT 4. ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN. Szolid kiszolgálás és jutányos árak. Elvállal temetőkbe sírkövek átállítását és sírfelrakat újítását

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1907. szeptember 15-én.

Vígyszínház

Délután 3 órákor

Bernát.

Énekes bohózat 8 felvonásban
Irtá Heitzi Jenő.

Bernát Bernát
Tunko Kertész E.
Cicay-Panni Tihanyi
Dr. Cserebily Kornai B.
Dr. Akos Góth
Karvainó Sarkadi
Wolgemuth Kiss L.
Tábornok Vendrei
Fentelci Szörényi
Tanay

Este fél 8 órákor

Nincs elvámolni valója?

Bohózat három felvonásban. Irták
Vebor Pierre és Henneguin Maurice.
Fordította Góth Sándor.

De Trivelin Róbert Góth
Dupont Tihanyi
Frouitgnac Szörényi
Cousan Hegedűs
Kisarányócm Sarkadi
Zázé Kornai B.
Fauvette Komlóssy L.
Duponté Kiss I.

Főv. nyáriszínház

Délután 3 órákor

Bob bercezőg.

Daljáték 3 felvonásban, próló-
gussal. Irták Bakonyi Károly
és Martos Ferencz. Zenéjét
szerzette Huszka Jenő.

Este fél 8 órákor

Hajduk hadnagya.

Nagy operett 3 felvonásban.

„APOLLO“-SZÍNHÁZ

Telefon 69-89.

Pan amerikai kiállítás Bu-
falóban. Aldozat az édes
anyáért. Örökéletű macska.
Nászut a Niagara-hoz. Egy
amerikai város látványos-
ságai.

Hadihajó vízrebocsajtása.

A palakó bányászása és
feldolgozása paricélokra.
Kezdete fél 6 órákor.

KOCIAN UBELIK

rivalisa, f. hó 26-án kezdi meg ma-
gyarországi körútját. Rendezi: Dunkl
Norbert cs. és kir. udv. zeneműkiadó.

Gürtner Ágoston

elektrotechnikai cikkek raktára és
izzólámpa-kereskedés

BUDAPEST

V., Wurm-utca 3. sz.

Szénszálu izzólámpák.
Economical-lámpák.
Volfram-lámpák.
Nernst-lámpák.

RÓZSATEJ

kitűnő teint-ápolószőr 2 K
balzsamszappan hozzá - .60

OSAN kitűnő fog-ápoló
szájvíz 1 K 76 fill.
Fogpor - .88 K.

TANNINGENE

legjobb hajfestőszőr 5 kor.

ARTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. L., Wallfischgass.
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

HATSCHEK BÉLA

optikai műintézete
emberi-műszerek gyári raktára és formák készítője,
(operatív fel és mellőzése).
Szemüvegek vagy orrszorítók minden szemhez és orra kü-
lön-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések
pontosan készítve.
Található: naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69., földsz. 3.

SEMLER POSZTÓ.

Alapítatott 1850. évben.

SEMLER J.

posztó-kereskedés, csász. és kir. udvari szállító
BUDAPEST,

V., Deák Ferencz-u. és Bécsi-u. sarkán.

Az őrzi idejére ajánlja legelőgánsabb
angol ujdonságait
uri állomány, kabát és női costumökre.
Nagy választék Himalaya és utazó Plai-
dekben. Libéria-, butor- és kocsposztók.
Minták készséggel küldetnek.
ALAPITTATOTT 1850.

Bérléttátadás

Héves-megyében, vasúti állomás mentén 1400 hold kitűnő
minőségű szántó és 200 hold rétből álló jól felszerelt
bérgazdasági családi okokból átadó. Csakis komoly relik-
tánsnak megbízásból készséggel ad bővebb felvilágosítást
Cukor Ferenc ügyvéd Szolnokon.

Egy hámszobás lakberen-
dezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 szobrány, 2 Ágy, 2 éjjeli szobrány, 1 mosdó-
és tükör márványtal 180 frt. I. kredenc, 1 szőnyegasztal, 6 ebéd-
asztal, 1 szőnyegdiván, 120 frt. I. kanapé, 1 fotel, 1 fantázia-
szék, 2 ülőke, 1 ezalonasztal és 1 konzol és tükör selyemmel
vagy pillesel bevonva 110 frt. Nagyobb és finomabb berende-
zések, vala-butorok nagyon olcsó árakért, nagy vá-
mint egyes lakberendezési vála-
koz butoraktör
Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerecsen-utca sarok
865 képpel ellátott legmodernebb albumokat 50 fillér bőlveg
beküldés ellenében megküldjük.

A fürdő egész éven át nyitva van!

Báró KOZMITZA, ezelőtt MATTON I-féle

„Erzsébet-Sósfürdő“

téli és nyári gyógyhely

Budapest-Kelenföld, villamos vasut-közelkedés
Telefon 40-84.

A gyógyhely forrásai ajánlatok:

a belek bántalmainál, alhasi és által. vérhőségénél,
májbajoknál, aranyérmél, tulságos elhizásnál, kösz-
vényénél és

női bajoknál.

Központi gőzjűtés, villamvilágítás, pensió-rendszer.
A téli idején alatt (szept. 1-től) árkedvezmény. Bő-
vebb felvilágosítással szolgál és prospektus küld
a fürdőigazgatóság.

Báró KOZMITZA budai KIRÁLY-KESERUVIZE első-
rangú hashajtó.

TELI NYARI GYOGYHELY!

Toch Manó

arany, ezüstműves
és ékszerész.

Saját készítményű arany-, ezüst-
és ékszerárak.
Budapesti, V., Városház-utca 10.

Az udvarban balra átjáróság a Koronaherceg-utczára.
Elvállalok mindennemű arany-, ezüst-
ékszer munkák készítését és javítását.
Drágakövek foglalását elvállalom.
Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

Zongorák és
PIANINOK

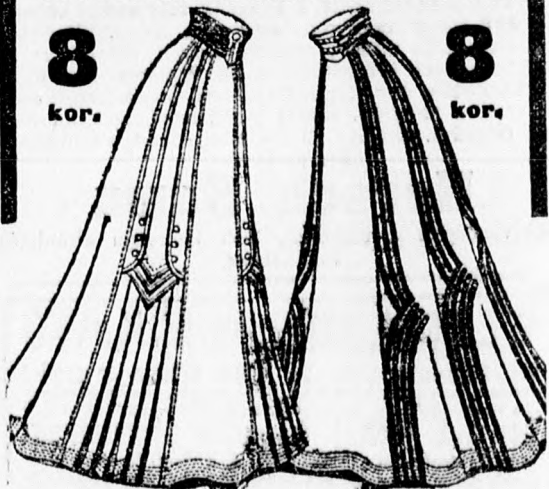
a világ első gyáraiból, va-
lamint saját közkedvelt
gyártmányok, legszólidab-
ban vásárolhatók és bérel-
hetők

Keresztély

hírneves
zongoratermésben

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Mint kiválóan szép észi ujdonságo-
kat hozzuk e 2 remek modell alját.

Paris London

Süldes divattal gyönyörű
fagonban szélesen díszítve
oldalrészekkel és gazdagon
berakott szőnyeg-
lyekkel. Az alj a kértmővel
illő selyemmel, bársonnyal
szélesen vagy bőrral pasz-
polírozható, esetleg paszpol
dísz nélkül készíthető.
Minden költségnek.
Ugy a „PARIS“ mint a „LONDON“ 8 korosa, kitűnő
minőségű lodonból, fekete, sötétkék, szürke, drapp és
barna szímben, vagy legvilágosabb angol minőségűa férd-
ruhaszövetekből szürke, drapp és oliv színekben. Aljaink
kitűnnek extra jó szabásuk és pontos kivitelük által. Min-
den egygyes darab mérték után készült, melyhez szükséges
a schluss, csipő bőség, elő- és hát hossza a szoknyának,
továbbá a szin előírása.

„ZUR SCHOSSENFABRIK“
Wien, XVI., Neulerchenfelderstr. 2.
Magyar levelezés. Magyar levelezés.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.
Ujdonság! Ma és mindennap 11 órákor. Ujdonság!
Die lästige Witwe.

Bohózat írta: Satyr.
Ezt megelőzi fél 10 órákor

A képviselő ur.

Bohózat írta: Kortcs.
Továbbá: Trebitsch Sándor, Werner Manó és Baura
Emil urak új szülő számaikkal.
Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.
Az I-ső emeleti Casinó os Paris megnyílt. Kezdete
fél 12 órákor, többek közt a 7 híres Postillonok
valamint spanyol és francia különlegességek fellépte.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.

Naponta a fényes új műsor:
Les Meteor's Sziters Deuhams
plasztikus mesterművek bemutatása. Átváltozó táncosnők.
Lilly Medias Jakob Dogg
nemz. ének és táncosnő. az 5 kutyával.

Az előadás kezdete este 8 órákor.

NAGY BALL MABILLE

A téliertben reggeli 5 óráig HEGEDŰS GYULA elsőrendű cigány
zenekara hangversenyez.

ZIEGLER JÓZSEF
TÁNCZ-TANINTÉZETE

Andrássy-ut 25. szám
(Feljárt Dalszínház-utca l.)

megnyílt.

Az általános gyermekosport okt óber 15-én
veszi kezdetét.

Elojegyzések és beiratkozások egész napon át,
Számos látogatásért esedez ZIEGLER JÓZSEF
táncztanító.

ALKALMI HARMONIUM.

vétel amerikai rendszerű.
Iskolák és
magánosok
részére a legolcsóbb árban kap-
hatók:
Wagner
„Hangszer- királynái“
Budapest,
József-körút 15. sz.
Telefon 67-85. Árjegyzék ingyen.
Használt harmonikumok állan-
dóan raktáron. Javítások pon-
tosan eszközöltenek.

S Z I N H A Z A K

Vasárnap, 1907. szeptember 15-én

Magyar színház Városligeti Nyári Színház

Délután 3 órákor.
A vig özvegy.
Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Lehár Ferencz.
Este fél 8 órákor.
A vig özvegy.
Operette 3 felvonásban. Irták Leon és Steln, Zenéjét szerzette Lehár Ferencz.

Délután fél 4 órákor.
A bolondok.
Bóhozát három felvonásban. Irtá Zsoldos László.
Este fél 8 órákor
Ugyanaz.

Uránia színház

Délután 4 órákor
Rendnek muszáj lenni
Este fél 8 órákor
Shakespeare.

Zéta Valócsienne Danilovics gróf Gyavari Hanna Rosillon Camil Bogdanovics Sylviane Práskovia Kromow Olga a felesége Paul de St Briche Meszéri

Papit Batifalvi Báthonyi Klára K. Balint B. Abonyi Tallian A. Orley K. Kovary Szontgyörgy

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ny. vasárnap szept. 15-én.
2 NAGY ÜNNEPI DISZELODÁS 2
délután 4 és este háromnegyed 8 órákor.
Mindkét előadásban egyenlő nagy műsor. A 6 Könyvet az elismert legkitűnőbb magyar lovasszereplő, 4 férfi 2 hölgy. Lesz 2 Tribó a legnagyobb erő-egyensúlyozásnak. Este folytatása a nagy nemzetközi díj- és versenybirkózásnak.
Díj 8000 korona.

Erdélyi minta-vendéglő

Dalszínház-utca 8. szám. (Az Opera mellett.)
Egész éjjel nyitva! — Minden időben friss meleg ételek.
— Női kiszolgálás! — Kollektív szeparék! — Az éjjeli világ találkozó helye!

Látványosság a fővárosban!

Deák Ferenc-szálloda

VIII., Aggtelek-utca 7. szám
I. hó 15-én megnyit.

Fényes berendezés, 75 szoba, központi légfűtés, villanyvilágítás, fürdők, fényesen berendezett kávéház, mérsékelt árak.

Tulajdonos:

Pallay Miksa.

Jól lát?

Ha nem, akkor forduljon bizalommal

HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látásvizsgák is legolcsóbban kaphatók.
Ingyen árjegyzék bérmentve

Nászajándékok

jubileumra dísz tárgyak, evő-
eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN

műtőrák ékszerterelepén
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

! INGYEN !

és bérmentve küldi a

Párisi Nagy Áruház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.
képes nagy árjegyzékét
mindenkinek, ki azt egy levelezőlapon kéri

A legjobb iskola hegedűt

4 forinttól feljebb

REMÉNYI MIHALY

a m. k. Zene-Akadémia házi hangszerekészítője szállítja

Budapest, Király-utca 33.

Zenokari hegedűk 6-8
-10-12-20 forintig.

Kipróbált hangverseny hegedűk minden áron. Az összes hangszerek dus tárháza.

Zongorák, pianók, harmonikumok, cimbalmokról külön árjegyzék kérésre.

Telefon 87-84.

Vászon eladás!

Néhány ezer méter 84 cm. széles rumburgi elevenezésvászon, minden fehérműre alkalmas, méterenként 32 krajczárért.
Több ezer méter 150 cm. széles lepedő-vászon varrat nélkül, méterenként 52 kr.-ért kapható. Próba-csomagot 14 méteres végekben utánvétel mellett szállít

Rosenberg és Quitt

női divat, szőnyeg és vászonárak nagy árúháza, Budapest, VI., Király-u. 32. szám.

Telefon 528.

Alapítástól 1895.

Rogátsy Pipere-Borax

a legjobb test- és arczápoló szer,

mely elmulasztja a ránczot, pattanást, szeplőt, májfoltot, barázdát, mitesszert, pörösenést, himlőhelyeket, bőrhámilást, bőrpedezést, kiütést, korpaképződést, vörös arczot, rezessort, stb.

Üde, bájos és ifjú arczszínt kölcsönöz. Fördésnél a testet bársonysimává és ruganyossá teszi a

ROGATSY-féle magyar pipere-borax.

Test- és lábizzadást, valamint szájbüzt eltávolít. Mosdóvizet fertőtleníti és puhítja. **Gyermekápolásnál** a vérkeringést szabályozza és a testet odzi. **Szemgyulladás** megszünteti. **Háztartásban** a fehéreműt varkító fehérre mossa és nem rongja, a vasalásnál fényt ad és sima lesz. Konyaedényt, aranyat, ezüstöt és egyéb fémetek gyönyörűen tisztít.

Egy doboz ára 30 és 75 fillér.

Próbadohoz 15 fillér.

Borax-crém 1 korona, borax-szappan 80 fill.

Csak Rogátsy nével valódi! Magyar ipar!

Kapható minden gyógytárban, drogériában és fűszerüzletben. — Készíti:

Rogátsy Kálmán drogériája

Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.

Veszek zálogcédulákat

elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetom

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

ZÉRO

Tisztaság, egészség!
Szab. higiénikus klozetvatta.

Végbél Aranyér Cukorbetegeknek Gyermekekégyasoknak Csecsemőknek nélkülözhetetlen.

Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szüksége a „Zéro” használatára mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa.

Meggátol minden horzsolást és infekciót. Használatban olcsóbb a papírnál! Kapható mindenütt: **Zéró szab. vattaárugyár Rpest.** TEL: FON 87-82.

HETI MŰSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir.	Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
16 Hétfő	Leár király	—	—	Nincs elvámolni valója?	A vig Nibelungok	Haduk hadnagya	A vig özvegy	—	Shakespeare
17 Kedd	Az attache	—	—	Bernát	A vig Nibelungok	Carmen	A vig özvegy	—	Shakespeare
18 Szerda	Egy eszményi férfi	—	—	Nincs elvámolni valója?	Göre Gábor Budapestön	A csöppség	A vig özvegy	—	Shakespeare
19 Csütörtök	Antigone. Országgyűlési szállítás	—	—	Bernát	Göre Gábor Budapestön	Hoffmann meséi	A vig özvegy	—	Shakespeare
20 Péntek	Az egérke	—	—	Nincs elvámolni valója?	Göre Gábor Budapestön	A vigadó özvegy	A vig özvegy	—	Shakespeare
21 Szombat	Az egérke	—	—	Bunbury	Göre Gábor Budapestön	A tévedt nő	A vig özvegy	—	—
22 Vasárnap	d. u. este Az egérke	—	—	Bernát	A vig Nibelungok Göre Gábor Budapestön	A szokott katona Casanova	A vig özvegy	—	Az élet komédiája Shakespeare

Pénzszekrények

egy darabból álló kőpennyel legelőnyösebben beszereshetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

ezég pénzszekrénygyártóinak és trezorépítési üzletének magyarországi vezérképviseletének

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky u. 4.

Képviselek minden városban keresetnek.

ÁRJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezeteket eszéképen átvesszünk.

Párisi világtállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban élvagytelenség és rossz orvosi esetekben, teheneknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel:
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÓRÖK IÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrássy-ut 28. szám.

Burberry

világhírű angol vízmentes, könnyű és porozus szövetből készült

Burberry vadászöltöny „King” minden színben K 48.—

Burberry vadász-köppeny K 50.—

Burberry Hubertus vadász-sportkabát K 48.—

Loden vadászöltönyök nagy választékban K 32.— től felfelé csakis

KOCH TESTVÉREK

Budapest **26.**

legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruháza Károly-körút

A MÜLLER J. L.-féle Kaliptas

LEGJOBB FOGPÉP

szélfelhívókatlan, a fogakat fehéríti és épen tartja. Kis tubus 50 fillér, nagy 1 korona

MÜLLER J. L.
Bp. Károly körút 26. sz. 2. emeleti kárház.

Az egész országban mindenütt kapható.

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés Budapest és Wien.

valamint a magyar királyi államvasutak és az azon túl fekvő osztrák vasutak alatt megnevezett főállomással között.

9 30	9 10	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 45	10
9 09	8 45	érk. Wien Sth. - - - - - ind. 8 50	9 15
7 30	1 50	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 2 10	9 55
8 54	10 10	érk. Graz Sd. - - - - - ind. 5 41	1 13
7 10	8 30	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 12 40	9 10
1 47	10 50	érk. Ruttika - - - - - ind. 5 59	6 45
..	5 15	• Breslau - - - - - ind. 10 05	6 05
..	11 55	• Berlin (Friedrichstr.) - - - - - ind. 4 33	11 51
* Janus 28 szeptember 1. † Janus 15 szeptember 15. ‡ Janus 14. szeptember 14.			
** Janus 15. szeptember 15. †† Janus 16. szeptember 16. ‡‡ Janus 26. szeptember 1.			
7 00	9 15	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 10 50	1 50
12 44	7 55	érk. Kassa - - - - - ind. 11 10	8 18
8 20	10 15	• Csorba - - - - - ind. 10 23	8 58
7 40	9 15	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 50	9 55
2 53	13 12	érk. Munkács - - - - - ind. 4 01	9 21
10 50	7 30	• Lemberg - - - - - ind. 6 25	9 50
7 35	2 55	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 55	9 55
8 04	8 45	érk. Debrecen - - - - - ind. 8 57	4 52
8 25	9 07	• Szatmár-Németi - - - - - ind. 6 20	9 51
8 37	..	• Maramarosziget - - - - - ind. ..	11 59
..	..	• Stanioua - - - - - ind. ..	6 55
7 15	8 00	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 10	9 55
13 12	6 04	érk. Arad - - - - - ind. 8 18	4 15
4 37	11 13	• Gyulafehérvár - - - - - ind. 8 57	11 54
..	11 50	• Bukarest - - - - - ind. 7 50	11 50
7 55	9 15	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 7 50	1 55
8 25	10 25	érk. Kolozsvár - - - - - ind. 12 10	8 33
..	9 25	• Bukarest - - - - - ind. 8 05	10 55

7 00	8 20	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 00	10 05
12 30	8 37	érk. Ujvidék - - - - - ind. 7 58	4 30
..	10 38	• Belgrád - - - - - ind. 8 41	..
7 50	8 00	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 9 05	1 30
8 17	11 45	érk. Zágráb m. a. v. - - - - - ind. 1 50	8 15
7 45	7 10	• Fiume - - - - - ind. 8 10	8 15
7 50	8 30	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 30	9 15
13 40	7 55	érk. Pécs - - - - - ind. 8 57	2 44
..	8 20	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 00	..
..	8 25	érk. Szabotka - - - - - ind. 9 51	..
..	12 15	• Bosna-Brod - - - - - ind. 8 41	..
..	10 30	• Sarajvo - - - - - ind. 9 00	..
8 00	8 00	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - ér. 1 40	7 00
12 00	7 00	érk. Wien Sth. (Marchegg) - - - - - ind. 9 05	8 00
1 00	7 20	• Wien Sth. (át) - - - - - ind. 8 00	9 25
7 30	8 55	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - ér. 9 25	9 45
8 55	12 24	érk. Zsolna - - - - - ind. 8 45	9 24
10 55	8 54	• Broslau - - - - - ind. 10 05	6 10
6 20	11 23	• Berlin (Friedrichstr.) - - - - - ind. 4 59	11 31
8 40	8 30	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - ér. 1 15	6 30
9 45	8 00	érk. Temesvár-Józsefv. - - - - - ind. 7 50	1 55
6 50	11 50	• Bukarest - - - - - ind. 8 55	10 55

Közvetlen vonatösszeköttetés

Páris—Ostende—Wien—Budapest—Belgrád—Sofia és Konstantinápoly (illetve Orsova—Bukarest—Constanza és Konstantinápoly) között.				Páris—Basel—Zürich—Innsbruck—Wien—Budapest, Berlin—Budapest—Budapest—Belgrád (Saloniki)—Sofia és Konstantinápoly között.			
Marchegg ut.				Bruck—Királyhíd, illetve Ruttika ut.			
10 10	9 30	Ind. Páris - - - - - ér. 1 35	13 30	10 10	Ind. Páris - - - - - ér. 11 55	11 55	..
8 05	8 45	• Ostende - - - - - ér. 8 55	8 55	8 50	• Basel - - - - - ér. 8 15	8 15	..
8 05	8 45	• Wien Wb. - - - - - ér. 7 10	7 10	8 55	• Zürich - - - - - ér. 9 10	9 10	..
..	8 45	• Wien Sth. - - - - - ér.	8 55	• Innsbruck - - - - - ér. 9 10	9 10	..
10 00	9 30	Ind. Marchegg - - - - - ér. 8 50	8 50	8 05	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - ér. 10 55	10 55	..
1 40	11 00	érk. Budapest ny. p. a. ind. 1 00	1 00	8 15	• Berlin - - - - - ér. 11 25	11 25	..
..	8 17	• Breslau - - - - - ér. 8 55	8 55	..
..	8 18	• Odenberg - - - - - ér. 8 40	8 40	..
..	8 18	• Ruttika - - - - - ér. 10 50	10 50	..
..	8 14	• Budapest k. p. a. - - - - - ind. 8 30	8 30	..
..
8 30	11 20	Ind. Budapest ny. p. a. - - - - - ér. 8 30	1 15	8 20	Ind. Budapest k. p. a. - - - - - ér. 1 00	1 00	..
12 55	8 55	érk. Orsova - - - - - ind. 8 15	8 55	9 50	érk. Belgrád - - - - - ind. 8 41	8 41	..
11 40	8 40	• Bukarest - - - - - ind. 8 15	8 00	9 50	• Saloniki - - - - - ind. 8 15	8 15	..
..	10 55	• Constanza - - - - - ind. 8 25	8 25	11 58	• Sofia - - - - - ind. 8 45	8 45	..
..	11 30	• Konstantinápoly (ghajó) ind. 8 00	8 00	9 47	• Konstantinápoly - - - - - ind. 7 55	7 55	..

Vasárnap, szeptember 17

Az hét éves asztalon... husz éves... ran folyó... leány... Nem... Ő lehet... év múl... mégis c... eredmé... mindent... észle b... hogy le... lehessen... legjobb... Nem... a férfi... gunkhoz... szen nek... Ha... látta Ő... és háza... nak, ne... Az... egy kisb... től estig... férje, ug... személy... Tényleg... Ant... reket ott... pillanatu... tek - s... Teh... mely az

MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

**UNDERWOOD
GEREBEN BELA
BPEST, KRISTÓF-TÉR 2**

GEREBEN BELA, KRISTÓF-TÉR 2

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

Levélczím:
AGRARIA
Budapest, Váci-ut 2. sz.

AGRARIA

ekék,
vetőgépek,
gőzcseglők,
motorok stb.-ről

CSENDES OTTHONOK.

— REGÉNY. —

Írta: K. LARSEN.

28

Az ő fényképe — a legújabb, harmincz-hét éves volt és férjes leánya — is ott állt az asztalon. De úgy nézett ki ezen, mint egy huszéves asszony. Olyan toalettben, hogy bátran fölvehette volna a versenyt bármely fiatal leánynyal.

Nem volt ez voltaképen természetellenes? Ő lehetett, sőt akart is már öreg lenni. Néhány év múlva a természet örök törvényei szerint mégis csak öreg asszony, miért tehát ez az eredménytelen, méltatlan harc? Hiszen csak mindenféle esztelen kívánságokat és vágyakat éleszt benne és megakadályozza őt abban, hogy leányának, férje gyermekének, jó anyja lehessen. Anyának lenni, mégis csak legszebb, legjobb dolog a világon!

Nemcsak azért, mert gyermeink vannak, de a férfit is feloldhatatlan kötelességgel fűzzük magunkhoz, éppen úgy, mint a gyermekek — hiszen neki adtuk minden ártatlanságunkat.

Ha Antónia édesanyjára gondolt! Soha nem látta őt másképp, mint a gyermekek anyjának és háza gondozójának. Soha nem látta másnak, nem is tudta elképzelni másnak.

Az is bizonyos, hogy az ő anyja csak egy kisbirtokosnak volt a felesége, aki reggeltől estig serényen dolgozott, éppen úgy, mint a férje, ugyanolyan teendőket. Itt aztán a saját személynék okvetlen háttérbe kell szorulni. Tényleg úgy lenne?

Antónia ismert egyszerű napszámos embereket ott künn a falun, akik minden szabad pillanatukat, melyet a munkából elcsiphettek — szerelmi évődéssel töltötték el.

Tehát inkább csak a kedély, a jellem az, mely az embert mindenkor irányítja.

Antónia uralkodni akart önmagán, meg kellett magát fékeznie. Ez a panaszkodás, ez a kétségbeesés gyermekes volt és nem méltó hozzá, ő hozzá, kinek egy férfit kellett körülvennie minden szeretetével, gondoskodásával; hiszen általa ismerte meg az egész életet és nem volt hozzá hűtlen egy perczre sem.

És azután itt volt még a leánya, ennél fog igyekezni bejutni és ha szükséges, akkor lelkének legkisebb hasadékan szorítja be magát. De meglesz! Meg kell lennie! Az anyja keze mégis az első, melyhez mindig visszatalálunk, akármilyen messzire visz el bennünket a szerelem. És Antónia igyekezni akar, hogy a legkisebb intésre felrezen, akár csak az a finom elektroszkop, mely Henrik gyűjteményében van.

... A cselédleány elmondta, hogy Anna tegnap ott volt, éppen akkor, midőn Kiar ur jött. A fiatal nagysága azt hitte, hogy egyedül találja a nagyságos asszonyt, mert az ur később szokott hazajönni, de látva, hogy nincsen egyedül, nem akart bemenni. Nevetséges gondolat, mondá magában Antónia. De most felsiet Annához egy kicsit csevegni.

Anna elébe szaladt az édes anyjának, a nyakába borult és megcsókolta. Most első ízben tapasztalta Anna, hogy az embereknek, akik azt állítják, hogy a leánya az ő hasonmása — de erősebb, markánsabb kiadásban — alapjában véve igazuk van.

Mindenesetre volt Anna kedveskedésében valami heveskedés, kissé nehezkesebb ugyan, mint ő szokott volt gyermekkorában néha kitörni, különösen akkor, ha valami felett hoszszabb ideig töprengett.

Egész boldogan viszonzta lánya csókjait.

— Tegnap nálam voltál?

— Igen anyám, szerettem volna beszélni veled.

— De gyermekem, miért nem jöttél be, üdvözölhetted volna egyáltalán Kiar.

Anna odavonta édesanyját a kis empire-pamlagra és maga is leült melléje.

— Oh anyám, éppenséggel semmi vágyat nem éreztem bárkit is üdvözölni.

Antónia ekkor a leánya felé hajolt:

— Talán csak kissé nálam, velem akartál lenni, kicsikém?

— Igen anyám, mert nagyon boldog vagyok.

Most már értett mindent Antónia és gyengéden átölelte a leányát.

— Oh Anna, kedves gyermekem, milyen öröm! — és könyek csillogtak szép szemében.

És aztán a két asszony a gyermekről beszélt, melyet Anna várt és oly végtelenül bensőséges bizalmassággal beszéltek, hogy ezzel sokkal többet is mondtak egymásnak.

Anna csendes, nyugodt volt, teljesen boldog természetes méltósággal és reményteljes várakozással, amely végtelen hálás és szerény, elkészítve a szenvedésre és kitartásra.

— Nem is sejtéd anyám, mennyire örül ő!

— Igazán?

— Ah! és Anna felemelte a fejét.

Antónia azonban csak bölintott a fejével. — Tulajdonképen nem is hittem volna fölé, mondá halkan Anna.

— Nem...?

Antónia hálás örömmel csókolta meg a leányát. Mennyi kiállott kétely és félnék aggodalom rejtett ezen boldog szavak mögött.

— Kedves gyermekem!

És újból megcsókolták egymást.

Eredetileg sétálni akartak menni a szép napsugaras időben, de nem jutottak hozzá. Ott maradtak ülve a pamlagon és engedték a napot besütni a szobába, ott csillogott az ablaküvegen, megtört az ablakfélfán és csillogó fénysávokat szórt a szőnyegre.

(Folyt. köv.)

Szavatosság minden irányban.

„RAFAEL”

fényképnagyító és festészeti műterme
BUDAPEST,
VII. Rottenbiller-utca 28a.

== Ajánlja ==

fényképnagyításait

akármilyen fénykép után, legszebb kivitelben
55—68 centiméter nagyságban:

Diszes paszpartuban 5 koronáért
Olajban színesen 10 koronáért

A kép teljes hasonlatosságaért szavatolunk
Kívánatra küldünk árjegyzéket.
Számítalan elismerő levél szakemberektől.
Képviselők fizetéssel mindenütt
felvétetnek.

E téren első helyen állunk.

Szavatosság minden irányban.

Ez idén rendkívül nagy választék

valódi

perzsa szőnyegekben

minden létező fajta és minőségben

Agobián és Adorján

IV., Váci-utca 36. (Klotild-palota).

*Eredeti Indiai, Perzsa, és Török
hímzések.*

KÜLÖNFÉLÉK.

Bucsuzó nyár.

Még látjuk a kéklő eget
S a lomb mosolyogva integet.
A nap is gyémántként ragyog,
És én mégis bus vagyok.

Ég tudja mért, e csillogás
Tavaszi nappal oh. be más!
Lelkünket bántja szüntelen
Borongó sejtetem.

Oly bánatos élet-utunk,
Ha zöld rétek közé jutunk
S a virulás, a szín megett
A halál integet.

Feleki Sándor.

(Milliomos eszkimó.) Az eszkimók jóformán, mint a világ legegyszerűbb és legszegényebb emberei ismeretesek, akik boldogok, ha főkahussal, vagy valami partravetett czethal maradványaival jóllakhatnak. Annál meglepőbb, aminek most jött híre, hogy egy norvég vadász-expedíció Grönland déli részén az első milliomos eszkimóra bukkant, aki negyven esztendőn keresztül kereskedést folytatott állati prémekkel s ebből óriási vagyonra tett szert. Az eszkimó-nábob neve Korkoja, most körülbelül hatvanéves s európai színvonalon álló üzleti raktára van. A norvég utasok kérdészködésére elbeszélte, hogyan jutott millióhoz, amelyek részint pénzben, részint értéktárgyakban vannak felhalmozva. Negyven évvel ezelőtt mint földhözragadt szegény ember czethalások szolgálatába lépett s azoktól a hajón eltanulta a kereskedés csinját-binját. Félévi szolgálata idején meglakartotta csekély bérét s ezzel fogott bele üzleti vállalkozásába, mely az első milliomos eszkimóvá tette. Eszkimótársaitól potom áron megvásárolta a drága prémeket, amiket aztán az európai és amerikai prémkereskedőknek drágán eladott. Lassanként behálózta az egész grönlandi prémkereskedelmet, úgy hogy minden vadász-

expedíció hozzá fordult közvetítésért. Hatvanesztendőskorára így nábobba lett. Eletté azonban nem rendezte be európai milliomosok fogalma szerint, hanem megmaradt tősgyökeres eszkimónak, aki állati életmódjából nem tud kiemelkedni. Érdekes, hogy negyven esztendő alatt mintegy száz felesége volt, akiket minduntalan változtat. A vagyongyűjtésen kívül legfőbb életcélja az eszkimó-szépségek föl kutatása egész Grönlandban.

(A császár életmentői.) Emlékeztetben van még, hogy a mostani orosz császárnak, amikor mint trónörökös Japánban utazott, két egyszerű munkás, akik testvérek voltak, megmentették az életét. Amikor ugyanis a czarevics a Bion-tó partján levő Oku hegységet meglátogatta, egy hirtelen megőrült rendőr meztelen karddal támadta meg. Mig kísérete, közöttük György görög herceg a rémlettől megdermedve, télenül nézte a merényletet, a két munkás hirtelen a rendőrré vetette magát és az utolsó pillanatban megakadályozta, hogy az örült ember megölje a trónörökösöt. Az oroszok fejedelmi módon akarták megajándékozni a két testvért, de a japán kormány arra kérte az oroszokat, hogy inkább kisebb összegű évi járadékot adjanak a trónörökös életmentőinek, mert a sok pénzzel nem tudják, hogy mihez kezdjenek. Még így is veszedelmet hozott a két emberre a nagy jólét, mert részegeskedni kezdtek s egyikük már néhány hónappal utóbb iszákosságból származott örülttség következtében meghalt, a másik pedig kevéssel utóbb részegen a tengerbe ugrott. Most, évekkel később egy angol újságnak azt jelenti Kobéból, hogy a tokiói francia konzul az idén is átadta az évi járadékot a császár életmentőinek. Ha ez a hír igaz, nyilván mások veszik föl a járadékot az igazi életmentők helyett, ami ismervé az orosz viszonyokat, nem is lehetetlen dolog.

(Hogy készül a japán újság?) Egy angol lap érdekes dolgokat mond el azokról a nehézségekről, amelyekkel a japán újságok nyomtatása jár. A japánok írásbeli nyelve lényegesen különbözik a beszédnyelvtől. A társalgásban egészen más szavakat használnak, mint az irodalomban s így természetes, hogy az újságok nyelve is bizonyos fokig kétféle. Ezek a kétféle betűk aztán a legkülönbözőbb alakok, kereszttek és figurák, úgy, hogy a japán újság valósággal olyan, mintha legyenek másztak volna végig hasábjaiakon típtába mártott lábakkal. Közönségesen mint-

egy négyezer képzetűt használnak a japánok, úgy hogy a szedőnek nagyon tanult embernek kell lennie, ha ügyesen ki akarja válogatni a megfelelő betűket. A japán szedő különben egész másként dolgozik, mint az európai. Kis asztalka előtt ül, amelyen 47 képzetű van kirakva. Amikor a kézirat a szedő kezébe kerül, magához inti az inast, aki ez egyes betűkért elszalad a terem különböző részeiben levő szedőszekrényekhez s megkeresi a szükséges betűket. Vagy tíz-tizenkét ilyen szedőgyerek szaladgál a nyomdában föl s alá, miközben rendszeren énekelni szoktak, még pedig azt a szót éneklük, amelynek képét keresik. Képzhetni, hogy micsoda pokoli hangok azok, amelyek a japán nyomdákat betöltik. Mikor a szedőfiúk összekeresgálték a képeket, a szedő elé teszik, aki összerakja azokat s kinyomatja. A korrektúra iveket ismét énekelve olvassák, ami pokoli zenebonát idéz elő.

(A zene és a hajhullás.) Egy amerikai nemrégiben kellő komolysággal arról értekezett, hogy a zenének hatása van a haj növéseire s hogy bizonyos fajtájú muzsika megszünteti a haj hullását, más muzsika pedig kopasztságot okoz, eddigelő ismeretlen volt a zene történetében. Azok a zeneszerzők, akik saját műveiket játsszák a zongorán, dus hajzatukat megtartják, sőt ha ezzel nem rendelkeznek, hatalmas hajkoronájuk nő. A gondonka és hárfá és jótékonyan hat a hajnövése, míg a fuvóhangszerek, a trombita és a kürt letarolja a legdusabb hajzatu koponyát is. Nem kétséges, hogy némely muzsikánál az ember haja éneket mered, sőt ki is hull — de hogy valamelyes csinos nőtákkal a haját megtartani, vagy gazdájától elválasztani lehessen, — ezt csak Amerikában hihetik el. Most már csak az van hátra, hogy egy élelmes fonográf-gyáros gyártmányait hajnövesztőszerek ajánlja.

(Óriási jövedelmek.) Az év kezdete alkalmából érdekes adatokat közölnek az amerikai lapok egyes milliomosok múlt évi jövedelméről. Így Morgan Pierpont állítólag 200 millió koronát „keresett” az elmúlt esztendőben. Rockefellernek, az olajkirálynak vagyona, mint környezete beszéli, megkétszereződött a múlt év folyamán s ma mintegy 900 millió koronára rug. Rockefeller mellett egyre panaszkodik, hogy vagyonát alig lehetne 250 millió koronára becsülni.

Aki korán kell

aranyat lel

és jól teszi, ha az illatos

szeszszel

masszirozza magát, mert

üdítő,

frissítő és

erősítő.

Es nem fog

két szék közt

pad alá esni az, aki reuma ellen használja az illatos

Alföldi fehér keresztet

sós borszeszt a hü Házibarátot.

Mert igaz ugyan, hogy

Ahány ház,

annyi szokás, de az már közös szokás, hogy minden háznál található az illatos leghirvevesebb valódi magas foktartalmu

Alföldi fehér keresztet + sós borszesz.

mert a legjobb házi szer.

A valódi

Alföldi fehér keresztet

sós borszesz

mely pártatlan jó határu és az, aki egyszer megpróbálta használni, soh'se változtatja az életben, mert az

Alföldi fehér keresztet

sós borszesz

a hü Házibarát.

Legendák szólnak ami

Házibarátrol.

Előállítja az

Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság

Kecskeméten.

Ő csász. és kir. fensége József főherczeg kamarai szállítója.

Kapható mindenütt.

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges be-
küldése mellett küld a főraktár:

Léderer Magyar Királyi Gyógyszertár

Budapest,

V. Erzsébet-tér, Marokkól-utca 2.

Ortlás! Próbáüveg 40 fillér.

agy üveg 1 kor. Egész nagy üveg 2 kor.

HA ÖNNEK FÉRFI ÉS GYERMEK RUHÁRA SZÜKSÉGE VAN, SZOLID MEGBIZHATÓ KISZOLGÁLTÁSRÁ REFLEKTÁL, KÉRJE A LEGUJABB ŐSZI-TÉLI ÁRJEGYZÉKET

NEUMANN M.

CSÁSZ. ÉS KIR. UDV. SZÁLLÍTÓTÓL.
BUDAPEST, IV. MUZEUM KÖRÜT 1-3. SZ. A.

KI AKAR ÖNKÉNTES LENNI?

Mindazon ifjak, akik az előirt iskolákat nem végezték, előképzéssel és foglalkozásokra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot.

Aki már sor alatt volt, elkészett. Születési év okvetlen közlendő.

Értesítőt ingyen és bérmentve küld: Jarossy Lajos a Lichtblau-féle katonai előkészítő tan. igazg. tulajdonosa Debreczen. Az intézet állami felügyelet alatt áll.

HA FÁJ A FEJE,

24 pasztillát tartalmazó doboz 1 kor. 20 fill.

minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszt, Rákóczi utca 8.

Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK

OSEKELY részletfizetésre.

RÉSZLET-FIZETÉSRE. KOCH J.

BUDAPEST, IX. FERENCZ-KÖRÜT 41. SZ.

Képesárjegyzék ingyen. Osekely részletfizetésre.

PADLÓ-BEERESZTÉST

Iakás- és ablak-tisztítást elvállal

LÉVAI E., Lipót-körut 25/e.

Nyugdíjasok és állami tisztviselők

Pénzkölcsönt

legsolidabb alapon, rövid idő alatt minden előleges költségek nélkül kaphatnak, állami, megyei, városi tisztviselők és bármely állásban volt nyugdíjasok 5-40 évig terjedő időre.

FISCHER SÁNDOR
bankbizományos
Budapest, VII., ker. Rákóczi-ut 80 szám.

Most jelent meg:

Az 1836-1906. évi érvényben levő és leggyakrabban szükséges

Országgyűlési Törvénycikkek

Betűrendes Tárgymutatója

a vonatkozólag történt hatályon kívüli helyezések, változtatások, helyettesítések, módosítások és kiegészítésekkel.

Szerkesztette
GYÓRFFY ISTVÁN.

Ötödik javított és bővített kiadás.

Ara 2 korona.

Kapható
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r. t. kiadásában
Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám.

ABBAZIA
GRAND HOTEL BRISTOL

Ujjonnan épült, minden kényelemmel berendezett, elsőrangú fényes szálloda. Nagyszerű szobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A délre és keletre nyíló összes szobák erkélyiyyel ellátva, Kávéházi étkező, olvasó- és zenetermek. Pompás kilátás a Quarnero egész vidékeire.

A Bristol-szálloda igazgatója

RUDOVITS W.
tulajdonos.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
ittal a legújnyosabb árak mellett ajánlatosok

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakészítők, járgány-cséplőgépek, lóhars-cséplők, szitító-posták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvatógépek, Planet ír. gépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, Örtömélők, egytómé- szőlő-ekék, 2- és 3-vasú akák és minden egyéb gazdasági gépek.

Az első elemi osztályba beléptetkénél megbecsülhetetlen megkönnyítése az olvasástanulásnak.

Van Önnek 5—6 éves gyermeke?

akkor vegye meg neki a

„GABEL-féle” Olvasásjátékot!

Ha sok keserves kinlódástól akarjuk megkímélni kedves kicsinyeinket — és ki ne akarná? — akkor ezt a játékot adjuk a kezükbe. Egy hét múlva folyékonyan olvasnak és már irnak is.

Íme egy bizonyíték:

Bizonyítvány, melynek erejénél fogva ezennel bizonyítom, hogy hat éves unokámat Békassy Margitot, Gabel Gyula székesfővárosi tanító ur, az ő saját módszere szerint tízenyolcz óra alatt, a gyermek legkisebb meg-erőltetése nélkül, a magyar írásra és olvasásra megtanította s hogy az eredménytel teljes mértékben meg vagyok elégedve.

Budapest, 1904. évi október hó 29-én.

Szily Kálmán, s. k.,
a M. Tud. Akadémia 15titkára.

(Pecsett)

A közös hagügyminiszter 141/1906. V. szám alatt elrendelte, hogy az irni-olvasni nem tudó legénységet e szerint a módszer szerint kell rá megtanítani. A magyar honvédelmi miniszter 91002/03 905. sz. a. ugyanezt rendelte el.

Ára 1 kor., postán küldve 1 kor. 20 fillér.

Kapható

Benkő Gyula GRILL-féle udvari könyvkereskedésében

Budapest, V., Dorottya-utca 2VI. sz. a.

Legczélsezerűbb az összeget postautalványon beküldeni, mire a játék bérmentve elküldetik.

PAP, PAP, PAP

GICHNER JÁNOS
ágynevelő réz- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.
Fióküzlet:
Rákóczi (Kerepesi) út 66. sz.
Gyár:
Kertész-utca 7. és 9.
Arjegyzéket bármikor ingyen és bérmentve küldök.
Még nem teletű árut kísértem vagy a pénzt visszakapom.

DIESEL-motorral
a tényleges löerő
óránként csak 1 fillérbe kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költödvoressel készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.

Hirdetések
felvételnek a kiadóhivatalban

Szálloda
Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”
BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4
Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé, 2 percznyire az Operától és Kärntnerstrassétól.
Világos szobák. Világos szobák.

BUTOR
készpénzért vagy részletfizetésre legjutányosabb áron
Ehrentreu és Fuchs testvéreknél
Budapest, VI. Teréz-körút 8F. sz
Telefon 88-59.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintaoltalmat
megszerez a
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTOR (bej. czég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Fővilágosítás díjtalan. 25378 TELEFON 24-20.

A LEGJOBB
KÁLYHÁT ÉS KANDALLÓT
SZÁLLIT CSÁSZ. ÉS KIR. ODV. SZÁLLÍTÓ
HEIM H. Budapest, Thonet-udvar.
Különlegességek, osaládi házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. — Százekenél több van belőle használatban.
Valódi osak ezzei védjegy mel.
MEIDINGER-OFEN H. HEIM
Prospektust és költödvétést ingyen és bérmentve.
Eredetiben kaphatók osak fenti helyen
v. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

DÓSA KÁROLY
első budapesti ablak és lakástisztítási vállalata
Budapest, VII., István-tér 16. sz.
Elvállal minden e szakba vágó munkákat, egymint padlóbeeresztést, ablaktisztítást, feregmentesítést stb. a legolcsóbban és teljesen megbízható eredménnyel.

6 évi jótállással 6
ÓRÁK
arany- és ezüst-lánczok,
ÉKSZEREK
CSEKÉLY
RÉSZLET-
FIZETÉSRE.
DIAMANT S.
BUDAPEST,
JÓZSEF-KÖRÚT 9. szám
az udvarban.

Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

Egyenruhák
és egyenruházati czikkek.
Polgári ruhák elegáns és jutányos kivitelben
BLUM SÁNDOR
perzsa császári, szerb királyi és orosz császári nagy hercegi udvari szállítónál,
Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

asár
M
Öröm
Vitalizer
gamat,
megvagy
csiggedt
társaság
Elektro-
dom is
hádmat
E hirdet
egyszeri
petit bett
betűkötés
MÉRNÖK
vesz, elad
rök, Plan
Goerz-Z
HATSO
Andra
Flókja: E
BU
árverésről
szerű buto
garzon sz
fotellék, g
diván, bör
porzszasón
darabok;
Kertész-ut
uza sarok
Ajtók,
vasredőny
és ujak, b
és alakba
Wioner
BUDAPEST
TELEF
Püthel
Hírmegít
12 K-tól felf
is háztartá
la
LEFKOV
Wesseldnyit
het-körút és
Arjegyzé
Hölgyek
3 évi
mindenki
maganak a
Viktor
hímzőgépe
Pézt elő
egy csinos
csomagolva
utasításoka
díjmentese
hímzőgép-
VII., Colu
emelet.

E hirdetés rovában minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges petít befűkből 4 fillérrrel, kompakt befűkből szedve 6 fillérrrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovában minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges petít befűkből 4 fillérrrel, kompakt befűkből szedve 6 fillérrrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Sálvány-utca 6/C. 286

Réthy

név látható a valódi pemetefű cukorka minden egyes darabkáján 721v

Csemegeszlő

5 kilós postakosár 3 kor. 20 fillér Grittnér Lajosnál Tokajban. 5436

Csemegeszlőt

megvételre keresek. Csak nagyobb tételekre refektálok. Saját személyzetemmel szedetem. Aránylatokat kér: Lázár József szőlőnagykereskedő Nagymaros (Hontmegeye.) 5431

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszerár, Budapest, VIII Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Csemegeszlő.

Leghíresebbnek elismert visonta-hegyi kiváló izletes chasselas, 5 kilós postakosárként 3 korona. Megrendelhető Rusnyák Antal teleptől, Gyöngyös. 5437

Egyéves önkéntes

részére eladó teljes értékű jövedelmező 24-es vadászönkéntes egyenruha, igen olcsón. I. Városmajor-u. 4. I. em. 5.

Allást

és mellékfoglalkozást keresők igen jövedelmező keresetre tehetnek szert fővényilag engedélyezett sorsjegyek eladásával, a mely által 10-20 koronáig naponta könnyen kereshetnek. Ajánlatok Budapest: Főpostafiók 237.

Csemegeszlőt

legválogatottabb fajokból, ötkilós postakosárban 2.40 fillérről szállít Hrabovszky Lajos szőlőtermelő Endrődön. 5433

A mostani

pénzviszonyok mellett a legbiztosabb és legjövődmezőbb befektetést bírhat megvétele képezi. Többily előnyös fekvésű bérház Budapestben 6-8% üzleti jövedelem alapján eladó. Csak közvetlen vevőkkel tárgyalatik. Ajánlatok „Bérház 6-8%” jelige alatt e lap kiadóhivatalához intézendők.

Olcsó husra

teszünk szert a bicuhofe óriási házinyutak által, melyek 30 font nehezék is lesznek u. m. angol óriások, hat hetesek K. 1.50, jenyécszínnek 5 K feljebb. Dísz és élvezhető galambok, házi szárnyasok költőtőjés és nemes gyümölcsöt stbit olcsón szállít Árjegyzék szerint Schwab, Wien, IV., Wiedner Hauptstrasse 127.

Csemegeszlőt

legnemesebb fajokban, zamatos finom körtét, változatos legszébb almát 5 kilós postakosárként 3 koronáért szállít Rottmann és Keller szállítótelepe és kertészete Kiskunhalason.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.— bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ügy magán, mint családi ügyekben. Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

Próbakísasszonyok

ajánkozik ügyes szabónő jó termettel. Szíves ajánlatokat „Ügyes” jeligére e lap kiadóhivatalába kér.

Parkottagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Mustot.

mézódost hektoliterenként 16 írtért kölesönherdóban szállít előleg beküldéssel Szabó XII. Csongrádról.

Jogi.

politikai szigorlatokra, alapos államvizsgákra (egy-egy tárgyból is) Kölozsvára; Budapestre ugyszintén államszámvitői tanulmányvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium; Budapest, VI. Rózsa-utca 44. III; 8

Vadászfegyver

2 csövű, hibátlan, Lankaster 15 ft., finom Hammerles és finom Drilling áron a ul. Ugyszintén fenyképező gépek és látószerszámok, szemüvegek olcsó árban Radonál, Egyetem-tér 5. Kívánatra visszaadom a pénzt.

Régi

BUTOR-SZALON

Budapest, Ferenczyok-tere 3. lételelet. Vétel és eladás polgári, urasági, berendezések, keleti szőnyegek, csillárok, tükrök és régiségek. 30% megtakarítás. Telefon 82-13. 26926

Fülbetegek.

kik fülzugaiban szenvednek és nehezen hallanak, kérjenek prospektust a legújabb elektromos fülkészületről (a füléligban látható), kapható kizárólag Németi Mór-nál Nagyváradon, Nagyvásártér 14. I. em. 26918

Csemegeszlőt

mézódos nemes fajokat postakosárként 2.40 kor., 100 kgr. 36 kor. Szegfűkörté, csemegealma 2.20, fülthető paprika, paradicsom, ngorka, turisztán és ananász dinnyo 1.80. Házilag főzött baracklekvárnak kilója 2 kor. szállít Szabó XII. Csongrádról.

Polgári, gimnaziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válasz-bélyegyet kérek. 25465

Veresáfonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárként 3.— korona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 58072

Veszek zálogcédulákat, elzálogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Férfiak!

Feltétlen gyógyhatást nyújt a párisi világkiállításon nagy aranyéremmel kitüntetett Dr. Borsodi-féle szabadalmazott villamos szerkezet. Elegendő a szerkezetet a testen hordani, a hátas elmaradhatatlan. Kívánatra használati utasítás 60 fillér bélyeg beküldése ellenében, Központi szétküldési telep: Berger és Társai Dohány-utca 39. 26702

Folgári iskolai

reálisiskola, gimnáziumi, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tárnár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtét, málnaszamóca-csipkebogyózt, gomba és huskiszerveket, pástótomokat stb. a FELKA KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. Kérl. árjegyzéket.

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodaibendezés, pénzszekrények bámulatos olcsón eladók. Beraktározási vállalat tulajdonos Landsman Sámuel Központi városház épület Gerőczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Fénykép-készítéket

objektívét vesz, előd, cserőli hirtelen Appolo lemeznek egyedül-elárultó helye.

HATSCHEK EMIL

Andrássy-ut 13., Nőkjari kizsöbet-körül 88. Alapított 1877. Sokkal olcsóbb, mint részlet fizetésre.

21 éves

polgár-leány, egyetlen gyermek, 100.000 korona készpénzhománnyal, szerény, jó kedélyű, jelentéketlen testi hibával, női menno szolid, habár vagyontalan uri emberhez. Ajánlatok intézendők: Pildes Berlin 18. címre. 26730

Butor

Beraktározásból visszamaradt egyes író, ebédlő- és szalonnaszalok, ebédlődivanok, ottomán és szelöngök, azonkívül 40 darab kárpitozott fotel, különféle fazonban, hatvan darab egyes éjjeli szekrény olcsón kaphatók IV., (előbb Zöldfa-utca) most Veress Pálné-utca 12. I. em. 27038

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes felketet törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsodyépítési iroda Bpest, Rákóczy-ut 71 782

BÉLHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle PERETEAFONYA GYÖGYBOR. Gyógyszereszek és fűszerezésnél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.— koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26971

Ajtók és ablakok

régi és új vasrudonyok teljes vasalással. Kapuvásrácszatok, kortkeresek, keramillapok, Kohlielmi, apok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontás vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. *iók fizlet Sziget-ut 5.

Ki a YES-OUI-SI

erlmű lapot megrendell, látva minden megrendelés nélkül és anélkül is

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja előzetes ár megrendelés nélkül minden kiadásra 6 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványzamatok küld a kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 92 szám.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényyszerlő körülmények miatt eladók; mahagóni hálószoza 180 ft, íróasztal könyvszekrény, nyelv, olajfestmények 2 ft, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dobutza és Holló-utczai sarokpincze. 26618

Onnek óvni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaikatok ezrei igazolják, diskréten küldöm 90 fillér magyar levél bélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, S. W. 247. Lindenstr. 50.

Régi ezüsttárgyakat

és zálogcédulákat veszlek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, lánczokat, gyűrűket, ezüst-égyeszközöket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18, I. emelet. 26764

Fontos kézikönyv németajkuak számára

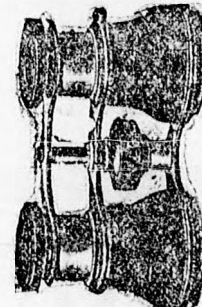
GYAKORLATI MAGYAR NYELVKÖNYV

A magyarai tanulni öhajók használatára írta: Lád Károly Ára befőtve K 20 t. Kapható az Athenaeum r-táruat kiadóhivatalában Budapest, VII. ker., Rákóczi út 84., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Rajzeszközök

Színházi és tábori látszóvek.

Szemüvegek és orrcsipek

Hömörök. Légsúlymérők. Műszemek

és minden e szakbavágó cikkek legjobban és legolcsóbban kaphatók:

KLEIN DEZSÓ

látózerésznél, Kecskeméti u. 14.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy és Fia BUDAPEST,

Semmelweis-utca 21.

Állandó nagy lakberendezési kiállítás. (az egész házban) TELEFON 17-77.

Urasági butorok, új és használt butorok.

Nagy és Fia

Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia

modern butorok: machagóni, palisander, óben- és ciztromfa.

Nagy és Fia

Angol börgarnitúra, francia olasz stíli butorok.

Nagy és Fia

Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia

Velencei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia

CSILLAR ÜZLET.

Nagy és Fia

antique butorok és szővelek, szalongszoborok.

Nagy és Fia

Nippek, bronzszobrok olasz faragványok, meissenzi és altwien porcellán.

Nagy és Fia

Fióktüzet nincsen össze nem tévesztendő hasonnevű czéggel.

Nagy és Fia

Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda s kastély berendezéseket vidéken is

Nagy és Fia

Állandó butor és antikvitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Nagy és Fia

Megbízottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Állandó butor és antikvitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Nagy és Fia

Megbízottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Állandó butor és antikvitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

Nagy és Fia

Megbízottak a kontinens minden nagy városában.

Nagy és Fia

Állandó butor és antikvitások beszerzése a bécsi, párisi, velencei és romai árveréseken.

TANÜGY.

Scisne latine puer?

Nagy a hite báró Barkóczy Sándor miniszteri tanácsosnak a latin nyelv tanításának ama módszerében, melyre Atkinson és Pearce angol írók adtak példát s utánuk Geréb József és Morvay Győző magyar tanárok megalkották „Kis latin nyelvkönyvük“-et. A középiskolai ügyosztály vezetője közvetlen tanúja volt Geréb József tanításának, melynek hatása alatt rendeletet eszközölt ki, mely szerint mindegyik tankerületi főigazgatóság körében egy-egy közvetlen rendelkezés és vezetés alatt álló gimnáziumban a fenti nyelvkönyvet a beállott új tanévben kötelezett tankönyvvül használják.

Mától kezdve az ország tizenkét gimnáziumában azzal üdvözlik egymást a kezdő tanulók, amivel engem a múlt század ötvenes éveiben keresztanyám fogadott: Scisne latine puer?

Hogy s hogy nem történt, hogy keresztanyám nemcsak latin tudásom iránt érdeklődött, de ki is oktatott azonnal:

In area casae sant caprae. Sunt gallinae quoque in area. Edunt frumentum gallinae. Porci quoque ibi sunt. Gallinae currunt, sed porci non currunt. Columba in fecto sedet. Columba quoque edit frumentum.

Mintha csak az Atkinson és Pearce magyar Kis latin nyelvkönyve 8. oldalát olvasta volna!

Aztán akkoriban már járta Ollendorf módszere, melylyel Thun, bécsi közoktatásügyi miniszter a német nyelvet akara megkedveltetni nálunk s szerkesztetett ilyen gyakorlatokat:

Marcus a kifőző boltban halakat vásárol. Ez a nő jó ételt főz vala. A boltban lógnak halak és madarak. Ezek a virágfüzerek (= virágoknak füzerei) szépek. Ez a férfi Marcus; sok eledelt vásárol ebédre (ad). Ezen bolt előtt főzések fekszenek. Sokféle szárnyast (=a szárnyasok sok fajtáját) eszünk. Ezek az asszonyok sok eledelt adnak el a boltban.

Megint mintha Atkinson és Pearce magyar Kis latin nyelvkönyve 87. oldalát olvasta volna! Persze, hogy mi, a nyugati civilizációtól elrugaskodott néptörzs javithatatlan ifju hajtásai nem vettük be még Ollendorf kedvéért sem a német nyelvet. Inkább beszélünk latinul, in parenthesis megvallva, hogy ebbeli

pernicitásunkat a „Signum“ réme is fokozta. Mindegy. Kis gimnáziumunk Orbiliusa, kinek, mint egykor Horatius tanárának, az volt az elve: Aut disce, aut discede, manet tertia sors: caedi, elvégezte a magát. Mily dicső dolog volt a kollégium körül szaglászó zsandárnak deklamálni:

Hic gallus cantans,
In arbore sedens,
Pira, poma comedens,
Kukuriko dicens.

A zsandár nem értette meg, de megértette keresztanyánk, keresztapánk, az egész nemes atyafiság s még meg is toldta nagy híláriummunkra: Mox obit aquila duo capita habens!

Hát hogy ne tudtunk volna latinul abban az időben, midőn az iskolában alig is tanultunk egyebet, a faluban pedig, hol keresztanyánk élt, latin tudásunknak hasznát vehettük.

Hát most? Hova lett a bocskoros nemes falu, melynek lakossága még ismerte a restauratiók vitézkedéseit?

Hova lettek a latinul beszélő falusi és városi nemesek, a táblabírák? Hova Orbilius, a „Signum“, az iskola? Sem bent, a falak közt, sem kint a társadalomban nem éleszt, nem támogatja többé semmi a latin nyelvet s mégis . . .!

No igen, mégis él a hit, hogy a latin nyelv incorruptibilis, amint Dante mondotta.

Az ám, de hányunknak? A társadalom három nagy tényezőjének, a nemzeti vagyon főforrásának: a földművelésnek, az iparnak, a kereskedelemnek nincs rá szüksége. A tudományok legvirágzóbb ágának, a technikának csak annyiban van rá s a görög nyelvre szüksége. hogy műszavait onnan gyártja, Épp így a matematika, fizika, kémia, fiziológia, s a közélet bástyája: a katonaság. Ezen a kerek világon a lakosság kilenczvenkilencz százalékának, mely a szerzésre utat mutat, megszerzi és megvédi a vagyont s vele a morális javakat, e szerint semmi szüksége nincs a latin nyelvre.

S nekem mégis van hitem, akár csak báró Barkóczy Sándornak, a latin nyelv használatában, következképp halhatatlanságában. Hasznát mi látjuk, gyönyörűségét mi élvezzük, kik nemcsak a szép testet, hanem a szép lelket, a férfi itéletét, a szónok velős kifejezését, a költő és művész alkotását s a filozóf gondolatát becsülni tudjuk. Mi nem szakadhatunk el végleg a szellemi erők megnyilatkozásának zavartalan forrásaitól.

De kik vagyunk, kiket „mi“ szóval nevezek meg. Netán az ugynevezett értelmiségi, másként lateiner osztály? Dehogy. Legfőleg ha ennek az osztálynak egy százaléka. Különbség nélkül valamennyi átmege ugyan a caudiumi iga alatt. De mert a latin nyelv nem is volt számukra egyéb igánál, diplomája kézhezvétele után a nagy többség felejté azt a keveset is, ami utközben a latinból rája ragadt, hogy demokrata egyenlőségét élvezze azokkal, akiknek egy hajszála sem hullott ki a latin nyelvért. Ide tartozik a tanárok nagy része is, az a rész, mely hivatalból nincs a filológiára utalva.

Tehát nem is pro cento, hanem pro mille számolom a latin nyelv és irodalom iránt érdeklődőt. Az értelmiségi osztályban szenvedett veszteségért örömet vigasztalódok azokban, akik a gyakorlati életpályákon vagyont gyűjtve szellemi élvezeteket keresnek s így jutnak el a latin s általában a klasszikusok megbecsülésére.

Azonban mindezek együttvéve sem tesznek ki olyan tömeget, hogy a köznevelés intézményeinek alakításához lényegesen számbajöhetnének, miután az is bizonyos, hogy az értelemmel együtt a karakter is kifejlődhetik bármely idegen nyelv használata nélkül is.

E szerint ha az értetem, a jellem, a vagyon, a hatalom, sőt az évezredes hagyományokkal a civilizáció minden édes gyümölcse: a humanizmus, a jóság, az ideál különbség nélkül oltárra talál közöttünk, nagyon fonák eljárás volna a filológus tanárok érdekét tenni a legmagasabb helyre s ez érdek szerint alakítani meg legfontosabb iskolai intézményeinket.

Abba már beleegyeztem, hogy jó, tanítsuk a latin nyelvet az értelmiségi osztályok iskolájában, mint nevezni szokták a gimnáziumban, ennek is felsőbb tagozatában. Az alsó tagozatnak, tervem szerint az 1—3. osztálynak, nemcsak semmi szüksége nincs a latin nyelv tanulására, hanem egyenes akadálya mind az előmenetelnek, mind az iskola fontosabb szolgáltatásainak. Annyira bizonyos vagyok ebben a dologban, hogy feleslegesnek tartom a külföldi példák idézését.

Látok ezenkívül más akadályát is a Kis latin nyelvkönyv sikerének. A sikert ugyanis számára csak az biztosíthatná, ha tanárai kivétel nélkül bírnák szóban és írásban a latin nyelvet. Ezt a biztosítékot azonban többé semmi sem szerzi meg. Nem is törekszünk rá. El sem érhető, mert igaz marad Frary szava!

Pusztaszeren.

Írta: Szalay Károly.

Dobbanjatok meg ősi, néma hantok!
Beszélj, hazámnak szent Hóreb hegye:
Ős Pusztaszer! S ti, elnémult harangok,
E puszta rom hív, szálljatok ide:
Ércnyelvetek az idő zajába
Harsogja be, hogy hallja a világ,
Hogy Árpád népe nem küzdött hiába,
S bár vére hullott: nem hajlott igába,
Egy ezred óta fénylik itt világ!

Jog és szabadság tündöklő világa,
A nemzetélet két lángoszlopa;
Az védte, ez büszkén ragyogva rája:
Kétségbeesni nem hagyá soha.
És vérbefojtó századok viharja,
Mely annyi hont és népet eltakart,
Bár sujtóla s örvényiben kavartja,
Mert lelke ép s aczélmemény a karja:
Nem birta eltiporni a magyart!

Kárpátövezte négy folyam határin
Még szent az ősök hősi esküje,
Amelyen és nagy őseink tusáin
Szent alkotmányunk vára épüle;
Még róna tájon s erdős bércek ormán
Az ősanák nyelvén csendül a dal
S az új idők forgószéle sodorván,
Bár rázúdul a sorsharag mogorván:
Még áll e hon s miénk a diadal!

Regékben élő hősi kor világa!
Lobbantsd fel újra régi fényöket.

Melyen megült egy ezredév homálya
S láttasd csak egyszer még a hőzöket!
S valóra váltva ködhomályba tévedt
Sóvár szemünk beteg káprázatát:
Vezesd elő a harczedette népet . . .
Araszsa el tengerjük e vidéket
S hozd vissza a Honalkotót magát!

Csodás igézet bűvkörébe látva,
Hadaknak újján im robovga jó
S már itt feczül diszes vezéri sátra . . .
Jól lát szemem . . . Árpád apánk ez . . . Ő!
Fenséges arczát elboului látom,
Amint körül hordozza casszemét . . .
Magszólasát szívszorongva várom,
Örömszivaj nem támad a határon,
Szellő röpiú sóhajok nesztét.

Közzé állnak zordonan vezérfi,
— Bércz oldalán így áll az ősi cser! —
Ki oly merész, hogy vélok összeméri
E kor fiát, kit sorsa földre ver?
Más vér keringett őseink erében,
Nagy alkotás tűzében égve el . . .!
S hogy számot adjon Árpádnak serényen
S egy ezredév munkáiról beszéljen,
Ki holt s ki él: szólítja már Lehel.

Kürtjébe fú . . . Rendül a föld szavától,
Míg visszazengik Kárpát bércei . . .
S im két a múlt sejtelmes távolából
A szent király; kereszt vezérel.
Előtte ősi oltár, rombadöve,
Melyen Hadúrnak népe áldozott
S tisztult erényben ime nagyra növe,

— Korszellemétől változott időbe, —
Mutatja, hogy milyen nyomot hagyott.

Utána jó testvéri vérbe' gázolt,
Jogart bíró, felkent királyi vér;
Hatalmi szomj üz, míg honja gyászolt,
S szégyelve most: sirjába visszatér.
Másik, ki honja romlását siratja,
Melyen viharként dúlt a vad tatár
S vértől dagadt kies Sajónk s a Zagyva
S ő is futott honát magára hagyva,
De újra alkotá: nyomába' jár.

És sorra két hadvésztes századoknak
Ködéből im fényes vitézi had.
Három tengerrel vet határt a honnak
Ez, mi vitéztül véd a hős Hunyad;
Az, harci vágy hevétől elvakultan
S szavát feledve vakmerőn rohan . . .
S tenger vize hős vértől pirulva,
Dicső hadával együtt porba hulla
S már véle együtt honja veszte van.

Nem ugy! Rivalg újból a harci lárma,
Hunyadnak lelke még fiában él!
Haragos ég villámira ki várna?
Ki nem vakul el percnyi fényinél?
Királyok állnak trónja számolyánál,
Törvényt ha szab, jogot ha osztogat,
S míg szive sajt a nép ügye s bajánál:
Megdől a jog, min vérszopó kaján áll
S sebet hegesztve tép el lánczokat.

Mohács felett borongó rémes éjben,
Mint siri árny, sápadtan vajh ki jár?
S az elbukott hazáról mit beszéljen
Pártos hadától elhagyott király?!

hogy minden művelésnek van jogosultsága, egyedül a kiszáradt fa művelésének nincs.

Anélkül a készség nélkül, hogy a latin tanár minden felmerülő kérdésre (pedig az eszes gyermekek sokat kérdeznek) meg ne adná a kellő felvilágosítást, nyomban meg ne nevezné a szükséges latin szót, nincs lehetőség a Kis latinkönyv sikeres tanítására. Lehetetlenségre pedig senkit sem kötelezhetni. Így mondja a régi s okos latin példabeszéd. Báró Barkóczy Sándort sem lehet kötelezni, hogy klasszikus latint beszélő tanárokat állítson elő. Tartok tőle, hogy ilyen tanárok nélkül, a siker biztosítékának csak felével, maga a siker is csak fél marad, ha ugyan félben nem marad.

Ugy itélem meg a dolgot, mint Geréb József, ki intézte ez évi Ertesítőjének 13-ik oldalán azt mondja, hogy „határozottan hangsúlyoznom kell, hogy csak az olvasmány anyaga változott, mely bizonyos közvetlenséget visz be a tanításba (a Kis latin nyelvkönyvvel), de nem változott a metódus, ahogyan a latin nyelvet a gyakorló főgimnázium tanította (talán a Nap a Trefort-utca létrejötte előtt is világitott már? Szerk.), sem az a fontos cél, mely a kezdő latin tanításban mindig uralkodott, hogy tudniillik a grammatikai fogalmakhoz a fiuk önmunkásságuk által jussanak el“.

Vadonatúj fordulatot e szerint a Kis latin nyelvkönyvtől nem várhatunk. Magyar átdolgozója tudóshoz illő szerénységgel maga beismeri ezt, midőn mondja: „Megtörténhetik, hogy kísérletemnek másútt nem lesz oly sikere, amilyent szeretnék. De ez sem keserítene el, mert egyet elértem: harminczöt év óta nem vetődött fel új eszme körünkben a latin tanítás terén, s e stabilitás mintha a vénhedés jeleit mutatná. Ha nem fog is tetszeni kísérletem: mégis hullámot vet a sima felületen; vele fel-frissül, talán mások eszméivel, a latin tanítás fontos kérdése s emelkedik vele az eredmény is“.

E végszókban is egyetérték Geréb Józseffel, csupán hasonlatát helyettesítem mással. Ezt a kísérletet ugyanis a haldoklónak adott utolsó aether-injektiónak tekintem. A következő eredmény ugyanaz: pillanatnyi felhevülés, az élet utolsó emelkedése.

Ezért pedig kár volna a gimnázium reformkérdése fölött napirendre térni.

Dr. Bokor József.

* A szabad tanításról írt mult vasárnapi cikkünk visszhangot keltett. Barátságos levél kíséretében beküldték hozzánk Molnár Viktor államtit-

kárnak, az Uránia elnökének megnyitó beszédét, melyet ugyanígy: „Az iskolán kívül eső közoktatás“ címmel a f. évi tavaszi közgyűlésen tartott.

A megnyitó beszéd nem újdonság előttünk. Nemcsak olvastuk, de ha jól emlékezünk, ezen a helyen, a Báró-féle: „Népművelés“-sel kapcsolatban szövegeztünk is már róla. Mindamellett kapóra jött a dolog s köszönetet mondva a beküldőnek (nem a szerző), lenyomatjuk az Uránia megalkotójának beszédéből a következő részt, melynek irányító hatását nemcsak az Uránia érzi, hanem éreznie kell minden köznevelődési egyesületnek és kongresszusnak.

Szükségesnek látom hangsúlyozni abbéli meggyőződésemet, hogy én a művelt emberek számában látom a nemzetek igazi nagyságát. Szükséges ennek a hangsúlyozása különösen napjainkban, mert jelenségek vannak arra nézve, hogy sokan a társadalom kialakulására és szervezésére szintén döntő súlylyal bíró vagyont és gazdagságot előbbre valónak tartják minden műveltségnél.

Tagadhatatlan történeti tény, hogy a főnálló jogrendszerben mindig hatalmi érdekek érvényesülnek és hogy polgárosodásunk eddigi fejlődésében a kevés hatalmasok érdekeinek biztosítása széles néprétegek kárával járt. A szociális kérdés megoldása azonban aligha kívánja azt a változást, hogy most viszont a nagy sokaság éreztesse erejét az eddig uralkodó osztályokkal, hanem inkább azt, hogy a mult állapotok ferdesége helyett, mely szerint műveltség és vagyon egyaránt kevés ember kezében összpontosult, ezentúl a nemzeti élet egységének és a közérdeknek szempontjából ép a művelődéshez mindenkinek egyenlő joga legyen és a műveltség megszerzésével minden egyes ember gazdasági és hatalmi érvényesülésének föltételeit is megszerezhesse.

Ez általános érvényű tételek után így folytatja:

A társadalmi tudományok művelői különösen két módon vélik elérhetőnek a művelt és a műveletlenek között való kiegyenlítő közeledést: először azzal, hogy az általános műveltség anyagából a szerintük szükségtelen vagy haszontalan alkotórészt kiküszöbölni akarják; és másodsor azzal, hogy az ily módon megrostált és egyszerűsített művelődési anyag közvetítésére szolgáló intézményeket javítják és szélesítik.

Mi, akik a művelődés fejlődésének történeti alapján állunk, nem fogadhatjuk el az ajánlott radikális megoldást, hanem céliravezetőbbnek véljük, ha a modern állam követelményeihez eléggé simuló tanügyi szervezetünk mellett gondoskodunk oly intézmények létesítéséről, amelyek lehetővé teszik, hogy mindenki, aki iskolai képzettségének hiányát pótolni, avagy azt kiegészíteni és fel-frissíteni akarja, azt felnőtt korában is megtehesse és

versenyképessé váljék a többi, a műveltség kellő eszközeivel már rendelkező polgártársaival szemben.

A köznevelődés feladatát nem lehet egyszerűen csak iskola körében és a fejlődő gyermek-vagy ifjúkor idején megoldani, hanem számba kell venni, hogy a lelki fejlődés szüksége nem ismeri ugyan, mint az iskola, évszázad és tanfolyamokat befejező vizsgálatokat. A köznevelődés folyton alakuló folyamata a népélet minden tagjának egész életén át számít érdeklődő részvételére. A művelődés munkája nem szünetelhet sem életkorok, sem társadalmi körök különbsége szerint, hanem folytonos gondozást kíván az egész életen át és a nép minden rétegében.

Kétségtelen tehát, hogy ezt a nagy feladatot az erőltetett társadalom nem bírja egymaga megoldani és hogy ez az új feladat a huszadik században az államra is nehezedik, amelynek megvalósítása és nemzeti irányban való fejlesztése azért is könnyebb, mert csak az élet és a fejlődő kor követelményeit kell szemünk előtt tartanunk. Ez idő szerint a viszonyok törekvéseink közvetlen céljául azt tűzik ki, hogy a magyar kultúra fölnyerő és vezető szerepéről az egész ország lakosságát meggyőzni süssünk és ezáltal minden állampolgárban felkeltsük a vágyat e kultúra megismerésére és elfogadására.

E feladat megoldásának első feltétele, hogy összpontosítsuk az egész magyar kultúra erejét; minden eszközt, minden ágazatát és tényezőjét csatasorba állítsuk és egységes terv szerint velük nyomuljunk előre.

Az eddigi köznevelődési törekvések nem érték el azt a célt, hogy egységes nemzeti öntudatot teremtsék volna, mely alapjául szolgáljon az egységes nemzeti társadalomnak. E nélkül pedig nincs egységes nemzet és egységes nemzet nélkül nincs biztos és szilárd államiság.

* Magyar Siketnéma-Oktatás, a siketnéma intézeti tanárok országos egyesületének hivatalos lapja, szerk. Németh László, megjelenik Kecskeméten, IX. évf. 7—8 szám. A kettős füzet nagy részét a kolozsvári nyári közgyűlés jegyzőkönyve és értekezései foglalják el. Klug Péter elnök megnyitó beszédéből átvesszük a következő részt:

Tagadhatatlan, hogy a siketnémák oktatásügye hazánkban az utolsó évtizedben igen sokat fejlődött, viszont azonban elvitázhatóan tény, hogy még mindig aránytalanul több a tennivaló. Ebben pedig ki kell vennie részét egyesületünknek egyú, mint a multban is minden erejével igyekezett az ügyet előmozdítani. A siketnémák oktatásügyének törvényhozási rendezése tovább nem halogatható. Minden siketnémának meg kell adni a lehetőséget, hogy oktatásban legyen részesíthető. Bár a nyugati kulturálmok ebben a tekintetben különben is megelőztek bennünket, mégis azt mondom, ne tekintsünk sem jobbra, sem balra, mert szomorú vigasztalás volna az

Miért mutasson vérező sebére
Losonczy, Szondy, hős Zrinyink s Dobó,
Hit és szabadság anyai hős vezére,
Nagy Boeckay, Bethlen s Rákóczy vére:
Mártír tövisét némán hordozó?!

S hogy ránk zúdult ég és pokol viharja
S lángokban állt az ősi szent haza
S gyilkot szorít testvéreinknek karja
S vesztünkre tört védőnk, a trón maga:
Végsőt ziháló, elbukó honának
Rabláncz helyeit, ki szép halált akart,
Órúve a dicsőítő halálnak,
A szent ügyért kik hősién halának:
Támadni látok millió magyart!

S ki az, ki a szabadság nagy tusáján,
Mint tengerár felett merész hajós,
Hazája rabbillineseit lerádván
Élűkre áll? S ki, oldalán, a jós . . .
Lánglelke fényét szédítőn sugárzó,
Fellobbanó s kialvó napvilág?
Te vagy Kossuth apánk, a vést megálló!
S te, végítélet napját trombitáló
Szent dalnokunk! Emlékeztünk mi rád!

Némán tekint Árpád szellemhadára,
Amely előtte csendben elvonul;
Arczán enyelg szelid derű sugára,
Szemébe' mig öröm csilláma gyúl . . .
A mult után, küzdő jelen nevében,
Tettekre lassú, szó s panaszra kész,
Új nemzedék Árpád élébe mégyen . . .
Beszélni kezd . . . Nem égeli a szegény,
Multjára büszkén mig szemébe néz!

Szól egyikük a hon ezer bajáról,
Megalkuvó haszonlesés során;
A régi nagyság bágyadt alkonyáról,
Mely ciborula mindörökké tán?
S mig oldalán megcsörren ősi kardja
S mollen a czifra mente megfeszül:
Hivalkodón magát nagyobbra tartja,
Annál, ki vállát tán mélyebbre hajtja,
De dolgozik honáért emberül.

Másik elasztott tagjait mutatja
S nehéz munkában kérgesült kezét;
E hon rögéhez ő s jogát vitatja,
Melyért lehúzzák róla mindenét;
Vándorbotot szorít ez s útra készül,
Hol egy helyett, kap két darab kenyéret
S kinos robot terhétől bárha vénül,
Hazátlanul, kincsekkel is szegényül,
Magát eladja bére kedvéért!

Mennydörgve kél Árpádnak ajakáról
A sirok mélyeig ható beszéd,
Szellemlada eltűnik oldaláról,
Mint lengé kód terjengve szerteszt . . .
Kardjára üt . . . villám cikáz szemében,
Remeg, ki látja és ki hallja őt:
„Népem megállt egy ezredév tüzeben
S panasz szavával jöttök én elébem,
Kísélekün remegve a jövőt?“

„Hadúrunk kardja villogott kezében
Egykor, midőn elfoglaltam e hont;
Védett e kard honmentő küzdelemben
S lesujtja ma, jogot, törvényt ki bont;
De mit karunk megszerze bős tusákon,

A béke őrzi meg munkáival
S bölcs honfilélek, mely okul csapáson
S kerüli, hogy vére s honának ártson,
Valót tévesztve csalfa álmalval!“

„Népem! Ha még intő szavam megérted
S szivedben multad fénye felragyog:
Alkoss! Teremts! Kimélve drága véred
S küzdelmeidben én veled vagyok!
S halj meg, ha kell, szabadság végtusáján
Az ezredéves, ősi, szent jogért,
De ajkadat ne nyisd panaszra, gyáván . . .
Az legnagyobb, ki szenvedések árán,
Legtöbbet áldoz és tesz a honért!“

Ne hagyj el szertefoszló édes álom!
Látjátok őt? Megértitek szavát?
Orezáitok örömkönyűbe' látom . . . !
Tudjátok-e szolgálni a hazát?
Esküdjetek! Árpát tekint le rátok
S e közsobornak szive felhevül:
Balsors ha sujt, ha tidv mosolyg reátok,
Testvéreim! csak ez legyen imátok:
„Légy hű hazádhoz rendületlenül!“

S ne pusztá szó legyen e szent imátok,
De teit mutassa lelketek hevét!
Fogadkozás nem védi meg hazátok,
Munkára vesse mindenik kezét!
Magunk vagyunk a népek tengerében,
De mig karunk és szívünk összetart:
Békén pihen Árpád a sir ölében
S virul e hon még számos ezredéven,
Mert Isten áldja s védi a magyart!

éhenhalóra, ha ahelyett, hogy egy falat kenyeret nyujtanának neki, azzal biztatnók, hogy nyugodtan halhat meg, mert a szomszédja is éhenhalt. Nagyon inhumánus felfogásra vall tehát a képzésben nem részesülő és semmi emberi jogot nem élvező siketnémák nagy számát látva, azzal menetegetni magunkat, hogy némelyik külföldi országban is így van. Ki kell mondanunk a tankötelezettséget és ingyenessé kell tenni az oktatást, hogy egyetlen lelketlen, vagy tudatlan szülő se élhesen vissza néma gyermekének legelmebb jogával. Gondoskodni kell továbbá a fennálló intézetek fenntartásának biztosításáról és az esetleg még szükséges intézeteknek a fellállításáról. Etikai és erkölcsi okok szólnak a mai koldusrendszer ellen, de ellene szól a rideg valóság, hogy csaknem valamennyi hazai intézetet állandó anyagi válság fenyeget. Intézeteink legtöbbjének fennállása a jó szoros értelmében egyes lelkes egyéneknek a jóindulatától függ. Elérkezett tehát az idő, hogy a siketnémák intézetei számára biztosabb alap teremessék. Mert nyugodt, eredményes munkálkodásnak ez képezi legelső feltételét. A tanításra hivatott egyéneket fel kell szabadítani az anyagiakról való gondoskodástól és lehetővé tenni, hogy minden erejüket az ügy intenzív fejlesztésére, a tanítási eredmény fokozására fordíthassák.

*** Pedagógia és bölcsészet.** Dr. Walter Gyula a Népczevelőben fenti czímen ajánlja, hogy a bölcsészeti tanulmányok a tanítóképzőintézetek falai között különös figyelemben részesítsenek; beható tárgyalás alá vettessenek azok a nevelési rendszerek, amelyekben a vallás vagy erkölcs szempontjából veszélyes tévedések lappanganak.

*** Az új gazdasági cselédtörvény és a tanító.** Az új gazdasági cselédtörvény több helyen érinti az elemi iskolát, illetőleg a tanító hatáskörét. Ilyen például, hogyha a cseléd felesége vagy vele egy háztartásban élő tizenkét éven aluli gyermeke a szolgálatbalépés tizenötödik napja után megbetegszik, az orvosi gyógykezelés és az orvoszerek költségét, legfeljebb negyvenöt napig, a gazda a sajátjából tartozik fedezni és a szükséges fuvart is ő tartozik adni, kivéve ha a betegséget nyilvánvalóan a cseléd vagy családtagjának hibája okozta. Ha esetleg a kiskoru meghal, a temetési költséghez tíz koronával tartozik a gazda hozzájárulni s azon vidék szokásaihoz mérten a temetéshez szükséges fuvarról gondoskodni. Ezen filantropikus intézkedés alapján a tanító, ha szükséges, oda hathat, hogy a tanköteles beteg gyermek a szükséges orvosi kezelést azonnal megkapja.

A törvény 29. §-a rendeli, hogy a gazda a közegészség követelményeinek megfelelő cselédlakást kapjon egész házanépével együtt. Tehát az iskolába járó gyermek nem lesz kénytelen esetleg az istállóban vagy valami egészségtelen zugban élni. Ha a cseléd meghal, a családát, a gyermekeket köteles a gazda az elhalálozás napjától számított egy hónapig a lakásban meghagyni.

De neveléstani szempontból talán legfontosabb intézkedése a törvénynek a 4. § és az ezt magyarázó végrehajtási rendeletnek 13. §-a. Kimondja e paragrafus, hogy tizenkét éven aluli kiskorunak szolgálati cselédkönyvet kiadni nem szabad. A tizenkét évet betöltött kiskorunak pedig csak akkor, ha törvényes képviselője ebbe beleegyezik. Ennek ellenzése dacára is kap cselédkönyvet az a kiskoru, akinek törvényes gyámhatósága azt megadja, a törvényes képviselő ellenzése dacára is. A gyámhatósági határozat alapján kiállított cselédkönyv második oldalára a gyámhatósági határozat ügyszáma bejegyzendő. Ez intézkedéssel kapcsolatos a törvénynek az a szigorúan büntető paragrafusa, amely azt a gazdát nagy pénzbírsággal sújtja, aki a kiskorut nehéz munkára erőszakolja, avagy bármilyen munkára is, ha az a kiskoru tizenkét éven aluli.

Tulajdonképen csak egy paragrafus vonatkozik szorosan a törvényből a népoktatásra. A 32. §, amely így szól: „A gazda — a bérbe való betudás nélkül — viselni tartozik az éves cseléd iskolaköteles gyermekei után az elemi iskolai beiratási és tandíjat. Ez a kötelezettség nem terheli a gazdát ott, ahol a cselédek gyermekei tandíjmentességben részesülnek. Köteles a gazda módot és lehetőséget nyújtani arra, hogy a szolgálatában álló tankötelesek az 1868. évi XXXVIII. törvény-cikknek teljesen megfelelően, rendszeren járassanak iskolába.”

*** Az Eötvös-alap** vagyis múlt hó végén meghaladta a 600.000 koronát. Ez összegnek kamata még mindig kevés az alap nagy céljaira. A vezetőség rajta van, hogy a vagyont emelje. A mintegy 2 hónappal ezelőtt életbelépett tűz- és jégbiztosításra 289 ügynök van kinevezve, akik eddig készpénzben 5790 K 58 f-t szolgáltattak be, díjkötelezvényben pedig 16.276 K 95 f-t. Fölvívják erre az ügyre a tanítószegély figyelmét, mert ettől remélhető az Eötvös-alap anyagi föllendülése. Podhradzky Lajos pedig azt ajánlja, hogy a Tanítók Házából kilépők írásbelileg köte-

leztesse arra, hogy az Eötvös-alapnak életfogytig rendes tagjai legyenek. Ezen írásbeli nyilatkozatban egyúttal, a hála szent nevében, becsületiszavukra megfogadnák, hogy az alap javát társadalmi s általában minden egyéb módon előmozdítják. Lehetne azt a szép szokást is behozni, hogy a kiléptettek tíz év eltelté után egykori almaterük helyiségeiben összejőjenek s fönti fogadalmukat ünnepélyesen megújítsák. Ezen összejövetelek tízvenként ismétlődhetnek.

*** Izr. Tanügyi Értesítő.** XXXII. évfolyam, 8. szám. Szerk.: Stern Abrahám, kit a július 2-iki közgyűlésen az Orsz. Izr. Tanító Egyesülete elnökévé választottak a lelépő Kornfeld Gyula helyébe. Sok, érdekes közlemény van ebben a számban. Mátrai Jakab a zsidóiskola és a zsidó tanítószegély helyzetével értekezik, tekintettel az új fizetési törvényre. Bíró Samu az egyesület 40-ik évfordulóján ünnepi beszédet tart, s vázolja az egyesület történetét és céljait. Róna Ignác az izr. tanítóképzőintézet internátus egyesületét ismerteti. Kisebb közlemények, balatoni kirándulás, egyesületi élet, a közgyűlés részletes rajzával zárják be az élnk, tartalmas füzetet. Mellékelve van hozzá Gárdos Mór tanulmánya: Az új tanterv és a zsidóiskola czímmel.

*** A latintanítás kérdéséhez.** A Debreczeni Protestáns Lap utolsó számában dr. Barcsa János, kinek iskolaügyi tanulmányait néhány év óta rokonszenves figyelemmel kísérjük, a latin nyelv tanításáról szól. Átvettük cikkéből a következő részt.

Tudom, hogy sokan rámutatnak a jelenleg érvényes revideált tanterv azon alapelveire, mely a nemzeti tárgyakat állította az oktatás középpontjába! Ez mind szép, de csak papíros marad az egész. Nézzük csak a valóságot! Vajjon csakugyan a magyar nemzeti tárgyak állanak-e az oktatás középpontjában?

A tanterv szavai szerint igen, de a tanuló szempontjából nem. A tanuló az összes nemzeti tárgyra nem fordít felényi időt sem otthoni munkájából, mint a klasszikus nyelvek megtanulására. A tanuló szempontjából azon tárgyak vannak előtérben, melyekkel ő legelőbb foglalkozni kénytelen. A legtöbb tanuló otthoni munkája a latin és görög szöszedéssel (vagy annak lemásolásával), a „puskából” való készüléssel, a bemutatandó írásbeli dolgozatok elkészítésével sok tanuló ezeket is csak lemásolja, telik el. A nemzeti tárgyakba való belemélyedés és az azokkal szeretettel való foglalkozás pedig elmarad, mert nincs idő rá, hiszen abból úgy is lehet egyszeri kétszeri elolvasás után vagy pedig az óráközökben sebtében való készüléssel alapján beszélni, sőt még valamennyire elfogadható feleletet is adni.

Legalább csak az szolgálna vigasztalásul, hogy klasszikus szellem hatja át a tanulókat és szeretettel mélyednek bele abba a világba, melyben sok eszményit találnak. Ezt a czélt el is érték egykor úgy a magyar, mint a külföldi középiskolák. Elérték még nem is nagyon régen, amikor, hogy modern kifejezéssel éljek: direkt módszer szerint tanulták a nyelvet, beszéltek latinul és olvastak annyi klasszikus szöveget és behatoltak abba annyira, hogy a sokat emlegetett klasszikus szellem még az iskola rendjére is rányomta a maga bélyegét. Igen, mert akkor a nyelvet magát tanították és nem a nyelvtanítás volt a főczél.

Mit tesz a mai középiskola? Nyolcz éven át tanítja a nyelvtan és mondattan szabályait, s a nyolczadik év végén sem tudja jól a tanuló jó része. A naponként olvasott 20, legelőbb 30 sor szöveg nem a klasszikus szépségeiben való gyönyörködésre való, hanem a mindenható grammatikai szabályok begyakorlására és a régiségek pontos megismerésére. A keservesen végzett szöszedés és grammatikai alakok pontos begyakorlása, meg a „puskából” való előkészülés és az órán való drukkolás a klasszikus szellem megismerésére nem vezetnek.

Am adjon a középiskola klasszikus képzést, de igazán adjon! A klasszikus szellem megismerését ne áldozzák fel a grammatikának, hanem tanítsák a latin nyelvet a direkt módszer szerint. Az első osztályu gyermeket, aki még anyanyelvének rendszerét sem ismeri, ne nyomoztassák meg a latin nyelvvel, a latin nyelv tanítása csak a harmadik osztályban kezdődjék.

Bármennyire furesán hangozik is véleményem, meg vagyok győződve, hogy klasszikus szellemet ébreszteni az ifjakban csak úgy lehet, mint a régiek tették: a direkt nyelvtanítással. Az a klasszikus szellem magyar nemzeti költészetünkben is mély nyomokat hagyott, de sajnos, a mai „klasszikus szellemet” teljesen nélkülöző ifjuság költészetünknek azt a korát sem érti, mert csak grammatikát tanul és nem szellemet. En legalább nem merem állítani, hogy a mai középiskolai tanulóknak csak egy tizedrésze is bele-

mélyed a klasszikus szellembe és abban gyönyörködik s a klasszikus eszményeken szeretettel csügg.

A bajt látja mindenki, de a gyökeres orvoslástól mindenki fél, mert — mit találnak hozzá szólni külföldön, különösen a tudós németek?

*** Az új bölcsészetszaki tanárok.** A Debreczeni Protestáns Lap-ban olvassuk: A református főiskolai kollegiumok közül bölcsészeti szak volt régebben mindenütt és e szakba vágó előadások másutt is tartatnak, de rendszeres bölcsészetszaki tanszék csak Debreczenben vannak, hol a nyelvészeti, természettudományi, történelmi előadások eleitől fogva szokásba voltak. Itt alakult tulajdonképeni bölcsészeti szak is legelőbb s ezek tagjai voltak a nagyhirű Lugossy József, dr. Török József, Lengyel Zsigmond, Imre Sándor, Ladányi Gedeon, Tóth Ferencz és a többiek. Ezek nyomába lépnek most az újonnan választott bölcsészetszaki tanárok dr. Fiók Károly (a Lugossy helyére), dr. Pap Károly (az Imre Sándor helyére).

A rovatvezető üzenetei.

F. P. Zs. Vaja. Örömet elegend tennék kérésének, ha csak makulányi biztosítékunk volna, hogy elérjük vele azt a czélt, melyet ön elérni kíván. Bármely magánösszeállítás, még ha a legfeddhetetlenebb volna is, nélkülözni kénytelen a tekintélynek azt az ismért, melyet a büro előttegyedül a hivatalos kiadás teljesít. A Néptanítók Lapja próbálkozott már a dologgal, mint bizonyára ön is ismeri, de a részleteket nem dolgozta fel. Pedig neki nem is kerülne nagy fáradságba a kivánt munkát hitelesíteni. Addig, míg ilyen összeállítást hivatalos helyről nem kapnak, kövessék a törvény terjedelmes utasítását, mely tudunkkal önállóan is megjelent. Mi a közoktatásügyi miniszterium Hivatalos Közlönyéből ismerjük.

S. G. Kispest. A „halottaiból feltámadt szellem” című értekezést csak abban az esetben használhatnók, ha polemikus jellegét megszüntetnénk. Így ahelyett, hogy czélját érné, még felhívna a figyelmet ellenfelére, ami pedig nem lehet ambíciója.

KÖZIGAZGATÁS.

Közigazgatási sikerek.

Bécsben mélységes megvetéssel néznek mindenre, ami magyar, de főképen lenézik közigazgatásunkat. Ami intézményünk csak van ebből az ágazatból, az mind ázsiai színvonalu, amin csak nevetni és megbotránkozni lehet.

Valószínű, hogy kizárólag ezzel a czélzattal érkezett Budapestre aminap az osztrák belügyminiszterium egy kiküldöttje, akinek ez volt a megbízatása, hogy a magyar állami gyermekvédelem ügyét tanulmányozza. A tanácsos megbízatásához képest eljött Budapestre, jelentkezett a magyar királyi belügyminiszteriumban és megkérdezte, hogy melyik szobában intézik ezeket a dolgokat? Ott sajnálattal adták tudtára, hogy tovább kell vándorolnia az üllői-ut végére, a gyermekmenedélyhely központi telepére. A német ur visszaült a kocsiába s egy fél óra mulva megérkezett a telepére.

Ruffy Pál, a hazai gyermekvédelem megteremtője és országos felügyelője fogadta. Körülvezette a hat vagy hét nagy pavillonban, megmutatta neki a felvételi helyiségeket, a betegszobákat, az ebédlő-termet, a nagy konyhát s a német mindent nagyon szépnek talált. Es végül így szólt:

— Egyszóval, önöknél igen sokat ígér a kezdet.

A magyar kollega megértette a czélzást. A német azt hitte tudniillik, hogy itt Budapestben építettek egy kirakatot, amivel port hintenek a világ szemébe, Elhelyeznek benne annyi gyereket, amennyi éppen belefér, a többitől pedig hadd gondoskodják továbbra is a jó isten és az emberek utszéli könyörületessége. Akár csak Ázsiában.

Ezt nem volt szabad annyiban hagyni, a németnek nem fog ártani egy kis leccze. Miért is megkérdezték tőle, hogy

ezt a magyar kezdetet mekkora terjedelműnek véli? Vagyis mit gondol, hány elhagyott gyermeket tart el ma már a magyar állami közigazgatás?

A bécsi tanácsos gyorsan összegezte magában, amiket látott és mosolyogva szólt:

— Nos, lesz vagy három-négyszáz gyerekek.

— Egészen helyes — hangzott a válasz. Itt a központban csakugyan ennyire van hely. De vidéken van még 17 gyermek menedékhelyünk és falukon parasztszaladoknál valami harminczháromezer gyermekünk.

A német ur nagyot nézett.

Siettek is meghívni, hogy nézze meg azokat a vidéki telepeket, nehogy szívében némi halvány kételyekkel hagyja el a magyar hazát. Utközben aztán megmagyarázták neki, hogy a központi menedékhely nem valami nevelő- és táplálóintézet állandó növendékekkel, hanem az országos gyermekvédelmi intézmény közvetítője, egy gyermek-gyűjtőhely és szálló, valamint kórház. Ahol csak fölveszik a gyermeket, ha beteg, gyógyítják, de amint lehet, kiadják belőle Sidékre.

A német ur aztán végigjárta a hazát. Járt Szeged vidékén, Hajdumegyében és még egy-két magyar vidéken, ahol elhelyezett gyermekeket lehet látni. Minden faluba és minden házba hivatalosan toppantak be. Parasztagazdák házaiba jutottak, ahol az árva gyermek a család szeméfnye volt. Gömbölyűre hívva, tiszta ruháskában találta őket és amikor kísérelték azokat mondani a nagyobb gyermekeknek, hogy más faluba viszik őket, sírva kapaszkodtak a nevelő szülei nyakába. De hevesen tiltakoztak a nevelő szülők is.

A német ur bámult és nem értette a dolgot. Főképpen azt, hogy jómódu parasztszok, kik négy ökörrrel szántanak, házuk, földjük van, kiknél a pehely vánkosok a padmalig megtöltik az ágyat, miért bajlódnak árva gyermekek nevelésével — havi 8 koronáért.

Megmagyarázták neki, már amennyire lehetett, hogy ez két föltételtől függ. Először kell hozzá közigazgatás, amely meg tudja találni az alkalmas embereket és ellenőriztetni tudja őket, mert tagadhatatlan, hogy sok esetben erre is van szükség. De ami még ennél is több — németből vett kifejezés szerint — alkalmas emberanyagra is van szükség, vagyis emberséges emberekre, akiknek a paraszt gunyája alatt szív dobog és e szívből emberi érzelmek fakadnak. Jólelkű asszonyokra, akiknek néha a fiugyermekek mellé egy leánykára fáj a szívéük és mert a sors megtagadta tőlük: felfogadják a másét és becsületkérdést csinálnak abból, hogy az a kis lány úgy szeresse, mint az édes szülőjét. Az ilyen asszonyra néha rá kell erőszakolni a havi 8 koronát, de a legtöbb takarékbba hordja a gyerek nevére.

A német ur most már tele volt lelkesedéssel. És ki mondta a nagy szót: hogy ilyesmit Ausztriában egyszerűen nem lehet produkálni. Ott nincs hozzá emberanyag. Vagy ha van: az ő közigazgatásuk nem tudta őket megtalálni.

Azután visszajött Budapestre és csak ekkor fogott hozzá valójában a gyermekvédelmi közigazgatás tanulmányozásához. Addig nem is érdekelte a dolog, mert azt hitte, az egész úgy nálunk csak papirosos van meg, de amikor látta a valóságot: kíváncsi lett a szervezetre a törvényre és a rendeletekre. Odaadták neki az 1901. évi VIII-ik és XXI-ik törvény-czikket, az ezek végrehajtásatárgyában kiadott 1/1903 számú belügyminiszteri körrendeletet, nemkülönbben a legújabbat, a 60,000/1907 számút.

Ez a rendelet, mely még csak ez év október 1-én fog életbe lépni, egyike a leghumánusabb intézkedéseknek, melyeket a gyermekvédelem tökéletessé tételére a civilizált népek kormányai valaha tettek.

Ez a rendelet tudniillik a gyermekvédelmet kiterjeszti az árva és vagyontalan gyermekeken kívül mindazokra a 15 éves korukat még meg nem haladott gyermekekre is, akik eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak vagy züllésnek lennének kitéve, vagyis akiknek hozzátartozói a nevelésre erkölcsileg nem képesek.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, e körrendelet kibocsátója, hivatkozott a szigorubb nevelésre berendezett internátus felállítására, valamint az Országos Gyermekvédő Ligában szervezett társadalmi gyermekvédelemre és szigorú köteleességükre tette az összes közigazgatási hatóságoknak, hogy ezentúl a környezetükben erkölcsi romlásnak kitéve, avagy züllésnek indult 15 éven aluli gyermekekkel még abban az esetben se bánjanak a hatósági ridegség szigorával és közönyével, ha az ilyen gyermek ellen akár közigazgatási hatóság, akár a rendőri büntető bíróság előtt kihágás miatt eljárás indult is meg.

Október 1-e után tehát a közigazgatási hatóságok kötelesek lesznek nemcsak a jogi vagy erkölcsi elhagyatottságban talált 15 éven alóli teljesen ártatlan gyermekeket megfelelő módon (amely alatt a tolonczolást nem szabad érteni) a legközelebbi állami gyermekmenedékhelyre szállítani, de kötelesek lesznek a kihágást elkövetett 15 éven alóli gyermekek megmentésére is minden lehető elkövetni és ha csak lehet, őket a büntető hatósági eljárástól megszabadítani.

Meg kell ugyanis vizsgálni, hogy a 12. évét már meghaladott, de 15-ik évét még be nem töltött gyermek a tett elkövetésekor a cselekmény büntetőségének felismerésére birt-e a szükséges belátással?

És pedig a rendelet szövege azt követeli meg, hogy a hatóságok aggódó gonddal elemezzék és mérlegeljék azokat a körülményeket, amelyek behatása alatt a gyermek a kihágást elkövette. Jelesül mérlegelje a gyermek életviszonyait, vajjon nem-e a törvényes képviselő vétkes, vagy véletlen mulasztása-e az oka annak, hogy a gyermek a kihágást elkövette? Mérlegelje a gyermek testi és lelki vonatkozásait, nem-e a gyermek öröklött hajlama, terheltsége, vagy szervezeti elváltozásai készletké-e a kihágás elkövetésére? És ha a belátás hiányát sikerült megállapítani, a gyermeket nem szabad büntetni, hanem a legközelebbi állami gyermekmenedékhelyre kell szállítani.

Hogy mit jelent az az intézkedés? Csak azok tudják teljes mértékben méltányolni, kik élethivatásuknál vagy érdeklődésüknek fogva megfigyelték, hogy milyen romboló hatással van egy gyermek erkölcsére, ha valami meg gondolatlan csinytevése miatt fogházba kerül és ott az emberi társadalom sűpredékével érintkezik. Egy heti elzárás után a gyermek mint kész kitanult gonoszlevő szokott kikerülni ebből a környezetből. Büntető bírák régóta tapasztalják, hogy a vádlottak legnagyobb része olyan ember, aki valami apró csiny miatt zsenge korában már börtönbüntetést szenvedett. A gyermekek büntetésénél tehát a társadalom a legveszedelmesebb ellenségeket nevelte magának, ennek végét kellett valahára venni.

Az Andrássy rendeletének egy-két év múlva meglesz az a hatása, hogy a bűnösök száma alá fog szállani.

És ez óriási közigazgatási siker lesz. Német látogatónk irigyen sóhajtott fel, mikor mindezeket látta, tapasztalta és olvasta, hogy

vajha Ausztriában már ennyire haladtak volna. De ott még mindig a rendőri szellem uralkodik és a humanizmus még a gyermekek érdekében sem birt följé kerülni, mint nálunk — Ázsiában.

A községi és körjegyzők országos egyesületének közgyűlése.

Az idei közgyűlés szeptember 29-én lesz, délelőtt 9 órakor az Új városháza közgyűlési termében.

Az egyesület elnöksége a tárgysorozatot sem lapunknak és tudtunkkal más napilapoknak sem küldte meg. Közéttette ellenben a *Községi Közlönyben*, Uszky Bálint elnök lapjában. Kétségtelen, hogy ha egy egyesület külön újságot ad ki, joga van a közleményelt először is ott tenni közzé, de viszont egy országos közgyűlés tárgysorozata nem egy egyszerű közlemény, hanem a legnagyobb mértékben közügy, és így nyilvánosságra hozatalára a napilapokat mindenáron meg kellene nyerni, nem pedig elvenni kedvüket a közlésétől.

Ami e tárgysorozatot illeti, azt az egyet sajátlatlanul konstataljuk, hogy abban ugyan a központi egyesület vezérkarának a vezető szellemére és kezdeményezésének nyomaira nem lehet találni. Ami a jegyzők érdekeit érintő közügy e tárgysorozatba belekerült, azt mindent valamelyik vidéki egyesület indítványozta.

Jásznagykunszolgalmegye jegyzői egylete például a kedvezményes vasuti jegyek dolgát kívánja dűlőre juttatni.

Pestmegye jegyzői egylete az egyesület alapszabályait akarja módosítani. Hogy mely irányban? a tárgysorozatból nem tűnik ki, mi azonban megsughatjuk, hogy arról lesz szó, amit az Egyetértés évek óta követel, hogy t. i. járási egyesületeket kell alapítani és ezek küldötteit bevenni a közgyűlés tagjai közé.

Tolnamegye jegyzői egylete a jegyzők és segédjegyzők szabadságidejét kívánja biztosítani, valamint nyilvántartatni kéri azokat a megyéket, amelyek a nyugdíjviszonosság elvét elfogadták.

Szepesmegye jegyzői egylete az 1886. évi XXII. t.-cz. 66. §-át a rendezett tanácsú városok jegyzőire is ki akarja terjeszteni.

Györmegye jegyzői egylete a jegyzők korpótlékanak felemelését kéri.

Baranya- és Borsod megye jegyzői egylete a nyugdíjügy végre rendezését kéri.

Trencsén megye jegyzői egylete a községi és körjegyzők részére portómentesség kieszközölését kéri, továbbá, hogy a jegyzők magánmunkálatának jövedelmét a nyugdíjba számítsák be és hogy a pénzbüntetéseket a jegyzői nyugdíjalapra fordítsák.

Torontál- és Bihar megye jegyzői egylete a jegyzők és segédjegyzők fizetésének további rendezését kéri.

Arad- és Baranyavármegye jegyzői egylete megakadályozni kéri, hogy telekkönyvi beadványokra az ügyvédi kényszer kimondassék.

Szilágyvármegye jegyzői egylete azt kéri, hogy az 1900. XX. t. cz. előtti időből származó jegyzői oklevelek tulajdonosait pályázatoknál előnyben részesítsék.

Fejér-, Győr-, Szilágy-, Arad- és Borsodvármegye jegyzői egylete a segédjegyzők anyagi helyzetének javítását kívánják.

Györmegye jegyzői egylete a jegyzők magánmunkálati körének egységes rendezését sürgeti.

Biharmegye jegyzői egylete a közigazgatási tanfolyamokról szóló törvényt módosítani kéri.

Ime, mindent, ami a jegyzőket érdekelheti, vidékről indítványoznak. A többi úgy vagy valamelyik miniszter leirata és pedig leginkább a hozzá intézett kérelem visszautasításáról, vagy ismét vidéki egyesületek véleménye a hozzájuk küldött ügyekben.

A honvédelmi miniszter például megtagadja a jegyzők fiaira részére kért előnyt a katonai nevelő-intézetekben és végül a cigányok ktelepítése ügyében a vármegyei jegyzői egyesületek

nagyresz
asztán az
Szóv
eszmé
róluk. M
érdekek
biztosítá

Meg

Kun
korona
Kunszen
Gál
fizetés,
jövédelm
szolgabi
Lor
1600 kor
28-ig. F
Zal
tés, 24
300 kor
25-ig. F
Jese
tés és 1
ber 25-i
Köp
rona fiz
Főszolg
Bua
200 kor
óráig. F
Nic
fizetés,
ziás fü
Tör
fizetés. S
tal Törö
Szé
800 kor
Top
fizetés,
Ba
fizetés,
tonya.
Em
téssel, s
hályfalv

Meg

Vaj
fizetés,
Főszolg
Fek
1200 kor
pénz. Sz
róság. D
Tim
fizetés,
rona). L
kémlélés
Főszolg
Ná
432 kor
helyiség
80 fillér
27-ig. F
Csé
korona
rint. Ok

A
dítást lá
általáno
vállvona
mert tel
nek rév
külön, s
terén, n
ősi és
Em
amenny
volna f
adja az
don. Az
előtő sz
Na
vatját r
Jelenleg
vat vál

nagy része beküldte véleményes jelentését, amiket aztán az elnökség a közgyűlés elé terjeszt.

Szóval a közgyűlés minden tárgya vidéki eszme — a központi vezetőség csak éppen referál róluk. Miképpen lehetséges ily módon a jegyzői érdekek céltudatos, egységes terv szerint való biztosítása, előttünk örök rejtély marad.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Kunszentmiklós. Adóügyi jegyzői állás 1600 korona fizetés, szeptember 19-ig. Főszolgabíró **Kunszentmiklós.**

Gátszecs. Községi jegyzői állás 1600 korona fizetés, 400 korona lakpénz, a marhalevelkezelés jövedelme. Szeptember 16, délután 5 óráig. Főszolgabíró **Gátszecs.**

Loro-Ponor-Remecz. Községi jegyzői állás 1600 korona fizetés, lakás, kerttel. Szeptember 28-ig. Főszolgabíró **Eleds.**

Zalacsány. Körjegyzői állás. 1600 korona fizetés, 240 korona lakpénz, 300 korona iroda- és 300 korona napi- és fuvardíj-átalány. Szeptember 25-ig. Főszolgabíró **Zalacsány.**

Jesénica. Körjegyzői állás. 1600 korona fizetés és 1845 korona különtétele átalanok. Szeptember 25-ig. Főszolgabíró **Orsova.**

Köpcseny. Községi aljegyzői állás. 1000 korona fizetés, 200 korona lakpénz. Szeptember 19-ig. Főszolgabíró **Rajka.**

Budafok. Aljegyzői állás 1600 korona fizetés, 200 korona lakpénz. Szeptember 24. déli 12 óráig. Főszolgabíró **Bia.**

Niczkyfalva. Segédjegyzői állás 1000 korona fizetés. Szeptember 18-ig. Főszolgabíró **Buzásfürdő.**

Törökbatint. Segédjegyzői állás 1200 korona fizetés. Szeptember 20, déli 12 óráig. Jegyzői hivatal **Törökbatint.**

Számos. (Torontál m.) Irnok végrehajtói állás, 800 korona fizetés. Jegyzői hivatal, **Számos.**

Topolya. Községi irnoki állás, 1000 korona fizetés, szeptember 26-ig. Főszolgabíró **Topolya.**
Battonya. Adóvégrehajtói állás, 720 korona fizetés, szeptember 22-ig. Főszolgabíró **Battonya.**

Ermihályfalva. Irnoki állás, 600 korona fizetéssel, szeptember 10-ig. Főszolgabíró **Ermihályfalva.**

Megüresedett községi orvosi állások.

Vajdahunyad. Körorvosi állás 1000 korona fizetés, 500 korona utiátalány. Szeptember 25-ig. Főszolgabíró **Vajdahunyad.**

Felsőbajom és Küküllővár. 2 körorvosi állás, 1200 korona fizetés. Küküllőváron 300 korona lakpénz. Szeptember 20. d. e. 10 óráig. Főszolgabíró **Dicsőszentmárton.**

Tinnye-perbát. Körorvosi állás, 1600 korona fizetés, 120 korona fuvarátalány (esetleg 200 korona). Látogatási díj 1—2 korona és fuvar, halotti-kémlelés 80 fillér. Szeptember 26. d. e. 12 óráig. Főszolgabíró **Bia.**

Nágocs. Körorvosi állás, 1200 korona fizetés, 432 korona fuvarátalány, 4 szobás lakás mellék-helyiségekkel, épületekkel és gyümölcsösökkel. 80 fillér, 160 fillér látogatási díj. Szeptember 27-ig. Főszolgabíró **Igal.**

Csapó. Körorvosi állás, 1200 korona fizetés, 2 korona fuvardíj. Látogatási díjak egyezség szerint. Október 15-ig. Főszolgabíró **Radnót.**

Divatlevél.

Budapest, szeptember 13.

A divat terén már sok gyors és általános hódítást láttunk, de ennek dacára meglepő az, mily általánossá vált egy arasznyi idő alatt a hosszú vállvonal és a bő karöltő. Annál is meglepőbb ez, mert teljesen megváltoztatja a ruha jellegét és ennek révén a nők megjelenését. Valósággal egy külön, szembeeslő típust teremt a női öltözék terén, mely előre láthatóan uralni fogja az idei őszi és téli idényt.

Ennek az uralomnak jelét már ma is látjuk, amennyiben alig van más ruha, amely ne készült volna felsőbluzzával. Akár olcsó, akár drága szövet adja az anyagot, a készítés módja mindig a tulajdon. Az összeállítás többnyire kétféle, egymástól elütő szövetből történik.

Nagy előnye az, hogy ilyen ruhához már divatját multa derekat is sikerrel felhasználhatunk. Jelenleg ugyanis különösen az ujjak vannak a divat változásainak alávetve. Ezeket tehát az új

divat révén egyszerűen mollból, csipkeszövetből vagy selyemből szabott ujjakkal pótoljuk, a ruha szövetének megfelelően. Hasonló anyagból készítjük a kisebb vagy nagyobb vállrészt, melyhez esetleg még a háton és elől behuzott betét csatlakozik.

A felsőszövet elrendezése szintén az anyaghoz alkalmazkodik. Lehet bő és redőzött, ami bluzhoz teszi hasonlónak, vagy lehet hegyes kivágású, sima felsőderék és állhat kizárólag vállpántokból is. Mindegyik teljesen különböző hatást eredményez és a tulajdon ruhát e diszek segítségével három-négy változatban is viselhetjük.

A diszek világában jelenleg vezető szerepe van a kézimunkának és valódi himzéseknak. Különösen szépek a fehér Crépe de Chine-re alkalmazott himzések, valamint az antik mintára készült gyöngyhimzések. Itt a női ügyesség olykor vagyont érő diszeket teremthet, melyeknek révén e disztíngvált eleganciát varázsolhatja öltözékére.

A diszszövetek közül, éppen a lenge alsó bluzok anyagául, rendkívül kedvelt lesz a gaze, tüll, marquisette, voál és a liberty. A csipkeszöveteket eddig is sűrűn láttuk és létjogosultságukat a jövőben sem veszítik el. Segítségükkel minden ruha olyan elegánssá változtatható, hogy tinnepélyes alkalmakra, látogató vagy zsur-öltözéknek is megfelel. Amellett valami tude báj kifejezője ez a divat.

A mély karöltő befolyása alól a kissé józan, ugynevezett angol kabátok sem tudtak teljesen megmenekülni. Őket ugyan nem dolgozzák egészen bő karöltővel, de a japán ujjhoz hasonló felsőujjat csaknem mindegyiken látunk. Erősen jóslják már, hogy a téli kabátoknak ismét hosszú lesz az ujja, ami czélszerűség tekintetében mindenképpen kívánatos. A csikorgó hidegben ugyanis némi sajnálkozással láttuk a nőket könnyökig érő ujjban dideregni, mert az alsó kart csakis a keztyű vékony bőre védte. Amilyen szép és elegáns ez a szalonokban, annyira indokolatlan a téli utcán. Jelenleg már csupa háromnegyed hosszúságú ujját látunk.

A térden fölül érő kabátokat jelenleg elegánssabbnak jelölik a fiatalos, rövid bolero-knál és zsákkabátoknál. Különösen kedveltek a hosszú, testhez álló angol kabátok, melyeket azonban csakis szép, magas termetű nőknek ajánlhatunk. A kis termetű és nagyon karcsú nők lehetőleg kerüljék őket. Nagyon elegáns és különösen telt alakoknak illik a háromnegyed hosszúságú kabát, melynek szabásában egyesül a japán empire és XV. Lajos korabeli izlés. Ez bő karöltővel készül, a háton emelkedő öv az övonalat jelöli könnyedén. Ez tartja össze ezenfelül a szövet bőségét a kar alatt. Alatta kezdődnek a kissé lekerített, szétnyíló lebbeny-részek.

Minden kabát, akár férfiszabást, akár zsákmintát mutat, paszománnyal lesz szegélyezve. De látjuk e szegélyt selyemből, bársonyból is készülni. A gallért, kélzét és kihajított gyakran mintás bársonnyal vonják be. Viszont e célra sűrűn alkalmazzák a perzsa szörmét utánzó géphimzést is. A gallér és kélzét rendkívül hatásos disznek bizonyul ilyen kivitelben.

A kabátok egyaránt készülnek finom posztóból, eskimó- vagy erős, angol szövetből. De az utóbbi szövetekhez mindig az egyszerűbb szabást alkalmazzák. A koczkás és csikos minták egyaránt kedveltek. A leggyakoribb színösszeállítás a fekete-fehér, sárga-barna, zöld-sárga, kék-vörös. Mindezen árnyalatok tompított kivitelben vannak alkalmazva, ami elegáns, minden finom izlésű nő számára megfelelővé teszi őket.

Az estélyköpenyeknél különösen divik a japán ujj. Czélszerű annyiban, mert a meztelen kart megóvjaa a hideg ellen a bélésben elhelyezett apró selyemdudorok révén. Ezeket csuklóban keskeny szalagok erősítik meg. Bélésül leginkább világos messaline vagy más selymet alkalmaznak könnyű flanel-béccsel.

s. h.

EGYHÁZAK.

Kenyérdolog.

Néhány nap mulva újra összeül Budapesten a protestáns papi kongresszus, hogy elvállalt munkáját, a papikar szervezését és öntudatra ébresztését ott folytassa, ahol tavaly elhagyta. Lelkészek a lelkeszi kar érdekében csinálják ezt a mozgalmat, melynek célja a protestáns papság erkölcsi és anyagi helyzetének javítása. Ez okból azt kellene hinni, hogy ha már nem, maga a lelkeszi kar egyet ért abban, hogy ez a kongresszus szükséges és üdvös dolog, az ellenzést pedig azokra hagyja, akiknek egy vagy más okból kellemetlen egy ilyen öntudatos papi mozgalom. Ez lenne az egyetlen mód a kongresszus sikerének és impozáns voltának biztosítására. Éppen azért meglepő az, hogy — az egyházi sajtó hasábjain folyó kampányban — a kongresszus támadói éppen a lelkeszi karból kerülnek ki.

A kifogások két merőben ellentétes szempontból történnek. Vannak langyos és szenvedélyes elégedetlenkedők, akiknek egy közös tulajdonságuk van, az, hogy egyformán kishittiek.

— A lelkeszi kar blamáza lesz ez a kongresszus, mely egyébként hasznos és szükséges dolog volna, — mondják a langyosok.

Egy néhány pap eszmecseréjévé zsugorodik össze az egész mozgalom, mely nem lesz sem elég széleskörű, sem elég impozáns arra, hogy a lelkeszi kar egyetemét képviselje.

De ha úgy van, a jó célért miért nem hevülnek föl a langyosok annyira, hogy proféták legyenek s a helyett, hogy a csüggedés magvát hintik, miért nem agítálnak, miért nem toboroznak az eszmének újabb híveket, nehogy beváljon a Kaussandrajóslat s csakugyan blamázs legyen a vége a nagy igyekezetnek?

De vannak szenvedelmes elégedetlenek is, akik más okból rontják a jó békességet.

— A kongresszus a forrongó elégedetlenség kifejezésére, a papság s az egyház érdekeinek erélyes megvédelmezésére terveződött, de tavaly, amikor a szervező-bizottságot megalakították, ugyanazok az elemek kerültek fölszínre, akik a hivatalos egyházi életben is el-tussolnak minden elégedetlen, kritizáló hangot. A kongresszus így céljavesztetten kutba esett, mielőtt tulajdonképpen megszületett volna, mert a papság egyetemének szerve helyett lesz a mai vezetőség készsleges eszköze, harci testület helyett egy nagy, papoknak csinált önképzőkör.

Ebben a véleményben az az igazságtalan, hogy a kongresszusra felügyelő papságnak előlegezi a bizalmatlanságot, még mielőtt azok maguk nyilatkoztak volna, hogy mit terveznek és mit akarnak?

De a legérdekesebb egyközismert és köztiszteltben álló paptanár kifogása, aki egyik egyházi lapunkban azt rója föl a kongresszust előkészítő mozgalomnak, hogy az eminenter „kenyérdolog“, mert anyagi kérdések körül mozog. Ugyanez a kitünő egyházi ember természetesen azt hangoztatja, hogy ő negyven évi tanárkodása óta ugyanazt a fizetést huzza, egyetlenegyszer sem kért fizetésemelést és nem is kérne, ha még egyszer negyven évig szolgálná is az egyházat a kathedrán.

Ebben a dicsekedésben benne van azok elítélése, akik igenis kérik, sőt sürgetik jövedelmük rendezését. Benne van az a fölfogás, hogy aki az Urat szolgálja, az ezt önczélnek tekintse s bér tekintetében ne legyen követelő. De ez a fölfogás nobile officiummá tenné a pap, tanár, tanító munkáját. Ha fontos ezeknek az eszményi célokat szolgáló embereknek a munkája, miért vonjuk le ebből azt a következtetést, hogy akkor nem szabad magas hivatásukat pénzkéréssel megaláznok és ellenkezőleg, miért nem jutunk arra a konzekvenciára, hogy azok, akik ilyen magas célokat fáradoznak megérdemlik azt, hogy az anyagiak gondjától megszabadítsák őket.

Mert szép, ha megbecsüljük a magas hivatást.

de jó, ha okulás kedvéért megfordított értelemben sem felejtjük el az evangéliumi mondást:
— Nemcsak Isten igéjével él az ember, hanem kenyérral is!

SAKK.

Rovatvezető: **Gajdos János.**

124. számú játszma.

Játszották a székesfehérvári országos sakversenyen 1907. augusztus hó 21-én. (XI. forduló.)

Bécsi huszártétel.

Világos: Sötét:
Gajdos János Exner Győző
Budapesti Székesfehérvár.

1. e2-e4 e7-e5
2. Hb1-c3 Hg8-f6

Ezen folytatás, melynek jóságára először Falkbeer mutatott rá, a leghelyesebb és sötétnek a legkényelmesebb védekezés, melylyel sok bonyodalom kerülhető el. A Lange által ajánlott 2... Hb8-c6 már kevésbé divatos, valamint nem alkalmazható 2... Ff8-c5 lépést sem, melyet különösen Anderssen kedvelt. Gyöngye folytatás 2... Ff8-b4 s hasonlóképen nem ajánlatos 2... f7-f5 utócsel sem.

3. f2-f4

A bécsi huszártételben — nem lévén már a 2. Hb1-c2 lépés sem közvetlen támadásra felteve — a legkülönfélébb változatok idézhetők elő, aszerint, hogy most világos mivel akarja folytatni. A tett lépéssel a játék cseljellegét ölt és alkalmazójának tisztába kell lenni a helyes folytatásokkal, mert könnyen veszélyessé válhat. Steinitz például az 1899. londoni versenyen mind a négy hasonló kezdésű játszmaját elvesztette.

3. f2-f4 d7-d5

A megnyitás szellemében járattanak kedvéért megjegyezzük, hogy a cselgyalog elfogadása, 3... e5-f4 most hátrányos volna 4. e4-e5 miatt, mire sötét fontos tempót veszít. 3... d7-d6-ra pedig sötét nyomott állásban marad, mint rendesen, mikor az f8 futár nem tud jól fejlődni.

4. f4xe5

Gyöngébb változat volna 4. e4xd5. Jó folytatás még 4. Hg1-f3 és 4. d2-d3 is, míg 4. d2-d4, mely dr. Gottschall és Burn között fordult elő, gyalogvesztéssel jár.

4. f4xe5 Hf6xe4

5. Hg1-f3
5. Vd:-f3, f7-f5! sötétnek jó játékot ad.

Ezen változatban a játék vezetése egyik félnek sem könnyű és a lépések sorrendjétől nagyon sok függ. Ha például most 5... Hb8-c6 történnék s erre világos a szokásos 6. Ff1-e2-vel folytatná, úgy világos rohamosan veszített állásba kerülne; péld. 5... Hb8-c6 6. Ff1-e2? Ff8-c5 7. d2-d4, Hc6xd4! 8. Hf3xd4, Vd8-h4 9. g2-g3, He4xg3 10. Hd4-f3, Fc5-f2! stb. és nyer. — 5... Hb8-c6-ra ellenben a helyes 7. Ff1-b5! után világos áll jobban s ez esetben kitűnik, hogy sötét részéről a huszárlépés még korai volt.

A teoretikusok egy része jelen állásban 5... Fc8-g4 lépést tartja a legerősebb folytatásnak, mert 6. Ff1-e2, Hb8-c6! után a világos állás megnehezül, péld. 7. d2-d3, Fg4xf3, 8. Fe2xf3, Vd8-h4 9. g2-g3, He4xg3, 10. h2xg3, Vh4xg3 11. Ke1-f1, Ff8-c5 12. Vd1-e2, Hc6-d4 stb. és sötét nyer. Ha világos 7. d2-d3 helyett 7. d2-d4-et lép, úgy következik 7... Ff8-b4 8. Fc1-d2, Fg4xf3 9. Fe2xf3, Vd8-h4 10. g2-g3, He4xg3 11. h2xg3, Vh4xg3 12. Ke1-f1, Hc6xd4, 13. Ff3xd5, 0-0-0. 14. Fd5-g2, Bh8-e8 stb. sötétnek jobb játékkal. — 5... Fc8-g4-re azonban 6. Ff1-e2 helyett világos azonnal játszhatja 6. d2-d3-at, mire 6... He4-c5 7. d3-d4, Hc5-e4 8. Ff1-e2 után világos fontos tempót nyert. És éppen ezen tempóvesztés elkerülése miatt tartjuk sötét részéről 5... Ff8-b4-et, mint jelen játszmaiban is történik, a leghelyesebb folytatásnak:

6. Ff1-e2 Hb8-c6

Itt 6... c7-c6 7. 0-0! Vd8-b6 8. d2-d4, He4xc3 9. b2xc3, Fb4xc3 sötétnek minőséget nyer, azonban 10. Fc1-a3! után rendkívül erős, szinte védhetetlennek látszó támadásnak tenné ki magát.

7. 0-0 Fc8-g4

A múlt évi ostendei versenyen dr. Perlis ellen Marshall és Salve itt elsáncoltak és 8. Vd1-e1-re, előbbi 8... f7-f6, utóbbi pedig, a gyöngébb 8... Fc8-e6 lépéssel folytatta, de mindkettő rossz állásba került.

8. Vd1-e1 0-0
9. d2-d3 d5-d4

A leghelyesebb ellenjáték, melyet rovatvezetőnk is ajánlott. A szokásos 9... He4xc3-nál világosnak megmarad a d-gyalogja és jó czen-trummal bír, míg a tett lépésre világos kénytelen e4-et utni, miáltal szétszaktott és izolált kettős-gyalogot kap.

10. d3xe4 d4xc3
11. b2xc3 Fb4-c5 1
12. Kgl-l Fg4xf3
13. g2xf3

Eddig mindkét részről a legjobb lépések történtek; most a gyaloggal való ütés természetesen előnyösebb, mint a futárral utni.

13. Hc6xe5
14. Ve1-g3 Vd8-e7
15. f3-f4 He5-c4

A huszár itt jobban áll, mint g6-on, mivel arra kellő előkészítés után előnyösen következnek f4-f5-f6 előnyomulás.

16. Fe2-d3 Kg8-h8
17. e4-e5 Ve7-e6
18. Vg3-f3 b7-b5
19. Ba1-b1

Világos a sötét vezérszárnyai gyalogok izolálására játszik.

19. a7-a6
20. a2-a4 c7-c6
21. Vf3-e4 g7-g6
22. Fd3xc4 b5xc4

22... Ve6xc4-re következnek a vezércsere s utána ugyancsak f4-f5.

23. f4-f5

Egyedüli lehetőség támadáshoz jutni, mely azonban, mint látható lesz, gyalognyerésre is vezet. Sötétnek aligha van jobb az ütésnél.

23. g6xf5
24. Bf1xf5 Bf8-g8
25. Fc1-g5! Bg8-g6!
26. Bf5-f6 Veb-d5

Sötétnek egyetlen menése a vezércsere ki-erősztésére.

27. Ve4xd5 c6xd5
28. Bf6xe6 h7xg6
29. Fg5-f6

Jobb volt ezen lépéssel várni s helyette azonnal a d-gyalogot támadni.

29. Kh8-g8
30. Bb1-d1 Ba8-c8!
31. Bd1xd5

A 23. lépéssel bevezetett kombináció eredménye ezen gyalog-nyerés.

31. Fc5-a3
32. Bd5-d4

Világos az eddigi jól vezetett partiban most elhibázza a helyes folytatást s a következő lépésekkel minden előnyét kiadja kezéből. A helyes folytatás volt 32. Bd5-d7! lassu, de biztos nyéréssel, erre sötét, anélkül, hogy a c3. gyalogot üthetné, kénytelen volna 32... Fa3-c5-el Bd7-a7-et megakadályozni s az a-gyalogot állandóan őrizni. És miután világos folytonosan mattal fenyeget, sötétnek nincs választéka lépésekben, ellenben a világos király akadálytalanul nyomulhat előre s egy gyatogot végül nyernie kell.

32. Kg8-f8
33. Bd4-h4?

Mint könnyen látható, e bástyalépések a matt-állásban levő királyt egyenesen jó helyre kényszerítik.

33. Kf8-e8
34. Bh4-h7 Bb8-c6

Azonnali 34... Fa3-b2-re jönne 35. e5-e6, f7xe6 36. Bh7-e7 1 stb.

35. Kh1-g2 Fa3-b2
36. Bh7-h8

A következő négy lépéssel együltt teljesen elhibázott kombináció, melyre világos nem csak a nyert gyalogot adja vissza, de ráadásul még egyet veszít is.

Jó volt 36. Kg2-f3, mire a c-gyalog ugysem üthető 37. Bh7-h8, Ke8-d7, 38. e5-e6 1 stb. futárvesztés miatt. Egyéb lépésre pedig a világos király nyugodtan mehetne d5-ig s világosnak még mindig nyerni kellene.

36. Ke8-d7
37. Bh8-f8 Kd7-e6
38. Bf8-e8+ Ke6-f5
39. Ff6-h8 Fb2xc3
40. e5-e6 f7-f6!

Világos itt csak 40... Fc3xh8. 41. e6xf7, Fh8-g7 42. Be8-g8 folytatást vette számításba. Sötét természetesen ügyesebben játszott s a tett lépésre világos nagyon kényelmetlenül kezdi magát érezni.

41. c6-e7 Fc3-b4
42. Fh8-g7 Kf5-e6
43. Fg7-f8 Ke6-f7
44. Be8-a8 Fb4xe7
45. Ff8xe7 Kf7-e7
46. Kg2-f3 Ke7-e6
47. Kf3-e4 f6-f5 1
48. Ke4-f4 c4-c3!
49. a4-a5

Fenyegetett 49... Bc6-c4 1 és tempóval utni az a. gyalogot.

49. Ke6-d5
50. h2-h4 Kd5-c5
51. Ba8-b8 Bc6-d6
52. Ab8-b5 Bd6-d4 1
Itt 52... Kc5-c4, 53. Bb3-b6, Kc4-c5, 54. Bb6-b3, Kc5-c4 stb. forszint remisre vezetne.

53. Kf4-g3 Bd4-g4 1
54. Kg3-h3 Bg4-b4

Mint a későbbi elemzésekből kitűnt, itt 54... Kc5-d4, 55. Bb3-b6, g6-g5! 56. h4xg5, Bg4xg5 után sötétnek nagyon sok nyerési esélyei volnának. Minthogy azonban az ezáltal létrejött állás valóságos studium tárgyát képezheti, nem éppen valószínű, hogy kötött gondolkodási idő mellett sikerült volna is a nyerést keresztülvinni, annál inkább is, mert viszont sok remis eshetőség is van.

55. Bb3xc3 1

Világos visszanyervén a gyalogját, az egyenlő állásban szívesen adta volna most a játszmat remire, sötét azonban, mint a folytatásából is kitűnik, tévesen ítélte meg a helyzetet, nyerhetőnek hitte az állást, a vélt nyérés helyett pedig egyenesen veszítette ment.

55. Bb4-c4
56. Bc3-g3 Kc5-d4

Nem volna jó 56... Bc4-g4, mert a csere után a h-gyalogból két lépéssel előbb lesz vezért, mint a sötét a-gyalogból. A tett lépés helyett azonban egyszerűbb volt 56... Kc5-b5, valószínű remis eredménnyel.

57. Bg3xg6 Bc4-c3 1
58. Kh3xg2 Bc3xc2 1
59. Kg2-f3 Kd4-e5
60. h4-h5 Bc2-c3 1
61. Kf3-e2 Ke5-f4

Sötét nem mentheti az a6 gyalogot s a két szabad gyalog ellen most már bajos védekezni.

62. h5-h6 Bc3-c2
63. Ke2-e1 Kf4-f3
64. Bg6xa6 f5-f4
65. h6-h7 Bc2-c2 1
66. Ke1-d1 Be2-h2

Valamivel jobb volt 66... Be2-e8 s a gyalog-bemenetet a nyolcadik soron akadályozni.

67. Ba6-a7 Kf3-f2
68. a5-a6 f4-f3
69. Ba7-e7

Egyszerűen nyert volna 69. Ba7-f7 utána Bf7xh3 és a6-a7 is. Sötét a reménytelen küzdelmet még a 76. lépésig folytatta s a viszontagságos játszmat akkor földadta.

Elhasznált gondolkodási idő:

Világos: 2 óra 10 perc; Sötét: 4 óra 16 perc.

Üzleti hetiszemle.

Budapest, szeptember 14.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) Az időjárás semmiképp sem kedvezett az összes mezeti munkáknak és ennek folytán a fogyasztás sem érte el ama mértéket, mint más évek ugyanezen időszakában. Szakszós bükköny, téli borsó és luczerna örvendett tetemesebb keresletnek. Az idej vörös löhere és luczerna-termésről nem lehet még bővebben beszámolni, természetesen, hogy ezidő szerint csak szórványosan és nagy árkülönböztetű ajánlatok érkeznek és e miatt még korai volna némileg pontos képét alkotni az idej termésnek. A legközlelebbi két hét időjárásától sok függ és mindenesetre a legjobbat kell remélnünk. A fűmagvak terméséről kedvezőtlen hírek érkeznek. Árak a múlt hetiekhez képest nem változtak.

Jegyzések nyersáruért 100 kilónként

Budapestben érve:

Lóheremag, természetű aranka-mentes	132-140
Lóheremag aprószemű arankát tartalmazó	120-130
Lóheremag nagyszemű arankát tartalmazó	110-115
Luczernamag, természetű aranka-mentes	116-120
Luczernamag arankás	100-108
Biborhere	40-42
Baltaczin	28-30
Őszi borsó	17-18
Őszi bükköny	22-24
Szósós bükköny	36-40

Asványkenőolajok. A Kőolajfinomítógyár-részvénytársaság kenőolajgyártmányainak árjegyzései nagybani eladásoknál a következők: fumei 0. sz. tisztítóolaj 21 K, 1. sz. orsóolaj 31 K, 2. sz. könnyű gépolaj 35 K, 3. sz. nehéz gépolaj 41 K, 4. sz. vulkán (henger) olaj 21 K, 5. sz. fénytelen olaj 25 K, 6. sz. kiváló nehéz gépolaj 43 K, hengerolaj, sötét 69 K, 00 jegyű hengerolaj, világos 74 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóstul, valódi göngysúlylyal, Budapestre szállítva).

Legelőnyösebb

Tisztviselői kölcsön

tisztán 6%-7%-ra.

állami, megyei, városi tisztviselőknek és katonatiszteknek.

Szolid leboncolítás, minimális levonás. Sem életbiztosítást pótló kölcsönbiztosítás, vagy kezes váltásért levonás nincsen. (Ezek hátrányait külön levélben várjuk megírjuk.) Váltó nem kell. Részleg nem kötelező. Visszafizethető stornó-díj nélkül.

Semmi előleges költség. Jutalék csak a pénzfelvétel után fizetendő. ORSZÁGOS HIRADÓ

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 20. szám.

Semmiféle más pénzművelettel (u. m. váltó, jelzálog vagy magánpénz) nem foglalkozunk.

Sebesedések
Egyenek azok bármint természetűek, gondosan megvédendők minden tisztánosság ellen, mert ezáltal a legkisebb seb is elmérgesedik...

Várad - Velencei műkertészet és rózsatelep
Nagyváradon.
Legnagyobb és legelőnyösebb kertészeti telep az egész országban...

Fontos újdonság
az építő szakmának. Kérjen építészétől GLOGAU-féle egyedülálló szabadalmazott csukóklozetti UNION
D. GLOGAU, WIER
szpecialista vízvezeték, klozetti, és fürdőberendezésekben csak I., Fichtegasse 5. szám.

Gummi óvszerek
Gummi-hólyag
Neverrip
JUNO
Diana-óv
Irrigator
TROPF MOR 84

„VULKÁN”
biztos hatású, méregmentes patkány- és egérintő-koczkák.
Vulkán-koczkák
REINER GÉZA
Budapest, VI., Eötvös-utca 8. szám.

Szüretre
papírfüzérek, kivilágítási cikkek, léggömbök, fáklyák, hengerek és zászlók kaphatók
Emmerling Adolf
tüzijáték, lampion gyárosnál, Budapest, Gróf Károlyi-utca 26.
Képes árjegyzék bérmentve küldetik.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
nemi betegségben szenvednek
Dr. Garai Antal
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Midennemű férfi és női
nemi betegségek
DR. KAJDACSY
Budapest, VI., Andrássy-ut 13. sz.

Teljes közelműberendezések
IPAR- és MEZEI VASUTAK
Motorok és lokomobilok
Malmi és téglagyári cikkek
SCHLESINGER ALAJOS-nál
BUDAPEST, V., Váci-körút 30. SZÁM

Perzsa szőnyegek

óriási választékban.

Olcsó árak.

Stein Vilmos és Fia

V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szabadalom-értékesítés.

The Continental Hall Signal Company cég Bruxellesben a 23963. számú és

„Átállító készülék vasuti jelzőváltóállító és egyéb hasonló készülékekhez”

című magyar szabadalom tulajdonosai magyar szabadalmuk gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek. A szabadalom tulajdonosa hajlandó szabadalmát esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Pásztor cég, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Szabadalom-értékesítés.

The Continental Hall Signal Company cég Bruxellesben a 24488. számú és

„Vasuti jelző készülék”

című magyar szabadalom tulajdonosa magyar szabadalmának gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres. A szabadalom tulajdonosa hajlandó szabadalmát esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Pásztor cég, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. s. ám.

Szabadalom-értékesítés.

Griffiths William bórkereskedő és Bedell Benjamin Harry mérnök Londonban a 28932. számú és

„Földületi kontaktus villamos közúti vasutak számára”

című magyar szabadalom tulajdonosai magyar szabadalmuk gyakorlatbavétele céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek. A szabadalom tulajdonosai hajlandók szabadalmukat esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgál a

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Pásztor cég Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Megjelent. Megjelent.

NÉPTANÍTÓK ZSEBNAPTÁRA

Az 1907/8. iskolai esztendőre. XIV. ÉVFOLYAM. Tanítók és tanítónők számára.

SZERKESZTETTE:
EMBER JÁNOS.

Tartalmazza az új tanítói és fizetés-rendezési nyugdíj-törvényt is. **1 kor 20 fill.**

Megrendelhető a kiadó ATHENAEUM tródmalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalában, Budapest, VII. Rákóczi-út 54 szám, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

ISKOLAKÖNYVEK

BUDAPEST SZÉKES-FŐVÁROS S A VIDÉK ÖSSZES ISKOLÁI SZÁMÁRA KAPHA-TÓK.

Gimnáziumi, realskolai, felsőbb leányiskolai, polgári fiu- és leányiskolai, kereskedelmi iskolai épen ugy, mint elemi iskolai stb., stb.

SINGER és WOLFNER

könyvkereskedésében

Budapest, VI., Andrassy-ut 10. sz.

BÉRTAKÉRESKEDÉS

legmagasabb helyen és idült folyószónál befecskenedés nélkül legbiztosabb győgyaszornek

SANID TOKOCSKAK

Bizonyítják. Egy dobozt (100 labdaos) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kezdődő gyengeség és impotenciának egyedüli biztos szer a híres Dr. TIMKÓ-féle erőladaosok. 1 füveg ára 10 korona, küld 8

„MAGYAR KIRALY” győ győgyasztár, Budape V., Marokkó-u. 6. sz.

1902, 1903, 1904. évben 18 első díjat kitüntetve.

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. szám. (Régi házszám VI., Gyár-utca 60. szám.)

Teljes jótállás kitérő oséplésért!

KALLAI LAJOS-féle hírneves villamos benzinko mobil oséplőkészletek, melyek gépész nélkül bárki által könnyen szomban tarthatók, legjobban ajánlatok.

GŐZGÉPEK BECSERLÉTEK. Even motorok több 100 példányban kitérően működnek az ország minden részében. Többek közötti Kozma József Hadarút, Somogyvágya. Tóth Péter hagi földbírók, Csantavár. B. E. m. G. Bíró József földbírók, Cségyéd, Pestmegye. Olcsó árak részletre. Arjegyzék ingyen.

Orgona-

harmonikumok

mindkét rendszer szerint, legolcsóbban szállítanak

Pajkr Rezső és Tsa
Budapest, X., Delej-utca 11/11.

(Tisztviselő-telép.)

Fedőlos harmonikumok pontos orgona méretekkel.

Bőrmentes szállítás az utolsó vasuti állomáig. Tanc óknek és telkészeknek külön százelek-engedély.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

PONTOS és LEGJOBB ÓRÁK

5 ÉVI JÓTÁLLÁS
MELLETT

RÉSZLET FIZETÉSRE IS

KÜLÖNLEGESSÉG

ALKALMI AJÁNDÉKOKNAK
VALÓ ÉKSZEREKBEK.
CHINA-ÉZÜST DISZTÁRGYAKBAN.
EVŐESZKÖZÖKBEK
és EGYHÁZI SZENT ÉDÉNYEK
DÚS VÁLASZTÉKBAK

JAVÍTÁSOKRA és VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK
ARJEGYZÉK 2000 RAJZAL INGYEN és BÉRMENTVE.
POLGÁR KÁLMÁN ékszerész és műórák
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.